

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **105** Ljubljana, torek **10. 10. 2023**

ISSN 1318-0576 Leto XXXIII

DRŽAVNI ZBOR

2969. Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije ministra

Na podlagi 115. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), 12. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) ter v skladu s 112. in 261. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) se je Državni zbor na seji 9. oktobra 2023 seznanil s

SKLEPOM

o ugotovitvi prenehanja funkcije ministra

Ugotovi se, da je Urošu Brežanu prenehala funkcija ministra za naravne vire in prostor.

Na podlagi obvestila predsednika Vlade dr. Roberta Goloba in v skladu z drugim odstavkom 234. člena Poslovnika državnega zbora bo funkcijo ministra za naravne vire in prostor začasno opravljala ministrica za infrastrukturo mag. Alenka Bratušek.

Št. 020-12/23-88/3

Ljubljana, dne 9. oktobra 2023

EPA 1073-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica

2970. Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije ministrice

Na podlagi 115. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), 12. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) ter v skladu s 112. in 261. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) se je Državni zbor na seji 9. oktobra 2023 seznanil s

SKLEPOM

o ugotovitvi prenehanja funkcije ministrice

Ugotovi se, da je Sanji Ajanovič Hovnik prenehala funkcija ministrice za javno upravo.

Na podlagi obvestila predsednika Vlade dr. Roberta Goloba in v skladu z drugim odstavkom 234. člena Poslovnika državnega zbora bo funkcijo ministra za javno upravo začasno opravljal minister za finance Klemen Boštjančič.

Št. 020-12/23-90/3

Ljubljana, dne 9. oktober 2023

EPA 1082-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica

2971. Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (ReNPEMŽM23–30)

Na podlagi 15. člena Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) in 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) je Državni zbor na seji 22. septembra 2023 sprejel

R E S O L U C I J O

o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (ReNPEMŽM23–30)

1. Uvod

Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (v nadaljnjem besedilu: ReNPEMŽM23–30) je strateški dokument, ki določa cilje in ukrepe ter ključne nosilce politik za uresničevanje enakih možnosti žensk in moških na posameznih področjih življenja v Republiki Sloveniji za obdobje od leta 2023 do leta 2030. Spodbujanje in ustvarjanje enakih možnosti sta predvsem naloga Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) in ministrstev, ki v okviru svojih pristojnosti vsako na svojem delovnem področju sprejemajo ukrepe za uresničevanje ciljev, opredeljenih v resoluciji. Novi programski dokument vsebuje vladne (področne) politike in ukrepe, ki vključujejo vidik spola oziroma enake možnosti žensk in moških kot horizontalno temo.

Neposredna pravna podlaga za pripravo in izvajanje nacionalnega programa je Zakon o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19; v nadaljnjem besedilu: ZEMŽM), ki v 15. členu določa, da mora nacionalni program opredeliti temeljne politike enakih možnosti, v katerih poleg obveznih vsebin, predpisanih za dolgoročne programske dokumente, posebej določi cilje in ukrepe za njihovo doseganje na posameznih področjih družbenega življenja, predvsem na področju delovnih razmerij, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, družinskih razmerij, nasilja nad ženskami in zastopanosti obeh spolov v javnem življenju, ter odgovornost za izvajanje ukrepov. Opredeliti mora tudi vsebino in nosilce periodičnih načrtov za izvajanje usmeritev in nalog iz nacionalnega programa na posameznih področjih družbenega življenja, podatke, ki se bodo v okviru dejavnosti državne statistike, anket ali mnenjskih raziskav zbirali, obdelovali, povezovali, shranjevali, analizirali in izkazovali ločeno po spolu; način spremljanja izvajanja nacionalnega programa in poročanja o njem ter okvirni obseg sredstev za izvedbo ukrepov iz nacionalnega programa in način njihovega zagotavljanja.

V skladu z zakonsko določitvijo obveznih vsebin nacionalnega programa ReNPEMŽM23–30 določa cilje in ukrepe temeljnih politik enakih možnosti žensk in moških predvsem na naslednjih ključnih področjih družbenega življenja:

- delovna razmerja, družinska razmerja, socialno varstvo: odpravljanje vrzeli med spoloma ter zagotavljanje enake ekonomske neodvisnosti žensk in moških;
- izobraževanje: zmanjšanje neenakosti žensk in moških ter preseganje stereotipnih družbenih vlog;
- zdravje: izboljšanje zdravja žensk ter zmanjšanje neenakosti v zdravju med moškimi in ženskami;
- nasilje nad ženskami: preprečevanje vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti ter boj proti njim;
- mesta odločanja: spodbujanje uravnotežene zastopanosti žensk in moških;
- zunanje zadeve: spodbujanje enakosti spolov in uresničevanje pravic žensk po svetu.

Na vsakem izmed šestih tematskih področij so navedena vsebinska izhodišča, ki izhajajo predvsem iz zavez EU ter drugih temeljnih strateških usmeritev s področja enakih možnosti žensk in moških. Navedeni so podatki o stanju v zvezi s položajem žensk in moških v družbi, opredeljeni so temeljni cilji in ukrepi, ki jih bodo izvajali posamezni nosilci ukrepov, ter ustrezni kazalniki.

Nosilci nalog so ministrstva in drugi organi, ki v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za enakost spolov, to je v času sprejema dokumenta MDDSZ, zagotavljajo uresničevanje ciljev in izvajanje ukrepov, opredeljenih v ReNPEMŽM23–30.

Posamezni ukrepi, opredeljeni v ReNPEMŽM23–30, so namenjeni izboljšanju manj ugodnega položaja tistega od spolov, ki je na katerem od navedenih področij v slabšem položaju, večinoma so to ženske, ter odpravljanju strukturnih ovir, ki ohranjajo in vzdržujejo obstoječe neenakosti. (Ne)enak položaj je razviden iz podatkov, razčlenjenih po spolu, in iz izsledkov analiz, ki se osredotočajo na razlike oziroma neenakosti med spoloma. Napredek v zmanjševanju neenakosti med spoloma merijo različni kazalniki, ki so navedeni na koncu posameznih ciljev. Za odpravljanje strukturnih neenakosti in doseganje dolgoročnih sprememb s ciljem doseganja enakosti spolov se uporablja strategija integracije načela enakosti spolov, ki zahteva sistematični pristop k oblikovanju, udeležanju in vrednotenju področnih politik.

ReNPEMŽM23–30 upošteva priporočila, strateške usmeritve ter cilje, ukrepe in kazalnike, opredeljene v EU, mednarodnih in nacionalnih dokumentih, pomembnih za uresničevanje agende enakosti spolov. Pri določanju prednostnih vsebin in področij ReNPEMŽM23–30 upošteva predvsem usmeritve EU, opredeljene v novi strategiji za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (EK, 2020d) in druge dokumente. ReNPEMŽM23–30 je skladna tudi s temeljnimi razvojnimi dokumenti države.

Na začetku leta 2021 je bilo opravljeno tudi neodvisno vrednotenje izvajanja prejšnje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 (ReNPEMŽM15-20, 2015), ki je oblikovalo priporočila in predloge za pripravo novega dokumenta, ocenilo izvajanje nacionalnega programa v prejšnjih letih ter pričakovane učinke izvedenih aktivnosti (Kanjuro-Mrčela in Mikić, 2021).

Ker je enakost spolov horizontalna politika, je priprava ReNPEMŽM23–30 potekala v sodelovanju z različnimi vladnimi organi, ki so zagotovili seznam načrtovanih ukrepov po področjih, za katera so pristojni, in bodo tudi njihovi izvajalci. Hkrati so bili v skladu z načelom partnerstva v pripravo dokumenta vključeni tudi predstavniki in predstavnice stroke, lokalne samouprave, socialni partnerji, organi za varstvo človekovih pravic in nevladnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: NVO). Dokument je bil obravnavan tudi na Strokovnem svetu za enakost spolov.

1.1 Namen in cilji nacionalnega programa

Ženske in moški smo si med seboj različni, naloga družbe pa je ustvarjanje enakih možnosti tako za ženske kot za moške. Osrednji cilj ReNPEMŽM23–30 je izboljšanje položaja žensk v vsej njihovi raznolikosti ter ustvarjanje enakih možnosti žensk in

moških na vseh področjih družbenega življenja. Končni cilj je doseganje enakosti spolov, ki je opredeljena v 4. členu ZEMŽM ter pomeni, da so ženske in moški enako udeleženi na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da imajo enak položaj in enake možnosti za uživanje vseh pravic in za razvoj osebnih potencialov, s katerimi prispevajo k družbenemu razvoju, ter enako korist od rezultatov, ki jih prinaša razvoj (ZEMŽM, 2002).

Enakost spolov, spoštovanje človekovih pravic ter krepitev moči žensk in deklet so glavni pogoji za pravični in vključujoči trajnostni razvoj, hkrati pa tudi pomembne vrednote in cilji sami po sebi. Gre za načelo, ki ženskam in moškim zagotavlja svobodno odločanje, kako bodo razvijali svoje potenciale ter kako jih bodo uresničili v zasebnem in javnem življenju. Poleg tega je enakost spolov bistvenega pomena za gospodarsko rast in zmanjševanje revščine ter je ključna za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in kot taka pomemben dejavnik za ohranjanje in krepitev stabilnosti družbe kot celote. Čeprav je napredek glede uresničevanja človekovih pravic žensk na določenih področjih velik, je neenakost spolov še vedno globoko ukoreninjena v ekonomskih, kulturnih, družbenih in političnih sistemih držav.

V Republiki Sloveniji sta ženska in moški enakopravna, pravno priznana kot enaka, imata enake formalne pravice, diskriminacija na podlagi spola pa je prepovedana. Republika Slovenija je v svoj pravni red sprejela več naprednih zakonodajnih določb, ki spodbujajo enakost spolov na različnih področjih ter upoštevajo zaveze EU in mednarodne zaveze ali jih celo presegajo. Izpolnjevanje teh zavez ni omejeno samo na t. i. *de iure equality*, ki jo določa pravna ureditev, temveč pomeni predvsem zagotavljanje t. i. *de facto equality*, torej resnične ali dejanske enakosti – dejansko enakega položaja v praksi. Za doseganje dejanske (*de facto*) enakosti spolov je potreben ustrezen institucionalni, zakonodajni in družbeni okvir, ki omogoča uresničevanje sprejetih zavez v vsakdanjem življenju. Pri enakosti spolov gre torej za pojem, ki združuje tako pravnoformalno enakost kot tudi enakost, ki se nanaša na dejansko enak položaj in enakost v praksi.

Napredek in doseganje dejanske (ne)enakosti med ženskami in moškimi na različnih področjih merijo različni indeksi: indeks enakosti spolov EIGE, ki omogoča primerjavo med članicami EU, se osredinja na šest osrednjih področij (delo, denar, znanje, čas, moč in zdravje) ter dve stranski področji (presečne neenakosti in nasilje) (EIGE, 2022a). Globalni indeks enakosti spolov Svetovnega gospodarskega foruma, ki vključuje več kakor 150 držav sveta, meri dejansko enakost žensk in moških na štirih področjih: izobraževanje, zdravje, gospodarstvo in politika (WEF, 2022). OECD-indeks SIGI se osredotoča na družbene norme, vrednote in stališča, kot jih odražajo različne družbene institucije (stopnjo diskriminatornosti) (OECD, 2022). Indeks neenakosti med spoloma (GII) programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) se osredotoča zlasti na razlike v zdravju, mestih odločanja in ekonomskem položaju (UNDP, 2022).

Republika Slovenija se je po vseh navedenih indeksih dolgo uvrščala med uspešnejše države oziroma države z razmeroma visoko stopnjo enakosti na večini področij družbenega življenja tako na svetovni kot tudi evropski ravni. Kljub razmeroma visoki stopnji dosežene enakosti nobeni državi, vključno z Republiko Slovenijo, ni uspelo niti na enem področju merjenj popolnoma odpraviti vrzeli med spoloma. Na nekaterih področjih so se razlike celo povečale. V Republiki Sloveniji se – tako kot v številnih drugih državah članicah EU – neenakosti kažejo predvsem v obliki trdovratne segregacije trga dela po spolu; obstoju plačne in pokojninske vrzeli med spoloma; razširjenosti nasilja nad ženskami in dekleti oziroma nasilja zaradi spola; v večji revščini zlasti starejših žensk; neenaki porazdelitvi skrbstvenih in gospodinjinskih obveznosti med spoloma, kar negativno vpliva na položaj žensk na trgu dela; neuravnoveženi zastopanosti spolov na številnih področjih; ter ne nazadnje v stereotipnih prepričanjih, ki zavirajo razvoj zmoglosti ne glede na spol. Na to opozarja tudi Vrednotenje izvajanja Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 (Kanjuo-Mrčela in Mikić, 2021). Kot ugotavlja indeks enakosti spolov EIGE, podrobna analiza stanja v letu 2020 kaže ponovno poslabšanje na številnih področjih življenja. To je najbolj vidno v (še vedno) prevladujoči spolni segregaciji na področju izobraževanja in zaposlovanja (posebej skrbi segregaciji na novih delovnih področjih, kakršen je digitalni sektor, v katerem moški močno prevladujejo v izobrazbi in zaposlovanju), v večanju plačne vrzeli, nazadovanju deleža žensk v politiki in gospodarstvu, povečanju spolne segregacije pri zaposlovanju in podobno (Kanjuo-Mrčela in Mikić, 2021). Te ugotovitve potrjuje tudi indeks enakosti spolov EIGE za leto 2021, ki je izpostavil, da je bila Republika Slovenija edina država, ki je na lestvici nazadovala in se s 67,6 točke uvrstila tik pod povprečje. Najbolj je nazadovala na področju politične zastopanosti (za dve odstotni točki) (EIGE, 2021a). Od leta 2019 se ocena skoraj ni spremenila in Slovenija je tudi leta 2022 zasedla 12. mesto: dosegla je 67,5 točke oziroma za 0,1 točke manj kakor leta 2021. V primerjavi z letom 2021 je Republika Slovenija najbolj napredovala na področju dela (+0,4), medtem ko je najbolj nazadovala na področju zdravja (–0,9) (EIGE, 2022a).

Za doseganje napredka in za odpravo neenakosti nacionalni program opredeljuje splošne cilje, ki izhajajo iz položaja žensk in moških v Republiki Sloveniji. Ti cilji so:

- zmanjšanje vrzeli med spoloma na vseh področjih družbenega življenja, zlasti pri zaposlovanju, izobraževanju, zdravju in socialnem položaju;
- enakovrednejša delitev skrbstvenega dela med staršema oziroma partnerjema;
- preseganje stereotipov in seksističnih ter diskriminatornih ravnanj, ki poglobljajo neenakost spolov;
- najmanj uravnovežena zastopanost spolov na mestih odločanja;
- ničelna strpnost do nasilja nad ženskami in dekleti oziroma do nasilja zaradi spola, učinkovita pravna pomoč in sankcioniranje storilcev;
- opolnomočenje oziroma krepitev moči žensk in deklet ter enakosti spolov v mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči, mednarodnih operacijah in misijah, drugih prizadevanjih za mir in drugih mednarodnih dejavnostih.

Z navedenimi cilji se zagotavlja:

- uresničevanje/izvajanje nacionalnih in mednarodnih zavez v skladu s pravnim redom Republike Slovenije, ki se nanašajo na enakost spolov in varstvo pred diskriminacijo zaradi spola;
- varstvo človekovih pravic in njihovo spoštovanje ter krepitev načela enakosti in enakih možnosti za vse ne glede na spol in druge osebne okoliščine;
- nediskriminatorno družbeno okolje, v katerem bo mogoče usklajevati plačano delo, skrbstvene obveznosti in prostočasne aktivnosti v vseh življenjskih obdobjih;
- bolj pravično družbo, ki bo bolj uravnovežena po spolu glede porazdelitve moči pri odločanju in enakega dostopa do finančnih in človeških virov;
- sprejemanje odločitev v družbi, ki bo bolj vključujoča in bo spodbujala vključevanje vseh, tudi ranljivih skupin žensk in moških;
- trajnostni in vključujoči gospodarski razvoj, ki bo omogočal razvoj znanja in spretnosti za kakovostno življenje in delo vsem ne glede na spol in druge osebne okoliščine;

– bolj kakovostno ter dostojno življenje za vse prebivalke in prebivalce Slovenije, tudi glede na izzive zaradi demografskih sprememb.

ReNPEMŽM23–30 opredeljuje tudi posebne cilje, ki so podlaga za ukrepe v okviru vsakega izmed tematskih področij.

1.2 Institucionalni okvir

Od ustanovitve ZN je eden izmed temeljnih ciljev organizacije spodbujati in krepiti spoštovanje človekovih pravic za vse. Republika Slovenija je že kot pogodbenica Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (v nadaljnjem besedilu: CEDAW) zavezana k vzpostavitvi, ohranjanju in krepitvi osrednje nacionalne strukture v izvršilni veji oblasti, saj sta med ključnimi obveznostmi Republike Slovenije, ki izhajajo iz njenega 2. člena, oblikovanje in stalno učinkovito izvajanje politike za odpravo diskriminacije žensk. Ta obveznost med drugim vključuje obstoj in delovanje telesa v vladi, pristojnega za spodbujanje vključevanje vidika spola v vse zakone in politike ter za dajanje pobud, koordinacijo in nadzor nad pripravo in izvajanjem zakonodaje, politik in programov, potrebnih za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz konvencije (ZN, 1992b).

Države pogodbenice imajo določeno svobodo, da taka vladna telesa oblikujejo po lastni presoji, predvsem glede na to, kakšna institucionalna ureditev najbolj ustreza nacionalnemu kontekstu, vendar pa morajo zagotoviti, da imata vzpostavitev osrednjega vladnega telesa za enakost spolov in njegovo delovanje ustrezno pravno podlago, da mu status in umestitev v vladno strukturo omogočata delovanje za doseganje ciljev enakosti spolov na ravni države ter da ima zato ustrezno opredeljene pristojnosti in naloge ter za njihovo izvajanje zadostne finančne in kadrovske vire. Če se države pogodbenice odločijo za umestitev pristojnosti za politiko enakosti spolov v enega od ministrstev, pristojnega za druge politike, mora umestitev v organizacijsko strukturo ministrstva zagotavljati, da so izpolnjeni pogoji za učinkovito delovanje osrednjega vladnega mehanizma za enakost spolov.

V Republiki Sloveniji je bil do leta 2012 za enakost spolov pristojen Urad za enake možnosti, od leta 2012 pa MDDSZ.

Osnovne pristojnosti in naloge nacionalnega mehanizma za enakost spolov v Republiki Sloveniji določa ZEMŽM (ZEMŽM, 2002). Ministrstvo, pristojno za enakost spolov oziroma enake možnosti žensk in moških, spremlja posamezna področja družbenega življenja z vidika enakosti spolov ter Vladi RS in ministrstvom predlaga sprejetje oziroma spremembo zakonov in drugih predpisov ter sprejetje drugih ukrepov; usklajuje dejavnosti, namenjene izvajanju integracije načela enakosti spolov, vključno z nudenjem strokovne podpore pri vzpostavljanju ustreznih metod in tehnik; usklajuje pripravo nacionalnega programa in spremlja njegovo izvajanje; usklajuje pripravo poročil o izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije na področju ustvarjanja enakih možnosti; sodeluje z nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju enakih možnosti žensk in moških, ter sofinancira njihove projekte ali dejavnosti.

V skladu z 11. členom ZEMŽM je v Republiki Sloveniji enakost spolov horizontalna tema: spodbujanje in ustvarjanje enakih možnosti je predvsem naloga Vlade RS in ministrstev, ki v okviru svojih pristojnosti vsak na svojem delovnem področju z ustreznimi splošnimi in posebnimi ukrepi uresničujejo cilje, opredeljene v tem zakonu (ZEMŽM, 2002).

Ministrstva pri pripravi predpisov in ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti, upoštevajo vidik enakosti spolov in pri tem sodelujejo z ministrstvom, pristojnim za enake možnosti, ter upoštevajo njegove predloge in mnenja. Ministrstvo, pristojno za enake možnosti, ter druga ministrstva v okviru svojih pristojnosti spremljajo in preučujejo tudi druge oblike diskriminacije zaradi spola, ki so ovira za ustvarjanje enakih možnosti po ZEMŽM, na primer nasilje, ki izhaja iz neenakih razmerij med spoloma, ter jih upoštevajo pri ukrepih za doseganje namena tega zakona. Za izvajanje teh nalog so v skladu s 13. členom ZEMŽM pristojne koordinatorice oziroma koordinatorji, ki jih določijo ministrice oziroma ministri vsak za svoje delovno področje (ZEMŽM, 2002). Splošne usmeritve za delo ministrstev ter koordinatoric in koordinatorjev, način sodelovanja ministrstev z osrednjim organom, pristojnim za enakost spolov, ter prednostna področja dela za obdobje 2016–2020 so opredeljevale Smernice za vključevanje vidika enakosti spolov v delo ministrstev (MDDSZ, 2016b). Namen je bil izboljšati procese, potrebne za izvajanje strategije vključevanja vidika spola v politike. Večina ukrepov in prednostnih nalog, ki jih vključujejo smernice, je vključenih v ReNPEMŽM23–30.

Koordinatorico oziroma koordinatorja za enake možnosti, ki predlaga ukrepe in aktivnosti na področju ustvarjanja enakih možnosti ter svetuje pri oblikovanju rešitev v okviru posamezne lokalne skupnosti, imajo lahko tudi samoupravne lokalne skupnosti. Ta priporočila je do leta 2020 upoštevalo približno 20 odstotkov lokalnih skupnosti, okoli 5 odstotkov pa jih je pripravilo tudi akcijske načrte (EIGE, 2020c).

Večina ministrstev za področje koordinacije enakih možnosti žensk in moških določi osebo, ki poleg rednih nalog opravlja koordinacijske, svetovalne in spodbujevalne naloge. Nekatera ministrstva so ustanovila tudi posebna posvetovalna ali strokovna telesa za uresničevanje nalog na področju enakih možnosti žensk in moških v okviru ministrstva. V okviru MDDSZ od leta 2014 deluje strokovni svet za enakost spolov, strokovno-posvetovalni organ ministra oziroma ministrice za spremljanje in ocenjevanje stanja in napredka pri uresničevanju enakosti žensk in moških na različnih področjih družbenega življenja ter za dajanje pobud, predlogov in priporočil za oblikovanje politike enakosti spolov. V okviru MNZ deluje posvetovalno telo za integracijo načela enakosti spolov, pristojno za zagotavljanje enakih možnosti žensk in moških v MNZ in organov v sestavi. V okviru MVZI deluje komisija za enake možnosti na področju znanosti, strokovno telo ministrstva, ki ministrstvu svetuje pri podpori promocijskih in drugih dejavnosti na področju zagotavljanja enakih možnosti v znanosti ter upošteva načelo uravnoteženega zastopanja obeh spolov pri imenovanju delovnih teles v pristojnosti ministrstva ter pri pripravi pravnih aktov in drugih strateških dokumentov na področju znanosti.

Za spodbujanje enakopravne obravnave in zagotavljanje varstva pred diskriminacijo na podlagi različnih osebnih okoliščin, vključno z osebno okoliščino spola, je bil v Sloveniji leta 2016 v skladu z evropskim pravnim redom ustanovljen Zagovornik načela enakosti kot samostojni državni organ. Vlogo organa za spodbujanje enakega obravnavanja oziroma organa za enakost (angl. *Equality body*) je na novo opredelil Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg; v nadaljnjem besedilu ZVarD), ki je nadomestil Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo in 33/16 – ZVarD) iz leta 2004. Zagovornik načela enakosti zagotavlja informacije, svetovanje in zagovorništvo. Sprejema prijave diskriminacije in v upravnem postopku ugotavlja diskriminacijo. Raziskuje in spremlja stanje diskriminacije v Republiki Sloveniji, daje priporočila pristojnim o varstvu pred diskriminacijo, ozavešča javnost, pripravlja poročila o stanju v zvezi z diskriminacijo in podobno.

1.3 Priprava in izvajanje nacionalnega programa

Pripravo ReNPEMŽM23–30 je tako kot prejšnja nacionalna programa (2005–2013 in 2015–2020) (ReNPEMŽM, 2005 in ReNPEMŽM15–20, 2015) koordiniral osrednji organ za enakost spolov Sektor za enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: SEM)

pri MDDSZ. Na podlagi mednarodnih in evropskih dokumentov oziroma priporočil, predstavljenih v nadaljevanju, so bili najprej oblikovani ključni cilji in bila opredeljena prednostna področja. Izhodišče za pripravo so bili tudi statistični podatki, izsledki raziskav in študij o aktualnem stanju na tem področju v Republiki Sloveniji. Ukrepe so oblikovala ministrstva oziroma vladne službe, ki so vsako na svojem področju delovanja pristojni za upoštevanje vidika spola pri razvoju svojih politik, v sodelovanju s SEM. Gre za ukrepe, ki so jih ministrstva predlagala v skladu z opredeljenimi cilji in aktivnostmi, ki jih že izvajajo oziroma jih bodo izvajala v prihodnosti, da bi se odpravil neenak položaj oziroma upošteval poseben položaj spolov na posameznem področju.

Nacionalni program določa ukrepe za doseg ciljev na šestih tematskih področjih. Opredeljeni cilji in ukrepi v nacionalnem programu, ki zajema obdobje 2023–2030, izhajajo iz analize stanja oziroma položaja žensk in moških na različnih področjih in iz vrednotenja prejšnjega nacionalnega programa ter pomenijo splošne strateške usmeritve na posameznem področju. Cilje in ukrepe, opredeljene v nacionalnem programu, bodo izvajala ministrstva in drugi vladni organi v sodelovanju z drugimi sodelujoči organi. Večina ukrepov pomeni izvajanje politike posameznega ministrstva na določenem področju, posamezni ukrepi za spodbujanje enakosti spolov pa so namenjeni tudi izboljšanju strokovnih kompetenc in znanja ključnih deležnikov na področju enakosti spolov ter institucionalni krepitvi področja. Pri načrtovanju ukrepov so bile upoštevane tudi aktualne razmere v času nastanka ReNPEMŽM23–30, saj je bilo to tudi obdobje odzivanja na pandemijo covid-19 (v nadaljnjem besedilu: pandemija), zlasti glede ekonomskih in socialnih posledic za različne ranljive skupine.

Zastavljeni cilji in ukrepi v ReNPEMŽM23–30 se bodo uresničevali z aktivnostmi. Konkretno, natančno opredeljene aktivnosti bodo določene v periodičnih načrtih, ki so izvedbeni akti nacionalnega programa. Ti bodo za posamezno področje družbenega življenja opredelili potrebne aktivnosti za dveletno obdobje. Za vsako aktivnost bodo opredeljeni način izvedbe, pričakovani rezultat in prispevek k doseganju zastavljenih ciljev. Aktivnosti se bodo izvajale na vseh šestih tematskih področjih, opredeljenih v nacionalnem programu. V skladu s 16. členom ZEMŽM bo ministrstvo, pristojno za enake možnosti, pripravilo predlog periodičnega načrta in ga predložilo v sprejetje Vladi RS, na podlagi predlogov, ki jih bodo pripravila pristojna ministrstva (ZEMŽM, 2002). Ta morajo najpozneje dva meseca pred iztekom vsakega periodičnega načrta ministrstvu, pristojnemu za enake možnosti, poslati tudi poročilo o izvajanju aktivnosti, opredeljenih v periodičnem načrtu. Vlada RS bo vsaki dve leti poročala Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) o izvajanju nacionalnega programa. V poročilu bodo navedeni ukrepi in aktivnosti, izvedeni v prejšnjem dveletnem obdobju.

Za doseganje enakosti spolov in učinkovito izvajanje politik na tem področju ni dovolj, če so v proces priprave, izvajanja in spremljanja vključeni le pristojni organi, ampak je pomembno krepiti oblike sodelovanja in partnerstva med Vlado RS in različnimi deležniki, zlasti civilno družbo. V proces priprave nacionalnega programa so bili vključeni različni deležniki. MDDSZ SEM je na začetku leta 2020 pripravil osnutek dokumenta z vsebinskimi izhodišči in cilji na posameznih strateških (tematskih) področjih ter jih poslal pristojnim ministrstvom in vladnim službam, da bi na tej podlagi oblikovali ukrepe, ki jih bodo v obdobju trajanja resolucije tudi izvajali. Glede na posebne razmere (pandemija), ki ni dopuščala organizacije sestankov in srečanj v živo, je bila med julijem in septembrom 2020 izvedena tudi posvetovalna spletna anketa s predstavniki in predstavnicami nevladnih organizacij, organi za človekove pravice ter predstavniki in predstavnicami raziskovalne/akademske sfere in strokovnih združenj, lokalnih skupnosti in socialnih partnerjev. Tudi njim so bila poslana vsebinska izhodišča s predlaganimi cilji in prednostnimi področji. Glede na izjemen odziv ter številne pripombe in komentarje omenjenih deležnikov je SEM pripravil preglednico njihovih predlogov ter jo predložil pristojnim ministrstvom, njihovi predlogi pa so vključeni tudi v neodvisno končno poročilo o vrednotenju prejšnje resolucije (Kanjuo-Mrčela in Mikić, 2021).

Konec leta 2020 se je na strateškem spletnem seminarju znova sestala delovna skupina koordinatorjev in koordinatoric na ministrstvih, ki je pregledala načrtovane cilje in ukrepe ter razpravljala o drugih izzivih po posameznih tematskih področjih, ki jih je treba obravnavati v osnutku dokumenta. Prvi osnutek dokumenta je februarja 2021 obravnaval strokovni svet za enakost spolov, kjer so sodelovale predstavnice in predstavniki različnih strokovnih združenj in organizacij ter nevladnih in humanitarnih organizacij. Njihove pripombe in predlogi so bili prav tako poslani pristojnim ministrstvom. V javni razpravi o osnutku dokumenta (19. februar–19. marec 2021) so bile navedene številne pripombe, komentarji in konkretni predlogi za izboljšanje besedila, ki jih je na različna tematska področja oziroma pristojna ministrstva naslovilo okoli 20 različnih organizacij, ustanov ter posameznic in posameznikov.

Leta 2022 je bil predlog resolucije posodobljen in ob okrepljenem dialogu s civilno družbo ponovno obravnavan na seji strokovnega sveta za enakost spolov v novi sestavi (januar 2023). Njegove predloge so ministrstva znova obravnavala in jih smiselno vključila v predlog resolucije.

1.4 Evropske in mednarodne zaveze

Pri pripravi zasnove in temeljnih izhodišč nacionalnega programa so upoštevane zlasti usmeritve, cilji in predlogi ukrepov za doseganje enakosti spolov iz temeljnih evropskih in mednarodnih strateških dokumentov, ki posebej obravnavajo enakost spolov, oziroma tematike, ki so ključnega pomena za doseganje enakosti spolov. Upoštevani so tudi novejši dokumenti, ki se nanašajo na obdobje veljavnosti ReNPEMŽM23–30, prav tako tudi novejša priporočila, ki jih je Republika Slovenija prejela od mednarodnih institucij v zvezi s poročanjem o izvajanju konvencij. Na drugi strani so podlaga za pripravo ukrepov tudi starejši dokumenti s še vedno aktualnimi priporočili za izvajanje politik na določenih področjih:

- Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (EK);
- Strategija za enakost spolov 2018–2023 (Svet Evrope);
- Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje (ZN);
- Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (ZN);
- Agenda 2030 za trajnostni razvoj (ZN);
- Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Svet Evrope);
- Konvencija MOD št. 190 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela (MOD);
- Akcijski načrt EU za enakost spolov (GAP III) za obdobje 2021–2025 (EK);
- Resolucija VS ZN 1325 in z njo povezane resolucije, ki skupaj tvorijo Agendo 1325 o ženskah, miru in varnosti (ZN);
- Sklepi Sveta o ženskah, miru in varnosti (2018 in 2022) ter Akcijski načrt EU za vprašanja žensk, miru in varnosti (2019) (EK).

Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025

Strategija je strateški dokument EK, ki opredeljuje cilje in ukrepe za vključevanje vidika enakosti spolov v dejavnosti EU na vseh področjih njenega delovanja v obdobju 2020–2025 (EK, 2020d). Strategija temelji na 8. členu Pogodbe o delovanju EU, ki določa, da si EU v vseh dejavnostih prizadeva odpraviti neenakosti ter spodbujati enakost med moškimi in ženskami (UL C 202, 2016). V skladu z navedenim strategija določa vizijo, cilje politike in ukrepe za konkretni napredek na področju enakosti spolov v

Evropi in za doseganje ciljev trajnostnega razvoja ter med drugim opredeljuje te prednostne naloge za enakost med spoloma v obdobju 2020–2025:

- odprava vseh oblik nasilja zaradi spola in preseganje spolnih stereotipov v družbi;
- doseganje enake ekonomske neodvisnosti;
- uravnotežena zastopanost;
- vključevanje vidika spola v vse politike EU.

Nasilje zaradi spola ali nasilje, ki nesorazmerno prizadene ženske, je v strategiji opredeljeno kot eden največjih izzivov naše družbe; gre za nasilje, ki je globoko ukoreninjeno v neenakosti spolov. Za preprečevanje nasilja zaradi spola strategija med drugim poziva k sprejetju pravnih ukrepov, s katerimi bodo doseženi cilji Istanbulske konvencije, ki je merilo za mednarodne standarde na tem področju (Svet Evrope, 2011).

Vzpostavljena bo tudi mreža EU za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini z namenom izmenjave dobrih praks, osrednjega pomena bo tudi preprečevanje nasilja, osredotočeno na moške, fante in moškost. Za izkoreninjenje nasilja in nadlegovanja v svetu dela EK spodbuja države članice k ratifikaciji Konvencije MOD št. 190 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela (v nadaljnjem besedilu: konvencija MOD št. 190) (MOD, 2019a). Podprla bo tudi komunikacijsko kampanjo proti spolnim stereotipom na ravni celotne EU.

Za doseganje enake ekonomske neodvisnosti bodo v ospredju odprava plačne vrzeli med spoloma in ovir, ki jo povzročajo. S tem namenom je EK pripravila predlog direktive o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje (UL L 132, 2023). Svet je med predsedovanjem Republike Slovenije dosegel splošni dogovor, ki je utrl pot pogajanjem z Evropskim parlamentom in dokončnemu sprejetju direktive. EK si bo posebej prizadevala spodbujati države članice k sprejemanju ukrepov, ki bodo obravnavali ranljive skupine žensk, ki so strukturno premalo zastopane na trgu dela zaradi presečne dimenzije in okoliščin, ki povečujejo njihovo ranljivost in marginalizacijo. Za odpravljanje neenakosti na trgu dela bo še naprej veliko pozornosti namenjene usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, še zlasti v zvezi z izvajanjem direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev, ki spodbuja enakovredno delitev skrbstvenih obveznosti med oba starša (UL L 188, 2019). Prenos direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja v nacionalni pravni red pomeni pomembno spodbudo in večjo možnost za delitev starševskih obveznosti v parih, kjer delata oba partnerja. Prispeval bo k preprečitvi spolnih stereotipov in pristranskosti, povezanih z izrabo starševskega dopusta, in dolgoročno vodil k temu, da bo več moških vključenih v skrbstveno delo.

Pomembni so tudi spodbujanje ženskega podjetništva in inovativnosti ter udeležba žensk v tradicionalno moških sektorjih in poklicih. Posebna pozornost bo namenjena IKT, kjer je delež žensk med študentsko populacijo in zaposlenimi izredno majhen.

Da bi bilo v podjetjih več žensk na vodstvenih položajih, si je EK prizadevala za sprejetje direktive o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepov (UL L 315, 2022). Poleg tega EK spodbuja udeležbo žensk v politiki, tudi na volitvah v Evropski parlament leta 2024. Njen cilj je doseči uravnoteženo zastopanost spolov (50 odstotkov) na vseh njenih vodstvenih ravneh do konca leta 2024. EK je vzpostavila tudi projektno skupino za enakost z nalogo, da se vidik enakosti, vključno z enakostjo spolov, upošteva na operativni in tehnični ravni delovanja EK.

Izvajanje strategije bo temeljilo na dvojnem pristopu, in sicer na kombinaciji usmerjenih ukrepov za doseganje enakosti spolov in okrepljenega upoštevanja vidika spola. Komisija bo okrepila upoštevanje vidika spola tako, da bo sistematično vključevala vidik spola v vse faze razvoja politik na vseh področjih, tako pri notranjem kot tudi zunanjem delovanju.

Ukrepi in cilji ReNPEMŽM23–30 upoštevajo določeni evropski okvir za delovanje na področju enakosti spolov. Republika Slovenija si bo prizadevala za uresničevanje ciljev in ukrepov, opredeljenih v Strategiji EU za enakost spolov, prilagojeno nacionalnemu okviru, v skladu s sklepom Vlade RS (Vlada RS, 2020d), s katerim je podprla sprejetje Strategije EU za enakost spolov za obdobje 2020–2025, saj ocenjuje, da je tovrstna evropska strategija ključna za doseganje ciljev politike enakosti spolov na ravni EU in v njenih državah članicah, predvsem pa za uresničevanje 8. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta določa, da si EU pri vseh dejavnostih prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami (UL C 202, 2016). Ukrepi in cilji novega nacionalnega programa za enake možnosti žensk in moških upoštevajo določeni evropski okvir za delovanje EK na področju enakosti spolov.

Izvajanje strategije v državah članicah EK preverja v rednih letnih poročilih o napredku v državah članicah EU.

Strategija enakosti spolov 2018–2023

Strategija Sveta Evrope opredeljuje šest strateških področij oziroma ciljev (Svet Evrope, 2018):

- preprečevanje spolnih stereotipov in seksizma ter boj proti njima;
- preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter bolj proti njima;
- zagotavljanje enakega dostopa žensk do pravnih sredstev;
- doseganje uravnotežene zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v politiki in javnem življenju;
- varovanje pravic migrantk, begunk in prosilk za azil;
- vključevanje vidika spola v politike in ukrepe (uresničevanje integracije načela enakosti spolov).

Na vsakem izmed področij Svet Evrope navede ukrepe, ki jih bo sprejel v obdobju izvajanja strategije. Na področju boja proti stereotipom je Svet Evrope leta 2019 sprejel *Priporočilo o preprečevanju seksizma in boju proti njemu*, ki vsebuje prvo mednarodno opredelitev seksizma in določa ukrepe, ki bi jih morale države sprejeti za učinkovito spoprijemanje s tem pojavom tako v javnem kot tudi zasebnem življenju (Svet Evrope, 2019).

V zvezi z uravnoteženo zastopanostjo je poudarek Strategije Sveta Evrope predvsem na odpravljanju ovir, ki preprečujejo uravnoteženo zastopanost v politiki, na spodbujanju in podpori ukrepom, ki ženskam lajšajo sodelovanje v politiki, opolnomočenju kandidatk in izvoljenih žensk, vključno s pripadnicami marginaliziranih skupin, ter na okrepljenem sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki za doseganje zastavljenih ciljnih deležev v politiki in na drugih področjih javnega življenja.

Varovanje pravic migrantk, begunk in prosilk za azil zadeva predvsem ukrepe v zvezi s preprečevanjem nasilja zaradi spola, vključno s posilstvom in spolnim nadlegovanjem, trgovino z ljudmi, ukrepe v zvezi z ekonomskim opolnomočenjem oziroma integracijo v evropske družbe in na trge dela v skladu z določili Istanbulske konvencije (Svet Evrope, 2011), Konvencije o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Svet Evrope, 2006) in Konvencije o zaščiti otrok pred spolno zlorabo (t. i. Lanzarotska konvencija) (Svet Evrope, 2007).

V zvezi z vključevanjem vidika spola v politike je Svet Evrope sprejel številna priporočila, ki se nanašajo na različna področja, vključno z zdravstvenim sektorjem, mediji, športom in kulturo (avdiovizualnim sektorjem) ter zdravstveno politiko. Velik poudarek je tudi na usposabljanjih zaposlenih o enakosti spolov in spodbujanju zbiranja podatkov, razčlenjenih po spolu.

Svet Evrope prav tako kot EU pripravlja redna letna poročila o uresničevanju ciljev strategije v državah članicah.

Pekinška deklaracija in Pekinška izhodišča za ukrepanje

Navedena dokumenta še vedno pomenita temeljni mednarodni standard in svetovno zavezo za doseg enakosti spolov, krepitev moči žensk in udeležanja njihovih pravic (ZN, 1995). V Pekinških izhodiščih za ukrepanje je navedeno, da sta uravnotežena zastopnost spolov in vključevanje vidika spola ključ za uresničevanje enakosti spolov. Pekinška izhodišča za ukrepanje vsebujejo dvanajst kritičnih področij, ki zadevajo ženske, za vsakega od njih pa opredeljujejo strateške cilje in ukrepe, ki jih morajo države pogodbenice izvesti za doseg teh ciljev. Zadnje pregledno poročilo o uresničevanju ciljev Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje ter sklepov 23. posebnega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov ob 25. obletnici četrte svetovne konference o ženskah (Peking + 25) v Republiki Sloveniji, ki ga je za Ekonomsko komisijo ZN za Evropo pripravila Republika Slovenija, ugotavlja, da je večina izzivov, prepoznanih pred 25 leti, še vedno aktualna (EIGE, 2020a), predvsem:

- trdovratnost stereotipnih prepričanj in prepočasno uresničevanje sprejetih zavez v praksi;
- vztrajna spolna segregacija na trgu dela;
- velika skrbstvena vrzel med spoloma;
- šibkost institucionalnih struktur za enakost spolov;
- razširjenost spolnega nasilja v vseh oblikah.

Pregledno poročilo Peking + 25 ugotavlja tudi, da so v zadnjem obdobju nastali novi izzivi, ki jih mora Republika Slovenija obravnavati v prihodnje, kot so spolna pristranskost in umetna inteligenca, nove oblike nasilja nad ženskami in dekleti (spletno nasilje) ali izničenje napredka z vračanjem v preteklost z organiziranimi kampanjami zoper enakost spolov (EIGE, 2020a). ReNPEMŽM23–30 večinoma upošteva dana priporočila o izzivih, ki jih je treba obravnavati v prihodnjem obdobju, in pri tem upošteva predloge ministrstev kot nosilcev ukrepov.

Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW)

CEDAW je mednarodna pogodba o varstvu človekovih pravic in svoboščin, ki se nanaša na človekove pravice žensk, obsega šest delov, se osredinja na različne vidike izključevanja in omejevanja žensk zaradi njihovega spola ter priporoča številne, tudičasne posebne ukrepe za pospešitev dejanske enakosti žensk in moških na različnih področjih, od zdravja, izobraževanja, do trga dela in načrtovanja družine. Republika Slovenija je v skladu z 18. členom CEDAW zavezana k pripravi rednih poročil o zakonodajnih, sodnih, upravnih ali drugih ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnjevanje določil konvencije, kot tudi o doseženem napredku (ZN, 1992b).

Na 84. zasedanju Odbora za odpravo diskriminacije žensk (februar 2023) je Republika Slovenija zagovarjala sedmo poročilo. Odbor je med drugim izpostavil (ZN, 2023):

- sprejetje celovite strategije za odpravo diskriminatornih stereotipov o vlogah ter odgovornostih žensk in moških v družini in družbi;
- sprejetje ukrepov, ki bodo okrepili nacionalni mehanizem za enakost spolov (kadrovsko in finančno);
- sprejetje začasnih ukrepov za pospešitev enake udeležbe žensk na vseh področjih, ki jih zajema konvencija, in na vseh ravneh, kjer so ženske premalo zastopane in so prikrajšane;
- sprejetje posebnih ukrepov za izboljšanje položaja zapostavljenih skupin žensk, kot so romske ženske, kmečke ženske, ženske z invalidnostmi, migrantke, begunke, starejše ženske in podobno;
- izboljšanje ukrepov, ki bodo zagotavljali učinkovitejšo zaščito žensk, žrtev nasilja ter trgovine z ljudmi in prostitucije;
- zbiranje in analiziranje podatkov o vseh oblikah nasilja zaradi spola nad ženskami in dekleti;
- okrepitev izvajanja, spremljanja in ocenjevanja preventivnih programov zdravstvenega varstva ter zagotovitev dostopa do zdravstvenega varstva, vključno s storitvami spolnega in reproduktivnega zdravja, ženskam in dekletom iz zapostavljenih skupin.

V skladu s priporočili odbora se ReNPEMŽM23–30 osredinja na strateška področja zaposlovanja, izobraževanja, socialnega varstva, gospodarstva, politike in podobno, katerih cilj je izboljšati položaj žensk in deklet v vsej njihovi raznolikosti na navedenih področjih. Prav tako vključuje presečno perspektivo za nekatere skupine, ki jih navaja CEDAW (ZN, 2023).

Agenda 2030 za trajnostni razvoj

Septembra 2015 so vse članice ZN soglasno sprejele Agendo 2030 za trajnostni razvoj (v nadaljnjem besedilu: agenda 2030), ki je zgodovinski dogovor mednarodne skupnosti za odpravo revščine, zmanjševanje neenakosti, zagotovitev napredka ter zaščite okolja za sedanje in prihodnje generacije. Agenda 2030 povezuje tri razsežnosti trajnostnega razvoja: ekonomsko, socialno in okoljsko. V njej je zajetih pet področij, odločilnih za napredek človeštva in ohranitev okolja (ljudje, planet, blaginja, mir in partnerstvo), ki zajemajo 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih bodo do leta 2030 uresničevale vse države sveta, med njimi tudi Republika Slovenija. Eden od ciljev trajnostnega razvoja (cilj 5) je doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklic z odpravo vseh oblik diskriminacije (ZN, 2015).

Za doseganje tega cilja so opredeljeni ti podcilji:

- povsod odpraviti vse oblike diskriminacije žensk in deklic;
- izkoreniniti vse oblike nasilja nad ženskami in deklicami v javnem in zasebnem življenju, med njimi trgovino z ljudmi in druge vrste izkoriščanja, tudi spolno izkoriščanje;
- izkoreniniti vse sporne običaje, med drugim otroške, zgodnje in prisilne poroke ter obrezovanje deklic;
- priznati in ovrednotiti neplačano delo v gospodinjstvu ter nego in skrb za druge z zagotavljanjem javnih služb, infrastrukture in politik socialne varnosti ter spodbujanjem skupne odgovornosti v gospodinjstvu in družini kot vrednote na državni ravni;
- zagotoviti celovito in dejansko vključenost žensk ter enake možnosti na vseh ravneh odločanja v politiki, gospodarstvu in javnem življenju;
- vsem omogočiti dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v skladu z akcijskim programom mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, Pekinškimi izhodišči za ukrepanje ter sklepnimi dokumenti s preglednih konferenc;
- z reformami ženskam zagotoviti enake pravice do gospodarskih sredstev, lastništva zemlje in gospodarjenja z njo ter dostop do drugih vrst lastnine, finančnih storitev, podedovanega premoženja in naravnih virov v skladu z notranjo zakonodajo;
- povečati rabo tehnoloških pripomočkov, zlasti informacijsko-komunikacijske tehnologije, za spodbujanje večje vloge žensk;
- sprejeti in utrditi tehtne politike in izvršilne predpise za spodbujanje enakosti spolov in večje vloge žensk in deklic na vseh ravneh.

Republika Slovenija pri pripravi kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja izhaja iz nabora kazalnikov, ki jih je za spremljanje in merjenje napredka pri doseganju ciljev na ravni EU pripravil Eurostat (Eurostat, 2020a).

Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (t. i. Istanbulska konvencija)

Za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter za boj proti njima je Svet Evrope leta 2011 sprejel Konvencijo o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (v nadaljnjem besedilu: Istanbulska konvencija), ki jo je Republika Slovenija ratificirala leta 2015 (MKPNZND, 2015). Istanbulska konvencija je prvi in najboljše mednarodno-pravni instrument, ki celovito določa obveznosti pogodbenic za preprečevanje nasilja nad ženskami, vključno z nasiljem v družini. Istanbulska konvencija je zato izhodišče za različne ukrepe, ki nasilje nad ženskami pravno in dejansko umeščajo v širši okvir boja proti diskriminaciji žensk in doseganja enakosti spolov. Države pogodbenice zavezuje k celostni obravnavi nasilja nad ženskami in deklicami, vključno z nasiljem v družini, ki vključuje preprečevanje nasilja, zaščito in podporo žrtev, pregon storilcev ter celovito in usklajeno ukrepanje (Svet Evrope, 2011).

Istanbulska konvencija pomembno vlogo predvideva tudi za NVO, saj 9. člen Istanbulske konvencije od pogodbenic zahteva vzpostavitev učinkovitega sodelovanja z NVO in organizacijami civilne družbe ter njihovo vključitev v izvajanje storitev ter oblikovanje in ocenjevanje politik in ukrepov (Svet Evrope, 2011). Danes na področju nasilja delujejo številne NVO, ki vsaka na svojem področju in s svojim načinom dela dejavno prispevajo k preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Najpomembnejše naloge NVO pri zagotavljanju specializirane pomoči ženskam žrtvam nasilja so telefonsko, osebno ali elektronsko svetovanje, zagotavljanje namestitve v varnih hišah, kriznih centrih in materinskih domovih, zagotavljanje pomoči glede postopkov v institucijah, pravna pomoč, treningi socialnih veščin za povzročitelje, ozaveščanje javnosti o ničelni toleranci do nasilja v družbi v okviru številnih preventivnih dejavnosti.

Istanbulska konvencija se v Republiki Sloveniji izvaja na teh področjih:

- preprečevanje nasilnih dejanj ter ozaveščanje strokovne in širše javnosti;
- zaščita in podpora žrtvam in storilcem nasilnih dejanj;
- spremljanje zakonodaje;
- preiskovanje, pregon, procesno pravo in zaščitni ukrepi;
- migracije in azil.

10. člen Istanbulske konvencije nalaga pogodbenicam, da ustanovijo usklajevalno telo, odgovorno za usklajevanje, izvajanje, spremljanje ter vrednotenje politik in ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim, ki jih zajema področje uporabe konvencije (Svet Evrope, 2011). V ta namen je bila leta 2016 s sklepom Vlade RS ustanovljena vladna medresorska delovna skupina, odgovorna za usklajevanje, izvajanje, spremljanje ter vrednotenje politik in ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim, ki jih zajema področje Istanbulske konvencije (Vlada RS, 2016). V skupini sodelujejo strokovnjaki in strokovnjakinje ter predstavniki in predstavnice ministrstev, NVO in institucij, ki delujejo na področju preprečevanja nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

Nasilje nad ženskami in nasilje v družini sta med najpogostejšimi kršitvami človekovih pravic in najpogostejša oblika diskriminacije žensk, zato je izjemno pomemben ustrezen pristop države k ureditvi tega področja. Republika Slovenija je v zadnjem desetletju na tem področju naredila velik napredek, kar je prikazano tudi v prvem poročilu o izvajanju Istanbulske konvencije (MDDSZ, 2019). Izvedeni so bili številni ukrepi, ki prispevajo k izboljšanju celostne obravnave žrtev nasilja ter preventivne dejavnosti ozaveščanja za strokovno in širšo javnost. Republika Slovenija je prvo poročilo o uresničevanju Istanbulske konvencije predložila skupini strokovnjakov in strokovnjakinj za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (v nadaljnjem besedilu: GREVIO) leta 2019 (MDDSZ, 2019). Predstavnice GREVIO so leta 2020 obiskale Slovenijo, kar je bila priložnost, da se s pregledom notranje zakonodaje, politike in prakse oceni napredek, dosežen pri uresničevanju ciljev in standardov konvencije, ter prepoznajo težave in ovire, ki preprečujejo polno uživanje vseh pravic žensk za pripravo dokončnih priporočil Sloveniji, kako izboljšati ukrepe za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Prvo poročilo o uresničevanju določil Istanbulske konvencije v Republiki Sloveniji s priporočili skupine GREVIO Sloveniji je Svet Evrope objavil oktobra 2021 (Svet Evrope, 2021). Poročilo ugotavlja, da je Republika Slovenija dosegla velik napredek pri oblikovanju celovitega zakonskega in institucionalnega okvira ter okvira politik na področju preprečevanja nasilja v družini, obenem pa je manj politične pozornosti, financiranja in politične podpore usmerjene k drugim oblikam nasilja nad ženskami, ki jih obravnava konvencija. Zato je eno od priporočil skupine GREVIO, da se mora Republika Slovenija v prihodnje na vse oblike nasilja nad ženskami odzvati celostno, torej ob upoštevanju vseh oblik nasilja nad ženskami (Svet Evrope, 2021).

Konvencija MOD št. 190 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela

Konvencija MOD št. 190 je prvi mednarodni instrument, ki določa posebne, splošno uporabne standarde za obravnavanje nadlegovanja in nasilja, povezanega z delom, ter opredeljuje ukrepe, ki jih morajo sprejeti države in drugi ustrezni akterji (MOD, 2019a). Skupaj s Priporočilom št. 206 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela zagotavlja skupni okvir za ukrepanje: njun cilj je vzpostaviti vključujoči, celostni in spolno občutljivi pristop k preprečevanju in odpravljanju nasilja in nadlegovanja v svetu dela (MOD, 2019b).

Konvencija MOD št. 190 je tudi prvi mednarodni standard, ki obravnava nasilje in nadlegovanje v povezavi z delom. Izhaja iz spoznanja, da nasilje in nadlegovanje v svetu dela pomenita kršitev ali zlorabo človekovih pravic ter da nasilje in nadlegovanje ogrožata enake možnosti ter sta nesprejemljiva in nezdružljiva z dostojnim delom. Poudarja pomen ničelne tolerance do nasilja in nadlegovanja, s ciljem preprečiti tako vedenje in prakse. Nasilje in nadlegovanje med delom, v povezavi z njim ali zaradi njega vplivata na psihično, fizično in spolno zdravje, dostojanstvo ter družinsko in družbeno okolje osebe. Države, ki ratificirajo konvencijo, so zavezane k sprejetju vključujočega in celostnega načina obravnave, ki upošteva enakost spolov, za preprečevanje in odpravo nasilja in nadlegovanja v povezavi z delom (MOD, 2019a).

V skladu s stališčem Republike Slovenije do predloga sklepa Sveta o pooblastitvi držav članic, da v interesu EU ratificirajo Konvencijo MOD št. 190, ki ga je sprejela Vlada RS na 62. redni seji 27. februarja 2020 (Vlada RS, 2020c), si bo Republika Slovenija po njegovem sprejetju prizadevala za ratifikacijo navedene konvencije, saj je ocenila, da je mednarodni instrument, ki celovito obravnava vprašanje nasilja in nadlegovanja v svetu dela, vključno z nasiljem in nadlegovanjem zaradi spola, ter predvideva učinkovite ukrepe za njegovo odpravo ter zaščito žrtev, potreben, ter da nasilje in nadlegovanje v svetu dela ogrožata enake možnosti, sta nesprejemljiva in nezdružljiva z dostojnim delom (Vlada RS, 2020c). Konvencija MOD št. 190 je začela veljati junija 2021. Za državo članico postane zavezujoča po enem letu od dneva registracije njene ratifikacije.

Akcijski načrt EU za enakost spolov za obdobje 2021–2025

Novi, tretji akcijski načrt za obdobje 2021–2025 (v nadaljnjem besedilu: GAP III) je temeljni politični okvir, s katerim bo EU v zunanjem delovanju spodbujala enakost spolov in opolnomočenje žensk oziroma pospešitev in utrditev napredka, doseženega na področju enakosti spolov v 25 letih od sprejetja Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje (EK, 2020a). Z njim se bo povečal prispevek EU k doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 5 (enakost spolov) v vseh notranjih in zunanjih politikah EU ter cilja št. 16 o miroljubnih in vključujočih družbah v celotni Agendi 2030 (ZN, 2015).

GAP III temelji na petih stebrih ukrepanja:

1. spodbujanje enakosti spolov in njegovo prednostno umeščanje v vse zunanje politike in ukrepe: 85 odstotkov vseh novih ukrepov v zunanjih odnosih bo prispevalo k doseganju enakosti spolov in opolnomočenju žensk do leta 2025;
2. skupna strateška vizija ter tesno sodelovanje z državami članicami in partnerji na večstranski, regionalni in nacionalni ravni;
3. pospešitev napredka in osredotočenje na ključna tematska področja angažiranosti: boj proti nasilju zaradi spola, gospodarsko, družbeno in politično opolnomočenje žensk in deklet, enak dostop do zdravstvenega varstva, spolno in reproduktivno zdravje in pravice, enakost spolov v izobraževanju, spodbujanje enakosti spolov glede udeležbe in vodenja, vključevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti, vključevanje vidika spola v nova področja politik, kot sta zeleni prehod in digitalna preobrazba in podobno;
4. vodenje z zgledom (poziv institucijam, naj vodijo z zgledom);
5. zagotavljanje preglednosti rezultatov (EK bo v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje spremljala vsakoletni napredek pri izvajanju GAP III).

S tem načrtom se bosta spodbujala transformativni in presečni pristop, vidik enakosti spolov pa bo prednostno vključen v zunanje politike in ukrepe. Cilj je obravnavati strukturne vzroke za neenakost spolov in diskriminacijo zaradi spola, in sicer tudi z dejavnim vključevanjem moških in fantov v boj proti spolnim normam in stereotipom. Da ne bi bil nihče spregledan, so v akcijskem načrtu obravnavane vse presečne razsežnosti diskriminacije, pri čemer se posebna pozornost namenja ženskam z ovirami ali migrantskim ozadjem in diskriminaciji zaradi starosti ali spolne usmerjenosti.

Resolucija 1325 o ženskah, miru in varnosti in z njo povezane resolucije Varnostnega sveta ZN (Agenda 1325 o ženskah, miru in varnosti)

Varnostni svet ZN (v nadaljnjem besedilu: VS ZN) je leta 2000 sprejel Resolucijo 1325, ki poudarja potrebo po krepitvi vloge žensk pri preprečevanju in reševanju konfliktov, v mirovnihi pogajanjih, pri graditvi miru in varnosti ter humanitarni dejavnosti, na kriznih žariščih, konfliktnih in pokonfliktnih območjih v svetu, ter učinkovito zaščito žensk pred spolnim nasiljem in nasiljem na podlagi spola (ZN, 2000a). Resolucija VS ZN 1325 in z njo povezani dodatni devet resolucij VS OZN skupaj tvorijo Agendo 1325 o ženskah, miru in varnosti. Agenda 1325 o ženskah, miru in varnosti obravnava potrebo po aktivnem in učinkovitem sodelovanju žensk v prizadevanjih za vzpostavitev in izgradnjo miru ter preprečevanje in obravnavanje spolnega nasilja v konfliktih. Poudarja tudi pomembno vlogo moških kot aktivnih zagovornikov človekovih pravic žensk (ZN, 2000b).

Konflikti, krize in nestabilnost ovirajo napredek za trajnostni mir in varnost ter doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Agenda 1325 o ženskah, miru in varnosti je osredotočena na povezave med neenakostjo spolov in konfliktom ter načini njune medsebojne krepitve in poudarja, da je treba neenakost spolov razumeti kot temeljni vzrok in dejavnik konflikta in nestabilnosti. Vlogi žensk pri zagotavljanju miru in varnosti je na nacionalni in svetovni ravni namenjena čedalje večja pozornost, še zlasti po sprejetju Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja, vključno s 16. ciljem Agende 2030, ki je osrednjega pomena za trajnostni razvoj ter miroljubno in pravično, vključujočo in varno družbo prihodnosti za vse (ZN, 2015).

Za uresničevanje resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti je Republika Slovenija od leta 2010 pripravila že dva nacionalna akcijska načrta na nacionalni ravni, ki sta povezala različne vladne in nevladne deležnike, pomembne za uresničevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti ter za vključevanje vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, ter njihove aktivnosti, na ta način pa krepil učinkovitost njihovega izvajanja v tujini in doma (Vlada RS, 2010 in Vlada RS, 2018a).

Strateški pristop EU k vprašanju žensk, miru in varnosti

Enakost spolov, mir, varnost, razvoj in človekove pravice so med seboj tesno povezani. Prednostna naloga EU je povečati vključenost žensk v vseh zadevah, povezanih z mirom in varnostjo.

EU bo na podlagi strateškega pristopa EU k vprašanju žensk, miru in varnosti izvajala Akcijski načrt za ženske, mir in varnost, ki določa jasne cilje in merila za izpolnjevanje v okviru ključnih prednostnih področij, ki so: (i) preprečevanje, (ii) zaščita, (iii) pomoč in obnova ter tri splošna in medsektorska načela (iv) udeležba, (v) vključevanje vidika spola in (vi) dajanje zgleda (Svet EU, 2019).

EU bo cilje v zvezi z vprašanjem žensk, miru in varnosti dosegala med drugim s političnimi in diplomatskimi prizadevanji voditeljev EU ter vključevanjem vidika spola in zagotavljanjem vključenosti ter vodilne vloge žensk v vse dejavnosti, povezane z mirom in varnostjo. Sprejela je tudi posebne ukrepe, vključno s spodbujanjem napotitve žensk v operacije in misije SVOP, s ciljnim posabljanjem vojaških sil, policije, pravosodnih organov in varnostnih sil (Svet EU, 2019). Povečana udeležba žensk v operacijah in misijah SVOP bo tudi del naslednjega cikla razvoja zmogljivosti civilnega SVOP.

Spremljanje vprašanja žensk, miru in varnosti ter poročanje o njem se bosta uskladila z GAP III, med drugim tudi zaradi celovitega vključevanja politike EU o vprašanju žensk, miru in varnosti v splošni okvir politike EU o enakosti spolov.

1.5 Nacionalni strateški dokumenti*Strategija razvoja Republike Slovenije 2030*

Temeljni strateški dokument Republike Slovenije, ki je krovni okvir razvoja države ter prikazuje stanje v Republiki Sloveniji in prihodnosti, je *Strategija razvoja Slovenije 2030* (v nadaljnjem besedilu: SRS 2030). S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja dolgoročne razvojne temelje Slovenije. Vsak cilj se navezuje tudi na cilje trajnostnega razvoja Agende 2030. Za vsak razvojni cilj so določena ključna področja, na katerih je treba delovati, da bi dosegli kakovostno življenje za vse. Cilji pomenijo podlago za oblikovanje prednostnih nalog in ukrepov Vlade RS, nosilcev regionalnega razvoja, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov (Vlada RS, 2017b).

Enakost spolov je v SRS 2030 horizontalno načelo, saj se vključuje v vse politike in cilje, zlasti pa v:

Cilj 1 – zdravo in aktivno življenje. Med ključnimi izzivi pri ustvarjanju razmer za kakovostno življenje opredeljuje zmanjšanje neenakosti v zdravju, pri čemer je za njegovo doseganje pomembno tudi zagotavljanje enakih možnosti in enakosti spolov, omogočanje neodvisnega življenja, vključenosti v družbo in omogočanje usklajevanja dela, skrbstvenih obveznosti in prostočasnih dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih. Ciljna vrednost kazalnika uspešnosti *leta pričakovanega zdravega življenja ob rojstvu* za leto 2030 je 64,5 leta za oba spola ob različni izhodiščni vrednosti: 58,8 leta za moške in 57,7 za ženske. Vrzal med spoloma pomeni, da so ženske večji del svojega življenja slabšega zdravja. Pomemben kazalnik uspešnosti v okviru tega cilja je tudi *indeks enakosti spolov* – ciljna vrednost za leto 2030 je 78 (ob izhodiščni vrednosti 68,4).

Cilj 2 – znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo. Ta cilj poudarja pomen zmanjševanja vrzeli med pridobljenimi znanji in spretnostmi ter različnimi potrebami delodajalcev, zlasti zahtevami po visoko izobraženi delovni sili, pri čemer je pomembno opolnomočenje prebivalstva za uporabo najnovejših tehnologij oziroma zvečanje digitalne pismenosti in s tem zmanjševanje digitalne vrzeli. Pomemben kazalnik uspešnosti je *delež prebivalstva s terciarno izobrazbo* (25–64 let), pri čemer je ciljna vrednost za oba spola 35 odstotkov ob izhodiščni vrednosti 30,4 odstotka. Pomemben kazalnik je vrzel med spoloma v terciarni izobrazbi, saj moški pomembno zaostajajo za ženskami glede dosežene terciarne izobrazbe. Obstaja tudi vrzel med spoloma v poklicih na področju STEM, kjer izrazito prevladujejo moški.

Cilj 3 – dostojno življenje za vse. Ta cilj se osredotoča na ustvarjanje razmer, v katerih bodo vsi ljudje lahko uživali koristi družbenega razvoja ne glede na osebne okoliščine, pri čemer si je pomembno prizadevati za zmanjšanje revščine in materialne prikrajšanosti ter odpravljanje vseh oblik diskriminacije, zlasti z odpravljanjem vseh oblik nasilja nad ženskami in deklacijami ter nasilja v družini. Ciljna vrednost kazalnika *stopnja tveganja socialne izključenosti* je 16 odstotkov (2030) ob izhodiščni vrednosti 18,4 (2016). Ciljna vrednost kazalnika *izkušnja diskriminacije* za leto 2030 je 10 odstotkov (izhodiščna vrednost je 13 odstotkov).

Cilj 7 – vključujoči trg dela in kakovostna delovna mesta. Ta cilj opozarja na pomen ustvarjanja razmer za višje dohodke, bolj kakovostna delovna mesta in bolj vključujočo družbo. Ta cilj bo med drugim dosežen z ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest, ki ustvarjajo višjo dodano vrednost, pogoje za ustrezno plačilo in kakovostno delovno okolje; s spodbujanjem večje vključenosti prikrajšanih in podpovprečno zastopanih skupin na trgu dela; s spodbujanjem dejavnosti delodajalcev za krepitev telesnega in duševnega zdravja delavcev in delavk, varnosti in zdravja pri delu ter lažjega usklajevanja dela in skrbstvenih obveznosti; s spodbujanjem zaposlovanja obeh spolov v spolno nezačasnih in deficitarnih poklicih. Ciljna vrednost kazalnika uspešnosti stopnja delovne aktivnosti prebivalstva (20–64 let) je 75 odstotkov ob izhodiščni vrednosti 70,1 odstotka za oba spola (2016).

Cilj 10 – zaupanja vreden pravni sistem. Spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravna varnost in spoštovanje vladavine prava so med ključnimi dejavniki kakovosti demokracije in družbenega razvoja. Cilj bo dosežen z varovanjem vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin, odpravljanjem diskriminacije in zagotavljanjem enakih možnosti na nacionalni, regionalni in svetovni ravni.

Cilj 11 – varna in globalno odgovorna Slovenija. Republika Slovenija je globalno odgovorna in solidarna država, dejavno si prizadeva za krepitev miru, varnosti in stabilnosti, spoštovanja človekovih pravic in mednarodnega prava ter skupno spoprijemanje z globalnimi izzivi, kot so migracijski tokovi, terorizem, podnebne spremembe in spoštovanje človekovih pravic.

Strategija dolgožive družbe

Tudi *Strategija dolgožive družbe*, ki je vsebinski okvir za izvedbo potrebnih prilagoditev in sprememb zaradi demografskih sprememb, obravnava tematike, ki so ključnega pomena za odpravljanje neenakosti med ženskami in moškimi (UMAR, 2017).

Strategija izpostavlja stopnjo tveganja za revščino starejših, ki je višja pri ženskah in se s starostjo še zvišuje, ter opozarja, da bi ta težava lahko postala z demografskimi spremembami še izrazitejša, kar bo pomenilo oviro za večjo vključenost starejših v družbo. Obravnavati bo treba tudi prekarizacijo trga dela, ki bo med drugim vplivala na sisteme socialne zaščite in socialno varnost posameznika oziroma posameznice. Večja negotovost na trgu dela in večja razširjenost atipičnih (med njimi tudi prekarne) oblik dela sta poleg demografskih sprememb pomembna dejavnika, ki zahtevata prilagajanje sistemov socialne zaščite za zagotavljanje vzdržnega prehoda med različnimi življenjskimi obdobji. Verjetnost, da bodo vpete v atipične oziroma prekarne oblike dela, je večja za (zlasti mlade) ženske.

Na kakovost življenja in dolgoročno vzdržnost sistemov socialne varnosti pomembno vplivajo tudi ukrepi, usmerjeni v spodbujanje zdravega načina življenja, in preventivni zdravstveni programi. Nezdrav življenjski slog se oblikuje od najzgodnejšega življenjskega obdobja in je bolj prisoten v socialno-ekonomsko ranljivejših družbenih skupinah, pomemben dejavnik pa sta tudi izobrazba in spol. V Sloveniji glede neenakosti v zdravju močno odstopamo zlasti po zelo veliki razliki med nizko in visoko izobraženimi moškimi. Neenakosti v zdravju povzročijo tudi neenakosti v oviranosti pri dnevnih aktivnostih in so glavni razlog za majhno število let zdravega življenja.

Strategija obravnava tudi diskriminacijo in različne oblike nasilja (psihično, fizično in ekonomsko) nad starejšimi, med katerimi prevladujejo ženske. Nasilje ima resne zdravstvene in socialne posledice za posameznika oziroma posameznico in družbo, hkrati pa ostaja slabo raziskano, pogosto neprepoznano in redko prijavljeno. Za uresničitev usmeritev iz strategije bodo pristojna ministrstva pripravila akcijske načrte s konkretnimi predlogi rešitev.

Drugi pomembni nacionalni strateški dokumenti, ki so podlaga za ukrepe, opredeljene v ReNPEMŽM23–30, po posameznih tematskih področjih:

Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022–2030

ReNPSV22–30 določa temeljna izhodišča za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva v navedenem obdobju. Opredeljuje cilje in aktivnosti za doseg teh ciljev, določa razvoj storitev in programov socialnega varstva, opredeljuje način izvajanja in spremljanja izvajanja resolucije in opredeljuje vire (kadrovske in finančne) za izvajanje ciljev resolucije ter načrtovani razvoj storitev in programov (ReNPSV22–30, 2022).

Ukrepi in aktivnosti v okviru sistema socialnega varstva se načrtujejo in izvajajo ob upoštevanju temeljnih načel dela na področju socialnega varstva, med katerimi je tudi enakost spolov.

Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021–2025

Aktivna politika zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: APZ) zajema ukrepe na trgu dela, namenjene povečanju zaposlenosti in zmanjševanju brezposelnosti, večji zaposljivosti oseb na trgu dela ter povečanju konkurenčnosti in prožnosti delodajalcev. Ukrepi APZ so usmerjeni predvsem k najbolj ranljivim skupinam na trgu dela, kot so mladi, starejši, dolgotrajno brezposelni, prejemniki denarne socialne pomoči. Vlada RS je januarja 2021 sprejela smernice APZ za obdobje 2021–2025 (Vlada RS, 2020e).

Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2023–2028 (v pripravi)

Resolucija je strateški dokument, ki določa cilje, ukrepe in ključne nosilce politik za preprečevanje in zmanjševanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami v Republiki Sloveniji. Z novim strateškim dokumentom se namreč področje razširja na vse oblike nasilja nad ženskami, saj bo predvidoma vključevala tudi ukrepe za izvajanje določb Istanbulske konvencije (ReNPPNDNŽ23–28, 2023).

Resolucija o družinski politiki 2018–2028

Resolucija o družinski politiki določa temeljne cilje in ukrepe na področju družinske politike za izboljšanje kakovosti družinskega življenja. Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja je pomemben del družinske politike ter je ključno za ustvarjanje oziroma uveljavljanje enakih možnosti žensk in moških v družbi, ki se sistematično vključujejo v skoraj vsa vsebinska poglavja, predvsem pa v poglavja, ki obravnavajo trg dela in zaposlovanje, programe v podporo družini, socialno varstvo družin, starševsko varstvo in družinske prejemke, področje zdravstva ter vzgoje, varstva in izobraževanja. Ukrepe za lažje usklajevanje teh obveznosti morajo sprejemati in izvajati država, občine in tudi delodajalci (ReDP18-28, 2015).

Akcijski program za invalide 2022–2030

Namen Akcijskega programa za invalide je spodbujati, varovati in zagotavljati polnopravno in enakovredno uživanje človekovih pravic invalidov in spodbujati spoštovanje njihovega dostojanstva. Program obsega 13 temeljnih ciljev s skupaj 120 ukrepi, ki celovito urejajo vsa področja življenja invalidov, in se nanašajo na obdobje 2022–2030. Posebna pozornost pri uresničevanju cilja glede preprečevanja nasilja in diskriminacije je namenjena ženskam, starejšim in otrokom, saj so ti še posebej izpostavljeni nasilju in diskriminaciji v družbi. Tudi novi akcijski načrt namenja posebno pozornost presečni perspektivi – ženskam z ovirami v okviru preprečevanja nasilja in diskriminacije (Vlada RS, 2021a).

Resolucija o nacionalnem programu za preprečevanje in zatiranje kriminalitete 2019–2023

Resolucija nadaljuje prizadevanje za ohranjanje že sprejetih zavez in standardov varnostne politike, pri čemer je njen temeljni cilj učinkovito oblikovati in izvajati politike preprečevanja in zatiranja kriminalitete oziroma zagotavljati tako družbeno okolje, ki bo dolgoročno vplivalo na zmanjšanje kriminalitete, zagotavljalo varnost, prebivanje in delo v varnem okolju in podobno Med področji preprečevanja in zatiranja kriminalitete posebno pozornost namenja tudi nasilju nad ženskami (ReNPPZK19-23, 2019).

Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi 2023–2024

V akcijskem načrtu za boj proti trgovini z ljudmi so opredeljene konkretne naloge medresorske delovne skupine na področju zakonodaje, preventive, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj, pomoči in zaščite žrtev ter sodelovanja v okviru regionalnih in mednarodnih organizacij (Vlada RS, 2023a).

V Republiki Sloveniji je trgovina z ljudmi še vedno najpogostejše prepoznana za namene spolnega izkoriščanja oziroma izkoriščanja prostitucije, redkeje pa so prepoznane druge oblike izkoriščanja. V Republiki Sloveniji so žrtve spolnega izkoriščanja večinoma ženskega spola. Po podatkih Evropske komisije se z žrtvami najpogostejše trguje zaradi spolnega izkoriščanja (60 odstotkov), pri čemer ženske in mladoletnice predstavljajo 72 odstotkov ugotovljenih in domnevnih žrtev. Novi akcijski načrt predvideva izvedbo temeljnih dejavnosti preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, ki bodo potekale tako v okviru sodelovanja pristojnih državnih organov kot tudi z vključevanjem nevladnih in humanitarnih organizacij v različne preventivne aktivnosti in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi (Vlada RS, 2023a).

Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030

Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030 (v nadaljnjem besedilu: NPVŠ) je ključni strateški dokument za oblikovanje ciljev, meril, ukrepov in politik na področju slovenskega visokošolskega prostora (ReNPVŠ30, 2022).

V skladu z NPVŠ 2030 bodo slovenski visokošolski prostor v letih do 2030 odlikovali: inovativnost, pedagoška, raziskovalna in umetniška odličnost, naraščajoča kakovost v mednarodnem merilu, stimulatívne delovne in študijske razmere, visoki standardi akademske kulture in etike, odzivnost na sedanje in prihodnje potrebe gospodarstva in negospodarstva ter splošnega družbenega okolja, spoštovanje institucionalne avtonomije, družbena odgovornost, integriteta in zaupanje, enakost in nediskriminatornost, dostojanstvo, pravičnost in vključevalnost ter zavezanost celovitemu in učinkovitemu ustvarjanju ustreznih razmer za doseganje blaginje družbe (ReNPVŠ30, 2022).

Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030

Znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030 (v nadaljnjem besedilu: ZRISS 2030) je ključni strateški dokument za področje raziskav, razvoja in inovacij, ki bo podlaga za oblikovanje politik, povezanih s področji družbenega, gospodarskega in trajnostnega razvoja ter družbenimi izzivi (ReZrIS30, 2022).

Pomemben horizontalni cilj resolucije je zagotavljanje enakosti spolov na področju raziskav in inovacij, ki se bo uresničeval z različnimi aktivnostmi. Med drugim ZRISS 2030 predvideva uvedbo načrtov za enakost spolov kot obveznega strateškega dokumenta institucij na področju raziskav in inovacij, ki za svoje delovanje prejemajo javna sredstva; spodbujanje oblikovanja mehanizmov za preprečevanje spolnega nadlegovanja in drugih oblik spolnega nasilja na ravni raziskovalnih organizacij; upoštevanje doseganja ciljev na področju enakosti spolov pri ocenjevanju raziskovalnih organizacij v okviru financiranja; upoštevanje enakosti spolov pri financiranju raziskav, tudi z vključevanjem te teme v vsebine raziskovalnih dejavnosti; zagotavljanje enakosti spolov pri nagrajevanju ter imenovanjih delovnih teles; zagotavljanje podatkov, ločenih po spolu (ReZrIS30, 2022).

Digitalna Slovenija 2030

Digitalna Slovenija 2030 je strateški dokument, namenjen načrtovanju spodbujanja digitalne preobrazbe Slovenije v razvojnem obdobju do leta 2030. Dokument obravnava šest prednostnih področij, med drugim tudi področje digitalne kompetence in vključenost, ki med cilji izpostavlja tudi zmanjšanje razlik med deležem moških in žensk na področju IKT. Strategija navaja cilj iz 2. člena Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, in sicer, da je treba spodbujati zanimanje za srednješolske, višješolske in visokošolske programe, ki vključujejo strokovne digitalne kompetence, ter stremeti k zmanjševanju razlik med spoloma na tem področju. Pri tem je ključno, da se v izobraževanje na področju IKT še posebej spodbujajo dekleta, in sicer že v najzgodnejših obdobjih (Vlada RS, 2023b).

Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018–2027

Namen tega nacionalnega programa je povezati vse deležnike v sistemu varnosti in zdravja pri delu, da bodo po svojih najboljših močeh in v skladu s svojim poslanstvom združili moči ter sodelovali pri uresničevanju splošno sprejete vizije na področju varnosti in zdravja pri delu v Republiki Sloveniji: ustvariti in vzdrževati delovno okolje, ki bo ohranjalo zdravje delavk in delavcev v celotni delovni dobi. Resolucija poudarja vidik spola kot pomembnega dejavnika za učinkovito upravljanje varnosti in zdravja pri delu (ReNPVZD18-27, 2018).

Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

Cilj nacionalnega programa je izboljšati prehranske in gibalne navade prebivalcev in prebivalk od zgodnjega obdobja življenja do pozne starosti. Vsi ukrepi in dejavnosti, ki izhajajo iz tega dokumenta, prispevajo k zmanjšanju neenakosti v zdravju; uvajajo sistemske rešitve, ki vključujejo posebne ukrepe za posamezne ciljne skupine prebivalstva ter hkrati namenjajo posebno pozornost ogroženim skupinam prebivalstva; zagovarjajo načelo dostopnosti in dosegljivosti, zlasti z zagotavljanjem finančno dostopnih zdravil izbiri za vse prebivalce in prebivalke ne glede na njihove socialno-ekonomske, demografske in kulturne značilnosti ter z upoštevanjem njihovih posebnih potreb, socialnih razlik in enakosti spolov (ReNPPTDZ, 2015).

Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025

Resolucija je dokument, ki obravnava ključne težave na področju zdravja in sistema zdravstvenega varstva v Republiki Sloveniji ter postavlja temelje za zdravje v vseh politikah. Posebej obravnava neenakost v zdravju oziroma posebne potrebe in možnosti zdravstvenega varstva ranljivih skupin prebivalstva (ReNPZV16-25, 2016).

Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025

Nacionalna strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV določa štiri prednostna področja delovanja: preprečevanje okužbe s HIV, zagotavljanje zgodnjega prepoznavanja okužb, preprečevanje prenosa, zdravljenje in profilaksa ter preprečevanje stigmatizacije in diskriminacije ter opolnomočenje oseb, ki živijo s HIV. Vsebuje sistemske ukrepe za izboljšanje spolnega in reproduktivnega zdravja prebivalstva, usmerjene v preprečevanje in prepoznavanje spolno prenosljivih okužb, ob upoštevanju značilnosti potreb ciljne skupine moških, ki imajo spolne odnose z moškimi (Vlada RS, 2017a).

Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028

Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja je prvi strateški dokument v Republiki Sloveniji, ki celovito obravnava področje duševnega zdravja. Med posebnimi cilji sta tudi ozaveščanje o posledicah škodljive rabe alkohola na duševno zdravje ter preprečevanje samomorilnega vedenja, zlasti pri starejših (ReNPZD18-28, 2018).

Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023–2030

Resolucija o nacionalnem programu na področju drog je strateški dokument države, ki povezuje aktivnosti države na področju preprečevanja in zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog in alkohola. Poseben poudarek je na okrepljenem prizadevanju za potrebe ranljivih skupin, še posebej žensk, ki so tudi uporabnice drog, in se pri tem srečujejo s specifičnimi težavami (ReNPPD23–30, 2023).

Akcijski načrti Republike Slovenije za izvajanje resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti

Za uresničevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti je Republika Slovenija leta 2010 sprejela prvi nacionalni akcijski načrt za obdobje 2010–2015 (Vlada RS, 2010) in drugi nacionalni akcijski načrt za obdobje 2018–2020 (Vlada RS, 2018a). Nacionalni akcijski načrt povezuje različne vladne in nevladne deležnike, pomembne za uresničevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti ter vključevanje vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo, in njihove aktivnosti, ter tako krepi učinkovitost njihovega izvajanja doma in v tujini.

Na vsakem od področij akcijski načrt ustrezno vključuje aktivnosti, namenjene obravnavi izzivov, za katere se je v prejšnjem obdobju pokazala potreba po vključevanju vidika spola. Med te spadajo konflikti in obdobje po konfliktih, migracije, humanitarne krize, terorizem, nasilni ekstremizem, podnebne spremembe in podobno. V Republiki Sloveniji je bil velik napredek storjen na vseh področjih, ki pa hkrati ostajajo izziv in zaveza za krepitev dejavnosti tudi za obdobje 2021–2030.

Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije

Resolucija je krovni strateški dokument mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije in vključuje prednostna področja ter usmeritve za načrtovanje in izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja, med katerimi sta poudarjeni tudi enakost spolov in krepitev vloge žensk. To pomeni, da se enakost spolov ne obravnava le s posebnimi aktivnostmi oziroma projekti,

temveč je treba zagotoviti vključevanje vidika spola v analizo potreb, pripravo, načrtovanje, odločanje, izvajanje in ovrednotenje vseh političnih usmeritev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (ReMRSHP, 2017).

Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah

Temeljna načela in vrednote, iz katerih izhaja interes za sodelovanje Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah, so krepitev mednarodne varnosti, demokracije, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zaščita posebej ranljivih skupin, kot so otroci in ženske, vladavina prava, učinkoviti multilateralizem, odgovornost in solidarnost, spoštovanje mednarodnega prava, sodelovanje na podlagi enakopravnosti in zagotavljanje enakih možnosti. Pri načrtovanju sodelovanja v mednarodnih operacijah in misijah se upošteva smiselnost povezovanja varnostnih aktivnosti s humanitarnimi in razvojnimi aktivnostmi ter z aktivnostmi v podporo človekovih pravic in svoboščin (Vlada RS, 2009).

Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030

Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči je izvedbeni akt Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije. V resoluciji je enakost spolov opredeljena kot presečna tema vseh projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Od leta 2017 morajo vsi izvajalci mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki imajo z MZEZ sklenjeno pogodbo o financiranju, ob prijavi projekta in pri poročanju o njegovem izvedenju opredeliti, kako je vidik spola vključen v njegovo načrtovanje, izvajanje in spremljanje. Vidik spola se mora krepiti tudi v vseh dejavnostih, ki jih financirajo drugi vladni organi (Vlada RS, 2018c).

Strategija feministične zunanje politike Republike Slovenije (v pripravi)

Strategija feministične zunanje politike Republike Slovenije opredeljuje strateška prednostna področja, cilje in aktivnosti zunanje politike Republike Slovenije za spodbujanje enakosti spolov ter krepitev pravic in opolnomočenja žensk in deklic. Strategija opredeljuje partnerstva z državami, mednarodnimi in regionalnimi organizacijami ter drugimi akterji, vključno s civilno družbo. Predvideva tudi sodelovanje Republike Slovenije v dvostranskih ali večstranskih pobudah ter politični in diplomatski angažma Republike Slovenije na mednarodni ravni. Vsebinska prednostna področja vključujejo mir in varnost; vodo in vodno diplomacijo; podnebne spremembe in prehransko varnost; preprečevanje spolnega nasilja in nasilja zaradi spola; trajnostni razvoj in humanitarne pomoči; nove tehnologije in digitalizacijo; človekove pravice ter krepitev učinkovitega multilateralizma (MZEZ, 2023b).

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije

Pri odzivanju v zvezi s kriznimi žarišči bo Republika Slovenija v okviru celovitega pristopa uresničevala cilje trajnostnega razvoja ter pri svojih mirovnih, razvojnih in humanitarnih prizadevanjih težiščno pozornost namenjala pomoči pri doseganju enakosti spolov in krepitevi vloge žensk ter tako konkretno pripomogla k družbenemu razvoju, miru, stabilnosti in varnosti, okrepitevi gospodarstva ter vzpostavitvi odprtih družb v državah v razvoju (ReSNV-2, 2019).

Nacionalni program ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021–2030

Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome (v nadaljnjem besedilu: NPUR) za obdobje 2021–2030 je programski dokument vlade, ki določa glavne cilje in temeljne ukrepe za izboljšanje socialno-ekonomskega položaja romske skupnosti in njenih pripadnikov ter pripadnic, za ustvarjanje pogojev za povečanje socialne vključenosti pripadnikov in pripadnic romske skupnosti, njihovo opolnomočenje ter krepitev njihove udeležbe v procesih za izboljšanje lastnega položaja ter doseganja polne vključenosti in enakosti v slovenski družbi v obdobju 2021–2030. Eden od strateških ciljev NPUR za obdobje 2021–2030 je tudi odpravljanje škodljivih praks v romski skupnosti, kot so begi mladoletnih oseb v škodljiva okolja (tako imenovane zgodnje poroke) in prisilne poroke, ter ozaveščanje o škodljivosti teh pojavov in pomembnosti ukrepanja pristojnih ustanov (Vlada RS, 2021b).

Program za otroke 2020–2025

Je strateški dokument, ki določa temeljne cilje in ukrepe na področju otrokovih pravic ter blaginje in kakovosti življenja otrok v obdobju 2020–2025. Program poudarja pomen spodbujanja enakosti deklic in dečkov. Enakost spolov je treba zagotavljati tudi v kariernem svetovanju ter vanj vključevati metode in orodja, ki prispevajo, da otroci izbirajo poklice in usmeritve, ki najbolj ustrezajo njihovim željam in sposobnostim. Med prednostnimi področji programa sta tudi življenje brez nasilja in varnost otrok v digitalnem okolju (Vlada RS, 2020b).

Nacionalni akcijski načrt za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu

Z nacionalnim akcijskim načrtom želi Republika Slovenija okrepiti dejavnosti za zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic v gospodarskih dejavnostih v celotni vrednostni verigi ter dodatno razvijati sodelovanje med državo, podjetji in gospodarskimi združenji, sindikati, nevladnimi organizacijami in drugimi deležniki. Načrt vsebuje ukrepe in priporočila za zagotavljanje izvajanja Smernic ZN za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu (ZN, 2011). Načrt ugotavlja, da je za preprečevanje diskriminacije treba posebno pozornost namenjati enakosti spolov, krepitevi vloge žensk, pa tudi pravicam otrok, invalidov in invalidk, starejših, istospolno usmerjenih in drugih manjšin, zato med prednostnimi nalogami navaja preprečevanje diskriminacije in neenakosti ter promocijo enakih možnosti (Vlada RS, 2018b).

Strategija Vlade Republike Slovenije na področju migracij 2018–2028

Strategija, ki temelji na medresorskem povezovanju, migracije obravnava večplastno, celovito in dolgoročno ter v ospredje postavlja boljše razumevanje vseh vidikov migracij in izboljšanje ukrepov za njihovo upravljanje. Obravnava tudi najranljivejše skupine, kot so otroci brez spremstva in v določenih razmerah ženske (Vlada RS, 2019).

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025

Resolucija je strateški dokument, ki določa ključne cilje in ukrepe slovenske jezikovne politike za obdobje 2021–2025 ter navaja odgovorne nosilce načrtovanih ukrepov. Pomemben vidik uresničevanja jezikovnih pravic je tudi vzpostavljanje okoliščin za strpno in spoštljivo sporazumevanje: Republika Slovenija na vseh področjih javnega življenja (izobraževanje, mediji, gospodarstvo in podobno) z različnimi spodbujevalnimi in normativnimi mehanizmi zagotavlja način sporazumevanja, ki vsem družbenim skupinam omogoča enakopravno sodelovanje v družbi (nediskriminatorna in vključujoča raba jezika, spoštovanje kulturne raznolikosti na ravni jezika in podobno). Resolucija predvideva usposabljanja za nadgrajevanje jezikovne zmožnosti javnih uslužbencev in uslužbenk, med drugim tudi seznanjanje s pomenom nediskriminatorne in vključujoče rabe jezika (ReNPJP21-25, 2021).

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022–2029

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo (v nadaljnjem besedilu: ReNPK) je temeljni strateški dokument za področje kulture, ki ga določa Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNSPP). Prednostni cilji ReNPK so: zagotavljanje kulturni pluralizem, svobodo izražanja in enake možnosti za ustvarjanje ter kulturno raznolikost s posebno pozornostjo za vzpostavljanje enakih možnosti ne glede na spol, starost, socialni položaj ali druge danosti (ReNPK22-29, 2022).

1.6 Izvedene dejavnosti in napredek v obdobju prejšnjega nacionalnega programa 2015–2020 na posameznih tematskih področjih

V obdobju 2015–2020 sta bila pripravljena dva dvoletna periodična načrta: za obdobje 2016–2017 in 2018–2019 (MDDSZ, 2016a in MDDSZ, 2018a). Ker se resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških izvaja na podlagi dvoletnih periodičnih načrtov, se za leto 2020 ni sprejel enoletni periodični načrt, temveč je bilo pri posamezni aktivnosti ali ukrepu navedeno, če se bo aktivnost oziroma ukrep izvajal tudi v letu 2020.

V prvem poročilu o izvajanju periodičnega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 so nosilci posameznih ukrepov (tj. ministrstva, uradi) opredelili aktivnosti, ki so jih za doseg doseg posameznega ukrepa izvajali v letih 2016 in 2017 (MDDSZ, 2018b).

Za odpravljanje vrzeli med spoloma na trgu dela so se izvajale dejavnosti za spodbujanje ženskega podjetništva s konkretno opredeljenimi in merljivimi cilji, dejavnosti za odpravo spolnih stereotipov pri odločanju za poklic, opravljena je bila analiza o dostopnosti trga dela za ženske in moške. Izvajale so se tudi dejavnosti za povečanje socialne vključenosti kmečkih žensk in žensk na podeželju za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer, zlasti z zagotavljanjem podpore društvom na podeželju. Za povečanje socialne vključenosti in zmanjšanje tveganja za revščino so se izvajali tudi socialno-varstveni programi z aktivnim vključevanjem romskih žensk in programi ESS za krepitev moči prikrajšanih skupin žensk. Za odpravo ovir za doseganje lažjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja so bile izvedene aktivnosti za okrepitev storitev občasnega varstva otrok, promocijske dejavnosti za spodbujanje dejavnega očetovstva ter odpravo stereotipov o vlogah žensk in moških v družbi.

Za odpravo vrzeli med spoloma in segregacijo v izobraževanju ter neenakosti v znanosti in raziskovanju so se izvajale aktivnosti za odpravo spolnih stereotipov pri odločanju za poklic, spodbujanje in promoviranje žensk v znanosti ter znanstvenih raziskav in analiz o enakosti spolov. Za odpravo stereotipov v družbi, zlasti v medijih, kulturi in športu, so se nadaljevale aktivnosti za posodabljanje učnih načrtov z vidika enakosti spolov in za spodbujanje enakih možnosti žensk in moških v športu ter za spodbujanje spolno občutljive jezikovne prakse. Za odpravo diskriminacije zaradi spola se je začel izvajati projekt, namenjen zagotavljanju ustreznih razmer za enake možnosti zaprtih žensk in moških.

Na področju zdravja žensk in moških je bil velik poudarek na izvajanju presejalnih programov zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu in danki, raka dojke in materničnega vratu ter izboljšanju reproduktivnega zdravja. Za doseganje ničelne stopnje strpnosti do nasilja nad ženskami so se izvajale aktivnosti za boljše prepoznavanje nasilja nad ženskami in ozaveščanje o njem ter programi pomoči žrtvam nasilja. Okrepilo se je tudi vključevanje vidika spola v slovenske razvojne, mirovne in druge zunanje-politične pobude, izvajale so se številne aktivnosti v podporo prizadevanjem za enakost spolov na mednarodni ravni in za odpravo spolnega nasilja v konfliktih ter za zagotavljanje vključevanja žensk v civilne in vojaške MOM.

Ministrstva in drugi nosilci ter sodelujoči organi so v letih 2016–2017 navedene aktivnosti izvajali predvsem z vključevanjem vidika enakosti spolov (integracijo načela enakosti spolov) v vse ustrezne programe. To pomeni, da so aktivnosti potekale v okviru obstoječih programov, le da je bila pozornost usmerjena v zmanjševanje vrzeli med spoloma in uresničevanje enakosti spolov. Za izvedbo teh aktivnosti večinoma niso bila zagotovljena dodatna finančna sredstva, ampak so se izvajale v okviru rednih dejavnosti. V letih 2016–2017 so bila za spodbujanje enakosti spolov namenjena posebna sredstva zlasti nekaterim programom in projektom, ki so spodbujali žensko podjetništvo; projektom spodbujanja lažjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, uravnotežene zastopanosti in dejavnega očetovstva; društvom, ki so spodbujala večjo socialno vključenost kmečkih in podeželskih žensk; socialnovarstvenim programom za opolnomočenje prikrajšanih skupin žensk, predvsem romskih žensk in migrantk; projektom varovanja in krepitev zdravja ter projektom, ki se izvajajo v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Poročilo o izvajanju periodičnega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 za leti 2018 in 2019 navaja ukrepe in aktivnosti, ki so jih ministrstva in vladne službe v skladu s periodičnim načrtom izvedla v tem obdobju (MDDSZ, 2020).

Na področju trga dela je bil poudarek na spodbujanju ženskega podjetništva: izvedena so bila brezplačna usposabljanja za pridobitev znanj, potrebnih za uspešni vstop v podjetništvo. Udeleženke, ki so uspešno končale usposabljanje, so lahko pridobile subvencijo za samozaposlitev. Na področju varovanja in krepitev zdravja žensk in moških je bil poudarek predvsem na izvajanju preventivnih programov SVIT, ZORA in DORA. Izvajala sta se tudi program *Pomoč ranljivim skupinam nosečnic in mater* ter pilotno presejanje ciljnih skupine nosečnic šest tednov po porodu za poporodno depresijo, anksioznost, zlorabo psihotropnih snovi in izpostavljenost nasilju. Velik poudarek je bil na zmanjšanju pojavnosti spletnega nasilja ter nadlegovanja žensk in deklet. Izvedeni so bili raziskava o razširjenosti in prepoznavanju spletnega nadlegovanja med mladimi v Republiki Sloveniji ter usposabljanja, pripravljen je bil priročnik za zaposlene v policiji in pravosodju ter izvedene delavnice in pripravljen učni načrt za mlade in šolsko osebje o spletnem nasilju in nadlegovanju. Izvedena je bila medijska kampanja za večjo ozaveščenost in krepitev znanja za odpravo stereotipov ter spreminjanje odnosa do spletnega nasilja in nadlegovanja žensk in deklet, vzpostavljena je bila mobilna aplikacija Odklikni za prepoznavanje in preventivo pred spletnim nasiljem in nadlegovanjem (FDV, 2019).

Na področju socialne vključenosti so se v okviru kratkih programov socialne aktivacije izvajale aktivnosti za izboljšanje položaja oziroma krepitev socialne vključenosti žensk iz drugih kulturnih okolij in romskih žensk v širše družbeno okolje. Izveden je bil javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov, v okviru večnamenskih romskih centrov pa so potekale različne

delavnice in predavanja, namenjena tudi izboljšanju položaja romskih žensk. Izvedena je bila tudi raziskava in organizirana mednarodna konferenca o položaju kmečkih žensk. Za odpravljanje spolnih stereotipov so bila organizirana usposabljanja za pedagoški kader in študentsko populacijo, za večjo ozaveščenost različnih ciljnih skupin o spolno občutljivi rabi jezika pa so bile izdane Smernice za spolno občutljivo rabo jezika (Šauperl M., Dobrovoljc H., Jeram J., Gulič M., 2018). V letih 2018 in 2019 je bila Republika Slovenija zelo dejavna tudi v prizadevanjih za enakost spolov in večjo vlogo žensk na mednarodni ravni, vključno z organizacijo dogodkov in dajanjem pobud. Prizadevala si je tudi za večjo vlogo žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti ter zaščite žensk v konfliktih.

Iz poročil je razvidno, da se vidik spola vključuje v področne politike, vendar ne na vseh področjih in na nekaterih področjih bistveno bolj kot na drugih. Izvedene aktivnosti so večinoma potekale v okviru obstoječih programov, le da je bila pozornost usmerjena v zmanjševanje vrzeli med spoloma in v uresničevanje enakosti spolov. Za izvedbo teh aktivnosti ministrstva navajajo, da večinoma niso bila zagotovljena dodatna finančna sredstva, ampak so se aktivnosti izvajale v okviru obstoječih proračunskih postavk, namenjenih rednemu delu. Tudi v letih 2018–2019 so bila posebna finančna sredstva namenjena predvsem spodbujanju ženskega podjetništva, aktivnostim, namenjenim ozaveščanju in krepitvi znanja v zvezi s spletnim nasiljem in nadlegovanjem, programom socialne aktivacije, tudi za ženske iz drugih kulturnih okolij in za romske ženske, preventivnim programom na področju zdravja ter programom pomoči ranljivih skupin nosečnic in mater, društvom na podeželju, ki delujejo na področju izboljšanja delovnih in življenjskih razmer kmečkih in podeželskih žensk, ter projektom, ki se izvajajo v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Tudi iz vrednotenja oziroma ocene o uresničevanju ciljev in ukrepov za izvajanje prejšnje resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških, prikazanih v periodičnih poročilih, izhaja, da so na različnih ministrstvih velike razlike v kakovosti izvajanja aktivnosti in poročanja o teh aktivnostih. Poročila so ključnega pomena za ugotavljanje, kateri cilji so bili in kako so bili doseženi, kateri ukrepi so se izkazali za učinkovite ter so zato pomembna podlaga za izbiro novih ali ohranjanje enakih ciljev, ukrepov in kazalnikov pri oblikovanju nove resolucije. Ministrstva so premalo vključevala presečno razsežnost, ki bi bila v pomoč pri obravnavanju pripadnic in pripadnikov ranljivih skupin v družbi. Osredotočala so se predvsem na področja, kjer so bile v slabšem položaju ženske, manj pa so se ukvarjala z za moške specifičnimi težavami, brez reševanja katerih ne moremo pričakovati doseganja enakosti spolov.

1.7 Ključni izzivi in usmeritve v obdobju novega nacionalnega programa 2023–2030 na posameznih tematskih področjih

Republika Slovenija si je v SRS 2030 zadala veliko nalogo: izboljšati indeks za več kot deset odstotnih točk in leta 2030 doseči ciljno vrednost indeksa 78 točk (Vlada RS, 2017b). To zahteva postavitev zahtevnih ciljev zlasti na tistih področjih, ki ostajajo velik izziv že daljše obdobje (segregacija, skrbstvena vrzel in podobno), in hkrati izboljšanje položaja tam, kjer se je položaj glede na prejšnje rezultate znova poslabšal.

Na enakost moških in žensk posredno vplivajo tudi socialno-ekonomski trendi, s katerimi se spoprijema večina razvitih evropskih držav, med katerimi prevladujejo demografija oziroma staranje prebivalstva in spremembe na trgu dela (čedalje več prožnosti in atipičnih oblik dela, prekarnosti in podobno). Več negativnih učinkov je kljub določenim ukrepom za blaženje teh posledic za ženske, ki prevladujejo med zaposlenimi za določen in krajši delovni čas. Za izenačevanje položaja moških in žensk so tako potrebni tudi sistemski ukrepi na področju staranja prebivalstva, spodbujanja ustvarjanja kakovostnih delovnih mest ter zagotavljanja dostojnega in varnega ter zdravju neškodljivega dela.

Na področju dela so še vedno razlike med ženskami in moškimi glede stopnje delovne aktivnosti in plačila za delo enake vrednosti. Ker ženske prevzemajo precej večji delež skrbstvenega dela kot moški, so zanje karierna napredovanja in dostop do nekaterih poklicev, ki še vedno veljajo za »moške trdnjave«, bistveno oteženi.

Spolna segregacija je eden glavnih dejavnikov, ki povzročajo vrzel v plačah med spoloma v vseh sektorjih. Neupravičene razlike v plačah med ženskami in moškimi so v primerjavi z drugimi državami članicami res manjše, vendar je bil do leta 2019 zaznan trend povečevanja vrzeli, nato pa se je ta razlika ponovno znižala. Eden večjih izzivov je zmanjšanje vrzeli v dejavnostih, kjer so razlike največje. Leta 2020 je bila največja plačna vrzel na področju finančnih in zavarovalniških dejavnosti, in sicer 24,2 odstotka, ter na področju zdravstva in socialnega varstva, kjer je znašala 21,5 odstotka (SURS, 2022). Za zmanjšanje plačne vrzeli bodo prizadevanja Republike Slovenije usmerjena v prenos in izvajanje direktive o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje (UL L 132, 2023).

Republika Slovenija bo morala vložiti več truda v prizadevanja za odpravo segregacije na področju izobraževanja in s tem na trgu dela. Zaradi spolno pristranskega vrednotenja dela v spolno segregiranih dejavnostih je koncentracija žensk in moških v različnih sektorjih in dejavnostih eden od dejavnikov, ki pogloblja neenakosti med spoloma. Žensk je na primer bistveno premalo v učnih programih in poklicih na področju STEM in raziskav ter na vodilnih položajih na vseh ravneh izobraževanja. Po drugi strani ženske izrazito prevladujejo na področjih, kot so varstvo otrok in skrb za starejše, predšolska vzgoja, socialno varstvo, zdravstveni sektor in neplačano delo. Posledično so moški bistveno bolj prisotni v višje vrednotenih poklicih, ki vključujejo nove tehnologije oziroma IKT. Republika Slovenija tako odstopa po visoko izobraženi delovni sili predvsem zaradi velikega deleža terciarno izobraženih žensk, hkrati pa je težava zagotavljanje dovolj velikega števila mladih z ustreznimi znanji za spoprijemanje z razvojnimi izzivi. Kot ugotavlja UMAR v poročilu o razvoju, je treba ob pričakovanem povečevanju potreb po kadrih na področju IKT z ustreznimi pristopi vplivati na povečanje privlačnosti teh poklicev za ženske. Prav tako je treba na drugi strani izboljšati delovne razmere v sektorjih, v katerih prevladujejo ženske (UMAR, 2020).

V Republiki Sloveniji je usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja pomemben del družinske politike ter hkrati ključen za uveljavljanje enakih možnosti žensk in moških v družbi. Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja je tako na institucionalni ravni zgledno urejeno, vendar ga precej otežuje dejstvo, da ženske še vedno opravijo bistveno več neplačanega dela kot moški. Ženske v Sloveniji, čeprav so na trgu dela prisotne v skoraj tako velikem deležu kot moški in večinoma delajo s polnim delovnim časom, opravljajo večino skrbstvenega dela (skrb za gospodinjstvo, otroke, starejše, bolne). Skrbstvena vrzel med spoloma se je po raziskavah v razmerah pandemije še poglobila, čeprav mlajše generacije moških več sodelujejo pri delitvi skrbstvenih in gospodinjstvenih obveznostih (Eurofound, 2020). Večja vloga moških pri skrbi za otroke (v skladu z direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja žensk in oskrbovalcev (UL L 188, 2019)) in pri drugi potrebni skrbi ter podpora delodajalcev družini prijaznim politikam ostajata med ključnimi izzivi nove resolucije.

Razvijanje javne mreže dolgotrajne oskrbe in zagotavljanje storitev formalne oskrbe, ki je cenovno in krajevno dostopna vsem, neformalna oskrba pa bi bila namenjena le tistim, ki to izrecno želijo, ostaja prednostna naloga. Treba pa je zagotoviti, da se ne bo povečevala skrbstvena vrzel, saj ženske že sedaj opravljajo večino skrbstvenega dela za starejše.

Neenakosti poglavlja tudi čedalje več svetovnih konfliktov, na primer vojna v Ukrajini, ter drugi izzivi in njihove posledice. Na trgu dela je treba več pozornosti nameniti ukrepom za povečanje zaposlenosti skupin žensk z dodatno marginalizacijo in ranljivostmi, ter zagotavljanju kakovostnih in varnih zaposlitev ter ustreznemu vrednotenju dela.

Doseganje uravnotežene zastopanosti spolov pri odločanju v politiki, gospodarstvu in na drugih področjih ostaja nedokončana naloga. Čeprav je Republika Slovenija na lestvici držav od leta 2005 najbolj napredovala prav glede moči zaradi uvedbe obveznega minimalnega deleža obeh spolov na kandidatnih listah, se je pokazalo, da v letih po sprejetju zakonodaje, ki je uvedla t. i. zakonodajne kvote, ni prišlo do pravih strukturnih premikov (EIGE, 2020d). Do bistvenih sprememb na mestih odločanja v politiki je prišlo šele leta 2022, saj je bilo na državnoborskih in lokalnih volitvah izvoljeno doslej največje število žensk. Ne glede na to je napredek na mestih odločanja v politiki, zlasti na lokalni ravni, še vedno zelo počasen in daleč od uravnotežene zastopanosti. Več pozornosti bo treba nameniti tudi doseganju uravnotežene zastopanosti v gospodarskih družbah. Sprejeta direktiva o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem o povezanih ukrepih, je pomembna zaveza za podjetja, ki bodo sprejemala ukrepe za bolj spolno uravnotežene sestave organov odločanja (UL L 315, 2022).

Eden večjih izzivov, ki mu je treba nameniti še več pozornosti, je revščina starejših žensk. Tveganje revščine gospodinjstvom, hkrati pa so bile v svoji aktivni dobi pogostejše kot moški zaposlene v slabše plačanih poklicih ali imele manj delovne dobe, zato imajo tudi zelo nizke pokojnine (Eurostat, 2022).

Ničelna strpnost do vseh oblik nasilja nad ženskami in deklicami ostaja še naprej ena glavnih usmeritev novega nacionalnega programa. Nasilje nad ženskami in deklicami je ena glavnih ovir za doseganje enakosti med ženskami in moškimi ter ena najbolj razširjenih kršitev človekovih pravic tudi v Sloveniji. Krizne razmere, kakršne so nastale zaradi izbruha pandemije, so vplivale na povečanje nasilja v intimnih partnerskih razmerjih in poudarile nujnost sprejemanja ukrepov, ki bodo posebej obravnavali najranljivejše družbene skupine ter omogočili, da se žrtve z nasiljem in njegovimi posledicami ne ukvarjajo same ali s pomočjo prijateljev in družine. Spremembe in dopolnitve Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 22/19, v nadaljnjem besedilu: ZKP-N) so veliko pripomogle k temu, da se žrtev postavi v ospredje, da se preprečijo oziroma omilijo sekundarne viktimizacije, občutja nelagodja, strahu in drugih neprijetnih čustev, da se žrtev ustrezno informira, po potrebi napoti na ustrezne nevladne organizacije, ji razložijo možnosti uveljavljanja premoženjsko-pravnega zahtevka, brezplačne pravne pomoči in nudijo druge informacije, ki jih potrebuje. Kljub temu je nujno storiti še več za preprečevanje nasilja nad ženskami in za to, da bo omogočen dostop do pravnega varstva, ki bo še bolj osredinjen na žrtve. Izhodišče za standarde na področju učinkovitega boja zoper nasilje nad ženskami je Istanbulska konvencija. V ospredju nove resolucije bo tudi zagotavljanje kakovostnega, varnega in zdravnega neškodljivega učnega in delovnega okolja brez nasilja in nadlegovanja v skladu z določbami Konvencije MOD št. 190 (MOD, 2019a) in ob upoštevanju, kot primerno ter skladno z notranjim pravom ter obstoječimi notranjimi ukrepi neobvezujočih smernic spremljajočega Priporočila MOD št. 206 (MOD, 2019b).

Tudi na področju zdravja obstaja kar nekaj izzivov. Ženske v povprečju doživijo manj zdravih let življenja kot moški, živijo pa v povprečju dlje kot moški. Za doseganje kakovostnega življenja vseh generacij bo treba okrepiti zavedanje o pomenu zdravega življenjskega sloga in duševnega zdravja, preprečevati tvegano vedenje, zlasti pri določenih skupinah moških, krepiti preventivo in zmanjšati neenakosti v zdravju s posebno pozornostjo do ranljivih skupin žensk in moških z različnimi osebnimi okoliščinami. Nujno je tudi okrepiti raven skrbi za reproduktivne pravice in zdravje žensk, okrepiti preventivo, ki je šibka zlasti zaradi pomanjkanja ginekologin in ginekologov na primarni zdravstveni ravni, ter v zvezi s tem nameniti posebno pozornost mladim in ohranitvi javnega zdravstva. Glede skrbi za reproduktivne pravice in zdravje žensk so še posebej ranljiva skupina dekleta in ženske iz socialno ogroženih družin, zato je treba posebno pozornost nameniti tudi dostopu do nekaterih osnovnih dobrin, kot so menstrualni higienski pripomočki. Uvajanje brezplačnih menstrualnih higienskih pripomočkov v javnih ustanovah bi pripomoglo k preprečevanju revščine žensk in razbijanju tabujev ter stigmatizacije na področju reproduktivnega zdravja žensk.

Na področju zunanje politike bo Republika Slovenija še naprej podpirala prizadevanja za enakost spolov ter opolnomočenje žensk in deklic ter se zavzemala za spoštovanje visokih standardov glede človekovih pravic žensk. V ta namen bo pripravljena nova strategija zunanje politike, ki bo feministično zunanjo politiko umestila kot presečno temo. Med pomembnimi izzivi bo tudi v prihodnje zagotavljanje uspešnega vključevanja vidika spola v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči kakor tudi uresničevanje Agende o ženskah, miru in varnosti. Posebna pozornost bo namenjena ukrepom za zaščito žensk in deklic pred spolnim nasiljem v oboroženih konfliktih, kriznih razmerah in ob sodobnih varnostnih grožnjah.

Poleg tega je treba začeti v relevantni zakonodaji, zlasti na področju podnebnih sprememb in zunanje politike, sistematično prepoznavati načelo spolno diferenciranih vplivov podnebnih sprememb. V ta namen je treba pripravljati ukrepe in usmeritve, ki obravnavajo različne učinke podnebnih sprememb, ki so spolno specifični, in ki prispevajo k izboljšanju enakosti spolov glede negativnih učinkov podnebnih sprememb.

Ženske, ki so zaposlene v SV, policiji in/ali civilnih organizacijah, udeleženi pri ohranjanju miru, ter so vključene v postopke odločanja in ukrepanja na tem področju, kot tudi ženske organizacije, imajo pomembno vlogo kot vzornice in medkulturne mediatorke ter so spodbuda za krepitev vloge lokalnih žensk. Njihove izkušnje in dobre prakse drugih držav in multilateralnih deležnikov je treba vključiti v oblikovanje aktivnih ukrepov na državni ravni za spodbujanje sodelovanja ter za napotitev žensk v mednarodne operacije in misije kriznega upravljanja.

1.8 Presečni pristop

ReNPEMŽM23–30 obravnava neenakosti (vrzeli) med ženskami in moškimi v Republiki Sloveniji, ki ovirajo uresničevanje osebnih potencialov posameznic in posameznikov ter gospodarski napredek, blaginjo in konkurenčnost. Čeprav statistika govori o ženskah in moških kot o dveh temeljnih kategorijah (družbenih skupinah) ter vrzelih med spoloma, se tudi pri zbiranju podatkov in analizah čedalje bolj upošteva presečni vidik. Presečne neenakosti so bile tako vključene v indeks enakosti spolov EIGE kot posebno satelitsko področje (EIGE, 2022a), prav tako se v različnih evropskih in mednarodnih okvirih čedalje večja pozornost namenja družbenim manjšinam ali marginaliziranim skupinam v okviru kategorije spola. Te nimajo enakih težav, kajti nanje vplivajo tudi druge osebne okoliščine, kot so spolna usmerjenost, spolna identiteta, starost, etnična pripadnost, rasa, razred in podobno, zaradi katerih so lahko v okviru iste kategorije v veliko slabšem položaju od drugih. Te skupine, ki se jim v zadnjem času namenja čedalje večja pozornost v dokumentih, namenjenih izboljšanju položaja žensk, so zlasti pripadnice etničnih manjšin (na primer romske ženske), pripadnice skupnosti LGBTIQ+, migrantke, begunke in prosilke za azil, kmečke ženske, ženske z oviranostmi, mlade ženske, starejše ženske, zlasti ženske z večjo stopnjo tveganja revščine in podobno.

Presečnost je v dokumentih EU opredeljena kot medsektorsko načelo, ki ga je treba upoštevati pri izvajanju EU-strategije za enakost spolov, pri čemer v skladu z opredelitvijo EIGE pomeni analitično orodje za preučevanje, razumevanje in odzivanje na načine, kako se spol prepleta z drugimi osebnimi okoliščinami in kako ti preseki prispevajo k edinstvenim izkušnjam diskriminacije (EK, 2022a).

Med pomembnejšimi dokumenti, ki jih je treba upoštevati pri izvajanju EU-strategije za enakost spolov (EK, 2020d) z vidika presečnosti, so strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov za obdobje 2020–2030 (EK, 2020e), strategija za enakost oseb LGBTIQ za obdobje 2020–2025 (EK, 2020c), akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 (EK, 2020b) in strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 (EK, 2021g).

Številne študije izpostavljajo negativne posledice pandemije za določene skupine žensk, med njimi so tudi ženske z migrantnim ozadjem in izkušnjami (EK, 2022a). Odbor ministrov Sveta Evrope je maja 2022 sprejel priporočilo o varstvu pravic migrantk, begunk in prosilk za azil, ki obravnava vsa pomembna področja in težave, s katerimi se spoprijemajo ženske in dekleta v tem položaju, in sicer od ustreznih namestitvenih zmogljivosti, do zdravstvenih in socialnih potreb, nasilja nad njimi in ne nazadnje do vzpostavitve azilnih politik, ki so občutljive na spol. Vsebuje smernice za države članice glede potreb žensk na področju socialnih storitev, zaposlovanja, izobraževanja in sodelovanja z namenom, da javne politike prispevajo k integraciji in opolnomočenju migrantk, begunk in prosilk za azil (Svet Evrope, 2022).

1.9 Krepitev institucionalnih mehanizmov za enakost spolov ter vključevanje vidika spola v politike in ukrepe države

Enakost spolov je horizontalno načelo, ki ga je treba upoštevati v vseh fazah razvoja politike. Pri pripravljanju in načrtovanju, odločanju, izvajanju in ovrednotenju političnih usmeritev in ukrepov je treba upoštevati posebni položaj žensk in moških v vsej njihovi raznolikosti ter jih oblikovati tako, da odpravljajo neenakosti in prispevajo k spodbujanju enakosti spolov. Ključna metoda oziroma strategija, ki se za to uporablja, je tako imenovana integracija načela enakosti spolov (angleško: *gender mainstreaming*) ali vključevanje vidika spola v politike in ukrepe države. Gre za horizontalni pristop, ki na vseh družbenih področjih pozornost namenja različnim izhodiščnim položajem in potrebam žensk in moških ter oblikovanju in izvajanju politik in ukrepov države, ki prispevajo k ustvarjanju enakih možnosti spolov.

Izvajanje te strategije je zakonsko zavezujoče za Vlado RS, ministrstva in samoupravne lokalne skupnosti. 11. člen ZEMŽM določa, da ministrstva pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti, upoštevajo vidik enakosti spolov in pri tem sodelujejo z ministrstvom, pristojnim za enake možnosti, ter upoštevajo njegove predloge in mnenja. Za spodbujanje in uresničevanje enakosti spolov ima vsako ministrstvo koordinatorico oziroma koordinatorja za enake možnosti žensk in moških, ki opravlja koordinacijske, svetovalne in spodbujevalne naloge. Koordinatorico oziroma koordinatorja za enake možnosti žensk in moških imajo tudi nekatere samoupravne lokalne skupnosti (ZEMŽM, 2002).

Ker so za vključevanje vidika spola v politike in ukrepe države pristojni vsi akterji in akterke, ki jih oblikujejo in izvajajo, in sicer na vseh ravneh, morajo biti ti ustrezno usposobljeni in imeti na voljo ustrezna orodja in metode. Zato je bil od začetka uporabe te strategije od konca devetdesetih let prejšnjega stoletja do danes velik poudarek na pripravi informativnih in izobraževalnih gradiv, razvoju orodij in metod za vključevanje vidika spola v ukrepe in državni proračun ter izvedbi izobraževanj in usposabljanj. V prihodnje bo treba za uspešno vključevanje vidika spola v politike in ukrepe države še okrepiti organizacijsko strukturo ter zagotoviti, da se bodo ta orodja in metode dejansko uporabljali v praksi.

Prav tako je pomembno, da so zagotovljeni ustrezni institucionalni mehanizmi za preprečevanje, odkrivanje in tudi sankcioniranje diskriminacije zaradi spola. Zagovornik načela enakosti je organ, ki obravnava primere takšne diskriminacije, priporoča ukrepe za njeno odpravo ter ima pomembno ozaveševalno vlogo pri njenem prepoznavanju in odpravi. Učinkovitejši boj proti diskriminaciji in za okrepitev neodvisnosti, virov in pristojnosti organov za enakost predvidevata dva predloga direktiv (EU) o standardih za organe za enakost (EK, 2022c), na podlagi katerih bo vloga zagovornika načela enakosti še bolj okrepljena in prepoznavna.

1.9.1 Cilji, ukrepi in kazalniki

CILJ

Vključenost vidika spola v politike in ukrepe države

UKREP 1

Sistematično vključevanje vidika spola v politike in ukrepe ministrstev, vključno s spodbujanjem spremljanja, zbiranja in upoštevanja podatkov, razčlenjenih po spolu, z izvajanjem potrebnih analiz in raziskav ter upoštevanjem vidika spola v strateških dokumentih.

Nosilci in sodelujoči:

Vsa ministrstva; SURS.

UKREP 2

Upoštevanje vidika spola v ukrepih in politikah, namenjenih okrevanju in blažitvi posledic v med- in pokriznih obdobjih, zlasti na področjih, kjer se neenakosti najbolj povečujejo.

Nosilci in sodelujoči:

Vsa ministrstva.

UKREP 3

Krepitev institucionalnih struktur in strokovnih podlag za izvajanje politik na področju enakih možnosti žensk in moških.

Nosilci in sodelujoči:

Vsa ministrstva.

UKREP 4

Izvajanje dejavnosti in ukrepov na področju ženskih študij, vključno s proučitvijo možnosti za ustanovitev javnega raziskovalnega zavoda oziroma inštituta.

Nosilec in sodelujoči:

MDDSZ; MVZI.

UKREP 5

Organizacija delovnih posvetov s področja enakosti spolov za zaposlene v javni upravi, ki naj upoštevajo presečni pristop in položaj marginaliziranih skupin.

Nosilca/sodelujoči:

MDDSZ, MJU; MO, MNZ-P.

UKREP 6

Krepitev zakonodajnega in institucionalnega okvira ter dejavnosti za preprečevanje diskriminacije zaradi spola, vključno s seznanjanjem in ozaveščanjem o možnih pravnih sredstvih za izboljšanje dostopa žensk do pravnega varstva.

Nosilec:

MDDSZ.

UKREP 7

Izvajanje ocene učinka predpisov na enakost spolov.

Nosilec:

MJU.

UKREP 8

Priprava strokovnih podlag za vključevanje vidika spola v sistem javnega naročanja tako, da upošteva položaj in potrebe obeh spolov ter zmanjšuje neenakost med spoloma.

Nosilec:

MDDSZ.

UKREP 9

Izvedba izobraževanj in usposabljanj o vidikih enakosti spolov in enakih možnostih za odločevalce in odločevalke ter državno upravo.

Nosilec:

MDDSZ.

Kazalniki:

– število izvedenih aktivnosti, namenjenih krepitevi zakonodajnega okvira ter institucionalnih struktur za izvajanje politik enakih možnosti žensk in moških

– število izobraževanj in usposabljanj o vidikih enakosti spolov in enakih možnostih

1.10 Finančni okvir

Za napredovanje v smeri večje enakosti spolov so EK in večina držav članic sprejele dvotirno strategijo. Ta po eni strani vključuje vključevanje vidika spola v obstoječe politike in ukrepe (integracijo načela enakosti spolov), kjer gre za dejavnosti, ki se večinoma financirajo iz razpoložljivih proračunskih sredstev, po drugi strani pa financiranje ukrepov, ki so neposredno namenjeni krepitevi vloge žensk in deklic, za katere se namenjajo posebna sredstva. Sredstva za cilje in ukrepe, navedene v ReNPEMŽM23–30, se bodo zagotavljala iz dveh virov:

– iz državnega proračuna kot sestavni del rednih delovnih nalog ali iz sredstev za izvajanje posebnih programov;

– iz sredstev EU: sredstva bodo zagotovljena predvsem v okviru nove finančne perspektive za obdobje 2021–2027.

Sredstva za izvajanje ukrepov, namenjenih krepitevi institucionalnih mehanizmov in vključevanju vidika spola v ukrepe države, se bodo večinoma zagotavljala iz rednih sredstev. Za javni razpis, namenjen sofinanciranju projektov nevladnih organizacij s področja odpravljanja spolnih stereotipov na različnih področjih družbenega življenja (PP 130089 – Nevladne ženske organizacije), je v letu 2023 namenjenih 50.000 evrov. Predvideno je postopno povečevanje sredstev za sofinanciranje projektov NVO s tega področja, in sicer tako, da bi sredstva leta 2024 znašala 60.000 evrov in bi se vsako nadaljnje leto povečala za 10.000 evrov, tako da bi leta 2030 znašala 120.000 evrov. Druge dejavnosti, namenjene institucionalni krepitevi in preseganju spolnih stereotipov, se bodo financirale tudi v okviru PP 160123 – Promocija enakih možnosti žensk in moških, za katere je za leto 2023 namenjenih 30.000 evrov. Dejavnosti, namenjene izvajanju ukrepov na področju znanosti, se bodo izvajale v okviru PP 575710 – Promocija programov financiranje recenzij in ekspertiz in PP 180073 – Projekti okvirnih programov EU – tuja donacija.

Sredstva, namenjena izvajanju ukrepov na posameznih tematskih področjih, bodo natančneje opredeljena v dvoletnih periodičnih načrtih, v nadaljevanju pa so navedena okvirna sredstva oziroma višina sredstev, ki se bo zagotavljala v prihodnjem obdobju na posameznih področjih, kjer jih je bilo mogoče natančneje opredeliti. Večina ministrstev bo vidik spola vključevala v redno delo, ukrepi pa se bodo izvajali v okviru obstoječih programov.

Na tematskem področju *odpravljanje neenakosti med spoloma pri zaposlovanju in zagotavljanje enake ekonomske neodvisnosti žensk in moških* se bodo sredstva, namenjena povečanju zaposlitvenih možnosti ranljivih skupin žensk (vključno z dolgo-trajno brezposelnimi ženskami, ženskami z oviranostmi, romskimi ženskami in ženskami iz drugih kulturnih okolij), zagotavljala tudi v okviru programov APZ, namenjenih spodbujanju zaposlovanja ranljivih skupin ter njihovemu usposabljanju in izobraževanju. Sredstva za izvajanje programov APZ se bodo zagotavljala iz državnega proračuna v okviru PP 4282 – Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev, PP 3595 – Spodbude delodajalcem za odpiranje novih delovnih mest in zaposlovanje težje zaposljivih oseb ter PP 3551 – Spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb. Na podlagi Načrta za izvajanje programov APZ za obdobje 2023–2024 je za ukrepe APZ v letu 2023 iz državnega proračuna predvidenih okvirno 24 milijonov evrov. Vir sredstev za izvajanje programov APZ so tudi EU-sredstva, in sicer iz finančne perspektive 2021–2027, sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost ter sredstva iz podnebnega sklada.

Za spodbujanje ženskega podjetništva se bodo sredstva za izvajanje zagotavljala iz državnega proračuna v okviru PP 172410 – Razvoj podpornega okolja za malo gospodarstvo ter tudi v okviru nove finančne perspektive za obdobje 2021–2027. Sredstva bodo natančneje opredeljena v dvoletnih periodičnih načrtih.

Za izvajanje ukrepov v zvezi s spodbujanjem in krepitevijo dejavnosti in projektov za enakovrednejšo delitev skrbstvenega in gospodinjanskega dela v družini, izobraževalnih in drugih dejavnosti za ozaveščanje o spolnih stereotipih ter za njihovo odpravo na

področju delitve skrbstvenega in gospodinjanskega dela ter dejavnosti za ozaveščanje o pomenu in koristih aktivnega očetovstva, se je v letih 2021 in 2022 namenilo 283.910,47 evra iz sredstev programa REC (EU) (projekt Očka v akciji) iz PP 200033 – Očka v akciji – EU ter PP 200034 – Očka v akciji – slovenska udeležba. Nastala so gradiva, ki se bodo med relevantne deležnike razširjala tudi v prihodnjih letih. Dejavnosti za prenos in implementacijo Direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev (UL L 315, 2022) se bodo izvajale tudi iz rednih proračunskih sredstev za izvajanje zakonov s področja družine oziroma za promocijo ukrepov družinske politike. Z njimi bodo potekale dejavnosti ozaveščanja staršev (predvsem očetov) o njihovih pravicah glede usklajevanja poklicnega in družinskega življenja.

Sredstva za izvajanje ukrepov, namenjenih spodbujanju kakovostnih delovnih mest in odpravljanju vrzeli med spoloma na trgu dela, se bodo zagotavljala iz večletnega finančnega okvira 2021–2027 v okviru evropskega socialnega sklada.

Sredstva za ukrepe, namenjene spodbujanju socialnega vključevanja najranljivejših skupin žensk, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi in otroki, se bodo prav tako zagotavljala v okviru nove finančne perspektive 2021–2027 (specifični cilj – socialno vključevanje). Na področju socialnovarstvenih programov se bodo sredstva za izvajanje ukrepov zagotavljala iz državnega proračuna v okviru programa 2004 Programi socialnega varstva in izenačevanje možnosti za invalide, ukrep 2611-11-0036, izvajanje in sofinanciranje programov socialnega varstva, in sicer iz proračunskih postavk: javni socialnovarstveni programi ter razvojni in eksperimentalni socialnovarstveni programi.

Sredstva, namenjena krepitvi vloge in položaja podeželskih (kmečkih) žensk, se bodo zagotavljala v okviru javnega razpisa: 3. ukrep pomoč delovanju nepridobitnih združenj na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja v okviru sklopa A, kjer lahko za sredstva kandidirajo tudi društva podeželskih žensk in za katerega je v letu 2023 na voljo 144.000 evrov. Skupna višina nepovratnih sredstev, namenjenih za javni razpis za 3. ukrep pomoč delovanju nepridobitnih združenj na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja, v letu 2023 znaša do 291.000 evrov. Sredstva za izvajanja dejavnosti na tem področju se bodo zagotavljala tudi iz PP 255610 – Podpora strokovnim prireditvam in NRP 2330-20-0043 Podpora interesnemu povezovanju 2021–2025.

Na tematskem področju *zmanjšanje neenakosti žensk in moških v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi ter preseganje spolnih stereotipov na vseh področjih* se bodo ukrepi večinoma izvajali v okviru rednih nalog oziroma razpoložljivih proračunskih sredstev.

Na tematskem področju *izboljšanje zdravja in zmanjšanje neenakosti v zdravju med ženskami in moškimi* se bodo sredstva za ukrepe v okviru sofinanciranja programov na področju javnega zdravja zagotavljala iz proračuna Republike Slovenije, in sicer iz javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitve zdravja, za katere je do leta 2025 predvidenih v skupni vrednosti 10.849.559,50 evra. Za področje prehrane in uravnotežene telesne dejavnosti je predvidenih 1.800.000 evrov (PP 180050 – Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ukrep 2711-18-0005 – Zdravje na področju prehrane in telesne dejavnosti), za preprečevanje nalezljivih bolezni s cepljenjem, obvladovanje okužbe s HIV in drugih spolno prenosljivih okužb je predvidenih 966.299,26 evra (97.000 evrov iz PP 200035 – Cepljenje, ukrep 2711-20-0002 – Ukrepi za obvladovanje nalezljivih bolezni, in 869.299,26 evra iz PP 6855 – Nacionalni programi boja proti AIDS, ukrep 2711-20-0002 – Ukrepi za obvladovanje nalezljivih bolezni), za preprečevanje rabe dovoljenih in prepovedanih drog ter nekemičnih zasvojenosti in s tem povezane škode je predvidenih 4.400.000 evrov (PP 7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja), za krepitev duševnega zdravja in nudenja psihosocialne pomoči je predvidenih 1.799.529,04 evra (PP 221091 – Programi duševnega zdravja in demence), za opolnomočenje, ozaveščanje in povečanje zdravstvene pismenosti za obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni je predvidenih 1.043.731,20 evra (PP 7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja), za zdrav življenjski slog mladih je predvidenih 840.000 evrov (PP 7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja).

Na tematskem področju *preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim* se bodo dejavnosti in projekti, namenjeni celoviti in ustrezni podpori žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami, večinoma financirali iz sredstev, namenjenih izvajanju socialnovarstvenih programov s področja nasilja ter iz drugih sredstev v okviru rednih nalog ministrstev. MDDSZ bo za programe za preprečevanje nasilja v letu 2023 namenilo predvidoma 4.802.839,61 evra.

Na tematskem področju *spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov* se bodo sredstva za izvajanje ukrepov zagotavljala iz razpoložljivih proračunskih virov. Posebna sredstva niso predvidena.

Na tematskem področju *spodbujanje enakosti spolov in uresničevanja pravic žensk po svetu* se bodo dejavnosti, namenjene spodbujanju enakosti spolov in krepitvi vloge žensk in deklic, financirale iz proračunskih sredstev (redno delo). Sredstva za financiranje projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije. Ta delež naj bi se v skladu s Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (Vlada RS, 2018c) do leta 2030 povečal na 60 odstotkov, kar bi moralo zagotoviti večkratno povečanje (Vlada RS, 2018c).

2. Tematska področja

2.1 Odpravljanje neenakosti med spoloma pri zaposlovanju ter zagotavljanje enake ekonomske neodvisnosti žensk in moških

2.1.1 Vsebinski opis področja

Odpravljanje vrzeli med spoloma na trgu dela in doseganje enake ekonomske neodvisnosti žensk in moških sta pomembna za zagotavljanje enakosti spolov ter večje gospodarske rasti in blaginje. Enako raven ekonomske neodvisnosti EU postavlja v ospredje svojih politik na tem področju in je pomemben kazalnik dejanskega napredka žensk, saj jim omogoča, da so ekonomsko neodvisne, hkrati pa premagajo ovire, ki jim preprečujejo, da so v delovnem okolju obravnavane kot enakovredne moškim.

Vrzeli med spoloma na trgu dela z vidika EU-politik se nanašajo večinoma na razlike v:

- stopnji delovne aktivnosti;
- delu s krajšim oziroma polnim delovnim časom ter v začasnih in drugih »tipičnih« oblikah zaposlitve;
- neplačnem skrbstvenem delu;
- dostopu do finančnih/ekonomskih virov;
- zastopanosti v različnih poklicih in sektorjih na različnih mestih in položajih;
- plačah in pokojninah;
- možnostih za ekonomsko neodvisnost.

V zadnjih letih je bil v EU dosežen pomemben napredek v zvezi z udeležbo žensk na trgu dela, saj se je v večini držav članic stopnja delovne aktivnosti žensk povečevala, razen med pandemijo. V EU je bilo leta 2022 zaposlenih 69,4 odstotka žensk v primerjavi z 80 odstotki moških (EK, 2023). Nova strategija EK (EK, 2020d) posebno pozornost namenja vključevanju skupin žensk z različnimi ovirami. Nekatere ženske so strukturno premalo zastopane na trgu dela, na primer ženske s tujim državljanstvom oziroma migrantskim ozadjem, pripadnice etničnih ali verskih manjšin in podobno. Strategija ugotavlja, da je povprečno zaposlenih 69,7 odstotka žensk, rojenih v EU, in samo 55,3 odstotka žensk, rojenih zunaj EU (EK, 2020d). Za dosegajo cilja povečanja splošne stopnje delovne aktivnosti na 78 odstotkov si EU prizadeva za prepolovitev vrzeli med spoloma pri zaposlovanju v primerjavi z letom 2019, kar pomeni, da se bo morala zaposlenost žensk povečevati vsaj trikrat hitreje kot moških. EU ugotavlja, da je treba pritegniti več žensk na trg dela z zaposlovanjem v rastočih sektorjih, kot je na primer platformno delo. Delež žensk v tem sektorju se je v zadnjem času povečal; platformno gospodarstvo je ustvarilo priložnosti za ženske, vendar pa je mogoče opaziti precejšnjo razliko med spoloma glede vrst nalog v škodo žensk in tudi dejstvo, da prevzemajo doma več skrbstvenih nalog kot moški. Decembra 2021 je bila tako predlagana direktiva o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu, ki upošteva tudi vidik spola (EK, 2021b).

Zaposlene ženske so nesorazmerno nadzastopane v storitvenih sektorjih in poklicih, za katere so značilni nižji status, manjše poklicne priložnosti, nižje plače in večja izpostavljenost različnim tveganjem. Pandemija je neenakosti med ženskami in moškimi na skoraj vseh področjih življenja tako v Evropi kot zunaj nje še zaostila. Ženske so bile v boju proti pandemiji najbolj izpostavljene tveganju, saj predstavljajo 76 odstotkov zaposlenih v zdravstvu in socialnem varstvu ter 86 odstotkov zaposlenih v osebni negi (EK, 2022a).

Poklicna segregacija na podlagi spola je povezana s številnimi dejavniki, kot so razlike v družbenem vrednotenju znanj, veščin in sposobnosti ljudi, ki delajo v tipično maskuliniziranih ter tipično feminiziranih dejavnostih in poklicih. Nanjo vplivajo tudi razlike, ki izhajajo iz neenakovredne porazdelitve neplačanega skrbstvenega in gospodinjskega dela, vstopne ovire in organizacijska kultura in prakse ter norme, stališča in spolni stereotipi. EK v novi strategiji poudarja, da ženske v EU predstavljajo 10 odstotkov delovne sile v gradbeništvu ter 25 odstotkov delovne sile v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvi in prometu, medtem ko moški predstavljajo 25 odstotkov delovne sile v izobraževanju ter 20 odstotkov delovne sile v zdravstvu in socialnem varstvu (EK, 2020d). Več pozornosti je treba nameniti spodbujanju vključevanja žensk v poklice, povezane z digitalizacijo in novimi tehnologijami (EIGE, 2020b). Po študiji She Figures ženske predstavljajo le 24,9 odstotka samozaposlenih v tehničnih poklicih. Vrzeli je še posebej velika na področju IKT (She Figures, 2021).

Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja je na ravni EU prepoznano kot prednostna naloga za doseganje enakosti spolov, povečanje udeležbe žensk na trgu dela in za spodbujanje delitve skrbstvenih in gospodinjskih obveznosti ter odgovornosti med ženskami in moškimi. Politike, katerih cilj je izboljšati usklajevanje, vključujejo različne ukrepe, kot so zagotavljanje storitev dostopnega in kakovostnega varstva otrok ter dostopnih in kakovostnih (formalnih) storitev dolgotrajne oskrbe starejših ter drugih odvisnih družinskih članov in članic, ustrezno urejen plačani materinski, očetovski in starševski dopust ter nadomestilo za odsotnost z dela v primeru bolezni otrok, varne in prožne oblike dela in zaposlovanja in podobno. Vse to vpliva na višino plače, možnosti poklicnega napredovanja in pokojninske pravice. Države, ki ohranjajo in razvijajo politiko enakosti spolov in enakosti pri starševskih in skrbstvenih obveznostih ter krepijo ukrepe za lažje usklajevanje zasebnega, družinskega in poklicnega življenja, ustvarjajo tudi spodbudno okolje za odločanje za otroke. Na ravni EU so ženske v večjem delu obremenjene ne le na področju skrbi za otroke, ampak tudi pri negi starejših.

Ovire za vstop žensk na trg dela in ostajanje na njem še vedno obstajajo. Še posebej izrazite so bile med pandemijo. Izkazalo se je predvsem, da zaposlenost ženske relativno malo vpliva na stereotipno delitev skrbi in obveznosti med partnerjema v družini. Med pandemijo so bile z otroškim varstvom obremenjene večinoma ženske, in to ne glede na njihov položaj na trgu dela. Ženske so v večjem obsegu delale s krajšim delovnim časom ali bile odsotne z dela (EK, 2022a). Kot kažejo evropske študije, se je tudi nasploh breme skrbstvene obveznosti žensk med pandemijo povečalo, ne glede na to, ali so delale na delovnem mestu ali ne, kar je povečalo vrzel med spoloma glede skrbi za otroke in starejše. Tako so ženske v povprečju porabile 62 ur na teden za skrb za otroke (moški 36 ur) in 23 ur na teden za delo v gospodinjstvu (moški 15 ur) (EK, 2021d). Podoben vzorec je bil pri skrbi za starejše starše ali sorodnike z invalidnostmi: v prvem obdobju ustitve javnega življenja so ženske v povprečju porabile 4,5 ure na teden za nego starejših družinskih članov in članic ali oseb z invalidnostmi, moški pa 2,8 ure (EK, 2022a).

Počasnost sprememb glede delitve neplačanega gospodinjskega in skrbstvenega dela med spoloma pomeni oviro za enak dostop žensk do trga dela, za njihovo enakost v kariernem napredovanju in za enak nadzor nad ekonomskimi viri. Ne glede na možnost, ki jo daje zakonodaja, da lahko dopust izrabita oba, je delež mater, ki izrabijo starševski dopust, še vedno nesorazmerno visok v primerjavi z očetmi povsod po EU. Zato je bila leta 2019 sprejeta direktiva o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev, katere cilj je spodbuditi udeležbo žensk na trgu dela in prožne ureditve dela, povečati delež moških, ki izrabijo dopust iz družinskih razlogov, ter omogočiti delavkam in delavcem koriščenje dopusta za skrb za sorodnike, ki potrebujejo podporo (UL L 188, 2019). Ta zakonodajni akt je bil sprejet, da bi omogočili staršem ter oskrbovalkam in oskrbovalcem lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, po drugi strani pa v dobro podjetjem, saj bodo delavke in delavci bolj zadovoljni in motivirani.

Evropska zakonodaja ima na področju politike enakega plačila za delo enake vrednosti dolgo tradicijo, saj so ustanovne članice Evropske skupnosti že v Rimski pogodbi iz leta 1957 postavile temelje za preprečevanje diskriminacije glede enakega plačila za enako delo (EU, 1957). Kljub temu razlika v plačilu med spoloma še vedno obstaja v vseh državah članicah ne glede na povprečno stopnjo delovne aktivnosti, nacionalne modele socialne varnosti ali zakonodajo o enakosti spolov in je leta 2021 znašala 12,7 odstotka (Eurostat, 2023).

Plačna vrzel dolgoročno vpliva na kakovost življenja žensk, na večje tveganje, da bodo izpostavljene revščini, in na vztrajno pokojninsko vrzel, ki v EU dosega skoraj 30 odstotkov. Del širšega svežnja ukrepov in pobud, ki obravnavajo temeljne vzroke za plačno vrzel med spoloma in si prizadevajo za ekonomsko opolnomočenje žensk, je tudi direktiva o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje, ki uvaja nova in podrobnejša pravila za zagotavljanje skladnosti z načelom enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske (UL L 132, 2023). Z vzpostavitvijo standardov za preglednost plačil v organizacijah in s krepitvijo mehanizmov za izvrševanje bodo države članice delavkam in delavcem omogočile, da odkrijejo in dokažejo morebitno diskriminacijo zaradi spola. Direktiva je pomembna, ker plačilni sistemi in razvrstitve delovnih mest niso vedno nepristranski glede na spol; dela žensk in moških ne vrednotijo enako oziroma spolno nevtrarno; določena poklicna znanja in spretnosti, ki se večinoma štejejo za ženske, so lahko neenako vrednoteni.

Ženske v EU so leta 2020 na uro zaslužile v povprečju 13 odstotkov manj kot moški, pokojnine žensk pa so bile v povprečju za 29,4 odstotka nižje od pokojnin moških (Eurostat, 2023).

Segregacija trga dela, težave pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, podcenjenost dela v t. i. feminiziranih panogah, podcenjevanje ženske sposobnosti za določene poklice in dela so le nekateri kompleksni vzroki zakoreninjenih plačnih vrzeli med spoloma. Na ravni EU je bil sprejet poseben akcijski načrt za odpravo plačne neenakosti med spoloma (EK, 2017), ki obravnava različne vzroke za nastanek vrzeli in predlaga ustrezno ukrepanje, maja 2023 pa je bila sprejeta tudi prej navedena direktiva o preglednosti plačil (UL L 132, 2023). Pomen enakega plačila za delo enake vrednosti poudarja tudi Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic, katerega cilj so enake možnosti in enaka obravnava žensk in moških na vseh področjih (EK, 2021a).

Na splošno se ženske manj podajajo v podjetništvo, predvsem zaradi tradicionalnega dojemanja vlog spola, pa tudi zaradi večjih težav, ki jih imajo pri dostopu do finančnih sredstev, usposabljanju, mreženju za pridobitne dejavnosti ter pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja. Kot poudarja EK, je delež podjetnic v novoustanovljenih podjetjih daleč od optimalnega in večina žensk še vedno ne obravnava podjetništva kot primerne poklicne možnosti. Nova strategija EU izpostavlja, da skoraj 92 odstotkov vloženega kapitala v Evropi prejemajo podjetja, ki so jih ustanovile skupine, sestavljene izključno iz moških (EK, 2020d).

Enak dostop do ekonomskih in finančnih virov je zelo pomemben za doseganje številnih gospodarskih učinkov, vključno z zmanjšanjem revščine in večjo socialno vključenostjo. Sektorska in poklicna segregacija, nesorazmerno velika udeležba žensk v neplačanem delu in delu s krajšim delovnim časom, prispevajo k plačni vrzeli. Ta se s starostjo povečuje, kar se izraža tudi v pokojninski vrzeli in večjem tveganju za revščino žensk, še zlasti na začetku delovne poti in v starejšem obdobju. Tudi tu je treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam, kot so mlade iskalke zaposlitve, starejše ženske, matere, ki same skrbijo za otroke in podobno. Boj proti revščini in trajnostni razvoj, povezana z enakostjo spolov, sta ključna za doseganje razvojnih ciljev Agende 2030 (ZN, 2015).

2.1.2 Stanje v Republiki Sloveniji

Stopnja delovne aktivnosti žensk in moških, starih od 20 do 64 let, se je v zadnjih letih, vse do leta 2019, ko je znašala 79,7 odstotka za moške in 72,7 odstotka za ženske, zviševala. Leta 2020 se je zaradi pandemije zmanjšala in je znašala 78,6 odstotka za moške in 72,4 odstotka za ženske. Nato se je začela znova zviševati in je leta 2022 znašala 81,2 odstotka za moške in 74,3 odstotka za ženske (Eurostat, 2023). Vrzeli med spoloma je znašala 6,9 odstotne točke in je v primerjavi s prejšnjimi leti ostala približno enaka. Nižjo stopnjo delovne aktivnosti imajo ženske s tujim, ne-EU državljanstvom (63,7 odstotka), moški s tujim, ne-EU državljanstvom pa višjo (91,4 odstotka) (Eurostat, 2023). Do leta 2019 se je nekoliko povečevalo tudi število delovno aktivnih oseb z invalidnostjo. Leta 2020 se je nekoliko zmanjšalo upadlo, delovno aktivnih je bilo 34.872 oseb z invalidnostjo, med njimi je bilo nekaj več kot polovica žensk (17.913 oziroma 51,4 odstotka) (SURs, 2023).

Stopnja brezposelnosti žensk in moških, starih od 20 do 64 let, se je v zadnjih letih prepolovila in je leta 2019 znašala 4,4 odstotka (pri ženskah 4,9 odstotka in pri moških 3,9 odstotka). Zaradi pandemije je leta 2020 (skupaj 5,0 odstotka; pri ženskah 5,6 odstotka in pri moških 4,4 odstotka) stopnja brezposelnosti zvišala, a se je že leta 2021 znižala (skupaj 4,6 odstotka; pri ženskah 5,2 odstotka in pri moških 4,2 odstotka). Leta 2022 se je še bolj znižala (skupaj 3,9 odstotka; pri ženskah 4,1 odstotka in 3,6 odstotka pri moških) in je bila nižja kot leta 2019 (Eurostat, 2023).

K zmanjševanju brezposelnosti so pomembno prispevali programi APZ. Dolgoletni podatki dokazujejo polovično (ali večjo) udeležbo brezposelnih žensk v programih APZ. Predvsem je velika zastopanost žensk v programih usposabljanja in izobraževanja. Zaradi povečevanja zaposlitvenih možnosti je treba še dodatno spodbujati dodatno vključevanje brezposelnih ranljivih skupin žensk v programe APZ. Tako lahko ponovno vzpostavijo stik z delovnim okoljem ali si pridobijo dodatna znanja, ki jim povečujejo zaposlitvene možnosti (Vlada RS, 2020e).

Med samozaposlenimi je delež žensk manjši, in sicer znaša 30,5 odstotka (Eurostat, 2023). Nizka je tudi stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti žensk, ki je leta 2021 znašala 6,1 odstotka, moških 7,2 odstotka (GEM, 2022).

Za izenačevanje položaja moških in žensk na trgu dela so potrebni tudi sistemski ukrepi na področju zagotavljanja dostojnega in varnega ter zdravega dela, tudi z vidika staranja prebivalstva. Ženske pogosteje kot moški delajo s krajšim delovnim časom (11,8 odstotka žensk, 4,9 odstotka moških) in imajo začasno zaposlitev (11,8 odstotka žensk, 9,1 odstotka moških) (Eurostat, 2023). Večja zastopanost žensk v nestandardnih ali celo prekarinih oblikah dela pomeni, da pogosteje ostajajo zunaj veljavnih standardov (na primer delovnega in socialnega prava), ki zagotavljajo posamezniku oziroma posameznici dostojno delo in življenje.

Spolna segregacija v poklicih in dejavnostih ostaja še naprej težava. Glede na poklic je delež žensk večji od deleža moških med strokovnjaki oziroma strokovnjakinjami (58,1 odstotka), v uradniških poklicih (61,2 odstotka), storitvah in prodaji (61,7 odstotka) in poklicih za preprosta dela (52,7 odstotka), najmanj pa jih je v poklicih za neindustrijski način dela (9,1 odstotka) (SURs, 2023). Med zaposlenimi po dejavnostih ženske prevladujejo na področju zdravstva in socialne varnosti (78,3 odstotka), izobraževanja (77,9 odstotka), gostinstva (58 odstotkov), najmanj pa jih je na področju gradbeništva (11,5 odstotka), oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki, saniranja okolja (25,7 odstotka) ter oskrbe z električno energijo, plinom in paro (17,3 odstotka). Na področju informacijskih in komunikacijskih dejavnosti je delež žensk 29,9 odstotka (SURs, 2023).

Podatki za Republiko Slovenijo kažejo spolno segregacijo na področju izobraževanja in zaposlenosti v digitalnem sektorju, saj se na tem področju izobrazi in zaposli več kot 80 odstotkov moških. V okviru APZ se vedno večja pozornost namenja izobraževanju in usposabljanju na področju digitalnih veščin. Projekti, kot so neformalno izobraževanje in usposabljanje, učne delavnice in usposabljanje na delovnem mestu, so nastali kot neposredni odziv na potrebe trga dela, kjer lahko v okviru programov izobraževanja in usposabljanja brezposelne osebe pridobijo izobrazbo ali se usposobijo za opravljanje določenega dela ali poklica. Že nekaj časa se v navedene programe praviloma vključuje večje število žensk, prav tako v ospredje postavljajo pomen novih digitalnih znanj (Vlada RS, 2020e). Tako za Evropo kot tudi Republiko Slovenijo je značilno, da je delež žensk v kulturi večji kot v celem gospodarstvu, to je odraz storitvene narave dejavnosti. Po aktualnih podatkih o samozaposlenih za leto 2023, ki jih vodi ministrstvo za kulturo, je samozaposlenih v kulturi 53,83 odstotka žensk in 46,16 odstotka moških (MK, 2023).

Tradicionalno veljata za »tipično moške poklicne strukture« vojska in policija. V SV je v letih 2017, 2018, 2019 in 2020 znašal delež žensk skupno 16,5 odstotka. V letu 2021 se je povečal na 16,9 odstotka. Pripadnice SV že od leta 1997, ko je bila napotena v MOM v tujino enota SV, dejavno sodelujejo in opravljajo naloge, ki jih je Republika Slovenija sprejela z mednarodnimi pogodbami in na podlagi mednarodnih sporazumov. Tako se je v zadnjih štirih letih delež napotenih pripadnic SV (od vseh napotenih pripadnikov in pripadnic SV v MOM) povečal z 8,2 odstotka na 10,3 odstotka (MO, 2023). V policiji je znašal delež žensk glede na število zaposlenih na uradniških pooblaščenih delovnih mestih v letu 2017 17,1 odstotka, v letu 2018 17,4 odstotka, v letu 2019 17,4 odstotka, v letu 2020 17,8 odstotka in v letu 2021 18,5 odstotka. (MNZ-P, 2023). V obdobju 2019–2021 se je delež povečal za 1,3 odstotne točke. Delež zaposlenih žensk na uradniških in strokovno-tehničnih delovnih mestih se je v obdobju 2012–2021 povečal za 2,3 odstotne točke, pri čemer je bil 25-odstotni delež žensk presežen leta 2015, 26-odstotni pa leta 2020 (MNZ-P, 2023).

Ženske v povprečju zaslužijo manj kot moški in tudi njihove povprečne pokojnine so precej nižje, kar se odraža v višji stopnji tveganja za revščino žensk. Plačna vrzel med moškimi in ženskami je v letu 2020 znašala 3,1 odstotka in se je v primerjavi z letom 2019, ko je znašala 7,9 odstotka, bistveno zmanjšala (Eurostat, 2023). Plačna vrzel v dobro moškim je največja v finančni in zavarovalniški dejavnosti (24,2 odstotka), zdravstvu in socialnem varstvu (21,5 odstotka) ter informacijski in komunikacijski dejavnosti (16,2 odstotka). Glede na poklicne skupine je največja v poklicni skupini razvijalci oziroma razvijalke multimedijskih rešitev (38,9 odstotka), zakonodajalci oziroma zakonodajalke, visoki uradniki oziroma uradnice in člani oziroma članice uprav družb (36,6 odstotka) in upravljavci oziroma upravljavke rudarskih procesnih strojev in naprav 36,5 odstotka (SURS, 2023). Pokojninska vrzel je bistveno višja kot plačna ter znaša med upokojenkami in upokojeanci, starejšimi od 65 let, 16,3 odstotka (Eurostat, 2023). Ženske so bolj izpostavljene tveganju za revščino kot moški, zlasti starejše ženske. Stopnja tveganja za revščino žensk, starejših od 75 let, znaša 30,5 odstotka, moških pa 14,6 odstotka (Eurostat, 2023).

K povečanju socialne vključenosti in zmanjšanju tveganja za revščino prispevajo tudi ukrepi socialnega vključevanja in opolnomočenja ranljivih ciljnih skupin, ki se izvajajo v okviru programov oziroma aktivnosti MDDSZ. Med slednje spada tudi izvajanje projektov socialne aktivacije. Posamezniki in posameznice iz ranljivih ciljnih skupin se vključujejo v programe socialne aktivacije (SA) za krepitev socialnih, funkcionalnih in delovnih kompetenc, socialne mreže in s ciljem povečanja motivacije in opolnomočenja za vstop oziroma približevanje trgu dela. Ti programi z ukrepi in aktivnostmi celovito prispevajo k reševanju vprašanja socialne izključenosti in tveganja za revščino ter k izboljšanju zaposljivosti udeležencev programov. Pri tem je velik poudarek na prepoznavanju in upoštevanju kompleksnih razsežnosti socialnih in drugih vprašanj v programe vključenih posameznic in posameznikov, ki se pogosto spoprijemajo s socialno izključenostjo na več področjih ter tudi s pridruženimi kompleksnejšimi težavami, kot so zdravstvene težave, težave z odvisnostmi, lažje motnje v telesnem in duševnem razvoju, brezdomskost in podobno. Eden od pomembnih ciljev projektov socialne aktivacije je tudi okrepitev sodelovanja različnih deležnikov v lokalnem oziroma regionalnem okolju, ki se aktivno ukvarjajo z osebami iz ranljivih ciljnih skupin, ki so vključene v programe, na primer pristojnega CSD, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, nevladnih organizacij, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov ter drugih deležnikov, za čim širše prepoznavanje težav udeležencev ter iskanje možnosti za njihovo vključevanje v najrazličnejše programe oziroma na trg dela. Pri izvajanju projektov socialne aktivacije je posebna pozornost namenjena ženskam iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami in romskim ženskam, za katere se izvajajo posebni programi socialne aktivacije (programi sklopa 2 in 3). Pri izvajanju slednjih je še poseben poudarek na okrepitvi njihove socialne vključenosti v širše družbeno okolje, na povečanju motivacije, krepitvi obstoječih ter pridobitvi novih socialnih in funkcionalnih kompetenc za reševanje zanje značilnih in posebnih življenjskih in socialnih okoliščin, ki jih postavljajo v odvisni položaj in jim omejujejo možnosti vključevanja in integracije v širše socialno okolje.

Neenaka delitev dela v zasebni sferi pomeni oviro za enake možnosti na trgu dela. Čeprav so moški čedalje bolj vključeni v nego in vzgojo otrok ter druge družinske obveznosti (na primer gospodinjstvo), še vedno obstaja velika razlika med spoloma v številu ur plačanega in neplačanega dela. Ženske v Republiki Sloveniji v povprečju opravijo na dan 234 minut plačanega dela in 286 minut neplačanega dela, moški pa 300 minut plačanega in v primerjavi z ženskami »samo« 166 minut neplačanega dela (OECD, 2020). Ženske za gospodinjstvo v povprečju porabijo dobrih 200 ur letno več kot moški, za skrb za otroke pa dobrih 500 ur več. Med pandemijo se je tako kot drugje v Evropi tudi v Republiki Sloveniji razlika med spoloma v številu ur plačanega in neplačanega dela povečala (Eurofound, 2023).

Raziskava o dostopnosti trga dela za ženske in moške (Kanjuro-Mrčela, Uhan, Kurdija, Mikič, Vovk, 2016) je pokazala, da v slovenski družbi glede porazdelitve obveznosti med partnerjema prevladujejo tradicionalna stališča, zlasti pri moških. Tako se kar 21,4 odstotka anketirancev – moških – (močno) strinja s trditvijo, da mora biti ženska pripravljena zmanjšati obseg svojega plačanega dela v korist svoje družine, medtem ko se s tem strinja precej manj žensk (14,1 odstotka).

Kljub možnosti, da si starša enakovredno delita starševski dopust, ga večinoma izrabijo ženske. Starševski dopust je leta 2021 izrabilo 25.495 žensk in le 860 moških. Očetovski dopust je izrabilo 23.906 moških, prvih 15 dni očetovskega dopusta je izkoristilo dobrih 89 odstotkov vseh očetov, in sicer v povprečju 13 dni in pol (MDDSZ, 2022). Tudi porazdelitev skrbi za bolne družinske člane in članice je zelo neenakovredna: 82 odstotkov vseh dni dopusta za nego bolnega družinskega člana oziroma članice so leta 2021 izrabile ženske, moški pa 18 odstotkov (NIJZ, 2022).

Spremembe Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki v slovenski pravni red prenaša evropsko direktivo, izenačuje ureditev tako, da bosta imela oba starša po 60 dni neprenosljivega starševskega dopusta (doslej je imela 30 dni neprenosljivega dopusta le mati), s tem pa zagotavlja enakovrednejšo delitev skrbstvenega dela med staršema in omogoča materam enakovrednejše možnosti na trgu dela. Nova ureditev velja za starše otrok, rojenih po 1. aprilu 2023 (Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (2014) Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 14/18, 81/19, 158/20, 92/21 in 153/22).

2.1.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Spodbujanje enakih možnosti ter enake obravnave žensk in moških na trgu dela s poudarkom na ranljivih skupinah žensk, izpostavljenim presečnim neenakostim
2. Desegregacija trga dela
3. Zmanjšanje vrzeli med spoloma pri plačah in pokojninah
4. Enakovrednejša delitev skrbstvenega dela med oba starša
5. Zmanjšanje razlik med spoloma glede izpostavljenosti tveganju revščine in socialni izključenosti s poudarkom na ranljivih skupinah žensk, izpostavljenim presečnim neenakostim

CILJ 1

Spodbujanje enakih možnosti in enake obravnave žensk in moških na trgu dela s poudarkom na ranljivih skupinah žensk, izpostavljenim presečnim neenakostim

UKREP 1

Spodbujanje delovne in socialne vključenosti ter izboljšanje usposobljenosti in delovnih veščin najranljivejših skupin žensk v okviru programov socialne aktivacije in drugih socialnovarstvenih programov, zlasti romskih žensk in žensk iz drugih kulturnih okolij.

Nosilec/sodelujoči:

MDDSZ, izvajalci socialnovarstvenih programov.

UKREP 2

Delo z ranljivimi skupinami žensk z uporabo terenskega socialnega dela in drugimi ustreznimi pristopi (na primer medkulturna mediacija).

Nosilec/sodelujoči:

MDDSZ; izvajalci socialnovarstvenih programov.

UKREP 3

Spodbujanje zaposlitvenih možnosti ranljivih skupin žensk (dolgotrajno brezposelne ženske, ženske z invalidnostmi, romske ženske, ženske iz drugih kulturnih okolij) z vključenostjo v programe aktivne politike zaposlovanja in druge programe.

Nosilec/sodelujoči:

MDDSZ; Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

UKREP 4

Podpora projektom za zagotavljanje večjih zaposlitvenih možnosti na trgu dela pripadnikom in pripadnicam manjšinskih etničnih skupnosti, priseljencem in priseljenkam, osebam z invalidnostmi ter multiplo ranljivim pri zviševanju ravni usposobljenosti, kulturne ustvarjalnosti in kreativnosti ter krepitev kompetenc in socialne vključenosti v širše družbeno okolje.

Nosilec:

MK.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih spodbujanju enakih možnosti in enake obravnave žensk in moških na trgu dela, vključno s številom podprtih projektov, namenjenim različnim ranljivim skupinam žensk, izpostavljenim presečnim neenakostim
- stopnja delovne aktivnosti po spolu in starostnih skupinah
- število in delež žensk med zaposlenimi invalidi in invalidkami
- stopnja zaposlenih oseb s tujim državljanstvom po spolu
- stopnja brezposelnosti po spolu in starostnih skupinah
- delež žensk v SV in policiji

CILJ 2**Desegregacija trga dela****UKREP 1**

Ustrezno ovrednotenje skrbstvenega dela ter poklicev, ki so bistveni za izvajanje ključnih družbenih funkcij (javna uprava, izobraževanje, socialno varstvo in skrbstvo, javno zdravje in varnost) in za vzdrževanje ekosistemskih storitev.

Nosilca:

MJU, MDDSZ.

UKREP 2

Spodbujanje ženskega podjetništva in podjetništva med mladimi z izvajanjem posebnih projektov in programov, namenjenih spodbujanju in olajšanju vstopa žensk in mladih v podjetništvo ter ukrepom za rast in razvoj po ustanovitvi podjetja, ki lahko vključujejo promocijske dogodke, usposabljanja in/ali mentorstva za pridobivanje podjetniških znanj in veščin ter zagotavljanje finančnih virov za lažji zagon in začetno delovanje podjetja.

Nosilca in sodelujoči:

MGTS, Javna Agencija SPIRIT Slovenija; drugi izvajalci projektov in programov.

UKREP 3

Ustvarjanje podpornih okolij, ki omogočajo dekletom in fantom spolno atipične poklicne izbire s ciljem desegregacije trga dela, še zlasti s podporo in izvajanjem ozaveševalnih kampanj in projektov za spodbujanje in navduševanje mladih za STEM in poklice IKT.

Nosilec in sodelujoči:

MDDSZ; MVI, MVZI, MDP.

UKREP 4

Spodbujanje žensk za vključevanje v vojaški in policijski poklic ter zagotavljanje enakih možnosti v vojaški in policijski karieri.

Nosilca:

MO, MNZ-P.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih spodbujanju vključevanja žensk v STEM in poklice IKT, sektorje in podjetništvo ter vključevanja moških in žensk v spolno atipične poklice in sektorje
- delovno aktivno prebivalstvo po glavnih poklicnih skupinah in spolu
- delež žensk med delovno aktivnim prebivalstvom po področjih dejavnosti
- število žensk in mladih, vključenih v aktivnosti za začetek podjetništva
- stopnja delovne aktivnosti oseb s terciarno izobrazbo po spolu in starostnih skupinah
- stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti
- delež žensk v SV in policiji

CILJ 3**Zmanjšanje vrzeli med spoloma v plačah in pokojninah****UKREP 1**

Vzpostavitev pravnega okvira za izboljšanje preglednosti plačil in uveljavljanje načela enakega plačila za enako delo in delo enake vrednosti ter vzpostavitev ustreznih mehanizmov nadzora za okrepitev učinkovitosti pravnega varstva v primerih kršitev.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MJU, MF, SURS.

UKREP 2

Prepoznavanje in odpravljanje vzrokov za obstoj vrzeli med spoloma v plačah in pokojninah za preprečevanje tveganja revščine v starosti.

Nosilec:
MDDSZ.

UKREP 3

Ustvarjanje pogojev za daljše ostajanje v zaposlitvi in hitrejše vstopanje na trg dela ob spodbujanju stabilnejših oblik zaposlitve (kakovostnih delovnih mest) ter zagotavljanju dostojnega, varnega in zdravju neškodljivega dela za zmanjševanje vrzeli med spoloma.

Nosilec:
MDDSZ.

UKREP 4

Proučitev vpliva spola na karierno dinamiko (na primer starševski dopust, skrb za družino, oteženi pogoji za preboj na mednarodnem področju, udeležba rezidenčnih programov v tujini in podobno) in glede na ugotovitve oblikovanje ustreznih ukrepov v okviru reforme statusa samozaposlenih v kulturi.

Nosilec:
MK.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih izboljšanju preglednosti plač, odpravljanju vrzeli med spoloma in ustvarjanju pogojev za kakovostna delovna mesta
- vrzel v plačah med ženskami in moškimi (vrzel v t. i. nepojasneni obliki)
- pokojninska vrzel med spoloma

CILJ 4

Enakovrednejša delitev skrbstvenega dela med oba starša oziroma partnerja

UKREP 1

Spodbujanje projektov družbene odgovornosti za ozaveščanje o družini prijaznih politikah in praksah, ki omogočajo zaposlenim staršem lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja ter jih pri tem podpirajo.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MO, MNZ-P, MZEZ.

UKREP 2

Spodbujanje izvajanja dejavnosti in projektov za krepitev enakovrednejše delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela v družini ter za vzpostavitev in okrepitev izobraževalnih, kulturno-umetniških in drugih dejavnosti za ozaveščanje o spolnih stereotipih in za njihovo odpravo na področju delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MZ, MK.

UKREP 3

Proučitev stanja na področju preživnin, nadomestil preživnin, dodelitve otrok v varstvo in vzgojo in izvajanja starševske skrbi ter sprejetje zakonodajnih sprememb in drugih sistemskih rešitev s ciljem povečanja kakovosti življenja otrok.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MVZ.

UKREP 4

Razvoj in krepitev dejavnosti in projektov za izboljšanje kakovosti življenja starejših, ki prispevajo k razbremenitvi skrbstvenega dela v družini oziroma k lažjemu usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja družinskih članov in članic ter drugih neformalnih oskrbovalcev in oskrbovalk, ki skrbijo za starejše.

Nosilec in sodelujoči:
MSP; MZ.

UKREP 5

Spodbujanje in krepitev dejavnosti za ozaveščanje o pomenu in koristih aktivnega očetovstva.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MZ, zdravstveni domovi.

UKREP 6

Neposredna podpora delavcem in delavkam ter delodajalcem pri uporabi prožnejših načinov organizacije dela.

Nosilec:
MDDSZ.

UKREP 7

Vzpostavitev ukrepov, ki odpravljajo učinke neenakosti na področju delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela za posameznice in posameznike, ki delujejo na področju kulture in umetnosti.

Nosilec:
MK.

UKREP 8

Spodbujanje izvajanja dejavnosti in projektov za krepitev enakovrednejše delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela v družini ter za vzpostavitev in okrepitev dejavnosti, ki gospodinjsko delo izvajajo na družbeni ravni, predvsem s širjenjem sistema javnih neprofitnih menz.

Nosilec in sodelujoči:
MDDSZ; MKGP

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih enakovrednejši delitvi skrbstvenega dela med staršema oziroma partnerjema
- stopnja delovne aktivnosti po spolu glede na število in starost otrok
- delež zaposlenih s krajšim delovnim časom po spolu in starostnih skupinah
- število in delež očetov, ki izrabijo očetovski dopust
- število in delež očetov, ki izrabijo starševski dopust in dopust za nego otroka
- število in delež moških, ki izrabijo dopust za nego bolnega družinskega člana oziroma članice
- število javnih neprofitnih menz, ki omogočajo razbremenitev staršev na področju skrbstvenega in gospodinjskega dela.

CILJ 5

Zmanjšanje razlik med spoloma glede izpostavljenosti tveganju revščine in socialni izključenosti, s poudarkom na ranljivih skupinah žensk

UKREP 1

Sprejetje ukrepov in programov za zmanjšanje tveganja revščine in socialne izključenosti najranljivejših skupin žensk (ženske iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami, romske ženske, starejše ženske, kmečke ženske in druge ženske na podeželju, invalidke, ženske s kompleksnejšimi pridruženimi težavami, samozaposlene v kulturi, pripadnice skupnosti LGBTQ+ in podobno) ter spremljanje učinkov ukrepov za zmanjševanje tveganja revščine in socialne izključenosti za skupine žensk z najvišjim tveganjem revščine.

Nosilci in sodelujoči:
MDDSZ, MKGP, MK; izvajalci programov.

UKREP 2

Proučitev stanja na področju socialnih transferjev v različnih vrstah družin, še zlasti družin, v katerih živijo otroci le z enim od staršev, ter sprejetje zakonskih sprememb in drugih sistemskih rešitev s ciljem zmanjšanja tveganja za revščino in povečanja socialne vključenosti.

Nosilec:
MDDSZ.

UKREP 3

Krepitev vloge žensk na področju kmetijstva s poudarkom na zagotavljanju uveljavljanja pravic žensk na podeželju z izvajanjem projektov, s katerimi se spodbujata izvajanje strokovnih prireditev in predstavitev dejavnosti, ki prispevajo k razvoju ohranjanja povezovanja, pomembnega za prenos novih znanj in praks v kmetijski pridelavi in predelavi.

Nosilec:
MKGP.

UKREP 4

Podpora projektom, ki vključujejo kulturno dejavnost žensk ali kulturno dejavnost, namenjeno ženskam, ki so pripadnice manjšinskih etničnih skupnosti in priseljenke, in spodbujajo njihovo dejavno vključevanje v družbeno življenje, predvsem na področju kulture.

Nosilec:
MK.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih zmanjšanju razlik med spoloma glede izpostavljenosti tveganju revščine in socialne izključenosti, vključno s številom podprtih projektov, namenjenih ranljivim skupinam žensk, in številom upravičenk, podprtih projektov
- stopnja tveganja revščine po spolu in starostnih skupinah
- stopnja tveganja revščine glede na status delovne aktivnosti po spolu
- stopnja tveganja revščine glede na tip gospodinjstva
- stopnja materialne prikrajšanosti po spolu
- število prejemnikov socialne pomoči po spolu
- stopnja tveganja revščine med tujimi državljani in državljanke

2.2 Zmanjšanje neenakosti žensk in moških v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi ter preseganje spolnih stereotipov

2.2.1 Vsebinski opis področja

Stališča, prepričanja in vedenjski vzorci se oblikujejo zelo zgodaj v življenju. Prizadevanja za utrjevanje vrednot, kot so enakost spolov, medsebojno spoštovanje in nenasilje v medosebnih odnosih, nestereotipne vloge žensk in moških v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja, ustvarjajo okolje, ki omogoča razvoj osebnih potencialov in krepi osebno integriteto. Če se otrokom prenesejo te vrednote, jim je to lahko v pomoč, da postanejo spoštljivi in demokratični državljani ali državljanke ter da lahko razvijejo vzorce in ravnanja v skladu z najvišjimi demokratičnimi standardi.

EIGE poudarja predvsem naslednje vidike neenakosti med spoloma v izobraževanju (EIGE, 2017b):

- različne odločitve pri izbiri študijskih smeri, ki temeljijo na spolnih stereotipih (segregacija študijskih smeri);
- nesorazmerna zastopanost žensk in moških med vzgojiteljskim in učiteljskim kadrom glede na raven izobraževanja (primarna, sekundarna, terciarna), zlasti na najvišjih mestih odločanja;
- spolni stereotipi v izobraževanju;
- nasilje zaradi spola in seksizem (ozaveščanje).

Na področju izobraževanja je bilo v zadnjih letih v Evropi in tudi Republiki Sloveniji doseženih veliko pozitivnih premikov glede enakosti spolov, saj se je izobrazbena raven žensk povečala na vseh ravneh in imajo danes na splošno ženske višjo izobrazbo od moških (Eurostat, 2023). Kljub temu se ženske še vedno spoprijemajo z neenakim dostopom do raziskovalnih položajev, financiranja, objavljanih in akademskih nagrad, v neenakem položaju pa so tudi zaradi togih meril za napredovanje in priznavanje, zlasti če gre za mlade znanstvenice. Akademsko kariero žensk še vedno močno zaznamuje vertikalna segregacija, žensk je še vedno izrazito malo na najvišjih akademskih in vodstvenih položajih v znanstvenih ustanovah in na univerzah. Podobne ovire imajo tudi njihove kolegice na umetniških akademijah. To kaže na pojav steklenega stropa, torej nevidnih ovir na podlagi predsodkov, ki omejujejo napredovanje žensk na odgovorne položaje (EK, 2020d). Z novim okvirom za financiranje raziskav in razvoja je EK uvedla novo pravilo, ki določa, da bodo morale imeti javne institucije, ki se želijo prijaviti na razpise Obzorje Evropa, sprejet načrt za enakost spolov (MVZI, 2021b). Ta načrt vsebuje pomembna področja, kot so enake možnosti spolov pri zaposlovanju in kariernem napredovanju, uravnotežena zastopanost spolov na vodilnih in odločevalskih položajih, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja v okviru organizacijske kulture, upoštevanje dimenzije spola v vsebini raziskav in proučevanja ter ukrepe za preprečevanje nasilja na podlagi spola, vključno s spolnim nadlegovanjem.

V okviru vključevanja in enakosti spolov v evropskem izobraževalnem prostoru se je EK zavezala, da bo delovala za preseganje spolnih stereotipov v izobraževanju in obravnavala tematike glede na spol, kot sta spletno nasilje in spolno nadlegovanje, ki so jima izpostavljena predvsem dekleta in ženske (EK, 2020d).

Čeprav so družboslovne vede v sodobni družbi prav tako potrebne kot naravoslovne in tehniške, njihovi raziskovalni izsledki pa nič manj znanstveni in uporabni, še zlasti glede mednarodnega in interdisciplinarnega povezovanja, so pogosto zapostavljene in slabše ovrednotene. To razlikovanje se odraža tudi na ravni razlik med spoloma glede izbire študijskih smeri. Neenakosti med spoloma namreč ohranjajo ali krepijo tudi stereotipi v zvezi z izobraževalnimi in poklicnimi možnostmi in usmeritvami (EK, 2020d).

Razlike med spoloma glede izbire študijskih smeri niso samo stvar osebnih preferenc, temveč temeljijo na dožemanju, da so nekatera področja izobraževanja bolj »primerna« za ženske ali moške. Podatki in raziskave kažejo, da dekleta z leti šolanja izgubijo zanimanje za predmete s področja naravoslovja, tehnologije, tehnike in matematike ter je manj verjetno, da bodo skušale pridobiti univerzitetno diplomu s teh področij. Posledično so ženske izjemno slabo zastopane v izobraževanju na naravoslovnem, tehnološkem, tehničnem in matematičnem področju, čeprav se potrebe po strokovnih kadrih s področij STEM povečujejo. Toda tudi v sektorjih in poklicih, kjer ženske prevladujejo, se težje prebijajo na najvišja delovna mesta. Ženske so v povprečju bolj zastopane na delovnih mestih z nižjim statusom, ki se enačijo s skrbstvenim delom (kot je poučevanje v vrtcih in osnovnih šolah), medtem ko je moških več na bolje plačanih mestih z višjim statusom (na višjih mestih v akademski hierarhiji), ki imajo večji vpliv na sprejemanje odločitev (EIGE, 2017b).

Velika ovira za udeležanje enakosti spolov in razvoj potencialov deklet in fantov so tudi spolni stereotipi in seksizem, saj jih omejujejo pri izbiri študijskih smeri in poklicev ter sprejemanju življenjskih odločitev na splošno. Njihovo odpravljanje je ključno za zmanjšanje neenakosti med ženskami in moškimi v vzgoji, izobraževanju in znanosti.

Učbeniki vsebujejo veliko stereotipov o družbenih vlogah spolov, saj stereotipno prikazujejo ženske zlasti v poklicnih okoljih. Povezano s spolnimi stereotipi je tudi vprašanje, kako bolje vključevati vidik enakosti spolov v šolski učni načrt (kurikul) oziroma kako motivirati učitelje in učiteljice oziroma ravnatelje in ravnateljice, da bo to postalo normalni del učnega načrta (kurikula) na vseh ravneh izobraževanja.

Odpravljanje posledic, ki jih ima strpnost družbe do različnih pojavov, ki generirajo neenakosti med spoloma, vključno z nasiljem zaradi spola, je v ospredju evropskih prizadevanj postavilo prepoznavanje in preseganje spolnih stereotipov in seksizma. Svet Evrope je leta 2019 sprejel prvi mednarodni instrument (priporočilo) za preprečevanje seksizma in boj proti njemu, ki poudarja tudi pomen nične stopnje strpnosti do tovrstnih pojavov v izobraževanju (Svet Evrope, 2019). Za to je treba izvajati izobraževanja, usposabljanja in strokovna izpopolnjevanja ministrstev in drugih deležnikov, krepiti sodelovanje med njimi ter razvijati metode in orodja za integracijo načela enakosti spolov v politike. To pomeni, da morajo ministrstva zagotoviti, da se ukrepi in politike sistematično presojajo z vidika enakosti spolov oziroma da se pri oblikovanju, izvajanju in vrednotenju politik ter ukrepov upoštevajo možne posledice na položaj žensk in moških. Sistematično vključevanje vidika enakosti spolov v vse politike je v skladu s sprejetimi evropskimi in mednarodnimi zavezami splošno sprejeta praksa oziroma način uresničevanja politike enakosti spolov v vseh državah EU. Številne tuje dobre prakse so pokazale, da so ukrepi, ki že v fazi načrtovanja vključijo vidik enakosti spolov, bolj ciljno usmerjeni in zato učinkovitejši. Enakost spolov mora biti tudi v središču okrevanja po pandemiji. Uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost tako določa, da je treba pri pripravi in izvajanju nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost upoštevati ter spodbujati enakost spolov in enake možnosti za vse (EK, 2021h).

EU od držav članic pričakuje sprejetje ukrepov, usmerjenih v zmanjšanje spolne segregacije v izobraževanju in usposabljanju, zlasti na znanstvenem področju in v IKT. V tem okviru je EU več pozornosti namenila neenakosti med spoloma ter razlikam v dostopu do izobraževanja in v terciarnem izobraževanju. Zlasti se je ukvarjala z vprašanjem, kako zmanjšati vrzeli med spoloma na področju STEM zaradi potrebe po kvalificiranih delavcih in delavkah v znanosti in tehnologiji za večje možnosti za razvoj osebnih potencialov ne glede na spol. Več držav članic si je v zvezi s tem postavilo zavezujoče cilje. Pomemben dokument na ravni EU je tudi Ljubljanska deklaracija o enakosti spolov na področju raziskav in inovacij (MVZI, 2021a). Deklaracija poudarja potrebo po vključevanju načela enakosti spolov na področju raziskav in inovacij v središče novega evropskega raziskovalnega prostora, cilj pa je zagotoviti, da so politike na področju raziskav in inovacij po vsej Evropi pravične in vključujoče. Čeprav dekleta v računalniški pismenosti dosegajo boljše rezultate kot fantje, predstavljajo ženske v EU le 20 odstotkov vseh, ki diplomirajo na področju IKT, diplomantk na področju STEM pa je okrog 36 odstotkov (EK, 2022a).

2.2.2 Stanje v Republiki Sloveniji

V srednješolskem izobraževanju je spolna neuravnoteženost največ na področju IKT (4,8 odstotka dijakinj) ter tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva (11,24 odstotka dijakinj). Po drugi strani dijakinje prevladujejo na področju izobraževanja učiteljev in učiteljic (89,99 odstotka) ter zdravstva in sociale (75,9 odstotka) (SURS, 2023).

Na terciarni ravni med diplomanti in diplomantkami prevladujejo ženske (60,3 odstotka). Največ jih diplomira na področju poslovnih, upravnih in pravnih ved (12,5 odstotka), izobraževanja (10 odstotkov) ter zdravstva in sociale (9,7 odstotka). Moški najpogosteje diplomirajo na področju tehnike, proizvodne in predelovalne tehnologije in gradbeništva (12,9 odstotka) ter poslovnih, upravnih in pravnih ved (6,5 odstotka) (SURS, 2023). Med prebivalstvom, starim od 30 do 34 let, ima 59,1 odstotka žensk in 36,8 odstotka moških terciarno izobrazbo (Eurostat, 2023).

Ker ženske prevladujejo med diplomanti in diplomantkami na področju izobraževanja, so tudi v večini med učitelji in učiteljicami osnovnih (88,3 odstotka) in srednjih šol (65,8 odstotka). Med vodstvenim kadrom osnovnih in srednjih šol jih je nekaj manj (75,2 odstotka oziroma 59,3 odstotka) (SURS, 2022).

Na podiplomskem študiju sta spola skoraj izenačena. Med prejemniki in prejemnicami doktorskega naslova je bilo 51,3 odstotka žensk (SURS, 2022). To se ne odraža v deležu raziskovalk, kjer jih je 33,3 odstotka (Eurostat, 2022). Tudi med visokošolskim kadrom je žensk (46,7 odstotka) manj kot moških (53,3 odstotka). Med rednimi profesorji in profesoricami je delež žensk 33,9 odstotka, izrednimi 42,5 odstotka ter docenti in docentkami 46,1 odstotka (SURS, 2022).

Na področju kulture se neenakost spolov kaže tudi pri deležu avtorstva moških in žensk v umetniških programih javnih kulturnih institucij. Na uprizoritvenem področju (analiza programov javnih zavodov s področja uprizoritvenih umetnosti) je bil tako v sezonah med letoma 2015 in 2019 delež uprizorjenih dramskih besedil ženskih avtoric le 26,27 odstotka, prav tako so ženske režirale le 32,26 odstotka premiernih uprizoritev. Pri tem je opazen vzorec, da je režija ženskam pogosteje zaupana za uprizoritve na sekundarnih odrih, pri bralnih uprizoritvah ali predstavah, ki so namenjene otrokom in mladini. Neenakost je opazna tudi pri podeljevanju nagrad za umetniške dosežke. Med prejemniki in prejemnicami Prešernove nagrade (podeljuje se od leta 1947) je tako 8,89 odstotka žensk, nagrado Prešernovega sklada (podeljuje se od leta 1962) pa je prejelo 16,83 odstotka žensk (Mesto žensk, 2020).

2.2.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Zagotavljanje enakih možnosti žensk in moških na področju vzgoje in izobraževanja ter zmanjšanje spolne segregacije
2. Zmanjšanje neenakosti med ženskami in moškimi v znanosti, raziskovanju in kulturi
3. Odpravljanje spolnih stereotipov in seksizma na različnih področjih

CILJ 1

Zagotavljanje enakih možnosti žensk in moških na področju vzgoje in izobraževanja ter zmanjšanje spolne segregacije

UKREP 1

Vključevanje vsebin o enakosti žensk in moških v kurikule, učna gradiva in programe strokovnega izpopolnjevanja na področju vzgoje in izobraževanja ter uresničevanje enakovrednosti spolov pri pouku in obšolskih dejavnostih ob upoštevanju vidika raznolikosti in presečnosti.

Nosilec in sodelujoči:

MVI; Zavod Republike Slovenije za šolstvo, CPI, Šola za ravnatelje, visokošolski zavodi, civilna družba.

UKREP 2

Vključevanje večjega deleža avtoric, umetnic in znanstvenic v kontekste učnih načrtov za osnovnošolsko in srednješolsko raven ter povečanje deleža avtoric na seznamu maturitetne literature za slovenski jezik.

Nosilci in sodelujoči:

MVI; MK, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, CPI, Šola za ravnatelje.

UKREP 3

Spodbujanje k spolno nestereotipnim izbiram izobraževalnih programov in študijskih smeri na vseh ravneh izobraževanja.

Nosilca in sodelujoči:

MVI, MVZI; Zavod Republike Slovenije za šolstvo, CPI, NAKVIS, visokošolski zavodi, izvajalske organizacije.

UKREP 4

Spodbujanje dejavnosti za zmanjšanje razlik med spoloma glede izobraževalnih dosežkov na terciarni ravni.

Nosilec:

MVZI.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih zagotavljanju enakih možnosti žensk in moških na področju vzgoje in izobraževanja ter zmanjšanju spolne segregacije
- delež oseb s terciarno izobrazbo, starih od 30 do 34 let, po spolu
- dijaki in dijakinje poklicnega in srednješolskega izobraževanja po področjih izobraževanja

CILJ 2

Zmanjšanje neenakosti med ženskami in moškimi v znanosti, raziskovanju in kulturi

UKREP 1

Podpora projektom in programom za povečanje udeležbe žensk v STEM ter ukrepom za zmanjšanje digitalne vrzeli oziroma razlik med spoloma na področju tehnologij IKT.

Nosilci in sodelujoči:

MDP, MVI, MVZI; Zavod Republike Slovenije za šolstvo, CPI.

UKREP 2

Sprejetje ukrepov za izboljšanje položaja žensk v znanosti, raziskovanju in kulturi ter zmanjšanje vrzeli med spoloma s poudarkom na presečnih neenakostih.

Nosilci in sodelujoči:

MVZI, MDP, MK; Komisija za enake možnosti na področju znanosti, ARRS.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih zmanjšanju neenakosti žensk in moških v znanosti, raziskovanju in kulturi
- delež doktorandk
- delež raziskovalk
- delež rednih profesorice

CILJ 3

Odpravljanje spolnih stereotipov in seksizma na različnih področjih

UKREP 1

Sistematično vključevanje tem o vidiku spola, enakosti spolov in prepoznavanju ter preseganju spolnih stereotipov in seksizma v izobraževanja in usposabljanja, namenjena zaposlenim v javni upravi, ki lahko vsebujejo tudi vsebine s področja kulture in umetnosti.

Nosilci in sodelujoči:

MDDSZ, MJU; MO, MNZ-P, MZZ, MK.

UKREP 2

Podpora pobudam in dejavnostim za odpravo seksističnih praks na različnih področjih ter uveljavljanju nediskriminatorne, vključujoče in spolno občutljive javne rabe jezika.

Nosilci in sodelujoči:

Vsa ministrstva.

UKREP 3

Sofinanciranje ozaveščevalnih, kulturno-umetniških in izobraževalnih projektov nevladnih organizacij in samozaposlenih v kulturi s ciljem odpravljanja spolnih stereotipov na različnih področjih za doseganje enakosti spolov.

Nosilci in sodelujoči:

MDDSZ, MK, MJU; MVZI.

UKREP 4

Spodbujanje javnih zavodov k bolj spolno uravnoteženemu načrtovanju ter oblikovanju programov, ki podpirajo odpravljanje spolnih stereotipov na različnih področjih.

Nosilec in sodelujoči:

MVZI, MK; Filmski sklad Republike Slovenije; Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih odpravljanju spolnih stereotipov in seksizma na različnih področjih
- spremljanje stanja prizadevanj za spolno bolj uravnoteženo načrtovanje programov ter sofinanciranje projektov nevladnih organizacij in samozaposlenih v kulturi

2.3 Izboljšanje zdravja ter zmanjšanje neenakosti v zdravju med ženskami in moškimi

2.3.1 Vsebinski opis področja

Spol ima pomembno vlogo pri pojavnosti in razširjenosti posameznih bolezni, pa tudi pri njihovem zdravljenju ter vplivu na počutje in okrevanje. To je posledica medsebojne povezanosti bioloških razlik med spoloma ter socialno-ekonomskih in kulturnih dejavnikov, ki vplivajo na vedenje žensk in moških ter dostop do zdravstvenih storitev. Zdravstvene raziskave in zdravstvena politika morajo ustrezno obravnavati in upoštevati splet družbenih in bioloških dejavnikov, ki vplivajo na razlike v ženskem in moškem zdravju. To lahko koristi obema spoloma pri razumevanju zdravstvenih težav, ustrezni preventivi in ustreznem zdravljenju.

EU v dokumentih in priporočilih obravnava zlasti te vrzeli med spoloma in neenakosti v sektorjih zdravstvene politike (EK, 2020d):

- razlike med spoloma glede zdravstvenega stanja in tveganega vedenja;
- neenakosti med spoloma in ovire pri dostopu do zdravstvenih storitev s poudarkom na prikrajšanih oziroma ranljivih skupina – spolno in reproduktivno zdravje;
- spolna segregacija;
- usposabljanja in izobraževanja zdravstvenih delavcev in delavk za enakost spolov in posamezne vidike, povezane s spolom.

Ženske na splošno živijo dlje od moških v vseh delih Evrope, vendar pa imajo kljub temu manj let zdravega življenja. Nekatere bolezni, kot so osteoporoza in motnje prehranjevanja, prizadenejo oba spola, vendar so pri ženskah pogostejše. Druge, na primer endometrijoza in rak materničnega vratu, pa prizadenejo izključno ženske. Moški pogostejše zbolijo in umrejo zaradi raka pljuč in debelega črevesa in danke, ishemične bolezni srca in prometnih nesreč. Nekatere bolezni, na primer rak prostate, prizadenejo izključno moške (EIGE, 2017a).

Poleg bioloških dejavnikov na zdravstveno stanje žensk in moških različno vplivajo tudi družbene norme. Za ženske je manjša verjetnost, da bodo vključene v tvegana zdravstvena vedenja ter se posledično spoprijemajo z manj povezanimi boleznimi in invalidnostmi kot moški. Vendar pa bodo imele bolj verjetno kot moški »nevidne« bolezni in invalidnosti, ki jih zdravstveni sistem pogosto ustrezno ne prepozna. Tak primer vključuje depresijo, motnje prehranjevanja, invalidnosti, povezane z domačimi nesrečami in spolnim nasiljem, pa tudi bolezni in invalidnosti, povezane s starostjo (EIGE, 2017a).

Na splošno lahko opazimo, da se ženske bolj zavedajo svojega zdravstvenega stanja in so večje uporabnice zdravstvenih storitev kot moški. Glede izbire življenjskega sloga in tveganega vedenja opažamo, da obstaja pri moških večje tveganje za slabo zdravje. Moški se spoprijemajo z višjo stopnjo poklicne izpostavljenosti fizičnim in kemičnim nevarnostim ter tveganim vedenjem, povezanih z »moškimi normami«. Govorimo lahko o vzorcih vedenja, povezanih z moškostjo; raziskave ugotavljajo, da moški na

splošno manjkrat obiščejo zdravnika, ko so bolni. Ko pridejo k zdravniku, manj verjetno poročajo o simptomih bolezni ali bolezni. Pogosto ali običajno moški zdravju namenijo manj pozornosti kot ženske (EIGE, 2017a).

Ključni del zdravja je spolno in reproduktivno zdravje, katerega temelj je varovanje spolnih in reproduktivnih pravic žensk in moških. Spolno in reproduktivno zdravje pomeni, da so ljudje sposobni imeti osrečujoče in varno spolno življenje, imeti otroke in da se svobodno odločajo, če, kdaj in kako bodo to storili. Poleg tega morajo biti ženske in moški dobro informirani in imeti dostop do varnih, učinkovitih, cenovno dostopnih in sprejemljivih načinov načrtovanja družine po lastni izbiri ter do drugih zakonitih metod uravnavanja rodnosti in preprečevanja spolno prenosljivih okužb. Dober in celovit dostop do informacij v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem, ki vsebuje sistematično spolno vzgojo, je treba zagotoviti že mladim. Prav tako morajo imeti vsi dostop do zdravstvenih storitev za preprečevanje in zdravljenje spolno prenosljivih okužb, ženske pa pravico do ustreznih kakovostnih zdravstvenih storitev, ki zagotavljajo varno nosečnost, porod in poporodno obdobje ter možnost varne prekinitve nosečnosti. Pomembno je, da je reproduktivno zdravje žensk in moških ustrezno obravnavano v ocenah tveganja za varnost in zdravje pri delu, ki so obvezni del organizacijskih politik.

Vzrok za neenakost pri dostopu do zdravstvenega varstva so lahko ekonomski in drugi razlogi, zato je treba obravnavati različne prikrajšane skupine, kot so begunci in begunke, migranti in migrantke, etnične manjšine, ženske in moški z ovirami, moški, ki imajo spolne odnose z drugimi moškimi, transspolne osebe in starejši. Zato je treba sprejeti ukrepe, ki bodo izboljšali dostop do preprečevanja bolezni, krepitve zdravja in zdravstvenih storitev ter zmanjšali neenakosti med različnimi družbenimi in starostnimi skupinami. Ukrepi morajo biti usmerjeni v spodbujanje in krepitev zdravja, predvsem zdravega življenjskega sloga, ter hkrati v preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganj vedenj. Učinkoviti ukrepi morajo delovati po načelu univerzalne sorazmernosti, kar pomeni, da obravnavajo celotno ciljno populacijo, hkrati pa so potrebni specifični, usmerjeni ukrepi, ki so prilagojeni potrebam in značilnostim ogroženih skupin.

Vidik spola je pomembna sestavina tudi pri vprašanjih na področju varnosti in zdravja pri delu. Pristop k zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu mora upoštevati biološke in družbene razlike med spoloma. Zlasti razlike v delu, ki ga večinoma opravljajo moški in ženske, dejavnostih, v katerih delajo, delovnih pogojih in obravnavi v družbi vplivajo na tveganja za varnost in zdravje pri delu ter iz njih izhajajoče nevarnosti, ki so jim moški in ženske izpostavljeni na delovnem mestu. Te razlike na področju varnosti in zdravja pri delu v praksi pogosto niso prepoznane in priznane. Nanje je treba opozarjati in tako prispevati k spodbujanju kulture preventive varnosti in zdravja pri delu ter k ustvarjanju kakovostnih delovnih mest za vse.

2.3.2 Stanje v Republiki Sloveniji

Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu se je v času covida-19 rahlo znižalo in znaša leta 2021 za moške 77,7 leta, ženske 83,8 leta, pričakovano trajanje življenja v zdravju pa se je povečalo in znaša leta 2020 za ženske 66,3 leta in moške 63,9 leta (Eurostat, 2023). Ženske najpogosteje umirajo zaradi bolezni obtočil, moški zaradi neoplazem. Zaradi raka je v letu 2017 največ moških (787) in žensk (458) umrlo zaradi raka sapnice in pljuč, pri moških sta pogosta tudi rak prostate (464) in rak debelega črevesa (252), pri ženskah pa rak dojke (433) in rak trebušne slinavke (194) (Zadnik in Žagar, 2023). Presejalni programi zgodnjega odkrivanja raka (ZORA, DORA, SVIT) pomembno prispevajo k zgodnejšemu odkrivanju raka in zmanjšanju števila umrlih. Odzivnost moških na sodelovanje v programu zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesa in danke (SVIT) je v celotnem obdobju izvajanja za približno 10 odstotkov manjša kot pri ženskah. Leta 2019 se je na sodelovanje v programu odzvalo 60,1 odstotka moških in 70,7 odstotka žensk (NIJZ, 2020).

Zdrav življenjski slog je eden od ključnih dejavnikov, ki prispevajo k dobremu zdravju. Vključuje zdravo prehrano, zadostno gibanje, spanje, poleg tega pa izogibanje tveganim vedenjem, kot so kajenje, čezmerno uživanje alkohola, neredno in pretirano prehranjevanje, ki vodi v debelost, stresni način življenja in podobno. Moški se manj zdravo prehranjujejo kot ženske, kajti ne glede na starost redkeje redno uživajo zajtrk kot ženske, prav tako zelenjavo, pogosteje pa dodatno solijo hrano in uživajo sladke pijače. Primerno telesno dejavnost po priporočilih dosega 80 odstotkov odraslih prebivalcev Slovenije, primerjave po spolu kažejo, da so dejavnejši moški, čeprav ženske pogosteje uporabljajo aktivne oblike prevoza na delo ali študij. Pri moških so tvegana vedenja pogostejša. Kadi 25,2 odstotka moških in 20,9 odstotka žensk. Škodljiva raba alkohola je izrazito tvegano vedenje pri moških, kajti deleži čezmernega uživanja alkohola so skoraj trikrat večji kot pri ženskah, prav tako se moški veliko pogosteje visoko tvegano opijajo kot ženske. Kopičenje nezdravih življenjskih vzorcev povečuje razvoj kroničnih nenalezljivih bolezni. Moški imajo pogosteje dva ali več dejavnikov tveganja kot ženske. Ženske pogosteje občutijo stres in ga težje obvladujejo kot moški. Trendi kažejo, da se predvsem povečuje stres, povezan z odnosi in obremenitvami na delovnem mestu (NIJZ, 2020).

Umrljivost zaradi samomorov je bistveno višja pri moških (307) kot pri ženskah (87). Moški pogosteje kot ženske umirajo tudi zaradi prometnih in drugih nesreč ter alkoholizma (NIJZ, 2020).

Ženske pogosteje kot moški obiščejo zdravnika oziroma zdravnico in so tudi pogosteje hospitalizirane. Stopnja hospitalizacije zaradi vseh vzrokov je bila pri moških najvišja v starosti 80 let in več, pri ženskah 85 let in več, nato v starostni skupini 0–4 leta, najnižja pa je pri moških v starosti 20–29 let ter pri deklicah v starosti 7–9 let (NIJZ, 2020).

Po podatkih ZZZS je bilo na dan 1. oktober 2020 v Sloveniji na primarni ravni 148,47 ginekoloških timov, povprečno število opredeljenih žensk na ginekologa oziroma ginekologinjo je 4.512, kar presega strokovni normativ. 55 odstotkov ginekoloških timov dela v zdravstvenih domovih, 27 odstotkov je koncesionarjev, približno 18 odstotkov pa jih dela v bolnišnicah. V teh ginekoloških timih je opredeljenih okrog 700.000 žensk, starih več kot 13 let, kar pomeni, da več kot 200.000 žensk nima opredeljenega ginekologa (ZZZS, 2023).

Skupine z ranljivostmi, ki imajo številne ovire v dostopu do zdravja tako na sistemski kot tudi individualni ravni, je ugotavljala tudi raziskava »Analiza ranljivosti in neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih«, ki jo je izvedel NIJZ v 25 okoljih v Republiki Sloveniji v letih 2018–2019: starejše, ovdovele ženske in moške, krmečke ženske in priseljenke, ženske po ločitvi, ženske, ekonomsko odvisne od moža, romske ženske, starejše samske moške, moške in ženske brez obveznega ali dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in podobno (NIJZ, 2020).

Podatki NIJZ o prijavljenih poškodbah na delovnem mestu kažejo, da se pogosteje poškodujejo moški, zlasti mladi. Leta 2019 je bilo prijavljenih 13.926 poškodb pri delu, od tega je bilo poškodovanih 74 odstotkov moških. Med tistimi, ki so bili huje poškodovani pri delu, je bilo moških 83 odstotkov. V tem letu se je na delovnih mestih zgodilo 15 nezgod s smrtnim izidom, v vseh primerih so bili žrtve moški. Glede na starost je največ prijavljenih poškodb pri delu na 1.000 zaposlenih v starostni skupini od 15 do 19 let (57,6) in v starostni skupini od 20 do 24 let (36,8). V vseh starostnih skupinah med poškodovanimi prevladujejo moški (NIJZ, 2022).

2.3.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Varovanje in krepitev zdravja ter preprečevanje bolezni in poškodb pri delu ob upoštevanju razlik med spoloma in specifičnih potreb ranljivih skupin

2. Zmanjšanje neenakosti v zdravju ter zagotavljanje enake dostopnosti do kakovostnih in varnih zdravstvenih storitev ranljivim skupinam žensk in moških
3. Krepitev in varovanje spolnega in reproduktivnega zdravja s posebnim poudarkom na mladostnikih in mladostnicah ter ženskah v obdobju obporodnega obdobja

CILJ 1**Varovanje in krepitev zdravja ter preprečevanje bolezni in poškodb pri delu ob upoštevanju razlik med spoloma in specifičnih potreb ranljivih skupin****UKREP 1**

Izvajanje aktivnosti in ukrepov za krepitev in varovanje zdravja ter preprečevanje bolezni s specifičnim usmerjenim pristopom k ranljivim skupinam (na primer ženske z ovirami, starejše ženske, brezposelne ženske, priseljenke, romske ženske, ženske iz drugih kulturnih okolij) v zdravstvenem in socialnem varstvu ter lokalnih skupnostih po modelu skupnostnega pristopa.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; MDDSZ, NIJZ, ZZSZ, NVO, strokovne institucije.

UKREP 2

Sofinanciranje programov na področju javnega zdravja na različnih področjih (na področju prehrane in telesne dejavnosti za zdravje, preprečevanja nalezljivih bolezni s cepljenjem, obvladovanja okužbe s HIV in drugih spolno prenosljivih okužb, rabe dovoljenih in prepovedanih drog ter nekemičnih zasvojenosti, kroničnih nalezljivih bolezni in krepitev duševnega zdravja, zdrav življenjski slog mladih).

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NVO, strokovne institucije.

UKREP 3

Izvajanje programov pomoči različnim ranljivim skupinam žensk (žrtve nasilja, pripornice in obsojenke, ženske v prostituciji, ženske, odvisne od prepovedanih drog) za krepitev duševnega zdravja in zagotavljanje celostnega pristopa.

Nosilca in sodelujoči:

MZ, MP; URSIKS, NIJZ, Beli obroč Slovenije; Društvo za pomoč žrtvam kaznivih dejanj, Inštitut stopinje za logoterapijo, mediacijo, izobraževanje in raziskovanje, Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi.

UKREP 4

Izvajanje aktivnosti in ukrepov, namenjenih prepoznavanju vzrokov za neudeležbo in neodzivnost odrasle populacije, med katero prevladujejo moški, v preventivnih programih ter za izboljšanje odzivnosti pri uporabi zdravstvenih storitev in preventivnih programov. Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, FDV, Univerza v Ljubljani.

UKREP 5

Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ob upoštevanju razlik med spoloma oziroma raznolikosti delavcev in delavk

Nosilec:

MDDSZ.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih varovanju in krepitevi zdravja žensk in moških
- število sofinanciranih programov, namenjenih krepitevi javnega zdravja na različnih področjih
- odzivnost na preventivne programe po spolu

CILJ 2**Zmanjšanje neenakosti v zdravju ter zagotavljanje enake dostopnosti do kakovostnih in varnih zdravstvenih storitev ranljivim skupinam žensk in moških****UKREP 1**

Izvedba raziskav in prilagojenih pristopov v presejalnih programih za raka za povečanje udeležbe ranljivih skupin žensk in moških v presejalnih programih ter za zmanjšanje umrljivosti zaradi rakov, ki jih s presejanjem lahko preprečimo ali odkrijemo v zgodnejšem stadiju, ko je preživetje večje (državni programi SVIT, DORA in ZORA).

Nosilec in sodelujoči:

MZ; nosilci presejalnih programov za rake (Onkološki inštitut Ljubljana, NIJZ).

UKREP 2

Izobraževanje zdravstvenih delavk in delavcev za učinkovitejšo prepoznavo žensk s povečanim tveganjem (ranljivih) za težave v duševnem zdravju, nasilje v družini in zasvojenosti ter usmerjanje k virom pomoči in zdravljenja med nosečnostjo in po porodu.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, Združenje za perinatalno medicino (SZD).

UKREP 3

Izvajanje programa vzgoje za zdravje »Priprava na porod in starševstvo«, vključno s svetovanjem o dojenju za podporo ženskam in družinam s specifičnimi težavami v poporodnem obdobju z vključitvijo vsebin sodelovalnega starševstva od rojstva otroka ter podpornega

partnerstva za enakopravnejše sodelovanje moških in žensk v družinskem življenju.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; MDDSZ, NIJZ.

UKREP 4

Razvoj in implementacija ciljanih intenzivnih programov psihosocialne podpore za ranljive nosečnice in družine z dojenčkom za zmanjševanje neenakosti v zdravju in za preprečevanje medgeneracijskega prenosa ranljivosti.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; MDDSZ, NIJZ, centri za duševno zdravje.

UKREP 5

Sistemska implementacija obravnavanja ranljivosti in neenakosti v centrih za krepitev zdravja v zdravstvenih domovih s sodelovanjem partnerjev v lokalni skupnosti in patronažnega varstva.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, zdravstveni domovi, centri za krepitev zdravja, patronažno varstvo.

UKREP 6

Preprečevanje okužbe s HIV in z njo povezane diskriminacije, stigmatizacije in neenakosti s sofinanciranjem programov preprečevanja HIV in drugih spolno prenosljivih okužb, vključno s spodbujanjem testiranja s svetovanjem in zdravljenjem ter vrstniško podporo med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, opolnomočenje oseb, ki živijo s HIV, ter ozaveščanje splošne in strokovne javnosti.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; Komisija za AIDS, NIJZ, Klinika za infektivne bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana, Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo MF LJ, NVO.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih zmanjšanju neenakosti v zdravju, in zagotavljanje enake dostopnosti do kakovostnih in varnih zdravstvenih storitev ranljivim skupinam žensk in moških
- pričakovano trajanje življenja ob rojstvu po spolu
- pričakovano trajanje zdravega življenja po spolu
- obolevnost prebivalstva po vrsti bolezni in spolu
- obolevnost prebivalstva po vzroku in spolu
- umrljivost prebivalstva po vzroku in spolu
- obolevnost in umrljivost zaradi raka materničnega vratu, raka dojke in raka prostate
- število samomorov po spolu in starosti

CILJ 3

Krepitev in varovanje spolnega in reproduktivnega zdravja s posebnim poudarkom na mladostnikih in mladostnicah ter ženskah v obdobju obporodnega obdobja

UKREP 1

Zagotavljanje dostopnosti do primarnega reproduktivnega zdravstvenega varstva.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, Združenje za primarno ginekologijo SZD, ZZZS.

UKREP 2

Zagotavljanje aktivnosti za večjo precepljenost proti HPV za oba spola.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, ZZZS, Center za nalezljive bolezni, NVO.

UKREP 3

Posodobitev vsebine preventivnih programov za varovanje reproduktivnega zdravja, vključno z razvojem in implementacijo modela mladim prijaznega reproduktivnega zdravstvenega varstva v okviru storitev primarnega reproduktivnega zdravstvenega varstva.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; NIJZ, ZZZS, Združenje za primarno ginekologijo SZD, Združenje za perinatalno medicino SZD.

UKREP 4

Razvoj in izvajanje programov ozaveščanja in informiranja mladih o spolnem in reproduktivnem zdravju ter pravicah, vključno s sistematično vzgojo za zdravo spolnost in enakopravne odnose med spoloma v šolah oziroma šolskem kurikulumu.

Nosilci in sodelujoči:

MZ, MVI, MVZI; NIJZ, zdravstveni domovi.

UKREP 5

Stalna skrb za dostop do varnih, učinkovitih, cenovno dostopnih in sprejemljivih načinov načrtovanja družine, vključno z zagotavljanjem brezplačne kontracepcije in pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Nosilec in sodelujoči:

MZ; ZZZS, NIJZ.

Kazalniki:

- število posodobljenih preventivnih programov za varovanje spolnega in reproduktivnega zdravja
- stopnja zadovoljstva in skladnost s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) Standardi za izboljšanje kakovosti oskrbe mater in novorojenčkov v porodnišnicah (rezultati raziskave o kakovosti obporodne skrbi z vidika uporabnic in analiza podatkov iz Perinatalnega informacijskega sistema Republike Slovenije)
- stopnja rodnosti
- stopnja maternalne umrljivosti

- stopnja perinatalne umrljivosti
- stopnja dovoljene splavnosti po starostnih skupinah
- število dovoljenih splavov
- uporaba kontracepcije po vrsti kontracepcije in starosti (delež mladih žensk in moških, starih od 18 do 24 let, ki so pri prvem spolnem odnosu uporabili kondom)

2.4 Preprečevanje vseh oblik nasilja nad ženskami in boj proti njim

2.4.1 Vsebinski opis področja

Nasilje nad ženskami in deklicami je kršitev temeljnih človekovih pravic in med najbolj razširjenimi oblikami diskriminacije zaradi spola. Povzroča resno psihološko, fizično in ekonomsko škodo ženskam, otrokom, družinam, skupnostim in družbi kot celoti. Pri nasilju nad ženskami gre za različne oblike t. i. nasilja zaradi spola, ki koreninijo v neenakih razmerjih moči med ženskami in moškimi, zaradi česar ga ženske doživljajo nesorazmerno pogosteje. Na preprečevanje nasilja nad ženskami posebej opozarja Odbor za odpravo diskriminacije žensk v splošnem priporočilu št. 19 (in splošnem priporočilu št. 35) o nasilju nad ženskami. Nasilje zaradi spola opredeli kot obliko diskriminacije žensk ter poudari, da je nasilje proti ženskam ovira za doseganje enakosti, razvoja in miru ter pomeni kršenje pravic in temeljnih svoboščin žensk (ZN, 1992a in ZN, 2017).

Treba je poudariti, da govoriti o »nasilju nad ženskami« ne pomeni zanemariti tega, da tudi moški doživljajo nasilje, ki ga je treba prav tako resno obravnavati. Pomemben del spodbujanja kulture nenasilja v zasebni in javni sferi sta tudi vzgoja fantov in moških za nenasilje ter vključevanje moških v različne pobude, namenjene preprečevanju vseh oblik nasilja zaradi spola in boju proti njim (EK, 2022a).

Podatki Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) za leto 2021 kažejo, da se izkušnje fizičnega nasilja med ženskami in moškimi razlikujejo glede na nekatere ključne značilnosti. Nasilje nad ženskami se dogaja v zasebnem okolju in se o njem sistematično premalo poroča, je običajno spolne narave oziroma vključuje elemente prisilnega nadzora. Nasilje nad moškimi se običajno dogaja v javnih okoljih, ni spolne narave in ga večinoma izvajajo drugi moški. Moški so tudi veliko redkeje žrtve nasilja zaradi njihovega spola (FRA, 2021).

Direktiva o žrtvah, sprejeta leta 2012, ki določa minimalne standarde na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj v EU, se posebej sklicuje na žrtve nasilja na podlagi spola, žrtve spolnega nasilja in žrtve nasilja v odnosu z bližnjimi (UL L 315, 2012).

Istanbulska konvencija, ki jo je Svet Evrope sprejel leta 2011, je prvi pravno zavezujoči instrument v Evropi, ki celovito obravnava različne oblike nasilja nad ženskami, kot so psihično nasilje, zalezovanje, fizično nasilje, spolno nasilje in spolno nadlegovanje (Svet Evrope, 2011). V ospredje postavlja pravice žrtve z zagotavljanjem ukrepov, kot so:

- preprečevanje nasilja, boj proti diskriminaciji, kazenskoopravni ukrepi za boj proti nekaznovanju;
- zagotavljanje zaščite in pomoči žrtvam, zaščita otrok ter prosilk za azil in begunk;
- uvedba postopkov za oceno tveganja in ocenjevanje tveganja z boljšim zbiranjem podatkov, tudi s kampanjami ali programi ozaveščanja, med drugim v sodelovanju z nacionalnimi institucijami za človekove pravice in organi za enakost, civilno družbo ter nevladnimi organizacijami.

Ženske in dekleta so še vedno prepogosto izpostavljene nasilju v družini, spolnemu nadlegovanju, psihološkemu, fizičnemu in ekonomskemu nasilju, zalezovanju, spolnemu nasilju, posilstvu, pod prisilo sklenjeni zakonski zvezi, pohabljanju ženskih spolnih organov, prisilnemu splavu in prisilni sterilizaciji, spolnemu izkoriščanju in trgovini z ljudmi ter drugim oblikam nasilja, ki pomenijo grobo kršitev njihovih človekovih pravic in dostojanstva (EIGE, 2021b).

EIGE ocenjuje, da znašajo stroški nasilja zaradi spola v EU 366 milijard evrov na leto (EIGE, 2021b), pri čemer stroški nasilja nad ženskami znašajo 289 milijard evrov (79 odstotkov) in 175 milijard evrov za nasilje v družini in intimno partnersko nasilje. Poleg tega je študija službe Evropskega parlamenta za raziskave ocenila, da so skupni stroški spletnega nadlegovanja in spletnega zalezovanja žensk med 49 milijard in 89,3 milijarde evrov (EPRS, 2021).

Pandemija je to stanje še bolj izpostavila in poslabšala, saj so bili socialni stiki omejeni, omejene so bile tudi podporne mreže za žrtve, zato je bilo težko ali celo nemogoče poiskati takojšnjo podporo. Povečalo se je število klicev na telefonske linije za pomoč, število prijav organom pregona in število izdanih odredb za nujno zaščito v primerih nasilja (EK, 2022a).

V okviru EU sta na področju nasilja nad ženskami v obravnavi dva pomembna dokumenta, in sicer predlog uredbe o digitalnih storitvah (DSA) in predlog direktive o nasilju nad ženskami in nasilju v družini (UL L 277, 2022 in EK, 2022b). Glavni cilj predlagane DSA kot horizontalne uredbe je zaščititi uporabnike in uporabnice pred nezakonitim blagom, vsebino ali storitvami in njihove temeljne pravice na spletu, tudi z obravnavo tveganj kibernetnega nasilja zaradi spola. Predlog upošteva načelo, da mora biti vse, kar je nezakonito zunaj spleta, nezakonito tudi na spletu. Namen direktive je izboljšati preprečevanje nasilja, okrepiti zaščito žrtev in njihovo podporo ter olajšati njihov dostop do pravnega varstva. Direktiva nekatere oblike spletnega nasilja opredeljuje kot kazniva dejanja ter vsebuje tudi ukrepe za zaščito in podporo žrtvam za njegovo preprečevanje. Poleg tega se je EU glede odpravljanja posledic pandemije zavzela za vzpostavitev telefonske linije za pomoč žrtvam nasilja nad ženskami širom EU, ki naj bi delovala 24 ur na dan in sedem dni v tednu. (EK, 2022b).

Nasilje nad ženskami in deklicami v družini je povsod po svetu resna in razširjena družbena težava. Med pandemijo se v številnih delih sveta povečalo število femicida in nasilja zaradi spola, vključno z nasiljem v družini. NVO, ki delajo neposredno z žrtvami nasilja, nenehno opozarjajo, da žrtve še vedno le redko prijavijo nasilje, še zlasti v negotivih razmerah, kot je pandemija. Da bi prekinili začarani krog molka in osamljenosti tistih, ki so žrtve nasilja, je treba zagotoviti, da se povzročitelji preganjajo in ustrezno obsodijo ter da imajo ženske in dekleta, ki so preživele nasilje, ustrezno podporo in priznanje v okviru pravosodnega sistema. V večini primerov umorov žensk (femicida) so povzročitelji njihovi zakonci, nekdanji zakonci, partnerji ali nekdanji partnerji, ki se ne sprijaznijo z razpadom njihove zakonske zveze ali razmerja. Ker pri nasilju na podlagi spola žrtev pogosto pozna povzročitelja in je v številnih primerih od njega odvisna, gre tudi za strah pred prijavo nasilja. Zato je ključno, da država sprejme ukrepe, s katerimi bo zagotovila, da se hujše oblike nasilja preganjajo po uradni dolžnosti.

Tako ženske kot tudi moški doživljajo spolno nasilje, vendar je večina žrtev žensk in deklet. Poročilo FRA *Nasilje nad ženskami: vseevropska raziskava* kaže razširjenost različnih oblik nasilja, vključno s spolnim nasiljem, čeprav večina žensk nasilja pogosto sploh ne prijavljuje, poleg tega na ravni celotne EU obstaja pomanjkanje primerljivih podatkov (FRA, 2014). K boljšemu in učinkovitejšemu delu z žrtvami nasilja pomembno pripomorejo programi pomoči žrtvam ter izobraževanja in usposabljanja za

policijo, centre za socialno delo, zdravstveno osebje, NVO ter pedagoški in svetovalni kader, ki obravnavajo različne oblike nasilja. Pri teh dejavnostih ima pomembno vlogo sodelovanje državnih institucij z nevladnimi organizacijami. Izvedene dejavnosti pripomorejo k izboljšanju sistemske obravnave žrtev nasilja v družini in storilcev nasilnih dejanj s posebnim poudarkom na zaščiti ranljivih družbenih skupin, hkrati pa krepijo medresorsko in interdisciplinarno sodelovanje.

Vsaka deseta ženska je izpostavljena tudi spolnemu nadlegovanju ali zalezovanju z novimi tehnologijami. Dejstvo je, da je na spletu in v družbenih medijih čedalje več žensk in deklet žrtev nasilja na podlagi spola, zato je treba sprejeti konkretne ukrepe za obravnavanje teh novih oblik kaznivih dejanj, vključno s spolnim izsiljevanjem, novačenjem za spolne namene in »maščevalno pornografijo«, ter zaščititi žrtve, ki se spoprijemajo s hudo travmo, ki lahko včasih pripelje tudi do samomora.

Na svetovni ravni je 23 odstotkov žensk doživelo zlorabo ali nadlegovanje na spletu, kar lahko vključuje prejemanje žaljivih ali grozilnih sporočil ali odkritje žaljivih ali grozilnih komentarjev o sebi, razširjenih na spletu. Tako ženske kot tudi moški se spoprijemajo s spletnim nasiljem in nadlegovanjem, vendar so ženske veliko pogostejše žrtve takšnega nasilja, ki se izvaja zaradi spola žrtve, zlasti spolnih oblik spletnega nasilja (EIGE, 2017c).

V zadnjem času je bilo v okviru mednarodnih organizacij (zlasti MOD) veliko pozornosti namenjene nasilju in nadlegovanju (spolnemu nasilju in nadlegovanju zaradi spola) na delovnem mestu. Obe vrsti nasilja pomenita hudo kršitev človekovih pravic, veliko oviro za dostojno delo, ki spoštuje integriteto, zagotavlja varnost in zdravje ter ne posega v dostojanstvo, telesno in duševno celovitost. Hkrati škodujeta gospodarstvu in družbenemu napredku, saj se s tem spodkopavajo temelji delovnih odnosov in zmanjšuje storilnost. Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2021–2027, ki je bil sprejet junija 2021, izpostavlja negativne posledice nasilja, nadlegovanja in diskriminacije na delovnem mestu, bodisi zaradi spola bodisi zaradi drugih razlogov. Ženske so nesorazmerno prizadete zaradi nasilja na delovnem mestu, kjer so mu izpostavljene zaradi neenakih razmerij moči, nizkih plač, negotovih delovnih razmer in drugih zlorab. Približno tretjina žensk v EU, ki so bile žrtev spolnega nadlegovanja, je bila nadlegovana na delovnem mestu (EK, 2021f).

Ženske in deklice so še zlasti ranljive v konfliktnih in izrednih razmerah, ko se nasilje, izsiljevanje, trgovina z ljudmi, izkoriščanje in številne druge oblike nasilja zaradi spola še okrepijo. Čedalje več je poročil o trgovini z ljudmi, spolnem nasilju, izkoriščanju, posilstvih in zlorabah v Ukrajini in na drugih konfliktnih območjih. Z različnimi oblikami nasilja se spoprijemajo tudi številne ženske in deklice v t. i. varnih državah, še posebej pripadnice ranljivih skupin oziroma marginaliziranih spolnih manjšin (ZN, 2022). Skoraj polovica žrtev trgovine z ljudmi v EU je državljank oziroma državljanek EU. Žrtve trgovine z ljudmi so predvsem ženske in dekleta (72 odstotkov), ki so večinoma spolno izkoriščane (60 odstotkov). Posilstvo in spolno nasilje se redno uporabljata kot vojno orožje in taktika, pri čemer vojna v Ukrajini ni izjema (EK, 2023).

V okviru EU je bila aprila 2021 sprejeta strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025), ki celovito obravnava trgovino z ljudmi, od preprečevanja do obsodbe storilcev kaznivih dejanj. Poudarja zaščito žrtev na vseh stopnjah ter še posebej upošteva ženske in otroke, ki so žrtve trgovine z ljudmi za spolno izkoriščanje (EK, 2021e).

Ženske, kot so migrantke, begunke in prosilke za azil, ženske z ovirami, pripadnice LGBTIQ+, romske ženske in podobno, ki se spoprijemajo s presežnimi in številnimi oblikami diskriminacije, so v zvezi z nasiljem še bolj ranljive ter jim je treba zagotoviti polno podporo in zaščito ter spoštovanje njihovih temeljnih pravic. V skladu z Istanbulsko konvencijo, ki celovito določa obveznosti pogodbenic in preprečevanje nasilja nad ženskami, vključno z nasiljem v družini, se ni mogoče sklicevati na kulturo, običaje, vero, tradicije in t. i. »čast«, da bi upravičili nasilna dejanja nad ženskami.

2.4.2 Stanje v Republiki Sloveniji

Po podatkih vseevropske raziskave o nasilju nad ženskami, ki jo je izvedla FRA (2014), je v Sloveniji žensk, ki so bile od 15. leta starosti žrtve fizičnega in/ali spolnega nasilja s strani sedanjega partnerja 5 odstotkov in nekdanjega partnerja 21 odstotkov. Žrtev psihičnega nasilja s strani sedanjega partnerja je 20 odstotkov in nekdanjega partnerja 46 odstotkov. 14 odstotkov žensk je doživelo zalezovanje, 44 odstotkov žensk pa spolno nadlegovanje. Pred starostjo 15 let je eno od oblik nasilja (fizično, spolno ali psihično) doživelo 16 odstotkov deklic (FRA, 2014).

Po podatkih novejši mednarodno primerljivi raziskave o osebni varnosti v zasebnem okolju, ki jo je leta 2020 izvedel SURS, je 22 odstotkov žensk in 16 odstotkov moških od 15. leta starosti doživelo fizično (vključno z grožnjami) ali spolno nasilje (SURS, 2022). Ženske so pogostejše kot moški žrtve nasilja, ki se ponavlja in ima hujše posledice. Nasilje nad ženskami večinoma povzročajo njihovi intimni partnerji. Pri nasilju v partnerskih odnosih je večina (tri četrtine) žrtev žensk. Nasilje zunaj partnerskega razmerja prav tako doživlja večji delež žensk, vendar razlika med deležema žrtev po spolu ni velika: 51 odstotkov je žensk in 49 odstotkov moških. Nekaj manj kot tretjina žensk (28 odstotkov) in petina moških (20 odstotkov) s (sedanjim ali nekdanjim) partnerjem je bila kadar koli žrtve vsaj ene vrste nasilja (groženj, psihološkega, fizičnega, spolnega ali ekonomskega nasilja) svojega partnerja oziroma partnerice. Najpogostejša vrsta nasilja v partnerskih razmerjih je psihološko nasilje, doživelo ga je 26,2 odstotka žensk in 19,7 odstotka moških s (sedanjim ali nekdanjim) partnerjem. Spolno nasilje se v partnerskih odnosih sicer dogaja najredkeje, vendar pa so bile ženske 5,6-krat pogostejše kot moški žrtve takšnega nasilja. Za nasilje v partnerskem odnosu je značilno, da se ponavlja, ima resne posledice in ga pogostejše utrpijo ženske. 6,9 odstotka žensk, ki so doživele nasilje partnerja, je poročalo o fizičnih poškodbah kot posledicah nasilja, pri moških pa je ta delež znašal 1,5 odstotka. O psiholoških posledicah zaradi ponavljajočega se nasilja partnerja je poročalo 6,2 odstotka žensk in 1,1 odstotka moških; ženske je bilo med nasiljem sedemkrat pogostejše kot moške strah za svoje življenje.

Raziskava, ki je bila leta 2019 opravljena v okviru projekta Odklikni (FDV, 2019), je pokazala, da je med osnovnošolsko populacijo (od 7. do 9. razreda) vsaj eno obliko spletnega nadlegovanja v prejšnjem šolskem letu doživelo 56 odstotkov učenk in 50 odstotkov učencev. Med srednješolsko populacijo je vsaj eno obliko spletnega nadlegovanja v preteklem šolskem letu doživelo 65 odstotkov dijakin in 55 odstotkov dijakov. Raziskava je še razkrila, da dekleta zaradi spletnega nadlegovanja pogostejše zaznavajo resne posledice (nemoč, depresija, stres, strah) ter da so fantje najpogostejši spletni nadlegovalci tako deklet kot tudi fantov (FDV, 2019).

Število prijav nasilja nad ženskami se je v času prvih ukrepov pandemije nekoliko povečalo. V letu 2020 je policija obravnavala 1.478 kaznivih dejanj nasilja v družini, kjer je bila podana kazenska ovadba na podlagi 191. člena KZ-1, kar je 10 odstotkov več kot v letu 2019, ko jih je bilo 1.336 (KZ-1, 2008). Večinoma je šlo za odrasle žrtve, med osumljenci pa so v 95 odstotkih prevladovali moški. V času spoštovanja ukrepov leta 2020 je slovenska policija začela tedenske preventivne akcije ozaveščanja z namenom in vedenjem, da se bo policija kljub »ustavitvi življenja« odzvala na vsak klic, prijavo ali informacijo o nasilju. Ozaveščala je, da je nasilje nesprejemljivo, da je za ukrepanje policije pomembna prijava nasilja in da ne smemo biti samo nemi opazovalci nasilja, temveč moramo ukrepati. V letu 2021 je bilo manj prijav nasilja v družini s 1287 prijavami. (MNZ-P, 2023).

Glede storitev za pomoč žrtvam in njihovim svojcem imamo v Republiki Sloveniji v okviru sistema socialnega varstva vzpostavljeno gosto in regionalno dobro pokrito mrežo javnih služb (socialnovarstvene storitve) ter socialnovarstvenih programov. V

zadnjih letih so bili izvedeni številni ukrepi, ki prispevajo k izboljšanju celostne obravnave žrtev nasilja v družini, ter projekti za širitev mreže kriznih centrov, materinskih domov in varnih hiš po Sloveniji. Zmogljivosti za nastanitev žrtev nasilja se povečujejo. Med vsemi socialnovarstvenimi programi za preprečevanje nasilja se je v letu 2022 sofinanciralo 36 javnih in dva razvojna programa, ki so uporabnikom in uporabnicam ponudili 420 ležišč na območju celotne Slovenije. Po podatkih, ki izhajajo iz letnih oziroma končnih poročil izvajalcev socialnovarstvenih programov – skupno 13 programov varnih hiš, zatočišč in kriznih centrov in osem programov materinskih domov – je bilo v letu 2022 število mest v varnih hišah 254, število mest v materinskih domovih pa 166. Ob tem je MDDSZ sofinanciralo še 12 svetovalnic za žrtve nasilja, med katerimi je bil en program namenjen telefonskemu svetovanju in en program preventivi pred nasiljem nad starejšimi.

Republika Slovenija je v zadnjem desetletju naredila velik napredek na področju obravnavanja in preprečevanja nasilja v družini. Ob sprejetju Zakona o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08, 68/16 in 54/17 – ZSV-H in 196/21 – ZDOsk) je sprejela Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini 2009–2014 (ReNPPND0914, 2009), ki podrobno opredeljuje ukrepe za zaščito žrtev; prav tako je sprejela podzakonske akte, ki na operativni ravni določajo ravnanje različnih organov in služb v zvezi z obravnavo nasilja v družini: Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Uradni list RS, št. 31/09 in 42/17, 2009), Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (MNZ-P, 2010), Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti (MZ, 2011) in Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode (MVI, 2009). Poleg tega so bila pripravljena tudi različna navodila in smernice za delovanje institucij na področju boja proti nasilju v družini.

Leta 2008 je bil sprejet Kazenski zakonik, ki nasilje v družini opredeljuje kot kaznivo dejanje (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNSPP in 16/23), leta 2013 pa Zakon o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US, 47/19 in 153/21 – odl. US), ki je dopolnil policijsko pooblastilo v primerih odreditve prepovedi približevanja tudi s pridržanjem kršitelja oziroma kršiteljice, ki ne spoštuje take prepovedi. Leta 2015 je bil Kazenski zakonik dopolnjen z dvema novima oblikama kaznivih dejanj, in sicer zalezovanje in prisilna sklenitev zakonske zveze ali vzpostavitev podobne skupnosti. Leta 2019 je bil sprejet tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 22/19), s katerim je bila med drugim prenesena tudi t. i. direktiva o pravicah žrtev, ki z novim pristopom v ospredje postavlja žrtev kaznivega dejanja ter poudarja vidik potreb žrtve v kazenskem postopku. Junija 2021 je bil spremenjen Kazenski zakonik glede kaznivega dejanja posilstva, ki zdaj temelji na sodobnem modelu soglasja (model »ja pomeni ja«), in ne več na modelu prisile.

Vsi ti normativni ukrepi so prispevali k izboljšanju sistemske ureditve preprečevanja vseh oblik nasilja nad ženskami, vključno z nasiljem v družini, in boja proti njim. Leta 2015 je Republika Slovenija ratificirala Istanbulske konvencije (MKPNZND, 2015), leta 2019 pripravila prvo nacionalno poročilo o izvajanju Istanbulske konvencije, leta 2020 pa poročilo tudi zagovarjala pred neodvisnim nadzornim mehanizmom Sveta Evrope GREVIO.

Ukrepi in aktivnosti za obravnavanje bega mladoletnih oseb v škodljiva okolja in glede zgodnjih, dogovorjenih in prisilnih porok v romski skupnosti so bili vključeni v NPUR za obdobje 2017–2021 in so vključeni tudi v NPUR za obdobje 2021–2030 (Vlada RS, 2021b). Eden od glavnih rezultatov izvajanja teh aktivnosti je Priročnik o prepoznavanju zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti ter o ukrepanju v teh primerih, ki je nastal v sodelovanju s predstavniki pristojnih ministrstev, Vrhovnega državnega tožilstva, policije, SCSD, predstavnicami nevladnih organizacij in Sveta romske skupnosti Republike Slovenije ter ga je izdal UN (UN, 2021). Po izidu priročnika so potekala strokovna izobraževanja in posveti s strokovnimi delavci in delavkami v regijah oziroma okoljih, kjer so zaznane takšne težave, in ki so se začela izvajati v letu 2022. Struktura udeležencev teh izobraževanj je multidisciplinarna, da omogoča učinkovito izmenjavo izkušenj med predstavniki in predstavnicami različnih institucij, ki pri svojem delu ugotovijo ali bi lahko ugotovili tudi tovrstne pojave. Nanje so povabljeni zlasti predstavniki in predstavnice CSD-jev, policije, šol, tožilstva, sodstva, nevladnih organizacij in drugih institucij, ki delujejo v posameznem lokalnem okolju in pri delu obravnavajo romsko skupnost. Navedena izobraževanja in posveti se bodo nadaljevali, po potrebi pa bodo izvedeni še za druge strokovnjake in strokovnjakinje ter institucije, na primer sodne izvedence in izvedenke, ter romske pomočnike in pomočnice. Dodatno k temu so načrtovane še aktivnosti, usmerjene v ozaveščanje romske skupnosti o škodljivosti teh pojavov.

Na področju boja proti trgovini z ljudmi je Vlada RS do leta 2020 sofinancirala številne preventivne projekte ozaveščanja, ki jih izvajajo nevladne in humanitarne organizacije. Aktivnosti so bile namenjene splošni javnosti in tudi ranljivim skupinam (mladostnikom in mladostnicam, možnim žrtvam delovnega izkoriščanja nasilnih dejanj s posebnim poudarkom na zaščiti ranljivih družbenih skupin, beguncem in begunkam ter migrantom in migrantkam, zlasti mladoletnim brez spremstva). Ministrstvo za notranje zadeve, Služba za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi, je v letu 2021 začela sistematično ozaveščati otroke in mladostnike v osnovnih in srednjih šolah v vseh regijah Republike Slovenije. Pri tem se v regijah z romsko skupnostjo izpostavlja tudi tveganje za prezgodnje in prisilne poroke v povezavi s trgovino z ljudmi.

Poleg ozaveščanja splošne javnosti in ranljivih skupin se bodo izvajala tudi usposabljanja strokovnih delavcev in delavk, ki delujejo na področju boja proti trgovini z ljudmi. Republika Slovenija si bo še naprej prizadevala spodbujati usposabljanja, pri katerih se bodo upoštevali vidiki spola in otrokove pravice, namenjena uradnikom, uradnicam in vsem izvajalcem ter izvajalkam, ki bodo v stiku z žrtvami, kakor tudi ozaveščanja strokovnjakov in strokovnjakinj na terenu, ki delujejo v sektorjih z visokim tveganjem, kjer prihaja do izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi. V skladu s cilji Akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi za leti 2023 in 2024 se bodo uvedla tudi usposabljanja matičarjev in matičark na upravnih enotah, saj se ti ob sklenitvi zakonske zveze lahko ugotovijo pojav prisilnih porok (Vlada RS, 2020a).

Pomoč žrtvam trgovine z ljudmi se izvaja v okviru projektov oskrbe žrtev trgovine z ljudmi v krizni namestitvi, ki ga sofinancira MDDSZ, in varnem prostoru, ki ga sofinancira MNZ. Projekte izvajajo nevladne in humanitarne organizacije, izbrane na javnem razpisu, ki ga ministrstvu izvedeta vsaki dve leti. Od leta 2019 se izvaja tudi program reintegracije žrtev trgovine z ljudmi, ki je prvi korak k njihovemu samostojnemu življenju brez nasilja, izkoriščanja in kršenja človekovih pravic. Od tega leta se izvaja tudi projekt PATS – Prepoznavanje, pomoč in zaščita žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v azilnih postopkih v Republiki Sloveniji, namenjen informiranju prosilk in prosilcev za mednarodno zaščito ter zaposlenih o prisotnosti in nevarnostih trgovine z ljudmi. Za preprečevanje in ukrepanje v primerih spolnega nasilja in nasilja zaradi spola je bila v okviru tega projekta ustanovljena tudi posebna strokovna skupina, ki deluje po sprejetih operativnih protokolih.

V Republiki Sloveniji se izvaja sistematična izobraževanja za doseganje visoke stopnje usposobljenosti ter ozaveščenoosti vseh akterjev in izvajalcev zunanje in varnostne politike Republike Slovenije o pomenu preprečevanja spolnega in na spolu temelječega nasilja pri izvajanju mednarodnih operacij in misij (civilne in vojaške misije), izvajanje humanitarnega delovanja in razvojne pomoči. Tudi policija ima program za redno usposabljanje policistov in policistk ter kriminalistov in kriminalistk na področju preiskovanja nasilja v družini in ga redno izvaja. Program usposabljanja za preiskovanje in preprečevanje nasilja v družini poteka

po sistemu usposabljanja multiplikatorjev za nasilje v družini (angleško: *train the trainers*), na usposabljanjih pa so redno prisotni CSD, zdravstvo, tožilstvo, sodišče in NVO.

2.4.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Krepitev medresorskega povezovanja in sodelovanja za učinkovitejšo obravnavo vseh oblik nasilja nad ženskami ter boljšo informiranost strokovne in splošne javnosti o vzrokih in posledicah nasilja v družini in nasilja nad ženskami
2. Celovita in ustrezna podpora žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah, vključno z zagotavljanjem ustreznega pravnega varstva
3. Boljša usposobljenost stroke in ozaveščenost o spletnem nasilju z vključitvijo vidika spola
4. Zagotavljanje varnega učnega in delovnega okolja brez nasilja, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola
5. Zakonodajne spremembe za naslavljanje vseh oblik nasilja nad ženskami

CILJ 1

Krepitev medresorskega povezovanja in sodelovanja za boljšo obravnavo vseh oblik nasilja nad ženskami ter boljšo informiranost strokovne in splošne javnosti o vzrokih in posledicah nasilja v družini in nasilja nad ženskami

UKREP 1

Nadaljevanje izvajanja rednih, obveznih in neobveznih, sistematičnih in po potrebi tudi medresorskih izobraževanj in usposabljanj za zaposlene v policiji, MO in SV, na sodiščih, tožilstvih, na področju socialnega varstva, v vzgojno-izobraževalnih zavodih in zdravstvu, ki se pri delu srečujejo s problematiko in žrtvami nasilja v družini in drugimi oblikami nasilja nad ženskami, vključno s spolnim nasiljem.

Nosilci in sodelujoči:

MDDSZ, MNZ-P, MP, MVI, MVZI, MZ; CIP, SCSD, CSD, NVO, Socialna zbornica Slovenije, vzgojno-izobraževalni zavodi.

UKREP 2

Izvajanje aktivnosti, ki spodbujajo medresorsko sodelovanje in povezovanje za izboljšanje kakovosti podatkov, usklajevanje ciljev in ukrepov ter izmenjavo informacij glede vseh oblik nasilja nad ženskami.

Nosilci:

MDDSZ, MNZ-P, MO.

Kazalniki:

– število izvedenih aktivnosti, namenjenih krepitevi medresorskega povezovanja in sodelovanja

CILJ 2

Celovita in ustrezna podpora žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah žensk, vključno z zagotavljanjem ustreznega pravnega varstva

UKREP 1

Razpršitev in okrepitev mreže socialnovarstvenih programov za pomoč žrtvam nasilja v družini in nad ženskami ter za delo s povzročitelji nasilja, ki bosta omogočala enako geografsko dostopnost do programov ter bolj specializirano podporo konkretnim ciljnim skupinam z različnimi osebnimi okoliščinami (na primer pripadnice LGBTIQ+), vključno s pravočasno, raznoliko in brezplačno psihosocialno pomočjo.

Nosilec in sodelujoči:

MDDSZ; javni zavodi, NVO.

UKREP 2

Izboljšanje prakse celostne obravnave žrtev nasilja v družini in nasilja nad ženskami z rednim in sistematičnim spremljanjem učinkov izvajanja programov pomoči.

Nosilec in sodelujoči:

MDDSZ; MZ, SCSD, CSD, MNZ-P, javni zavodi, NVO.

UKREP 3

Sistematična in dosledna obravnavo vseh prijavljenih dogodkov z elementi nasilja ter izvajanje ukrepov za zaščito žrtev in zoper povzročitelje nasilja.

Nosilec in sodelujoči:

MNZ-P; MDDSZ.

UKREP 4

Zagotavljanje celovite podpore žrtvam nasilja z rednim, sistematičnim in doslednim seznanjanjem žrtev z vsemi pravicami ob prijavi kaznivih dejanj, s povezovanjem žrtev z nevladnimi organizacijami v nadaljnjem postopku in z ozaveščanjem javnosti o pravicah žrtev.

Nosilec in sodelujoči:

MNZ-P; MDDSZ, CSD, NVO.

UKREP 5

Zagotavljanje celovite podpore žrtvam trgovine z ljudmi, vključno s sistematičnim seznanjanjem žrtev z njihovimi pravicami, zagotavljanjem varne namestitve, zdravstvene oskrbe, psihosocialne pomoči in reintegracije.

Nosilec in sodelujoči:

MNZ-P; MDDSZ, MZ, Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi, nevladne in humanitarne organizacije.

UKREP 6

Krepitev multidisciplinarnega pristopa za odpravljanje škodljivih praks v romski skupnosti, kot so begi mladoletnih oseb v škodljiva okolja, zgodnje in prisilne poroke.

Nosilec in sodelujoči:

UN; MNZ-P, MDDSZ, MVI, MVZI, CIP, SCSD, Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (MDS TZL), nevladne organizacije.

UKREP 7

Zaščita in podpora žrtvam spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola v postopkih mednarodne zaščite s posebno pozornostjo do ranljivih skupin žensk (mladoletnice, matere, ki same skrbijo za otroke, nosečnice, ženske, žrtve trgovine z ljudmi, mladoletnice brez spremstva in podobno).

Nosilec in sodelujoči:

MNZ-P; UOIM.

UKREP 8

Podpora in svetovanje ženskam na prestajanju kazni zapora z izkušnjami nasilja v družini ter nasilja nad ženskami z razvijanjem in organiziranjem psiholoških programov pomoči na področju duševnega zdravja.

Nosilec in sodelujoči:

MP; URSIKS.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih celoviti in ustrezni podpori žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami
- statistični podatki o nasilju v družini in nasilju nad ženskami (letna poročila slovenske policije)
- obseg in delež sredstev, namenjenih sofinanciranju programov za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami

CILJ 3

Boljša usposobljenost stroke in ozaveščenost o spletnem nasilju z vključitvijo vidika spola

UKREP 1

Izvajanje usposabljanj za strokovne delavce in delavke o spletnem nasilju, zlasti o spletnih spolnih zlorabah.

Nosilec in sodelujoči:

MNZ-P; MP, MDDSZ, MVI, MVZI, CIP, CSD.

UKREP 2

Ozaveščanje javnosti, zlasti mladih, o nevarnostih in posledicah spletnega nasilja ter sodelovanje z NVO pri različnih projektih o spletnem nasilju.

Nosilec in sodelujoči:

MDDSZ; MNZ-P, MVI, MVZI.

Kazalnik:

- število izvedenih aktivnosti in izobraževanj, namenjenih usposobljenosti stroke in ozaveščenosti o spletnem nasilju z vključitvijo vidika spola

CILJ 4

Zagotavljanje varnega delovnega okolja brez nasilja, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola

UKREP 1

Sprejetje strategije za izvajanje ukrepov za preprečevanje nasilja zaradi spola na delovnem mestu, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola in boj proti njim ter ukrepov za učinkovito zaščito delavk in delavcev, ki pripadajo eni ali več ranljivim skupinam ali skupinam v ranljivem položaju.

Nosilca:

MDDSZ, MJU.

UKREP 2

Razvoj orodij in usposabljanja zaposlenih, delodajalcev, sindikatov ter vodstvenega kadra za preprečevanje, prepoznavo in obravnavo primerov nasilja, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola na delovnem mestu, krepitev usposobljenosti organov nadzora ter strokovnih delavk in delavcev za varnost in zdravje pri delu.

Nosilec:

MDDSZ.

UKREP 3

Zagotavljanje varnega učnega in delovnega okolja ter sprejetje ustreznih pravnih aktov in drugih podlag za preprečevanje in učinkovito sankcioniranje spolnega in drugega nadlegovanja na področju visokega šolstva ter na umetniških akademijah in v kulturnih institucijah.

Nosilec in sodelujoči:

MVZI; MK, NAKVIS, visokošolski zavodi, UL, ALUO, AGRFT, AG.

Kazalnika:

- število izvedenih aktivnosti, namenjenih zagotavljanju varnega delovnega okolja brez nasilja, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola
- sprejetje strategije za izvajanje ukrepov za preprečevanje nasilja zaradi spola na delovnem mestu, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola ter za boj proti njim

CILJ 5**Zakonodajne spremembe za naslavljanje vseh oblik nasilja nad ženskami****UKREP 1**

Proučitev možnosti za opredelitev femicida kot posebnega kaznivega dejanja ali za njegovo izrecnejšo določitev znotraj obstoječih hudih kaznivih dejanj.

Nosilec: MP

UKREP 2

Senzibilizacija delovnopravne zakonodaje za žrtve nasilja v družini.

Nosilec: MDDSZ

Kazalnika:

– število žrtv nasilja v družini

– število femicidov

2.5 Spodbujanje uravnotežene zastopanosti žensk in moških pri odločanju**2.5.1 Vsebinski opis področja**

Ženske predstavljajo več kot polovico prebivalstva in volilnega telesa ter so v povprečju bolj izobražene od moških. Kljub temu so nezadostno zastopane na položajih odločanja na vseh ravneh političnega odločanja, vodstvenih in vodilnih položajih v javnem sektorju, gospodarstvu in drugih organizacijah. Enaka udeležba žensk in moških pri odločanju je vprašanje družbene pravičnosti, spoštovanja človekovih pravic in tudi dobrega upravljanja in upoštevanja potreb obeh polovic prebivalstva.

Nezadostna zastopanost žensk pri odločanju je zelo obsežna in večplastna težava, ki jo je treba postaviti v širši kontekst politik, zato so EU-politike usmerjene predvsem v:

- podporo sprejetju zavezujočih ciljnih deležev/kvot kot začasnih posebnih ukrepov, zlasti na področju političnega in gospodarskega odločanja;
- odpravljanje splošnih ovir, ki izhajajo iz stanja glede enakosti spolov v družbi, vključno z odpravljanjem spolne segregacije v izobraževanju in pri zaposlovanju, s spodbujanjem družini prijaznih politik, prizadevanj za enakovrednejšo porazdelitev skrbstvenih obveznosti med ženskami in moškimi ter za boljšo usklajenost poklicnega, družinskega in zasebnega življenja na vseh področjih;
- odpravljanje nepreglednih sistemov imenovanj in napredovanja;
- boj proti stereotipnemu pojmovanju vlog žensk in moških v družbi.

V prejšnjih obdobjih je bilo vprašanje uravnotežene zastopanosti spolov intenzivno usmerjeno predvsem na področje političnega udejstvovanja. Sprejeti so bili različni ukrepi, vključno s t. i. spolnimi kvotami, ki so privedli do pomembnega izboljšanja v številnih evropskih državah. EK predvideva, da bodo države z zakonodajno določenimi kvotami uravnoteženo zastopanost spolov v povprečju lahko dosegle bistveno prej kot države brez posebnih ukrepov, ki bodo za to potrebovale skoraj dve desetletji, do leta 2039 (EK, 2023).

Evropska komisija je uravnoteženo zastopanost spolov pri odločanju postavila za enega od treh glavnih stebrov Strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025. Kljub spodbudnim dosežkom v nekaterih državah članicah je napredek v EU počasen in neenakomeren, vrzel med državami pa se povečuje. Na položajih politične moči v parlamentih in vladah držav članic je še vedno več moških kot žensk, poslank nacionalnih parlamentov je v povprečju 32,4 odstotka in 32,3 odstotka je ministrice v vladah (EK, 2023). Poleg tega so ženske vodje le 26 odstotkov večjih političnih strank (EK, 2022a).

Kot glavni vzroki za prenizko zastopanost žensk se navajajo tradicionalne spolne vloge in stereotipi, neenaka porazdelitev gospodinjstvih in skrbstvenih obveznosti ter politične in delovne kulture, ki dajejo prednost dolgemu delovnemu času. Ženske so izpostavljene tudi nadlegovanju in ustrahovanju na delovnem mestu, čedalje večja težava je tudi spletno nasilje, ki se izvaja nad ženskami v politiki (EK, 2022a).

Glede na študijo medparlamentarne unije in parlamentarne skupščine Sveta Evrope iz leta 2018 je 85,2 odstotka anketiranih poslank v času svojega mandata doživelo psihično nasilje. Skoraj polovica jih je poročala, da so prejele grožnje s smrtjo ali grožnje s posilstvom in pretepanjem, usmerjene proti njim samim ali njihovim otrokom in drugim družinskim članom. Večina groženj je bila izražena prek družbenih omrežij in po elektronski pošti (EK, 2022a).

V zadnjem času v nacionalnem, evropskem in mednarodnem prostoru čedalje pomembnejše vprašanje postaja vprašanje večje zastopanosti žensk v gospodarskem odločanju.

Zastopanost žensk v vodstvih podjetij se izboljšuje, vendar je napredek še vedno zelo počasen in med državami članicami so opazne razlike. Leta 2022 je bilo približno 30, 2 odstotka žensk članic upravnih odborov največjih podjetij v EU, ki kotirajo na borzi, kar je nekoliko bolje kot leta 2021, ko je ta delež znašal 30 odstotkov (EK, 2023).

Za doseganje vodstvenih položajev visokokvalificiranih žensk, ki bi jih lahko imenovali v upravne odbore družb, obstajajo številne ovire. Ovine pri imenovanju kandidatke na mesta v upravnih odborih pogosto izhajajo iz stereotipnih vlog moških in žensk, ki prevladujejo na področju zaposlovanja in napredovanja, iz poslovne kulture, v kateri prevladujejo moški, ter iz pomanjkanja preglednosti pri postopkih imenovanja v upravne odbore.

Ukrepi vlade za spodbujanje bolj uravnotežene zastopanosti spolov v vodstvih podjetij lahko vključujejo »mehke« ukrepe, katerih cilj je spodbuditi podjetja k samoregulaciji in neodvisnemu ukrepanju. Ukrepi vlade lahko vključujejo tudi »trde« regulativne pristope, na primer uporabo pravno zavezujočih kvot za zagotovitev minimalne zastopanosti vsakega spola – v nekaterih primerih s sankcijami za podjetja, ki kvot ne izpolnjujejo. Po podatkih EIGE nacionalne spolne kvote (od 25 do 40 odstotkov) veljajo za upravne odbore družb, ki kotirajo na borzi, v enajstih državah članicah (EIGE, 2023).

Neuravnoteženo zastopanost spolov v upravnih odborih velikih družb, ki kotirajo na borzi, je EK opredelila kot zamujeno priložnost na ravni družb, in sicer tako glede njihovega upravljanja kot tudi finančne uspešnosti. Velika podjetja v EU še naprej v nesorazmerno večjem številu vodijo moški kljub velikim ekonomskim in poslovnim prednostim spolno uravnoteženih poslovnih timov ter prisotnosti kvalificiranih in nadarjenih žensk. Ker poskusi za večjo samoregulacijo kot sredstva za reševanje tega vprašanja niso bili uspešni, je EK že leta 2012 podprla predlog direktive o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med neizvršnimi

direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in o s tem povezanih ukrepih, ki predvideva cilj najmanj 40-odstotnega deleža nezadostno zastopanega spola med neizvršnimi člani in članicami upravnih odborov velikih gospodarskih družb, ki kotirajo na borzi. Doseganje tega cilja je hkrati ena od prednostnih nalog nove strategije EU o enakosti spolov. Predlog direktive je bil več let blokiran, leta 2022 pa je bil dosežen pomemben napredek. Oktobra tega leta je bila namreč direktiva sprejeta (UL L 315, 2022).

Cilj direktive o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih, je doseči bolj uravnoteženo zastopanost žensk in moških na najvišjih vodstvenih položajih z določitvijo zavezujočih ukrepov, katerih namen je pospešiti napredek pri zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov. Sprejetje nacionalne zakonodaje, ki bo prenesla navedeno direktivo, bo spodbudila gospodarske družbe, ki trgujejo na organiziranem trgu, da zagotovijo, da bi moral do leta 2026 nezadostno zastopani spol zasesti vsaj 40 odstotkov neizvršnih direktorskih mest v družbah, ki kotirajo na borzi, in vsaj 33 odstotkov vseh izvršnih in neizvršnih direktorskih mest. Direktiva določa tudi, da bodo morale družbe, ki kotirajo na borzi in ne dosegaajo ciljev, prilagoditi svoj izbirni postopek: vzpostaviti bodo morale poštene in pregledne postopke izbire in imenovanja, ki bodo temeljili na primerjalni oceni različnih kandidatov in kandidatki na podlagi jasnih in nevtrálnih meril. Kadar morajo družbe izbirati med enako kvalificiranimi kandidati in kandidatki, bi morale dati prednost nezadostno zastopanemu spolu. Družbe morajo enkrat letno zagotoviti informacije o zastopanosti spolov v upravnih odborih in o ukrepih, ki jih sprejemajo za doseg cilja 33 odstotkov oziroma 40 odstotkov. Države članice bodo vsako leto objavile tudi seznam družb, ki so dosegle cilje direktive.

V skladu z direktivo o razkritju nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin morajo velika podjetja razkriti nefinančne informacije, ki vključujejo tudi načrt povečanja raznolikosti v odborih družb, ki so zaradi te nezadostne raznolikosti odborov in premajhne preglednosti slabše upravljane, manj vključujoče in inovativne, zato manj prispevajo k rasti (UL L 330, 2014). EK je leta 2017 izdala tudi nezavezujoče smernice, v katerih je natančneje opredelila pričakovanja glede poročanja družb o razkritjih glede opisa politike raznolikosti. Te smernice niso dovolj izboljšale kakovosti informacij, ki bi jih morale družbe razkriti v skladu z navedeno direktivo, zato je EK aprila 2021 pripravila in objavila predlog njene posodobitve.

Direktiva (EU) glede poročanja podjetij o trajnostnosti je bila sprejeta leta 2022 (UL L 322, 2022). Direktiva podrobneje določa informacije, ki jih morajo družbe razkriti in širi zavezanec za poročanje na vse velike družbe ter z določenimi omejitvami tudi na majhne in srednje družbe, ki kotirajo na borzi. Med informacijami, ki jih morajo družbe razkriti, je tudi opis politike raznolikosti v povezavi z upravnimi, poslovnimi in nadzornimi organi glede spola in drugih vidikov (starost, izobrazba, izkušnje). V opisu politike raznolikosti se posebej poudari vidik spola v zvezi z upravnimi, poslovnimi in nadzornimi organi. Zaradi boljše preglednosti, dostopnosti in uporabljivosti teh informacij določa tudi, da se morajo te informacije objaviti v poslovnem poročilu, kar bo izboljšalo preglednost, dostopnost in uporabljivost teh informacij.

Za izboljšanje stanja na področju uravnotežene zastopanosti žensk in moških na položajih odločanja je pomembno tudi povečanje deleža podzastopanega spola pri odločanju na drugih področjih javnega življenja. Na ravni EU prostor za izmenjavo dobrih praks ponuja platforma EU za listine o raznolikosti.

2.5.2 Stanje v Republiki Sloveniji

Na volitvah leta 2022 je bilo v državni zbor izvoljenih 40 odstotkov žensk, kar je bistveno večji delež kot na predčasnih volitvah leta 2018, ko je bilo izvoljenih 24,5 odstotka žensk. Maja 2022 je Republika Slovenija prvič v zgodovini dobila predsednico državnega zbora, na volitvah za predsednika oziroma predsednico republike pa je bila novembra 2022 prav tako prvič v zgodovini države izvoljena ženska.

Majhen ostaja delež županov ter mestnih in državnih svetnikov. Na lokalnih volitvah leta 2022 je bil izvoljenih 34,98 odstotka občinskih in mestnih svetnikov, kar pomeni manjše povečanje glede na prejšnje lokalne volitve leta 2018, ko je bilo izvoljenih 33,3 odstotka mestnih in občinskih svetnikov. Za županje je bilo izvoljenih 29 žensk ali 13,68 odstotka. Med mestnimi in občinskimi svetniki in svetnicami narodnostnih in romskih skupnosti je 20,5 odstotka predstavnic narodnostnih in 11,1 odstotka predstavnic romskih skupnosti (DVK, 2022). V državni svet so bile leta 2017 izvoljene štiri ženske (10 odstotkov), leta 2022 pa sedem (17,5 odstotka) (DS, 2022).

Sestava Vlade RS (junij 2022) je bolj uravnotežena po spolu, med 17 ministri in ministrkami je bilo imenovanih sedem žensk (41,2 odstotka) (Vlada RS, 2022).

Zaveze za doseganje enakosti žensk in moških v družbi oziroma za uravnoteženo zastopanost žensk in moških pri oblikovanju in sprejemanju odločitev so bile leta 2019 nadgrajene tudi s spremembo ZEMŽM. Nanašajo se na povečanja deleža podzastopanega spola pri sestavi delovnih teles vlade ter organov upravljanja in nadzora oseb javnega prava ter pri imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov samoupravne lokalne skupnosti in samoupravne narodne skupnosti v organe upravljanja in nadzora oseb javnega prava (ZEMŽM, 2002).

V največjih podjetjih, ki kotirajo na borzi, med predsedniki in predsednicami ni nobene ženske, med člani in članicami uprav je 23,8 odstotka žensk ter med predstavniki in predstavnicami zaposlenih 23,8 odstotka žensk, med generalnimi direktorji in direktoricami je 10,5 odstotka žensk ter izvršnimi 18,5 odstotka in neizvršnimi direktorji in direktoricami 24,4 odstotka žensk (EIGE, 2022b). S spremembo Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21) morajo družbe, ki so zavezane pripraviti poslovno poročilo, v njem navesti tudi politiko raznolikosti, ki se izvaja v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora družbe z vidika spola in drugih vidikov, kot sta na primer starost ali izobrazba. V skladu s tem morajo družbe poročati o ciljih, načinih izvajanja in doseženih rezultatih.

Tudi na mestih odločanja na področju znanosti je malo žensk. Med šestimi rektorji oziroma rektorikami univerz je samo ena ženska, v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) pa je med člani in članicami 15,4 odstotka žensk (SAZU, 2022). Majhen je tudi delež žensk na mestih odločanja v organizacijah RTV v javni lasti: TV, radio in tiskovne agencije, ki delujejo na nacionalni ravni.

Glede na priporočila mednarodnih organizacij je tudi v Republiki Sloveniji prepoznan pomen prevzemanja položajev odločanja in poveljniških položajev v MO/SV s strani žensk ter prevzemanja položajev odločanja in vodstvenih položajev v policiji. V skladu z načelom zagotavljanja enakih možnosti pripadnice SV opravljajo naloge na vodstvenih in poveljniških položajih doma in v tujini. Republika Slovenija je bila tako prva med državami Severnoatlantskega zavezništva in po znanih podatkih tudi na svetu, ki je novembra 2018 imenovala žensko generalno za načelnico Generalštaba SV. V SV je bila na položajih odločanja leta 2021 9-odstotna zastopanost žensk. V policiji je zastopanost žensk na vodstvenih delovnih mestih glede na skupno število vodstvenih delovnih mest 9 odstotkov. Decembra 2018 je bila imenovana prva generalna direktorica Policije. Policija še ni imela napotene ženske kot policijske atašejeke v tujini (MNZ – P, 2023).

2.5.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Uravnotežena zastopanost žensk in moških na vseh ravneh odločanja v politiki
2. Uravnotežena zastopanost žensk na vodstvenih in vodilnih položajih v gospodarstvu
3. Uravnotežena zastopanost žensk in moških na položajih odločanja na drugih področjih javnega življenja

CILJ 1**Uravnotežena zastopanost žensk in moških na vseh ravneh odločanja v politiki**

UKREP 1

Spodbujanje napredka na področju uravnotežene zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v politiki ter ozaveščanje o njenem pomenu na državni in lokalni ravni, vključno s spremembami volilne zakonodaje ter podporo programom in projektom za spodbujanje mladih žensk za udejstvovanje v politiki.

Nosilca:

MJU, MDDSZ.

Kazalniki:

- izvedene aktivnosti za povečanje deleža žensk na mestih odločanja v politiki
- delež žensk v državnem zboru
- delež žensk v državnem svetu
- delež žensk v Vladi RS
- delež občinskih in mestnih svetnic
- delež županj
- delež žensk in moških pri sestavi delovnih teles vlade, organov upravljanja in nadzora oseb javnega prava ter imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov samoupravne lokalne skupnosti in samoupravne narodne skupnosti v organe upravljanja in nadzora oseb javnega prava

CILJ 2**Uravnotežena zastopanost žensk in moških na vodstvenih in vodilnih položajih v gospodarstvu**

UKREP 1

Spodbujanje napredka na področju zastopanosti nezadostno zastopanega spola v organih vodenja in nadzora gospodarskih družb, zlasti z aktivnim spodbujanjem organov, pristojnih za sprejetje kodeksov upravljanja družb, ki kotirajo na borzi, oziroma družb s kapitalsko naložbo države (javnih delniških družb, SDH, DUTB), da v omenjene kodekse vključijo zahtevo za enakomernejšo zastopanost obeh spolov na vodstvenih mestih v družbi (na primer vsaj 40-odstotna zastopanost obeh spolov).

Nosilec in sodelujoči:

MGTS; MDDSZ.

UKREP 2

Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora gospodarskih družb s ciljem povečanja deleža nezadostno zastopanega spola na 40 odstotkov na neizvršnih direktorskih mestih oziroma vsaj 33 odstotkov na skupno vseh direktorskih mestih (izvršnih in neizvršnih).

Nosilec in sodelujoči:

MGTS; MDDSZ.

UKREP 3

Spodbujanje oblikovanja politik raznolikosti v podjetjih, ki vključujejo vidik spola, da v opisu politike raznolikosti razkrijejo razmerje obeh spolov v organih vodenja in nadzora, ki je primerno za družbo njene velikosti, zastavljene cilje ter vpliv na postopke izbire članov organov vodenja in nadzora v skladu z zakonsko obveznostjo za velike in srednje družbe, ki revidirajo letna poročila.

Nosilec:

MGTS.

Kazalniki:

- izvedene aktivnosti za povečanje deleža nezadostno zastopanega spola na mestih odločanja v gospodarstvu
- delež žensk in moških na izvršnih in neizvršnih direktorskih mestih v večjih gospodarskih družbah, ki kotirajo na borzi

CILJ 3**Uravnotežena zastopanost žensk in moških na položajih odločanja na drugih področjih javnega življenja**

UKREP 1

Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov na najvišjih akademskih in raziskovalnih položajih z izvajanjem analiz stanja na državni ravni, s pripravo ukrepov za odpravo neenakosti (strategije enakosti spolov v akademiji) in s stalnim preverjanjem vpliva sprejetih ukrepov na enakost spolov.

Nosilec in sodelujoči:

MVZI; Komisija za enake možnosti v znanosti, NAKVIS, Rektorska konferenca RS.

UKREP 2

Spodbujanje uravnotežene zastopanosti žensk in moških pri odločanju v pomembnih nacionalnih organizacijah in institucijah, v ministrstvih in organih v sestavi ministrstev z rednim spremljanjem položaja, izvajanjem analiz po spolu, z vključevanjem ukrepov za zagotavljanje enake obravnave v delovno okolje, s spodbujanjem enakih možnosti v karieri ter bolj uravnotežene zastopanosti na položajih odločanja, še zlasti v tradicionalno spolno stereotipnih strukturah (vojska, policija) in poklicih, kjer izrazito prevladujejo ženske.

Nosilci:

MJU; MO-SV, MNZ-P, MZEZ.

UKREP 3

Spodbujanje predlagateljev nagrad in priznanj, da pri pripravi predlogov upoštevajo načelo uravnotežene zastopanosti in podeljevalcev nagrad in priznanj k oblikovanju spolno uravnoteženih komisij, ki presojajo o prejemnikih in prejemnicah.

Nosilci:

Vsa ministrstva.

UKREP 4

Izobraževanje za spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri izbiri strokovnjakinj in strokovnjakov, ki kreirajo javno mnenje v medijskem prostoru.

Nosilec:

MK.

Kazalniki:

– izvedene aktivnosti za doseganje uravnotežene zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja na različnih področjih javnega življenja

– delež članic SAZU

– delež žensk v nacionalnih športnih organizacijah

– delež žensk na vodilnih mestih v medijih

– delež žensk na položajih odločanja in poveljniških položajih v MO in vojski

– delež žensk na položajih odločanja ter na vodstvenih položajih v MNZ in MNZ-P

– delež žensk na položajih odločanja v diplomaciji

– število izobraževanj za delavce in delavke v novinarstvu glede spodbujanja uravnotežene zastopanosti spolov med strokovnjaki in strokovnjakinjami, ki kreirajo javno mnenje v medijskem prostoru

2.6 Spodbujanje enakosti spolov in uresničevanja pravic žensk po svetu

2.6.1 Vsebinski opis področja

Spodbujanje enakosti spolov ter krepitev vloge žensk in deklic je pomemben cilj globalne zunanje politike. Je ključnega pomena za doseganje razvoja in zagotavljanje družbene pravičnosti: položaj žensk, otrok in manjšin oziroma prikrajšanih skupin v neki družbi spada med temeljne kazalnike njene razvitosti in demokratičnosti. Kljub mednarodnim prizadevanjem in številnim sprejetim zavezam je neenakost spolov še vedno globoko zasidrana v kulturnih, družbenih in političnih sistemih številnih držav ter žal še vedno del vsakdanjih izkušenj številnih žensk po svetu.

Prizadevanja EU in mednarodnih organizacij za izboljšanje položaja žensk in deklic v svetu se osredotočajo zlasti na:

- odpravo spolne diskriminacije in kršitev njihovih pravic;
- dostop do finančnih virov;
- dostop do zaposlovanja in vključenosti v gospodarske dejavnosti;
- dostop do izobraževanja;
- dostop do osnovnih zdravstvenih storitev;
- dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
- odpravljanje nasilja zaradi spola v najhujših oblikah (pohabljanje ženskih spolovil, trgovina z ljudmi, spolno nasilje);
- odločanje;
- vključevanje žensk v izgradnjo miru in ohranjanje varnosti.

Enakost spolov in opolnomočenje žensk sta med temeljnimi cilji zunanjega delovanja EU, ki spodbuja enakost spolov in opolnomočenje žensk v mednarodnih partnerstvih, političnih dialogih in dialogih o človekovih pravicah s tretjimi državami, v trgovinski ter sosedski in širitveni politiki, pa tudi v okviru ukrepanja v nestabilnih, konfliktnih in izrednih razmerah (Svet EU, 2018).

Leta 2020 je minilo 25 let od sprejetja Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje (ZN, 1995) ter 20 let od sprejetja Resolucije VS ZN št. 1325 o ženskah, miru in varnosti (ZN, 2000a). Kljub temu nobena država na svetu do leta 2030 ne bo uspela doseči enakosti spolov ter opolnomočenja vseh žensk in deklet. Še vedno obstajajo številne neenakosti, med drugim neenakosti na področju osnovnega dostopa do zdravstva, izobraževanja in delovnih mest, pa tudi neenakosti, ki so posledica nasilja zaradi spola in spolnega nasilja. V številnih okoljih so pravice žensk in deklet vprašljive in pogosto niso priznane. V letih 2020 in 2021 je eden od ključnih dejavnikov, ki povečujejo neenakosti in ogrožajo težko priborjeni napredek, tudi pandemija. GAP III zato poudarja, da mora biti okrevanje po krizi zaradi covida-19 tudi priložnost za odpravo strukturnih neenakosti in gradnjo bolj vključujočih družb.

Pomemben instrument delovanja razvitih držav v mednarodni skupnosti je mednarodno razvojno sodelovanje oziroma uradna razvojna pomoč, ki jo zagotavljajo razvite države državam v razvoju. Države donatorice v skladu z razvojnimi cilji tisočletja in drugimi mednarodnimi zavezami prispevajo določen delež BDP za enakopravni in uravnoteženi svetovni razvoj. EU je tako skupaj s svojimi članicami največja globalna donatorica razvojne pomoči. Z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarno pomočjo prispeva k bolj uravnoteženemu in pravičnemu svetovnemu razvoju, odpravi revščine in neenakosti ter doseganju trajnostnega razvoja. Spodbuja tudi reševanje posledic humanitarnih kriz, krepitev odpornosti na krize in njihovo preprečevanje. V okviru projektov, ki imajo za osrednji cilj enakost spolov, se pričakuje, da bodo mednarodne razvojne in humanitarne aktivnosti v partnerskih državah osredotočene predvsem na ekonomske in socialne pravice žensk, vključno s pravico do izobraževanja; vključevanje žensk v procese odločanja kot del celovitega dobrega upravljanja, zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter preprečevanje nasilja zaradi spola.

Eno ključnih področij ukrepanja na globalni ravni in v Republiki Sloveniji je tudi delovanje žensk na področju miru in varnosti. Mednarodne in regionalne organizacije, kot so ZN, NATO, EU, Afriška unija, OVSE, sprejemajo resolucije, predpise in ukrepe ter opozarjajo na pomen enakovredne in polne vključitve in udeležbe žensk v prizadevanja za mir in varnost ter opozarjajo na ukrepe za krepitev moči žensk in deklic na različnih področjih, povezanih z mirom in varnostjo (vključenost lokalnih žensk, vključenost vsebin Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti v načrtovanje mednarodnih operacij in misij, zagotavljanje in dodeljevanje razvojne in humanitarne pomoči, vključenost žensk v obrambne in varnostne strukture držav in podobno). Opozarjajo

tudi na izpostavljenost žensk in deklet spolnemu in s spolom povezanemu nasilju v kriznih razmerah, na vojnih in povojnih območjih ter tudi v sodobnih varnostnih grožnjah; v zvezi s tem so še posebej v ospredju prizadevanja zoper različne oblike uporabe spolnega nasilja kot orožja v vojni ali taktike bojevanja, na primer v terorizmu, nasilnem ekstremizmu, trgovini z ljudmi, kar zahteva jasne usmeritve o zagotovitvi zaščite žensk in deklet ter zahteve po ukrepanju s ciljem preprečevanja spolnega nasilja, kaznovanja storilcev in pomoči preživelim. EU in države članice dejavno spodbujajo večje število žensk v vojaških in civilnih mirovnih operacijah, zlasti na vodilnih mestih, pozivajo tudi k imenovanju več žensk na visoke položaje tako v nacionalnih varnostnih in obrambnih strukturah kot tudi na misijah v tujini, k preverjanju politike napredovanja v vojski, k strokovno poglobljenemu usposabljanju moških in žensk, vključenih v civilno delovanje na področju s spolom povezanih vidikov, glede zaščite, posebnih potreb in človekovih pravic žensk in otrok v konfliktnih situacijah in podobno. Za uresničevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti države, vključno z Republiko Slovenijo, pripravljajo nacionalne akcijske načrte, ki povezujejo različne vladne in nevladne deležnike, pomembne za uresničevanje Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti ter za vključevanje vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo.

2.6.2 Stanje v Republiki Sloveniji

Republika Slovenija je članica različnih delovnih teles EU in mednarodnih organizacij ter številnih mednarodnih skupin in pobud, ustanovljenih za spodbujanje enakosti spolov in sprejemanja politik na tem področju. To so Skupina na visoki ravni za integracijo načela enakosti spolov na visoki ravni (EU), Svetovalni odbor za enakost spolov (EU), Upravni odbor in Strokovni forum (EIGE), Komisija za enakost spolov (Svet Evrope), Mreža OECD za enakost spolov, Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem zaradi spola v izrednih razmerah (GBV), Delovna skupina za vključevanje vidika spola in dobro upravljanje (WP GMG), Globalna mreža kontaktnih točk za ženske, mir in varnost, Mednarodna mreža šampionov za enakost spolov (v New Yorku, Ženevi, na Dunaju in v Haagu), Neformalna delovna skupina EU za ženske, mir in varnost, Neformalna skupina za ženske, mir in varnost v okviru Nata, Skupina prijateljic za ženske, mir in varnost (GoFWPS) in Skupina prijateljic za eliminacijo nasilja nad ženskami (GoFVAW), ki delujeta v New Yorku, ter Odbor zavezništva za vidike spola (NATO-NCPG). Republika Slovenija pripravlja redna poročila o zakonodajnih, sodnih, upravnih ali drugih ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnjevanje določil CEDAW, ter o napredku Republike Slovenije, sodeluje v dvostranskih in večstranskih pobudah ter pri dogodkih, ki spodbujajo enakost spolov, ter je dejavna v organih različnih mednarodnih institucij za spodbujanje enakosti spolov (MZEZ, 2023a).

Republika Slovenija je v mednarodni skupnosti prepoznana kot zagovornica enakosti spolov in človekovih pravic žensk. Za enakost spolov in krepitev moči žensk se Republika Slovenija zavzema z aktivnim sodelovanjem (kot članica ali opazovalka) v številnih drugih delovnih telesih EU in mednarodnih organizacij, ki niso izključno namenjeni spodbujanju enakosti spolov in sprejemanju politik na tem področju, kot so Generalna skupščina ZN in Svet ZN za človekove pravice, VS ZN, številne funkcionalne komisije Ekonomskega in socialnega sveta ZN, Severnoatlantski svet Nata in druga telesa Nata, Stalni svet OVSE in druga delovna telesa OVSE ter Odbor ministrskih namestnikov Sveta Evrope in drugih delovnih teles Sveta Evrope.

Republika Slovenija se za enakost spolov zavzema tudi v različnih mednarodnih razvojnih forumih (ZN, EU, OECD). Pri oblikovanju novih razvojnih finančnih instrumentov EU (v nadaljnjem besedilu: NDICI) se je Republika Slovenija zavzemala za vključenost tega elementa med pomembnejše politične usmeritve financiranja in programiranja razvojne pomoči EU. Cilji v NDICI so postavljeni visoko, saj bo moralo imeti vsaj 85 odstotkov vseh aktivnosti v okviru NDICI enakost spolov opredeljeno kot glavni ali pomemben cilj. S prvim okvirnim programom mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v letu 2010 je bilo za krepitev učinkovitosti razvojnega sodelovanja predvideno vsebinsko osredotočenje aktivnosti na dve področji, hkrati pa je bila krepitev vloge žensk določena kot presečna tema slovenskega mednarodnega razvojnega sodelovanja. Strategija je leta 2018 ponovno potrdila enakost spolov kot presečno temo mednarodnega razvojnega sodelovanja, kar pomeni, naj bi vsi projekti mednarodnega razvojnega sodelovanja vsebovali tudi elemente, ki naj bi pripomogli k ekonomskim in socialnim pravicam žensk, usklajevanju družinskega in poklicnega življenja, vključevanju žensk v procese odločanja, k preprečevanju nasilja nad ženskami in deklicami ter k zagotavljanju spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic. Vpliv programa ali projekta na enakost spolov je eno od obveznih meril v skladu z Uredbo o izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije (Vlada RS, 2018d).

V letu 2020 je bilo 39 aktivnosti v skupni vrednosti 2.787.827 evrov usmerjenih v doseganje enakosti spolov (od tega 31 aktivnosti v vrednosti 2.077.468 evrov v okviru programske razvojne pomoči). Od tega je imelo 12 aktivnosti – osem projektov nevladnih organizacij, en projekt Ustanove za krepitev človekove varnosti (ITF), namenski prispevek Mednarodnega odbora Rdečega križa (ICRC) za delovanje na področju spolnega izkoriščanja in zlorab v Demokratični republiki Kongo, prispevek za EIB-jev skrbniški sklad za ekonomsko odpornost ter ena aktivnost ministrstva za obrambo – v skupni vrednosti 689.014 evrov za glavni cilj enakost spolov, 27 aktivnosti različnih financiranj in izvajalcev v skupni vrednosti 2.038.813 evrov pa enakost spolov za pomemben cilj (MZEZ, 2023a).

Glede na leto 2019 se je število aktivnosti za enakost spolov zmanjšalo za 14, skupna vrednost pa za 13 odstotkov. Po drugi strani se je zvišala vrednost aktivnosti, ki imajo enakost spolov za glavni cilj, in sicer za 16 odstotkov. Delež dvostranske programske pomoči, ki vključuje vidik spola, je v letu 2020 znašal 39 odstotkov, kar pomeni znatno povečanje glede na izhodišče 20 odstotkov v letu 2017 kot tudi znatno povečanje glede na leto prej. S tem je bil skoraj že dosežen vmesni cilj 40 odstotkov, ki ga za leto 2022 določa Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030. V skladu z navedeno strategijo naj bi se ta delež do leta 2030 povečal na 60 odstotkov.

Z izvajanjem akcijskih načrtov za uresničevanje resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti ter z vključevanjem vidika enakosti spolov v izvajanje projektnih aktivnosti Republika Slovenija izpolnjuje zaveze v mednarodnih in regionalnih organizacijah. SV je z vključevanjem pripadnic in pripadnikov SV ter imenovanjem strokovnjakov in strokovnjakinj – svetovalcev oziroma svetovalk za vidik spola na vseh ravneh poveljevanja v SV aktivna in prepoznavna v mednarodnem okolju in doma po uspešnem uresničevanju Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti.

Republika Slovenija je na vrhu med državami Severnoatlantskega zavezništva po odstotku in položajih pripadnic MO in SV v napotitvah v MOM. Povprečna zastopanost pripadnic Slovenske vojske v MOM se je v zadnjem desetletju gibala med 7 in 11 odstotki – v letu 2022 je imela SV dnevno povprečno na MOM 274 pripadnikov in pripadnic, od tega 26 žensk (9,5 odstotka). Prav tako SV izvaja usposabljanja vseh pripadnikov in pripadnic, napotenih na opravljanje del in nalog v MOM, o uresničevanju Agende 1325 o ženskah, miru in varnosti in vključevanju vidika spola s poudarkom na seznanitvi pripadnikov in pripadnic s položajem žensk na območju delovanja. Delež se povečuje, vendar je treba redno izvajati izobraževanja in usposabljanja pripadnikov in pripadnic SV za ozavešanje, razumevanje in ravnanje v zvezi s spolnim nasiljem in konfliktnih in kriznih razmerah ter izobraževanja v policiji o

vsebinah, povezanih z Agendo 1325 o ženskah, miru in varnosti. Slovenska policija je v mednarodne civilne misije od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2019 napotila 36 policistov in 6 policistk (14,28 odstotka). V letu 2020 je policija v civilne misije napotila štiri policiste in nobene policistke, v letu 2021 pa tri policiste in nobene policistke.

2.6.3 Cilji, ukrepi in kazalniki

Cilji:

1. Podpora prizadevanjem za enakost spolov ter zagotavljanje uresničevanja pravic žensk in deklic na mednarodni, evropski in državni ravni
2. Izboljšanje socialnega in ekonomskega položaja žensk in deklic v partnerskih državah in državah v razvoju
3. Večja vloga in vključenost žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti

CILJ 1

Podpora prizadevanjem za enakost spolov ter zagotavljanje uresničevanja pravic žensk in deklic na mednarodni, evropski in državni ravni

UKREP 1

Nadaljnje spodbujanje spoštovanja standardov enakosti spolov in krepitev moči ter vloge žensk in deklic v politikah in pri oblikovanju dokumentov v mednarodni skupnosti, predvsem mednarodnih in regionalnih organizacijah.

Nosilca:

MZEZ, MDDSZ.

UKREP 2

Podpora prizadevanjem za enakost spolov in krepitev moči žensk na mednarodni ravni, vključno z okrepljenim političnim dialogom, diplomatskimi prizadevanji ter organizacijo dogodkov in sodelovanjem v relevantnih pobudah.

Nosilca

MZEZ, MDDSZ.

UKREP 3

Podpora pobudam v mednarodnih forumih na regionalni in svetovni ravni, ki spodbujajo zagotavljanje enakih možnosti in enakosti med spoloma ter uravnoteženo zastopanost žensk in moških v javnem in političnem življenju (na primer HeForShe, MenEngage, She Decides, EU-UN Spotlight Initiative).

Nosilca:

MZEZ, MDDSZ.

UKREP 4

Finančna podpora mednarodnim organizacijam, katerih delovanje je v skladu s prednostnimi vsebinskimi področji mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije, ki vključujejo enakost spolov.

Nosilec:

MZEZ.

Kazalniki:

- število aktivnosti (pobude, dogodki, finančne spodbude), namenjenih spodbujanju enakosti spolov in uresničevanju pravic žensk po svetu
- politični dialog na področju enakosti spolov v okviru dvostranskih odnosov s partnerskimi državami

CILJ 2

Izboljšanje socialnega in ekonomskega položaja žensk in deklic v partnerskih državah in državah v razvoju

UKREP 1

Podpora izvajanju aktivnosti in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki krepijo enakost spolov v partnerskih državah.

Nosilec in sodelujoči:

MZEZ; izvajalci projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja

UKREP 2

Vključevanje enakosti spolov v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči s promocijo načela enakosti spolov na mednarodni ravni in s prispevki mednarodnim organizacijam.

Nosilec in sodelujoči:

MZEZ; izvajalci projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja

Kazalniki:

- število aktivnosti in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, namenjenih krepitevi enakosti spolov ter vloge žensk in deklic v partnerskih državah
- delež dvostranske programske pomoči, ki vključuje vidik spola
- število projektov in programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči s predhodno oceno na podlagi spola, ki vključuje analizo potreb v partnerski državi (za projekte nad 10.000 evrov)

CILJ 3

Večja vloga in vključenost žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti

UKREP 1

Večja vključenost žensk v mednarodne operacije in misije za ohranjanje in izgradnjo miru (MOM) ter v postopke odločanja in ukrepanja.

Nosilci:
MO, MNZ-P, MZEZ.

UKREP 2

Ozaveščanje javnosti o pomenu udeležbe žensk na področju miru in varnosti v Sloveniji, ohranjanje uravnotežene zastopnosti spolov, ozaveščanje in usposabljanje oseb, ki sodelujejo v procesih odločanja ter mednarodnih operacijah in misijah.

Nosilci:
MO, MNZ-P, MZEZ.

UKREP 3

Ozaveščanje in ukrepanje za zaščito žensk in deklet pred spolnim nasiljem v kriznih razmerah in ob sodobnih varnostnih grožnjah.

Nosilci in sodelujoči:
MDDSZ, MZEZ, MO, MNZ-P, MZ.

Kazalniki:

- dosledna politična zavezanost na mednarodni ravni k popolni odpravi spolnega nasilja v kriznih razmerah in ob sodobnih varnostnih grožnjah
- število aktivnosti, namenjenih krepitevi večje vloge žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti
- prispevek mednarodnim organizacijam za preprečevanje spolnega nasilja ter nasilja zaradi spola v izrednih razmerah (v skladu z zavezami Republike Slovenije ob pridružitvi mednarodni pobudi Poziv za boj proti nasilju na podlagi spola v izrednih razmerah)
- delež pripadnic SV v mednarodnih operacijah in misijah za ohranjanje in izgradnjo miru ter v postopkih odločanja in ukrepanja (pripadnice SV in civilne funkcionalne strokovnjakinje (CFS))
- delež pripadnic policije v mednarodnih operacijah in misijah za ohranjanje in izgradnjo miru ter v postopkih odločanja in ukrepanja

2.7 Seznam pogosto uporabljenih kratic

ARRS	Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije
CIP	Center za izobraževanje v pravosodju
CPI	Center za poklicno izobraževanje
CSD	center za socialno delo
EIGE	(angl. <i>European Institute for Gender Equality</i>) – Evropski inštitut za enakost spolov
EK	Evropska komisija
EP	Evropski parlament
EU	Evropska unija
FDV	Fakulteta za družbene vede
FRA	(angl. <i>European Union Agency for Fundamental Rights</i>) – Agencija Evropske unije za temeljne pravice
IKT	informacijsko-komunikacijske tehnologije
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDP	Ministrstvo za digitalno preobrazbo
MOM	mednarodne operacije in misije
MGTS	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MNZ – P	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
MO	Ministrstvo za obrambo
MOD	Mednarodna organizacija dela
MP	Ministrstvo za pravosodje
MVI	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
MVZI	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
MSP	Ministrstvo za solidarno prihodnost
MZ	Ministrstvo za zdravje
MZEZ	Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
NAKVIS	Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NPUR	Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome
NVO	nevladne organizacije
OECD	(angl. <i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>) – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OVSE	(angl. <i>Organisation for Security and Co-operation in Europe</i>) – Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi
SCSD	Skupnost centrov za socialno delo
STEM	naravoslovje, tehnika, inženirstvo in matematika
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SV	Slovenska vojska
SVOP	skupne varnostne in obrambne politike
SZD	Slovensko zdravniško društvo

UN	Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UOIM	Urad Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov
URSIKS	Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
ZN	Združeni narodi
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

2.8 Viri

- DVK. (2022). *Lastni izračun*. 2022. Dostopno na: <https://volitve.dvk-rs.si/lv2022/#/seznam-kandidatov>
- DS. (2022). *Lastni izračun*. 2022. Dostopno na <https://ds-rs.si/sl/trenutni-mandat/drzavni-svetniki>
- EIGE. (2017a). Gender in health. 2017. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-health#downloads-wrapper>
- EIGE. (2017b). Gender in research. 2017. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-research>
- EIGE. (2017c). Spletno nasilje nad ženskami in dekleti. 2017. Vilna: Evropski inštitut za enakost spolov. Dostopno na: https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0417543sln_pdfweb_20171026164005.pdf
- EIGE. (2020a). Beijing +25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States. 2020. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/beijing-25-fifth-review-implementation-beijing-platform-action-eu-member-states>
- EIGE. (2020b). Gender Equality Index 2020. 2020. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>
- EIGE. (2020c). Gender mainstreaming. 2020. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming>
- EIGE. (2020d). Gender Statistics Database. 2020. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>
- EIGE. (2021a). Gender Equality Index 2021: Health. 2021. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2021-health>
- EIGE. (2021b). The costs of gender-based violence in the European Union. 2021. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/costs-gender-based-violence-european-union>
- EIGE. (2022a). Gender Equality Index. 2022. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/about>
- EIGE. (2022b). Gender Equality Index 2022. 2022. Vilnius: European Institute for Gender Equality. Dostopno na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>
- EK. (2017). Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropsko-Socialnemu odboru: Akcijski načrt EU za obdobje 2017–2019: Spoprijemanje z razliko v plačah med spoloma. 2017. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0678&from=EN>
- EK. (2020a). Gender Action Plan III – a priority of EU external action. 2020. Brussels: European Commission. Dostopno na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2184
- EK. (2020b). Unija enakosti: akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025. 2020. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0565&from=SL>
- EK. (2020c). Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025. 2020. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0698&from=sl>
- EK. (2020d). Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025. 2020. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>
- EK. (2020e). Unija enakosti: strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov. 2020. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0620&from=SV>
- EK. (2021a). Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic. 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/sl/>
- EK. (2021b). Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu. 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14450-2021-INIT/en/pdf>
- EK. (2021d). 2021 Report on Gender Equality in the EU. 2021. Brussels: European Commission. Dostopno na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/annual_report_ge_2021_en.pdf
- EK. (2021e). Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025). 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171>
- EK. (2021f). Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2021–2027. 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: EUR-Lex – 52021DC0323 – EN – EUR-Lex (europa.eu)
- EK. (2021g). Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030. 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0101&from=SL>
- EK. (2021h). Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost. 2021. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>
- EK. (2022a). Letno poročilo o enakosti spolov v EU 2022. 2022. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://www.gov.si/teme/enakost-zensk-in-moskih/>
- EK. (2022b). Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. 2022. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0105>
- EK. (2022c). Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o črtanju člena 20 Direktive 2006/54/ES in člena 11 Direktive 2010/41/EU. 2022. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno na: <https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/7527be3050bab23291aaef99f35e7168421975a8c1c9a416fafee9c6570f886>

- EK. (2023) 2023 Report on Gender Equality in the EU. 2023. Brussels: European Commission. Dostopno na: https://commission.europa.eu/system/files/2023-03/annual_report_GE_2023_web_EN_0.pdf
- EPRS. (2021). Boj proti nasilju zaradi spola: kibernetško nasilje, ocena evropske dodane vrednosti. 2021. Bruselj: Evropski parlament. Dostopno na: https://www.europarl.europa.eu/EPRS/graphs/2021-Cyberviolence_SL.pdf
- EU. (1957). Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti. 1957. Rim. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:11957E/TXT&from=SL>
- Eurofound. (2020). Living, working and COVID-19. First findings. 2020. Dublin: Eurofound. Dostopno na: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20058en.pdf
- Eurostat. (2020a). Eurostat podatkovna baza. 2020. Eurostat. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- Eurostat. (2020b). Vpliv COVID-19 na dohodek. 2020. Eurostat. Dostopno na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Impact_of_COVID-19_on_employment_income_-_advanced_estimates&stale=1
- Eurostat. (2022). Eurostat podatkovna baza. 2022. Eurostat. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- Eurostat. (2023). Eurostat podatkovna baza. 2023. Eurostat. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- FDV. (2019). Odklikni! Ustavimo spletno nasilje nad ženskami in dekleti. 2019. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. Dostopno na: http://odklikni.enakostspolov.si/wp-content/uploads/2020/02/Odklikni_priroc%CC%8Cnik_A5_11_2019web.pdf
- FRA. (2014). Violence against women: an EU-wide survey. 2014. Vienna: European Union Agency for Fundamental Rights. Dostopno na: <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- FRA. (2021). Crime, Safety and Victims' Rights. 2021. Vienna: European Union Agency for Fundamental Rights. Dostopno na: <https://fra.europa.eu/en/publication/2021/fundamental-rights-survey-crime>
- GEM. (2022). Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022. 2022. London: GEM. Dostopno na: <https://www.gemconsortium.org/file/open?fileId=50900>
- Kanjuro-Mrčela A., Uhan S., Kurdija S., Mikič J., Vovk T. (2016). Dostopnost trga dela za ženske in moške: končno poročilo. 2016. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Kanjuro-Mrčela A., Mikič J. (2021). Vrednotenje izvajanja Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških, 2015–2020. 2021. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si teme/enakost-zensk-in-moskih/>
- KZ-1. (2008). Kazenski zakonik. Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23.
- MDDSZ. (2016a). Periodični načrt za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za leti 2016 in 2017. 2016. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakost-spolov/12abf7bed8/NPZEMZMPeriodicni20162017.pdf>
- MDDSZ. (2016b). Smernice za vključevanje vidika enakosti spolov v delo ministrstev. 2016. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakost-spolov/12abf7bed8/NPZEMZMPeriodicni20162017.pdf>
- MDDSZ. (2018a). Periodični načrt za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 za leti 2018 in 2019. 2018. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakost-spolov/489adce54f/NPZEMZMPeriodicniNact20182019.pdf>
- MDDSZ. (2018b). Poročilo o izvajanju Periodičnega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 za leti 2016 in 2017. 2018. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakost-spolov/511ff19262/NPZEMZMPorocilo20162017.pdf>
- MDDSZ. (2019). Prvo poročilo Republike Slovenije o uresničevanju konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija). 2019. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Enake-moznosti/GREVIOPorocilo2019.pdf>
- MDDSZ. (2020). Poročilo o izvajanju Periodičnega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 za leti 2018 in 2019. 2020. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si teme/enakost-zensk-in-moskih/>
- MDDSZ. (2022). *Interni podatki ministrstva*.
- Mesto žensk. (2020). *Interna raziskava*. Dostopno na: <http://www.cityofwomen.org/sl/content/kontakt-0>
- MK (2023). *Interni podatki ministrstva*.
- MKPNZND – Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima. 2015. Uradni list RS, – Mednarodne pogodbe, št. 1/15.
- MNZ-P. (2010). Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini. 2010. Uradni list RS, št. 25/10.
- MNZ-P. (2023). Letna poročila o delu policije (za obdobje 2001–2022). 2023. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve. Dostopno na: <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji/statistika>
- MO. (2023). *Interni podatki ministrstva*.
- MOD. (2019a). Konvencija Mednarodne organizacije dela o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela. 2019. Mednarodna organizacija dela. Dostopno na: <https://www.iusinfo.si/download/razno/KONVENCIJA-ILO-190-O-ODPRAVI-NASILJA-IN-NADLEGOVANJA-V-SVETU-DELA-2019.pdf>
- MOD. (2019b). Recommendation 206: Recommendation concerning the elimination of violence and harassment in the world of work. 2019. International Labour Organization. Dostopno na: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_711575.pdf
- MVI. (2009). Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode. 2009. Uradni list RS, št. 104/09.
- MVZI. (2021a). Ljubljanska deklaracija o enakosti spolov na področju raziskav in inovacij. 2021. Bruselj. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/PSEU/Ljubljana-Declaration-on-Gender-Equality-in-Research-and-Innovation-_endorsed_final.pdf
- MVZI. (2016). Slovenska strategija krepitve Evropskega raziskovalnega prostora 2015–2020. 2016. Ljubljana: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/ZNANOST/Strategije/Slovenska-strategija-krepitve-Evropskega-raziskovalnega-prostora-2016-2020-ERA-Roadmap.pdf>
- MVZI. (2021b). Načrt za enakost spolov kot predpogoj za prijavo na razpise Obzorje Evropa. 2021. Ljubljana: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Dostopno na: <https://www.gov.si/novice/2021-03-03-nact-za-enakost-spolov-kot-predpogoj-za-prijava-na-razpise-obzorje-evropa/>

- MZ. (2011). Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti. 2011. Uradni list RS, št. 38/11.
- MZEZ. (2023a). *Interni podatki* ministrstva.
- MZEZ. (2023b). Strategija feministične zunanje politike Republike Slovenije. (*Interno gradivo – dokument v pripravi*).
- Nacionalni svet za kulturo. (2016). Analiza položaja samozaposlenih v kulturi v Sloveniji s predlogi izboljšav. 2016. Ljubljana: Nacionalni svet za kulturo. Dostopno na: <http://www.asociacija.si/si/wp-content/uploads/2017/10/Analiza-o-polo%C5%BEaju-sa-mozaposlenih-v-kulturi-v-Sloveniji-s-predlogi-izbolj%C5%A1av.pdf>
- NIJZ. (2020). Neenakosti in ranljivosti v zdravju v Sloveniji. 2020. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje. Dostopno na: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/neenakosti_ranljivosti.pdf
- NIJZ. (2022). Podatkovni portal. 2022. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje. Dostopno na: https://podatki.nijz.si/pxweb/si/NIJZ%20podatkovni%20portal?px_language=sl&px_db=NIJZ%20podatkovni%20portal&rxid=cb9df0a3-56e1-4804-9546-0dbb6365df08
- OECD. (2020). OECD Family Database. 2020. Paris: OECD. Dostopno na: <https://www.oecd.org/els/family/database.htm>
- OECD. (2022). SIGI Index. 2022. Paris: OECD. Dostopno na: <https://sim.oecd.org/Default.ashx?lang=En&ds=SIGI>
- ReNPEMŽM – Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških, 2005–2013 (ReNPEMŽM). 2005. Uradni list RS, št. 100/05.
- ReNPPD23–30 – Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2023–2030 (ReNPPD23–30). 2023. Uradni list RS, št. 05/23.
- ReNPPND0914 – Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini 2009–2014 (ReNPPND0914). 2009. Uradni list RS, št. 41/09.
- ReNPPTDZ – Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (ReNPPTDZ). 2015. Uradni list RS, št. 58/15.
- ReNPEMŽM15-20 – Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020 (ReNPEMŽM15-20). 2015. Uradni list RS, št. 84/15.
- ReNPZV16–25 – Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja«. (ReNPZV16–25). 2016. Uradni list RS, št. 25/16.
- ReMRSHIP – Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (ReMRSHIP). 2017. Uradni list RS, št. 54/17.
- ReDP18–28 – Resolucija o družinski politiki 2018–2028 »Vsem družinam prijazna družba« (ReDP18–28). 2018. Uradni list RS, št. 15/18.
- ReNPDZ18-28 – Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 (ReNPDZ18–28). 2018. Uradni list RS, št. 24/18.
- ReNPVZD18–27 – Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018–2027 (ReNPVZD18–27). 2018. Uradni list RS, št. 23/18.
- ReNPPZK19–23 – Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (ReNPPZK19–23). 2019. Uradni list RS, št. 43/19.
- ReSNV-2 – Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV-2). 2019. Uradni list RS, št. 59/19.
- ReNPSV22–30 – Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022–2030 (ReNPSV22–30). 2022. Uradni list RS, št. 49/22.
- ReNPJP21–25 – Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25). 2021. Uradni list RS, št. 94/21.
- ReNPK22–29 – Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022–2029 (ReNPK22–29). 2022. Uradni list RS, št. 29/22.
- ReNPVŠ30 – Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030 (ReNPVŠ30). 2022. Uradni list RS, št. 49/22.
- ReZrIS30 – Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030. (ReZrIS30). 2022. Uradni list RS, št. 49/22.
- ReNPPNDNŽ23–28 – Predlog resolucije o preprečevanju nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2023–2028 (2023). Besedilo v javni obravnavi, dostopno na: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=9480>
- ReNPPND23–27 – Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2023–2027. (*Interno gradivo – dokument v pripravi*).
- Robnik, S. (Ur.) (2016). Enakost spolov – (še) nedokončana zgodba: pregled razvoja na področju enakosti spolov v Sloveniji, 1991–2016. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakost-spolov/Publikacije/0338329570/NFMPublikacijaZgodovinskiPregledSI.pdf>
- SAZU. (2022). Podatkovni portal. 2022. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Dostopno na: <https://www.sazu.si/clani-sazu>
- She figures. (2021). The path towards gender equality in research and innovation. Dostopno na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/61564e1f-d55e-11eb-895a-01aa75ed71a1>
- SURS. (2022). Podatkovni portal SI-STAT. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl>
- SURS. (2023). Podatkovni portal SI-STAT. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl>
- Svet EU. (2018). Ženske, mir in varnost. 2018. Bruselj: Svet Evropske unije. Dostopno na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15086-2018-INIT/sl/pdf>
- Svet EU. (2019). EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019–2024. 2019. Brussels: EU Council. Dostopno na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11031-2019-INIT/en/pdf>
- Svet Evrope. (2006). Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi. 2006. Strassbourg: Svet Evrope. Dostopno na: http://www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publikacije/konvencije/197/index.html
- Svet Evrope. (2007). Konvencija Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo. 2007. Strassbourg: Svet Evrope. Dostopno na: <https://rm.coe.int/168046e1dc>
- Svet Evrope. (2011). Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boju proti njima. Svet Evrope, Istanbul, 11.V.2011. Dostopno na: <https://rm.coe.int/1680462542>
- Svet Evrope. (2018). Strategija za enakost spolov 2018–2023. 2018. Strassbourg: Svet Evrope. Dostopno na: <https://rm.coe.int/ge-strategy-2018-2023/1680791246>

Svet Evrope. (2019). Preprečevanje seksizma in boj proti njemu: Priporočilo CM/Rec (2019)1. Strassbourg: Svet Evrope. Dostopno na: <https://rm.coe.int/16809a5b0e>

Svet Evrope. (2021). GREVIO's (Baseline) Evaluation Report on legislative and other measures giving effect to the provisions of the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention) Slovenia. 2021. Strassbourg: Svet Evrope. Dostopno na: <https://rm.coe.int/first-baseline-report-on-slovenia/1680a4208b>

Svet Evrope. (2022). Recommendation CM/Rec(2022)17 of the Committee of Ministers to member States on protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls. 2022. Strassbourg: Svet Evrope Dostopno na: <https://rm.coe.int/prems-092222-gbr-2573-recommandation-cm-rec-2022-17-a5-bat-web-1-/1680a6ef9a>

Šauperl M., Dobrovoljc H., Jeram J., Gulič M. (2018). Smernice za spolno občutljivo rabo jezika. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Dokumenti/Enakostspolov/7ff464dfe6/EnakostSpolovSmerniceJezik.pdf>

UMAR. (2017). Strategija dolgožive družbe. 2017. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/kratke_analize/Strategija_dolgozive_druzbe/Strategija_dolgozive_druzbe.pdf

UMAR. (2020). Poročilo o razvoju 2020. 2020. Ljubljana: UMAR. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/publikacije/porocilo-o-razvoju/publikacija/news/porocilo-o-razvoju-2020/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=86f110020fb145c09ae850a52b4fa2b1

UN. (2021). Priročnik o prepoznavanju zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti ter o ukrepanju v teh primerih. 2021. Ljubljana: Urad za narodnosti. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UN/SIFOROMA-4/Urad-za-narodnosti_Nacionalna-platforma-za-Rome_prirocnik_165x240mm.pdf

UNDP. (2022). Gender Inequality Index (GII). 2022. UNDP. Dostopno na: <https://hdr.undp.org/data-center>

Uradni list EU L 315, 14. 11. 2012. Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ.

Uradni list EU C 202, 7. 6. 2016. Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Uradni list EU L 330, 15. 11. 2014. Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin.

Uradni list EU L 188, 12. 8. 2019. Direktiva (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU.

Uradni list EU L 277, 27. 10. 2022. Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah).

Uradni list EU L 315, 7. 12. 2022. Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih.

Uradni list EU L 322, 16. 12. 2022. Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti.

Uradni list EU L 132, 17. 5. 2023. Direktiva (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje.

Uradni list RS, št. 31/09 in 42/17. (2009). Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini.

Vlada RS. (2009). Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah. 2009. Uradni list RS, št. 19/10.

Vlada RS. (2010). Akcijski načrt Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015. (*Interno gradivo*)

Vlada RS. (2016). Delovna telesa Vlade. Dostopno na: <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-spremljanje-izvajanja-konvencije-sveta-evrope-o-preprecevanju-nasilja-nad-zenskami-in-nasilja-v-druzini-ter-o-boju-proti-njima-istanbulska-konvencija/>

Vlada RS. (2017a). Nacionalna strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025 (2017). Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: https://www.kclj.si/dokumenti/HIV_Nacionalna_strategija_2017-2025.pdf

Vlada RS. (2017b). Strategija razvoja Slovenije 2030. 2017. Ljubljana: Služba vlade RS za razvoj in kohezijsko politiko Dostopno na: https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

Vlada RS. (2018a). Akcijski načrt Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020. 2018. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.lse.ac.uk/women-peace-security/assets/documents/2019/NAP/NAPSlovenia2018.pdf>

Vlada RS. (2018b). Nacionalni akcijski načrt za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu. 2018. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/teme/clovekove-pravice-v-gospodarstvu/>

Vlada RS. (2018c). Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030. 2018. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: [http://vrs-3.vlada.si/MANDAT18/VLADNAGRADIVA.NSF/71d4985ffda5de89c12572c3003716c4/09883fea9a693619c1258360002c0efc/\\$FILE/StrategijaTekst_P.pdf](http://vrs-3.vlada.si/MANDAT18/VLADNAGRADIVA.NSF/71d4985ffda5de89c12572c3003716c4/09883fea9a693619c1258360002c0efc/$FILE/StrategijaTekst_P.pdf)

Vlada RS. (2018d). Uredba o izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in mednarodne humanitarne pomoči Republike Slovenije. 2018. Uradni list RS, št. 74/18.

Vlada RS. (2019). Strategija Vlade Republike Slovenije na področju migracij 2018–2028. 2019. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SOJ/STR17072019.pdf>

Vlada RS. (2020a). Akcijski načrt Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi 2019–2020. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/>

Vlada RS. (2020b). Program za otroke 2020–2025. 2020. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/druzina/Programi-v-podporo-druzini/Program-za-otroke-2020-2025.pdf>

Vlada RS. (2020c). Sklep Vlade o sprejetem stališču Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o pooblastitvi držav članic, da v interesu Evropske unije ratificirajo Konvencijo Mednarodne organizacije dela o nasilju in nadlegovanju. 2019. (št. 190. (*Interno gradivo*, 54928-2/2020/3)).

Vlada RS. (2020d). Sklep Vlade o sprejetem stališču Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025. (*Interno gradivo*).

Vlada RS. (2020e). Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021–2025. 2020. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: <https://www.gov.si teme/aktivna-politika-zaposlovanja/>

Vlada RS. (2021a). Akcijski program za invalide 2022–2030. 2021. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/akcijski-program-za-invalide/>

Vlada RS. (2021b). Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2021–2030 (NPUR). 2021. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/novice/2021-12-28-vlada-je-sprejela-nacionalni-program-ukrepov-za-rome-za-obdobje-20212030/>

Vlada RS. (2022). Portal GOV.SI. 2022. Dostopno na: <https://www.gov.si/drzavni-organi/vlada/>

Vlada RS. (2023a). Akcijski načrt Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi 2023–2024. 2023. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-boj-proti-trgovini-zljudmi/>

Vlada RS. (2023b). Digitalna Slovenija 2030 – Krovna strategija razvoja informacijske družbe do leta 2030. 2023. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDP/Dokumenti/Digitalna-Slovenija-2030.pdf>

Zadnik V, Žagar T. SLORA: Slovenija in rak. Epidemiologija in register raka. Onkološki inštitut Ljubljana. Dostopno na: www.slora.si (20. 2. 2023)

ZDOsk-1 – Zakon o dolgotrajni oskrbi. (2023). Uradni list RS, št. 84/23.

ZEMŽM – Zakon o enakih možnostih žensk in moških. (2002). Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19.

ZGD-1 – Zakon o gospodarskih družbah (2006). Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21.

ZNPPol – Zakon o nalogah in pooblastilih policije (2013). Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US, 47/19 in 153/21 – odl. US.

ZPND – Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008). Uradni list RS, št. 16/08, 68/16 in 54/17 – ZSV-H in 196/21 – ZDOsk.

ZKP-N – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku. (2019). Uradni list RS, št. 22/19.

ZSDP-1 – Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (2014) Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 14/18, 81/19, 158/20, 92/21 in 153/22.

ZUNEO – Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja. (2004). Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo in 33/16 – ZVarD.

ZVarD – Zakon o varstvu pred diskriminacijo (2016). Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg.

ZUJIK – Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (2002). (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP).

ZN. (1992a). CEDAW General Recommendation No. 19: Violence against women. Dostopno na: <https://www.refworld.org/docid/52d920c54.html>

ZN. (1992b). Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk. Uradni list SFRJ – Mednarodne pogodbe, št. 11/81.

ZN. (1995). Pekinška deklaracija in Pekinška izhodišča za ukrepanje. 1995. Združeni narodi. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/PekinškaDeklaracija.pdf

ZN. (2000a). Resolucija 1325 (2000), sprejeta na 4213. zasedanju Varnostnega sveta, 31. oktobra 2000. Dostopno na: <http://www.peacewomen.org/assets/file/TranslationInitiative/1325/1325slovenian.pdf>

ZN. (2000b). Resolucije o aktivnem in učinkovitem sodelovanju žensk pri vzpostavljanju in izgradnji miru. Dostopne na: <https://peacemaker.un.org/wps/normative-frameworks/un-security-council-resolutions>

ZN. (2011). Smernice za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu: izvajanje okvirnega programa Združenih narodov »varovati, spoštovati in pomagati«. New York: Organizacija združenih narodov.

ZN. (2014). Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women. Fifth and sixth periodic reports of States parties due in 2013. (16. 6. 2014). Dostopno na: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/430/92/PDF/N1443092.pdf?OpenElement>

ZN. (2015). Agenda 2030 za trajnostni razvoj, resolucija GS ZN, A/RES/70/1, sprejeta 21. 10. 2015. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZZ/Dokumenti/multilateral/razvojno-sodelovanje/publikacije/Agenda_za_trajnostni_razvoj_2030.pdf

ZN. (2017). General recommendation No. 35 (2017) on gender-based violence against women, updating general recommendation No. 19 (1992). Dostopno na: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/231/54/PDF/N1723154.pdf?OpenElement>

ZN. (2022). Rapid Gender Analysis of Ukraine. 2022. Geneva: Care International and UN Women. Dostopno na: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-05/Rapid-Gender-Analysis-of-Ukraine-en.pdf>

ZN. (2023). CEDAW. Concluding observations on the seventh periodic report of Slovenia. Dostopno na: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=2603&Lang=en

ZZZS. (2023). Podatkovni portal ZZZS. Dostopno na: <https://www.zzzs.si/informacije/podatkovni-portal-zzzs/>

WEF. (2022). Global Gender Gap Report 2022. Dostopno na: <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2022/>

Št. 000-04/23-18/7

Ljubljana, dne 22. septembra 2023

EPA 897-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
Danijel Krivec
podpredsednik

OBČINE

LAŠKO

2972. Odlok o drugem rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2023

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) in 21. člena Statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 79/15 – UPB1, 68/18, 61/19, 157/20) je Občinski svet Občine Laško na 7. redni seji dne 4. 10. 2023 sprejel

O D L O K

o drugem rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2023

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsečina odloka)

S tem odlokom se za Občino Laško za leto 2023 določajo proračun, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštvo občine in javnega sektorja na ravni občine (v nadaljnjem besedilu: proračun).

II. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA
IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

2. člen

(sestava proračuna in višina splošnega dela proračuna)

V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov.

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	v EUR
Skupina/podskupina kontov	leto 2023
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74+78)	26.616.329
70 DAVČNI PRIHODKI	12.878.850
700 Davki na dohodek in dobiček	10.613.250
703 Davki na premoženje	1.553.600
704 Drugi davki na blago in storitve	712.000
71 NEDAVČNI PRIHODKI	4.832.000
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	932.000
711 Takse in pristojbine	16.000
712 Globe in druge denarne kazni	55.100
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	3.311.000
714 Drugi nedavčni prihodki	517.900
72 KAPITALSKI PRIHODKI	1.230.000
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	330.000
722 Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolg. sred.	900.000
73 PREJETE DONACIJE	204.300
730 Prejete donacije iz domačih virov	204.300
74 TRANSFERNI PRIHODKI	7.471.179
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	4.870.647

	741 Prejeta sred. iz drž. proračuna in iz sredstev EU	2.600.532
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE	0
	786 Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	0
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43+45)	27.316.630
40	TEKOČI ODHODKI	6.710.463
	400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.122.052
	401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	165.382
	402 Izdatki za blago in storitve	4.178.505
	403 Plačila domačih obresti	90.400
	409 Rezerve	1.154.124
41	TEKOČI TRANSFERI	8.833.176
	410 Subvencije	0
	411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	4.089.000
	412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	584.900
	413 Drugi tekoči domači transferi	4.159.276
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	11.205.900
	420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	11.205.900
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	567.091
	431 Investicijski transferi pravnim in fiz. os., ki niso PU	423.091
	432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	144.000
III.	PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) (I.–II.)	–700.302
III/1.	PRIMARNI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) (I.–7102)–(II.–403-404)	–613.902
III/2.	TEKOČI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) (70+71)–(40+41)	2.167.211
IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	0
75	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAP. DELEŽEV	
	750 Prejeta vračila danih posojil	0
VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.–V.)	0
VII.	ZADOLŽEVANJE (500+501)	/
50	ZADOLŽEVANJE	/
	500 Domače zadolževanje	/
VIII.	ODPLAČILA DOLGA (550+551)	716.802
55	ODPLAČILA DOLGA	716.802
	550 Odplačila domačega dolga	716.802
IX.	SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNU (I.+IV.+VII.–II.–V.–VIII.)	–1.417.104
X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VII.–VIII.)	–716.802
XI.	NETO FINANCIRANJE (VI.+X.–IX.)	700.302
XII.	STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH NA DAN 31. 12. PRETEKLEGA LETA	1.422.588

Posebni del proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki so razdeljeni na naslednje dele: področja proračunske porabe, glavne programe in podprograme predpisane s programsko klasifikacijo izdatkov občinskih proračunov. Podprogram je razdeljen na proračunske postavke, te pa na podskupine kontov in konte, določene s predpisanim kontnim načrtom.

Posebni del proračuna do ravni proračunskih postavk – podkontov in načrt razvojnih programov sta prilogi k temu odloku in se objavita na spletni strani Občine Laško.

Načrt razvojnih programov sestavljajo projekti.

III. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

(izvrševanje proračuna)

Proračun se izvršuje na ravni proračunske postavke – konta.

4. člen

(namenski prihodki in izdatki proračuna)

Namenski prihodki proračuna so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku 43. člena ZJF, tudi naslednji prihodki:

1. sredstva pridobljena za sofinanciranje investicij ali drugih točno določenih nalog;
2. sredstva pridobljena na podlagi razpisov za točno določene naloge;
3. sredstva pridobljena za odpravo posledic po elementarnih nesrečah;
4. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 71/93 in 87/01), ki se uporabijo za namene določene v tem zakonu;
5. prihodki iz naslova nadomestila za škodo na javni infrastrukturi po pogodbi s CEROZ, d. o. o.;
6. lastni prihodki krajevnih skupnosti.

Namensko pridobljena sredstva se lahko porabijo za namen, za katerega so pridobljena. O pridobitvi teh sredstev in o njihovi porabi župan obvesti občinski svet.

5. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun, spremembe proračuna ali rebalans proračuna.

O prerazporeditvi pravic porabe v posebnem delu proračuna med posameznimi postavkami proračuna odloča na predlog neposrednega uporabnika župan, v primeru krajevnih skupnosti pa predsednik sveta krajevne skupnosti.

Župan s poročilom o izvrševanju proračuna najmanj dvakrat letno (v mesecu juliju in konec leta z zaključnim računom) poroča občinskemu svetu o veljavnem proračunu za leto 2023 in njegovi realizaciji.

6. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov, če so zanj načrtovane pravice porabe na proračunskih postavkah v sprejetem proračunu.

Skupen obseg prevzetih obveznosti neposrednega porabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke in transfere, ne sme presežati 80% pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presežati 30% pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika.

Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi pogodbami, razen, če na podlagi teh pogodb lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, in prevzemanje obveznosti za pogodbe za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov ter prevzemanje obveznosti za pogodbe, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe.

Prevzete obveznosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se načrtujejo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika in načrtu razvojnih programov.

7. člen

(spremljanje in spreminjanje načrta razvojnih programov)

Občina Laško vodi evidenco projektov iz veljavnega načrta razvojnih programov.

Spremembe veljavnega načrta razvojnih programov so uvrstitev projektov v načrt razvojnih programov in druge spremembe projektov.

Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna uskladiti načrt razvojnih programov z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim načrtom razvojnih programov je dopustna le v delih, kjer se projekti financirajo z namenskimi prejemki.

Župan lahko spreminja vrednost projektov v načrtu razvojnih programov. Projekte, katerih vrednost se spremeni za več kot 20%, mora predhodno potrditi občinski svet.

Projekti, za katere se zaradi prenosa plačil v tekoče leto zaključek financiranja prestavi iz predhodnega v tekoče leto, se uvrstijo v načrt razvojnih programov po uveljavitvi proračuna.

Novi projekti se uvrstijo v načrt razvojnih programov na podlagi odločitve občinskega sveta.

8. člen

(proračunski skladi)

Proračunski sklad je:

1. proračun proračunske rezerve, oblikovane po ZJF.
- Proračunska rezerva se v letu 2023 oblikuje v višini 398.263 EUR.

Na predlog za finance pristojnega organa občinske uprave odloča o uporabi sredstev proračunske rezerve za namene iz drugega odstavka 49. člena ZJF do višine 70.000 EUR župan in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet na naslednji seji.

9. člen

(krajevne skupnosti)

Krajevna skupnost lahko, ob upoštevanju četrtega odstavka 66. člena ZJN-3, sklepa pravne posle brez predhodnega soglasja župana do višine 10.000 EUR za storitve in 20.000 EUR za gradbena dela.

IV. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE STVARNEGA IN FINANČNEGA PREMOŽENJA OBČINE

10. člen

Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF, lahko župan dolžniku do višine 20.000 EUR odpiše oziroma delno odpiše plačilo dolga.

V. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

11. člen

(obseg zadolževanja občine in izdanih poroštev občine)

Občina se v letu 2023 za kritje presežka odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežka izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja ne bo zadolževala.

Obseg poroštev občine za izpolnitev obveznosti javnih zavodov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je Občina Laško, v letu 2023 ne sme preseči skupne višine glavnih 1.000.000 EUR.

12. člen

(obseg zadolževanja javnih zavodov in javnih podjetij ter obseg zadolževanja in izdanih poroštev pravnih oseb, v katerih ima občina odločujoč vpliv na poslovanje)

Pravne osebe javnega sektorja na ravni občine (javni zavodi in javna podjetja, katerih ustanoviteljica je občina) se lahko v letu 2023 zadolžijo do skupne višine 400.000 EUR pod naslednjimi pogoji:

- da bodoči prilivi zadoščajo za pokrivanje obveznosti, ki bodo nastale iz naslova zadolžitve,
- da predhodno pridobijo pisno soglasje ustanovitelja.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

13. člen

(začasno financiranje v letu 2023)

V obdobju začasnega financiranja Občine Laško v letu 2023, če bo začasno financiranje potrebno, se uporablja ta odlok in sklep o določitvi začasnega financiranja.

14. člen

(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 410-11/2022

Laško, dne 4. oktobra 2023

Župan
Občine Laško
Marko Šantej

**2973. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah
Pravilnika o plačah in plačilih oziroma
sejninah občinskih funkcionarjev, članov
delovnih teles občinskega sveta ter članov
drugih organov Občine Laško**

Na podlagi 34.a člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) in 21. člena Statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 79/15 – UPB1, 68/18, 61/19 in 157/20) je Občinski svet Občine Laško na 7. seji dne 4. 10. 2023 sprejel

P R A V I L N I K

**o spremembah in dopolnitvah Pravilnika
o plačah in plačilih oziroma sejninah občinskih
funkcionarjev, članov delovnih teles občinskega
sveta ter članov drugih organov Občine Laško**

1. člen

V Pravilnik o plačah in plačilih oziroma sejninah občinskih funkcionarjev, članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih organov Občine Laško (Uradni list RS, št. 33/07, 28/15, 7/19 in 32/23) se za 10. členom doda nov 10.a člen, ki se glasi:

»10.a člen

(1) Občinskemu štabu Civilne zaščite občine Laško se za sklicane seje v času mobilizacije oziroma aktiviranja na podlagi načrtov zaščite in reševanja, določi sejnina, in sicer za:

- poveljnika štaba Civilne zaščite, v višini 5,66 %,
- ostale člane štaba Civilne zaščite, v višini 4,55 %

od višine plače župana za 52. plačni razred za poklicno opravljanje funkcije brez dodatka za delovno dobo.

(2) Sejnine se izplačajo na podlagi akta o imenovanju, opravljenega dela in zadolžitve ter v skladu z evidenco prisotnosti na sejah.«

2. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-07/2007

Laško, dne 4. oktobra 2023

Župan
Občine Laško
Marko Šantej

**2974. Sklep o potrditvi Elaborata o oblikovanju cen
oskrbe s pitno vodo v Občini Laško za leto
2023**

Na podlagi 5. člena Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19 in 44/22 – ZVO-2), 21. člena Statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 79/15 – UPB1, 68/18, 61/19, 157/20) je Občinski svet Občine Laško na 7. redni seji dne 4. 10. 2023 sprejel

S K L E P

1. Potrjuje se Elaborat o oblikovanju cen oskrbe s pitno vodo v Občini Laško za leto 2023.

2. Sprejme se višina vodarine v višini 0,7512 EUR/m³ brez DDV.

3. Cena storitve javne službe oskrbe s pitno vodo iz 2. točke tega sklepa se začne uporabljati s 1. 10. 2023 in se jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 355-04/2023

Laško, dne 4. oktobra 2023

Župan
Občine Laško
Marko Šantej

**2975. Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra parc.
št. 779/2 in 778/4, obe k.o. 1024 Rifengozd**

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 260. in 262. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP) in 21. člena Statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 79/15 – UPB1, 68/18, 61/19 in 157/20) je Občinski svet Občine Laško na 7. seji dne 4. 10. 2023 sprejel

S K L E P

**o ukinitvi statusa javnega dobra parc. št. 779/2
in 778/4, obe k.o. 1024 Rifengozd**

1. člen

S tem sklepom se ukine status javnega dobra na nepremičnini:

- katastrska občina 1024 RIFENGOZD 779/2 (ID 7238511), ID znak: parcela 1024 779/2, do celote 1/1,
- katastrska občina 1024 RIFENGOZD 778/4 (ID 7238516), ID znak: parcela 1024 778/4, do celote 1/1.

2. člen

Nepremičnina iz prvega člena tega sklepa izgubi status javnega dobra z ugotovitveno odločbo, ki jo na podlagi sklepa občinskega sveta po uradni dolžnosti izda občinska uprava. Po pravnomočnosti odločbe se le-ta pošlje zemljiškoknjižnemu sodišču v izvršitev, kjer se izbriše obstoječi status javnega dobra.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 711-3/2019

Laško, dne 4. oktobra 2023

Župan
Občine Laško
Marko Šantej

VRHNIKA

2976. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (SD OPN 4)

Na podlagi 115. člena Zakona o urejanju prostora – ZUreP-2 (Uradni list RS, št. 61/17, 199/21 – ZUreP-3 in 20/22 – odl. US), Zakona o interventnih ukrepih za omilititev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUPOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 51/21 – ZZVZZ-O, 57/21 – odl. US in 112/21 – ZIUPTG) in 22. člena Statuta Občine Vrhnika (Naš časopis, št. 430/15) je Občinski svet Občine Vrhnika na 6. redni seji dne 28. 9. 2023 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (SD OPN 4)

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se sprejmejo spremembe in dopolnitve Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (Uradni list RS, št. 27/14, 50/14 – teh. popr., 71/14 – teh. popr., 92/14 – teh. popr., 53/15, 75/15 – teh. popr., 9/17 – teh. popr., 9/17, 79/17 – teh. popr., 12/18 – teh. popr., 60/19, 81/19 – teh. popr., 83/21 – obv. razl.) (v nadaljevanju: SD OPN 4).

II. VSEBINA SPREMEMB IN DOPOLNITEV

2. člen

- (1) SD OPN 4 vsebujejo tekstualni del.
- (2) Tekstualni del SD OPN 4 je sestavljen iz:
- odloka,
 - priloge 1: Preglednica dopustnosti pomožnih objektov, ograj, podpornih in opornih zidov, urbane opreme, objektov za oglaševanje ter spominskih obeležij glede na podrobnejšo namensko rabo prostora,
 - priloge 2: Posebni prostorski izvedbeni pogoji (PPIP) za posamezne enote urejanja prostora,
 - priloge 3: Usmeritve za izdelavo občinskih podrobnih prostorskih načrtov (OPPN),
 - priloge 4: Obrazložitve dopustnih oblik zazidave tipa AP, APd in AS.

III. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE

3. člen

V celoti se zamenja besedilo izvedbenega dela odloka, poglavje 3. IZVEDBENI DEL OPN VRHNIKA, od 19. do 120. člena. Novo besedilo se glasi:

»3.1 Uvodne določbe

19. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem odloku, imajo naslednji pomen:

1. **Atrijska hiša** je enostanovanjska stavba z osrednjim ograjenim notranjim dvoriščem (atrijem), h kateremu so obrnjeni stanovanjski prostori. Atrijska hiša je povezana v niz najmanj treh in največ šestih stavb z enakimi tlorisnimi in višinskimi gabariti. Stavbe imajo ločene vhode in skupne ločilne zidove nad skupno parcelno mejo sicer ločenih gradbenih parcel.

2. **Bruto tlorisna površina stavbe (BTP)** je skupna površina vseh etaž stavbe nad terenom in pod njim, vključno z mansardo, podstrešjem, strešnimi terasami, površinami tehničnih in skladiščnih prostorov, pri čemer se upošteva BTP vseh etaž s svetlo višino nad 2 m.

3. **Dvojček** sestavljata dve enako oblikovani enostanovanjski stavbi enakih gabaritov, ki se gradita sočasno z enotnim gradbenim dovoljenjem, na skupni parcelni meji brez medsebojnega odmika, loči ju skupen požarni zid in se stikata tako, da oblikujeta povezano prostostoječo stavbo z ločenima vhodoma in ločenima gradbenima parcelama.

4. **Dvostanovanjska stavba** je stavba z dvema stanovanjskima enotama, ki se gradi na eni gradbeni parceli, pod skupno streho in enim skupnim vhodom in vhodnim prostorom v objektu.

5. **Etaža** je del stavbe med dvema zaporednima stropnima konstrukcijama ali med zadnjo stropno konstrukcijo in streho, in pomeni tudi klet (K), pritličje (P), nadstropje (N), mansardo (M) in terasno etažo (T).

6. **Etažnost objekta** je določena s številom vseh polnih etaž nad terenom.

7. **Faktor odprtih bivalnih površin (FOBP)** je razmerje med odprtimi bivalnimi površinami in celotno površino gradbene parcele.

8. **Faktor izrabe (FI)** je razmerje med BTP stavbe in površino gradbene parcele. V izračun FI se ne upoštevajo BTP kleti, ki so namenjene servisnim prostorom objekta (garaže, kolesarnice in prostori za inštalacije).

9. **Faktor zazidanosti (FZ)** je razmerje med tlorisno projekcijo najbolj izpostavljenih delov stavb nad terenom in površino gradbene parcele. Pri tlorisni projekciji zunanjih dimenzij najbolj izpostavljenih delov stavbe nad terenom se ne upoštevajo balkoni in napušči. V izračun FZ se upoštevajo površine tlorisne projekcije največjih zunanjih dimenzij vseh objektov, skupaj s pomožnimi objekti.

10. **Gradbena linija (GL)** določa linijo, na katero morajo biti z enim robom fasade postavljeni objekti, ki se gradijo na zemljiščih ob tej liniji.

11. **Gradbena meja (GM)** določa mejo, ki je fasade ali nekontinuirani stavbni členi (prizidki, balkoni, nadstreški, previsi ipd.) ne smejo presegati, lahko pa se je dotikajo ali pa so odmaknjeni od nje v notranjost gradbene parcele.

12. **Gradbena parcela (GP)** je zemljišče sestavljeno iz ene ali več zemljiških parcel ali njihovih delov, na katerem stoji oziroma na katerem je predviden objekt in na katerem so urejene površine, ki služijo takšnemu objektu oziroma je predvidena ureditev površin, ki mu bodo služile. Kot GP se štejejo samo tiste zemljiške parcele ali njihovi deli, ki so stavbno zemljišče z ustrezno namensko rabo. Površina skupne dostopne poti, ki služi več kot štirim stanovanjskim enotam, ni del GP in se ne upošteva v izračunu FZ, FI, FOBP ali ZP.

13. **Javna površina** je površina, katere raba je pod enakimi pogoji namenjena in dostopna vsem. Javne površine so javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina in podobna površina.

14. **Klet (K)** je del stavbe, katere prostori se nahajajo od pritličja navzdol.

15. **Kmetija** je kmetijsko gospodarstvo, kot je določeno v predpisih s področja kmetijstva.

16. **Mansarda (M)** je del stavbe, katere prostori se nahajajo nad zadnjim nadstropjem in neposredno pod poševno streho. Mansarda ali bivalno podstrešje je zaprta, toplotno izolirana, naravno osvetljena etaža s stojno višino; neizkoriščena mansarda ni možna.

17. **Nadomestna gradnja** je gradnja, pri kateri se najprej odstrani obstoječi objekt ter namesto njega zgradi nov objekt, ki glede lege, gabaritov, oblike, namembnosti in zunanjega videza objekta ne odstopa bistveno od obstoječega objekta.

18. **Objekt v javni rabi** je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi.

19. **Obrežni pas vegetacije** je pas drevesne in grmovne vegetacije v obvodnem prostoru.

20. **Obstoječi objekt** je objekt, ki je bil zgrajen na podlagi in v skladu z gradbenim oziroma drugim predpisanim upravnim dovoljenjem ali se po zakonu šteje, da ima tako dovoljenje.

21. **Odprte bivalne površine (OBP)** so zelene in tlakovane površine, namenjene zunanjemu bivanju, umiku iz objektov ob naravnih in drugih nesrečah ter ne služijo kot prometne površine ali druge funkcionalne površine za uporabo in delovanje objekta (npr. dostopi, dovozi, parkirišča, prostori za ekološke otoke). Odprte bivalne površine vključujejo najmanj 70 % zelenih površin na raščenem terenu in največ 30 % tlakovanih površin.

22. **Odstranitev objekta** je izvedba del, s katerimi se objekt odstrani, poruši ali razgradi.

23. **Parkiraj in se pelji (P&R)** je večji javni parkirni prostor, kjer potniki parkirajo svoje vozilo in nadaljujejo pot z javnim prevoznim sredstvom.

24. **Paviljonski tip objekta** je pritlična, pretežno transparentna stavba z večjimi steklenimi površinami ali odprtini.

25. **Praviloma** je izraz, ki pomeni, da je treba upoštevati določila tega odloka. Če to zaradi utemeljenih razlogov in omejitev ni možno, je treba odstop od določil odloka obrazložiti in utemeljiti v postopku za pridobitev upravnega dovoljenja za poseg v prostor.

26. **Pritličje (P)** je del stavbe, katerega prostori se nahajajo neposredno nad zemeljsko površino ali največ 1,40 m nad njo.

27. **Prizidava objekta** je povečanje BTP obstoječega objekta za največ 60 % osnovnega legalno zgrajenega objekta. Izjemoma so dopustne prizidave za več kot 60 % BTP k objektom družbenih dejavnosti (šole, vrtci, zdravstveni dom ipd.).

28. **Raščen teren** so površine, ki ohranjajo neposreden stik z geološko podlago in s tem sposobnost zadrževanja in ponikanja vode ter omogočajo zasaditev visoke vegetacije.

29. **Regulacijske črte** določajo urbanistične meje umeščanja objektov v prostor in razmejitve površin javnega in zasebnega interesa. Razvrščajo se na: regulacijske linije, gradbene linije in gradbene meje.

30. **Regulacijske linije (RL)** razmejujejo površine, namenjene javni rabi, od površin, namenjenih zasebni rabi.

31. **Simetrična dvokapnica** je streha osnovnega objekta s slemenom vzporednim z daljšo stranico objekta, kjer sta obe strešini simetrični z vidika naklona.

32. **Skupna dostopna pot** je avtomobilski dovoz, ki vodi od javne ceste do več gradbenih parcel. Skupna dovozna pot je samostojna parcela in ni del gradbenih parcel objektov, če služi več kot štirim stanovanjskim enotam.

33. **Sleme** je vrhnji rob ostrejša oziroma stični rob strešin in je hkrati najvišja točka objekta.

34. **Stanovanjska stavba** je objekt z enim ali dvema stanovanjskim enotama, v katerem je več kot 50 % BTP nad terenom namenjenih bivanju.

35. **Stavba** je objekt z enim ali več prostori, v katere človek lahko vstopi in so namenjeni prebivanju ali opravljanju dejavnosti.

36. **Tehnološki park** je območje, v katerem delujejo podjetja z razvitimi tehnologijami in storitvami z visoko vsebnostjo znanja.

37. **Terasa** je pohodna ravna streha na objektu, ki je lahko nadkrita s streho ali nadstreškom.

38. **Terasna etaža (T)** je del stavbe, katere prostori so nad zadnjim nadstropjem in neposredno pod ravno oziroma poševno streho z naklonom do 10°. Bruto tlorisna površina terasne etaže ne presega 70 % bruto tlorisne površine predhodne etaže.

39. **Teren v naklonu** je teren, katerega višinska razlika na gradbeni parceli meri več kot 1 m na razdalji 10 m.

40. **Večstanovanjska stavba** je stanovanjska stavba z več kot dvema stanovanjema na skupnem zemljišču.

41. **Venec stavbe** je konstrukcijski element na zunanjem obodu stavbe v ravnini stropa zadnje polne etaže, neposredno pod podstrešjem, mansardo ali terasno etažo.

42. **Višina stavbe** se meri od kote terena ob vhodu v pritličje do najvišje točke slemena stavbe s poševno streho (eno ali večkapnica) ali na vencu stavbe z ravno streho. V primeru gradnje v terenu z naklonom se višina stavbe meri od najnižje kote stavbe ob stiku s terenom do najvišje točke na slemenu ali vencu objekta.

43. **Vodnogospodarske ureditve** so dela za vzdrževanje in urejanje voda ter ukrepi za preprečevanje škodljivega delovanja voda, na primer zadrževalniki, ureditve za odvzem in odvod vode, ureditve poplavnih ravnic, nasipi za obrambo pred poplavi in regulacije vodotokov ter drugi protipoplavni ukrepi.

44. **Vrstna hiša** je enostanovanjska stavba, povezana v niz najmanj treh in največ šestih stavb z enakimi tlorisnimi in višinskimi gabariti. Stavbe imajo ločene vhode in skupne ločilne zidove nad skupno parcelno mejo sicer ločenih gradbenih parcel. Osvetljena je le iz dveh strani.

45. **Zbirno mesto za odpadke** je prostor za stalno, redno in nemoteno ločeno zbiranje odpadkov v posodah do dneva prevzema odpadkov.

46. **Zelena stena** je zunanja stena objekta (fasada), ki jo pokriva vegetacijski sloj.

47. **Zelena streha** je streha, ki jo pokriva zemljina z vegetacijskim slojem.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem odloku, katerih pomen ni določen v prvem odstavku tega člena, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja prostorskega načrtovanja in graditve objektov ter drugi predpisi.

(3) Kadar se pomen izrazov v tem odloku, ki so vsebinsko enaki izrazom iz predpisov, zaradi spremembe teh aktov spremeni, se uporabljajo v svoji spremenjeni obliki.

20. člen

(pomen kratic)

Kratice, ki se poleg tistih, navedenih v 19. členu, uporabljajo v tem odloku, imajo naslednji pomen:

- EUP: enota urejanja prostora,
- GJI: gospodarska javna infrastruktura,
- GP: gradbena parcela,
- KNP: konservatorski načrt za prenovu,
- DGD: dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja,
- PIN: prostorski izvedbeni načrt (ZN, UN, LN, OLN, OPPN),
- PIP: prostorski izvedbeni pogoji,
- PM: parkirno mesto,
- OPPN: občinski podrobni prostorski načrt.

21. člen

(stopnja natančnosti mej)

Meje EUP so določene na zemljiških parcelah. Podatek o zemljiških parcelah je lahko pozicijsko nenatančen in se v določenih primerih razlikuje od dejanskega stanja v naravi. V teh primerih je treba pri uporabi grafičnih prikazov upoštevati dejansko stanje v naravi.

22. člen

(enote urejanja prostora)

(1) Območje občine se deli na EUP. EUP je enovito območje, določeno na podlagi analize značilnosti prostora, omejitev iz pravnih režimov, načrtovanih prostorskih ureditev in namenske rabe.

(2) Določena sta dva nivoja EUP:

- makroenote, ki so večja geografska območja in predstavljajo naselja: Blatna Brezovica (BB), Borovnica (BO), Drenov Grič (DG), Podlipa (PO), Smrečje (SM), Stara Vrhnika (SV), Verd (VE), Velika Ligojna (VL), Vrhnika (VR), Zaplana (ZA),
- EUP, ki so označene z oznako, ki določa makroenoto, podrobno namensko rabo in zaporedno številko. Kadar se enota urejanja prostora ne ureja samo s tem prostorskim aktom, je v drugi vrstici izpisana oznaka načina urejanja z obstoječim ali predvidenim OPPN.

(3) Na karti je naslednji zapis oznak EUP, na primer:

VR_475**SSeb****OPPN**

pri čemer je:

- VR – oznaka makroenote,
- SSeb – oznaka podrobne namenske rabe,
- 475 – oznaka, na katero so podane usmeritve za pripravo OPPN oziroma podrobni PIP,
- OPPN – oznaka načina urejanja.

3.2 Namenska raba

23. člen

(vrste namenske rabe prostora)

(1) Na območju Občine Vrhnika je določena naslednja namenska raba prostora:

I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
S	območja stanovanj	SSea	stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na ravnem terenu
		SSeb	stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na razgibanem terenu
		SSv	stanovanjske površine za večstanovanjske objekte
		SB	stanovanjske površine za posebne namene
		SK	površine podeželskega naselja
		SP	površine počitniških hiš
C	območja centralnih dejavnosti	CU	osrednja območja centralnih dejavnosti
		CD	druga območja centralnih dejavnosti
I	območja proizvodnih dejavnosti	IP	površine za industrijo
		IG	gospodarske cone
		IK	površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo
B	posebna območja	BT	površine za turizem
		BC	športni centri
Z	območja zelenih površin	ZS	površine za oddih, rekreacijo in šport
		ZP	parki
		ZV	površine za vrtičkarstvo
		ZD	druge urejene zelene površine
		ZK	pokopališča
P	območja prometnih površin	PC	površine cest
		PŽ	površine železnic
		PO	ostale prometne površine

E	območja energetske infrastrukture		
O	območja okoljske infrastrukture		
F	območja za potrebe obrambe v naselju		
A	površine razpršene poselitve		
Ag	območja razpršene gradnje		
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
K1	najboljša kmetijska zemljišča		
K2	druga kmetijska zemljišča		
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
G	gozdna zemljišča		
IV. OBMOČJA VODA			
V	površinske vode	VC	celinske vode
VI	območja vodne infrastrukture		
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
L	območja mineralnih surovin	LN	površine nadzemnega pridobivalnega prostora
f	območja za potrebe obrambe zunaj naselij		

(2) Namenska raba prostora je prikazana na kartah v merilu 1:5000 »Prikaz območij enot urejanja prostora, podrobne namenske rabe in prostorskih izvedbenih pogojev«.

3.3 Razpršena gradnja

24. člen

(stavbišča objektov razpršene gradnje)

(1) Za vse legalno zgrajene objekte na območju krajine, ki so po ZPNačrt razpršena gradnja in evidentirani v kartografskem delu OPN kot informacija o dejanskem stanju v prostoru (kataster stavb) ter nimajo določene GP, v skladu z zakonskimi in podzakonskimi predpisi, ki urejajo to področje, velja, da jim pripada GP, iz veljavnega upravnega dovoljenja, objektom zgrajenim pred letom 1967 pa GP, v velikosti 1,5 stavbišča. Na teh zemljiščih je dopustna nadomestna gradnja z največjim dopustnim povečanjem BTP objekta za 10 % od obstoječega, redno vzdrževanje, prenova, rekonstrukcija, prizidava za 10 % od velikosti BTP obstoječega objekta vse v smislu oblikovne sanacije ali kadar gre za izboljšanje bivalnega standarda v teh objektih – brez dodajanja novih stanovanjskih enot ali prostorov za opravljanje novih dejavnosti.

(2) Na območju GP, določene v gradbenem dovoljenju, je dopustna postavitev:

- po en pomožni objekt za lastne potrebe iste vrste po določilih 33. člena,
- ograj po določilih 38. člena in
- podpornih zidov po določilih 39. člena tega odloka.

(3) Gradnje iz prvega odstavka tega člena, s katerimi se poveča BTP, so po uveljavitvi tega odloka dopustne samo kot enkratni poseg. Objekta, ki je bil zgrajen na mestu poprej odstranjenega objekta, ni dopustno prizidati oziroma povečati BTP z rekonstrukcijo.

(4) V primeru dopustnih posegov oblikovne sanacije objektov razpršene gradnje se upošteva določila 45. člena tega odloka.

3.4 Splošni prostorski izvedbeni pogoji

3.4.1 Določanje prostorskih izvedbenih pogojev

25. člen

(PIP, ki veljajo za EUP)

(1) Za EUP veljajo:

- splošni PIP, določeni v poglavju 3.4 (25. do 88. člen),
- PIP glede na namensko rabo, določeni v poglavju 3.5 (89. do 120. člen),
- posebni PIP za posamezne EUP so v prilogi 2, ki je sestavni del tega odloka.

(2) Splošni PIP se uporabljajo v vseh EUP, razen če je s PIP glede na namensko rabo in posebnimi PIP določeno drugače.

(3) PIP glede na namensko rabo dopolnjujejo ali spreminjajo splošne PIP.

(4) Posebni PIP za posamezne EUP dopolnjujejo ali spreminjajo splošne PIP oziroma PIP glede na namensko rabo.

3.4.2 Dopustne dejavnosti

26. člen

(dopustne dejavnosti)

(1) PIP o dopustnih dejavnostih so opredeljeni v določilih 89. do 120. člena tega odloka, ki se nanašajo na PIP glede na namensko rabo.

(2) Preglednica: Pojasnilo povezav med izrazi s področja dopustnih dejavnosti, uporabljenimi v tem odloku in področnimi predpisi o standardni klasifikaciji dejavnosti:

Poimenovanje dopustnih dejavnosti v tem odloku	Dejavnosti, navedene v področnih predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti
kmetijstvo in gozdarstvo	A kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo
rudarstvo	B rudarstvo
proizvodne dejavnosti	C predelovalne dejavnosti D oskrba z električno energijo, plinom, paro E oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki; saniranje okolja F gradbeništvo

obrtne dejavnosti	C predelovalne dejavnosti F gradbeništvo G trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil
trgovske in storitvene dejavnosti	G trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil
promet in skladiščenje	H promet in skladiščenje
gostinstvo in turizem	I gostinstvo
poslovne dejavnosti	J informacijske in komunikacijske dejavnosti K finančne in zavarovalniške dejavnosti L poslovanje z nepremičninami M strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti N druge raznovrstne poslovne dejavnosti
družbene dejavnosti	O dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti P izobraževanje Q zdravstvo in socialno varstvo R kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti
druge dejavnosti	S druge dejavnosti T dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo U dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles

27. člen

(spremembe namembnosti objektov)

Spremembe namembnosti objektov so dopustne v skladu z namensko rabo zemljišč in dopustnimi dejavnostmi, ki so določene za EUP.

3.4.3 Dopustne gradnje in drugi posegi v prostor

28. člen

(dopustne gradnje)

(1) PIP o dopustnih gradnjah so podrobno opredeljeni v določilih 89. do 120. člena tega odloka, ki se nanašajo na PIP glede na namensko rabo. V skladu z njimi:

a) so dopustne gradnje in/ali spremembe namembnosti obstoječih objektov:

- gradnja novega objekta, prizidava objekta,
- nadomestna gradnja,
- rekonstrukcija,
- odstranitev objekta,
- vzdrževanje objekta;

b) določila pod točko a) tega odstavka niso dopustna za namene opravljanja ali razširitve naslednjih dejavnosti:

- kompostiranja,
- bioplinarne,
- asfaltnih baz,
- zbiranje, predelava in odlaganje nevarnih odpadkov, razen, če gre za dejavnost javnega komunalnega podjetja,
- dejavnosti, ki lahko povzročajo prekomerne emisije smrada, prekomeren hrup in druge škodljive vplive na ljudi in okolje.

(2) Če ta odlok ali drug predpis ne določa drugače, so na zakonito zgrajenem objektu, ki po namembnosti ni skladen z namensko rabo, dopustne samo rekonstrukcija, vzdrževanje in odstranitev objekta.

(3) Prizidani del objekta je treba priključiti na komunalni priključek objekta, h kateremu se izvaja prizidava, razen če se hkrati s prizidavo spremeni tudi namembnost objekta iz enostanovanjske v dvostanovanjsko stavbo.

29. člen

(dopustni objekti, naprave in ureditve)

Če ta odlok ali drug predpis ne določa drugače, so na celotnem območju občine dopustni gradnja, rekonstrukcija, odstranitev in vzdrževanje:

- objekti, vodi in naprave GJI;
- podzemno elektroenergetsko in komunikacijsko omrežje ter samostojne transformatorske postaje in razdelilne elektroenergetske postaje napetostnega nivoja 20 kV in manj, nadzemni elektroenergetski vodi napetostnega nivoja 20 kV in manj v pristnem območju, nadzemni komunikacijski vodi v pristnem območju;
- ekološki otoki (razen na območjih namenske rabe ZP, K1 in K2);
- podzemne etaže (garaže in kleti) na območjih stavbnih zemljišč povsod tam, kjer in v kakršnem obsegu to dopuščajo geomehanske razmere, hidrološke razmere, potek komunalnih vodov, zaščita podtalnice in stabilnost sosednjih objektov; na območjih ZP samo do 60 % površine parka, s tem da mora biti na celotnem območju parka možno saditi drevesno vegetacijo;
- objekti za obrambo, zaščito in reševanje v naravnih in drugih nesrečah;
- naprave za potrebe raziskovalne in študijske dejavnosti (meritve, zbiranje podatkov);
- avtobusna postajališča (na K1 in K2 samo ob rekonstrukciji ceste);
- javne površine za pešce in kolesarje (pešpoti, kolesarske povezave, brvi, pločniki, podhodi in nadhodi za pešce ipd.);
- vodnogospodarske ureditve (razen na K1 in K2);
- objekti in ureditve za prilagajanje na podnebne spremembe, katerih investitor je občina (razen na K1 in K2);
- agrarne operacije;
- javne odprte površine na območjih stavbnih zemljišč (zelene površine, drevoredi, trgi ipd.);

- dostopi za funkcionalno ovirane osebe na območjih stavbnih zemljišč (tudi gradnje zunanjih dvigal na obstoječih objektih);
- javne ceste in cestni objekti (mostovi idr.) (razen na K1 in K2);
- parkirne površine na območjih stavbnih zemljiščih, pod pogojem, da služijo osnovni namembnosti območja;
- manjše naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, skladno in pod pogoji uredbe, ki ureja to področje.

30. člen

(vzdrževanje objektov)

(1) Namestitev panelov za izkoriščanje sončne energije je dopustna na vseh tipih strehe, vendar je na poševnih strehah dopustna tako, da najvišja točka panelov od površine strešne plošče ne odstopa za več kot 50 cm. Izjemoma je dopustna postavitve panelov na tla, in sicer pod pogoji, ki jih določajo področni predpisi. Na območjih namenske rabe IP in IG je dopustna uporaba fasadnih panelov za izkoriščanje sončne energije.

(2) Dopustna je namestitev vseh vrst toplotnih črpalk na GP stavb.

(3) Klimatske in prezračevalne naprave naj se na objekte nameščajo tam, kjer so vidno najmanj izpostavljene.

(4) Pri izvajanju vzdrževalnih delih na večstanovanjskih objektih in objektih s svojevrstno oblikovno in zazidalno zasnovo (kot so šole, vrtci, poslovni objekti ipd.) je treba upoštevati:

- zamenjava oken in vrat je dopustna v enaki velikosti, obliki in barvi, kot je bilo določeno v gradbenem dovoljenju za stavbo oziroma v enotni barvi za celoten objekt;

- zasteklitve balkonov ter postavitve senčil, nadstreškov v atrijih in klimatskih naprav so dopustne na podlagi enotne projektne rešitve za celoten objekt;

- pri obnovi fasad je treba upoštevati barve, ki jih določa ta odlok;

- pri vzdrževanju je treba ohraniti oziroma zagotoviti prvotne kakovostne fasadne elemente.

(5) Za objekte, ki so varovani s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, je treba pridobiti soglasje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine.

(6) Na celotnem območju občine je na obstoječih, legalno zgrajenih objektih gospodarske javne infrastrukture dopustna izvedba vzdrževalnih del v javno korist, skladno s predpisi o graditvi objektov.

30.a člen

(fotonapetostne naprave na kulturni dediščini)

(1) Ne glede na določbe 29. in 30. člena se fotonapetostne naprave na objektih in območjih kulturne dediščine, vključno z njihovimi vplivnimi območji, ki so razglašeni za kulturni spomenik, ob upoštevanju varovanih vrednot lahko umeščajo izjemoma in na način, da niso v nasprotju z varstvenim režimom iz odloka o razglasitvi.

(2) Ne glede na določbe 29. in 30. člena se fotonapetostne naprave na objektih in na območjih kulturne dediščine, ki ni razglašena za kulturni spomenik, lahko umeščajo, če:

- niso vizualno zaznavni na način, da bi prizadeli varovane vrednote in prostorski kontekst dediščine;

- zgodovinska, izvorna substanca dediščine ostane v največji možni meri nedotaknjena, morebitni posegi vanjo pa so reverzibilni;

- se na strešne površine namesti le fotonapetostne panele, medtem ko morajo biti baterijski hranilniki in drugi deli fotonapetostnih naprav vgrajeni na drugih, manj izpostavljenih mestih;

- se fotonapetostni paneli vključujejo v samo strukturo stavbe v obliki, dimenzijah, stopnji odboja svetlobe in barvah strešne kritine;

- je vgradnja fotonapetostnih naprav skladna z obstoječo morfologijo objekta;

- so usklajeni s tradicionalnimi/prepoznavnimi oblikovnimi značilnostmi zavarovanega območja naselja oziroma krajine;

- umestitev in oblikovni izgled ne vplivata na oblikovne značilnosti zavarovanih parkov in vrtov.

(3) Za posege, ki so potrebni zaradi umeščanja fotonapetostnih naprav, na objekte in območja kulturne dediščine, ki so varovani s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, je treba pridobiti soglasje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine.

31. člen

(drugi posegi v prostor)

(1) Drugi posegi v prostor, ki niso gradnja, ampak v skladu s predpisi o urejanju prostora pomenijo poseg v prostor, kot so npr. agrooperacije, krčitve gozda, poljske poti, gozdne ceste, gozdne vlake, prostori za skladiščenje lesa, morajo biti načrtovani sonaravno. Na območjih, za katere veljajo varstveni režimi in ležijo na ogroženih območjih, je za posege treba pridobiti mnenja pristojnih organov.

(2) Pri ureditvah stoječih voda, vodotokov in hudournikov je treba upoštevati usmeritve hidrotehnične stroke. Obrežno vegetacijo ob vodotokih je treba v čim večji meri ohranjati. Tlorisne zasnove stoječih voda naj posnemajo naravne oblike jezer in ribnikov.

(3) Z urejanjem kmetijskih zemljišč ter z gradnjo kmetijskih in gozdnih prometnic se ne sme sprožiti nevarnih erozijskih procesov, porušiti ravnotežja tal ali preprečiti odtoka meteornih voda, visokih voda in hudournikov.

(4) Gozdne ceste in poljske poti so široke največ 3,5 m, razen v ostrih zavojih in pred zožitvami (npr. podvozi, mostovi) ter na ravnih delih, kjer so dopustne ureditve izogibalšč in skladišč za les.

(5) Pri urejanju kmetijskih zemljišč je treba ohranjati:

- pasove vegetacije in posamezna drevesa ali skupine dreves, kjer razmere to dopuščajo,

- gozdni rob.

(6) Nasipe, odkopne brežine in druga izpostavljena pobočja je treba zavarovati pred erozijo. Brežine z blagimi nakloni je treba zatraviti, utrditi z grmovnimi prepleti ali zasaditi z grmovnicami, ki dobro vežejo podlago. V primeru strmejših brežin, kjer naravna zavarovanja niso zadostna, je treba uporabljati za zavarovanje elemente, ki omogočajo zasaditev z grmovnicami. Na enak način se lahko zavarujejo strma pobočja nelegalnih kopov z deli, ki ne sodijo med dela po rudarskih metodah, ki so opredeljena v področnih zakonskih in podzakonskih aktih.

3.4.4 Pomožni objekti

32. člen

(skupna določila za pomožne objekte)

(1) Pomožni objekti so: objekti za lastne potrebe, pomožni kmetijski objekti, začasni objekti, vadbena objekti, objekti za spremljanje stanja okolja, ograje, podporni in oporni zidovi, urbana oprema, objekti za oglaševanje in spominska obeležja.

(2) Pomožni objekti niso namenjeni bivanju in razen priključka na javno pot ne smejo imeti samostojnih priključkov na objekte GJL.

(3) Na območjih, varovanih s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, so dopustni le tisti pomožni objekti glede na namen in dopustno lokacijo, ki so skladni z varstvenim režimom za posamezno območje.

(4) Dopustni pomožni objekti glede na namensko rabo prostora so določeni v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka.

33. člen

(objekti za lastne potrebe)

(1) Objekti za lastne potrebe so:

– nadstrešek: streha, namenjena zaščiti osebnih motornih vozil in koles, zbirnih mest za komunalne odpadke ali kot streha nad zunanjimi bivalnimi površinami ipd., z bruto površino največ 36 m² in višino najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta;

– garaža: enoetažen objekt, namenjen shranjevanju osebnih motornih vozil, z bruto površino največ 50 m² in višino najvišje točke največ 6 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;

– drvarnica: enoetažen objekt, namenjen hrambi trdnega kuriva, z bruto površino največ 20 m² in višino najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta, pri katerem je streha hkrati strop nad prostorom;

– lopa: namenjena shranjevanju orodja, vrtno opreme ipd., s površino do 20 m² in višino najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;

– steklenjak, zimski vrt: enoetažen, s steklom pokrit prostor za gojenje rastlin, z bruto površino največ 20 m² in višino najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;

– uta oziroma senčnica: enoetažna, delno odprta stavba, katere streha je hkrati strop nad prostorom, z bruto površino največ 20 m² in višino najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta;

– bazen: montažen ali obzidan prostor za vodo, namenjen kopanju, prostornina do 60 m³, globina do 2 m;

– grajeni prostor na drevesu: površina do 5 m², višina od tal do vrha objekta do 5 m;

– grajeni prostor na vodi: površina do 10 m²;

– rezervoar za utekočinjeni naftni plin ali nafto s priključkom na objekt: prostornina do 5 m³, zgrajen v skladu s predpisi, ki urejajo področje naprav za vnetljive tekočine in pline ter v skladu s pogoji njegovega dobavitelja;

– zajetje, vrtina ali vodnjak za lastno oskrbo s pitno vodo: globina do 30 m;

– zbiralnik za kapnico: montažen ali obzidan in nadkrit prostor za vodo, prestreženo ob padavinah, navadno s strehe, prostornina do 30 m³;

– pesjak: površine do 15 m², višine 1,8 m in minimalno širino 2 m;

– rastlinjak: ogrodje pokrito s tkanino ali PVC materialom za varstvo rastlin pred vremenskimi vplivi, površine največ 36 m² in višine največ 2,5 m, tla pod rastlinjakom predstavljajo raščen teren.

(2) Objekti za lastne potrebe so lahko zgrajeni le na GP stavbe h kateri se gradijo, in sicer najdlje za čas njenega obstoja.

(3) Ob stanovanjskih stavbah, počitniških hišah in na območjih namenske rabe SB je dopustno zgraditi samo po en objekt iste vrste. Izjemoma se dopušča gradnja dveh nadstreškov na eni GP.

(4) Na GP večstanovanjske stavbe se lahko za vsako stanovanje zgradi največ po en objekt za lastne potrebe iste vrste in skupaj največ toliko kot dopušča FZ.

(5) Na območjih večstanovanjskih stavb, za katera priprava OPPN ni predvidena, je gradnja objektov za lastne potrebe dopustna le skladno z enotno zasnovo ureditve, ki se izdela za celotno območje večstanovanjskih stavb.

(6) Objekti za lastne potrebe morajo biti oblikovani v slogu osnovnega objekta. Dopustni so le pritlični objekti. Dopustne so dvokapne, enokapne, ravne ali zelene strehe. Strešne frčade niso dopustne. Objekti so lahko ločeni od osnovnega objekta ali pa se z njim stikajo.

(7) Rezervoar za utekočinjeni naftni plin ali nafto je dopusten na dvoriščni strani objekta oziroma mora biti umeščen v prostor tako, da ni vidno izpostavljen.

(8) Na območjih namenske rabe CU je gradnja objektov za lastne potrebe dopustna samo na dvoriščni strani objekta.

(9) Na območjih naselbinske in stavbne kulturne dediščine je:

– drvarnica oblikovana v podolgovatem tlorisu, z obodom iz lesenih pokončnih letov, dvokapno streho z naklonom 40–45° in opečno kritino. Izjemoma, če ni vpliva na varovane lastnosti enote, so dopustna odstopanja, ki jih potrdi pristojni zavod za varstvo kulturne dediščine;

– garaža locirana v sklopu objekta oziroma izven objekta v obliki nadkritih PM;

– enoetažna pritlična lopa lesena; dopustna je le, če to dopušča zasnova domačije oziroma hiše z vrtom;

– nadstrešek možen le, če to dopušča značaj objekta ali odprtega prostora;

– uta oziroma senčnica lesena in nemoteče vključena v prostor.

(10) Znotraj zgodovinskih naselbinskih jeder in na območjih dediščinske kulturne krajine je bazen dopusten na podlagi predhodne preveritve nemoteče vključitve v prostor in soglasja pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

(11) Na območjih naselbinske kulturne dediščine in dediščinske kulturne krajine so steklenjaki in rastlinjaki dopustni izjemoma, če je pridobljeno soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

34. člen

(pomožni kmetijski objekti)

(1) Pomožni kmetijski objekti so:

– kozolec: lesena konstrukcija za sušenje in shranjevanje kmetijskih pridelkov, praviloma krme, s tlorisno površino največ 150 m² in višino do dve etaži, če gre za dvojni kozolec (toplar) oziroma z dolžino največ 30 m in z višino najvišje točke objekta največ 6 m, če gre za enojni kozolec;

- kmečka lopa: enoetažen, pritličen objekt, namenjen shranjevanju kmetijske mehanizacije in lesnih goriv, shranjevanja oziroma sušenja lesa, z bruto površino največ 150 m², katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - skedenj: enoetažen, pritličen objekt za opravljanje kmečkih opravil in shranjevanje sena ali slame z bruto površino največ 150 m², katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - senik: enoetažen, lesen, pritličen objekt za shranjevanje sena z bruto površino največ 150 m² in višino najvišje točke največ 6 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - kašča: enoetažen, pritličen objekt, namenjen shranjevanju žita, koruze in drugih poljščin, z bruto površino največ 150 m² in višino najvišje točke 6 m merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - čebelnjak: montažen ali lesen, enoetažen in pritličen objekt, namenjen gojenju čebel, bruto površina največ 40 m² in višina najvišje točke 4 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - stavba za rastlinsko pridelavo: enoetažen, pritličen objekt, namenjen pridelavi rastlin z bruto površino do 150 m² in višino najvišje točke največ 6 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - silos: objekt v obliki stolpa ali korita za hranjenje in skladiščenje snovi v razsutem stanju oziroma za konzerviranje krme – tlorisna površina največ 100 m², višina najvišje točke objekta največ 10 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
 - gnojišče: objekt za skladiščenje hlevskega gnoja, zgrajen kot za vodo neprepustna ploščad, drenirana v za vodo neprepustno gnojnično jamo in brez odvoda v površinske ali podzemne vode, tlorisna površina največ 200 m² in višina najvišje točke objekta največ 2 m, merjeno od najnižje povprečne točke terena;
 - zbiralnik gnojnice ali gnojevke: za vodo neprepustna laguna ali drug podoben za vodo neprepusten objekt, lahko je zavarovan z varovalno ograjo, prostornine do 1000 m³;
 - vodni zbiralnik: vkopan v tla, katerega dno je obdelano s folijo ali z naravnim neprepustnim materialom in ki je namenjen zbiranju vode za namakanje in druga podobna kmečka opravila, lahko je zavarovan z varovalno ograjo, prostornine do 1000 m³ in največja globina do 2 m, merjeno od terena oziroma roba do dna;
 - betonsko korito: namenjeno zbiranju vode za namakanje in druga podobna kmečka opravila, lahko je zavarovan z varovalno ograjo, prostornine do 250 m³;
 - ribnik kot vodno zajetje: umetno narejena kotanja ali betonsko korito z zajezeno vodo za hrambo rib ali drugih vodnih živali, če nima stika z odprto vodo, tlorisna površina pri betonskem koritu do 30 m², pri umetno narejeni ali naravni kotanji do 100 m², globina od terena oziroma roba korita do dna pa do 2 m, lahko je zavarovan z varovalno ograjo;
 - vrtina ali vodnjak: za namakanje kmetijskih zemljišč, globina do 30 m;
 - hlevski izpus: ograjena in vodo neprepustna ploščad ob hlevu ali v njegovi neposredni bližini, namenjena gibanju živali na prostem, drenirana v za vodo neprepustno gnojnično jamo in brez odvoda v površinske ali podzemne vode, tlorisna površina največ 200 m²;
 - staja: lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen zavetju rejnih živali na paši, tlorisne površine do vključno 100 m²;
 - krmišče: na vse strani odprt prostor brez posebej utrjenih tal in z lahko montažno streho na opornikih, namenjen krmljenju živine v času, ko primanjkuje paše, in med prezimovanjem živali na pašnikih, tlorisna površina največ 200 m² in višina najvišje točke največ 6 m, merjeno od najnižje povprečne točke terena, če je streha hkrati strop nad prostorom;
 - ograja za pašo živine, obora za rejo divjadi: višina največ 2,2 m.
- (2) Pomožne kmetijske objekte je dopustno graditi na območjih namenske rabe SK, A, Ag in IK. Na drugih območjih stavbnih zemljišč je pomožne kmetijske objekte dopustno graditi, če gre za potrebe delovanja obstoječe kmetije.
- (3) Pomožne kmetijske objekte je dopustno graditi:
- če ima investitor kmetijsko gospodarstvo vpisano v register kmetijskih gospodarstev;
 - če gre za potrebe delovanja obstoječe kmetije, kar pomeni, da so osnovni kmetijsko gospodarski objekti že zgrajeni in v uporabi (npr. hlev) oziroma se gradijo sočasno;
 - če investitor utemelji potrebo po gradnji pomožnega kmetijskega objekta s povečanjem števila glav živine ali obdelovalnih površin z ustreznimi izkazi iz registra kmetijskih gospodarstev in mnenjem javne službe kmetijskega svetovanja.
- (4) Pomožni kmetijski objekti se praviloma umeščajo tako, da z osnovnimi objekti kmetije tvorijo zaključeno gručo poslopij, ki so med seboj povezana z dovozi, potmi in drugimi utrjenimi površinami. Izjema so objekti, ki niso stavbe (npr. ograja za pašo živine) ali pa je njihovo umeščanje vezano na obdelovalne površine, pašnike, trajne nasade ipd. (za umeščanje objektov na K1 in K2 je treba upoštevati tudi pogoje 114. in 115. člena tega odloka).
- (5) Čebelnjaki na območjih namenske rabe K1, K2 in G morajo biti prenosni ali postavljeni na točkovnih temeljih. Investitor gradnje mora imeti status čelbarja in čebelnjak vpisati v register čebelnjakov. Površina čebelnjaka na območju namenske rabe G je največ 20 m².
- (6) Na območjih kulturne dediščine ograditev gnojišča, koritastega silosa in drugih podobnih objektov, ki jih obdaja zid, ne sme presegati višine 1,3 m.
- (7) Na območjih kulturne dediščine in v odprti krajini je dopustna postavitve le regionalno značilnih skednjev in kozolcev (toplar, nizki toplar, enojni kozolec in vzporedni enojni kozolec).
- (8) Na območjih kulturne dediščine je dopustna postavitve silosa samo v horizontalni obliki.
- (9) Na območjih naselbinske kulturne dediščine in dediščinske kulturne krajine je postavitve stavb za rastlinsko pridelavo dopustna, če je pridobljeno soglasje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine.
- (10) Pri vodnem zajetju, vrtini oziroma vodnjaku mora biti v skladu s predpisi s področja voda, pridobljeno vodno dovoljenje za namakanje kmetijskih zemljišč.
- (11) Ograjevanje gozdnih in kmetijskih zemljišč ni dopustno, razen v primeru obore za rejo divjadi, ograje za pašo živine, ograje za zaščito kmetijskih pridelkov ter fizičnega varovanja in ograjevanja posameznih delov gozdov in kmetijskih zemljišč, v skladu s predpisi, ki urejajo področje gozdov in kmetijskih zemljišč.
- (12) Sprememba namembnosti pomožnih kmetijskih objektov, ki so bili zgrajeni izven območja stavbnih zemljišč, ni dopustna.
- (13) V območjih varovanih po predpisih s področja varstva kulturne dediščine oblikovanje pomožnih kmetijskih objektov sledi tradicionalnim vzorcem. Regionalno značilni pomožni kmetijski objekti, kot so npr. čebelnjak, kašča, skedenj, kozolec (toplar, nizki toplar, enojni kozolec in vzporedni enojni kozolec), se lahko gradijo na osnovi pridobljenih kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

35. člen

(začasni objekti)

(1) Začasni objekti so namenjeni sezonski turistični ponudbi ali prireditvam, in so:

- kiosk oziroma tipski zabojnik: tlorisna površina največ 20 m² in višina najvišje točke največ 3,5 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom;
- stojnica;
- pomol: vstopno-izstopno mesto za pristajanje in kratkotrajni privez čolnov, dolžina do 10 m, širina pa do 1,5 m;
- odprt sezonski gostinski vrt: urejeno zemljišče kot del gostinskega obrata, tlorisna površina zemljišča največ 50 m² in višina najvišje točke največ 4 m, merjeno od najnižje točke objekta;
- pokriti prireditveni prostor: pokrit z napihljivo konstrukcijo ali montažnim šotorom: tlorisna površina do 500 m², višina najvišje točke 6 m, merjeno od najnižje točke objekta;
- oder z nadstreškom: tlorisna površina do 30 m², višina najvišje točke do 6 m, merjeno od najnižje točke objekta, razpon nosilnih delov pa do 3 m, in če ta razpon presega 3 m, morajo biti sestavljeni iz montažnih elementov;
- cirkus: prireditveni prostor v montažnem šotoru (arena s tribunami za gledalce) in ograjeno zunanjo površino, namenjeno potujočemu zabavišču, šotor in drugi objekti so montažni;
- časasna tribuna za gledalce na prostem: tlorisna površina največ 500 m² in višina najvišje točke največ 3,5 m, merjeno od najnižje povprečne točke terena;
- montažna sanitarna enota: lahko tudi v zabojniku, tlorisna površina do 25 m², višina do 3,5 m.

(2) Začasni objekti, namenjeni sezonski turistični ponudbi ali prireditvam, se lahko postavijo na površinah, ki so po namenski rabi določene za ta namen, ali na površinah v lasti države ali občine, na katerih takšno gradnjo dovoli upravljavec teh nepremičnin. Postavljeni so začasno, glede na letni čas, čas trajanja prireditve ali gostovanja cirkusa. Po odstranitvi je treba vzpostaviti prvotno stanje na zemljišču, na katerem je bil objekt postavljen.

(3) Postavitev začasnega objekta ne sme povzročiti poškodb na sosednjih površinah in objektih ter mora omogočati vse oblike intervencij.

36. člen

(vadbeni objekti)

(1) Vadbeni objekti so namenjeni športu in rekreaciji na prostem, in so:

- otroško in drugo javno igrišče: površina do 1000 m²,
 - športno igrišče: brez grajenih tribun, tlorisna površina do 1000 m²;
 - kolesarska steza: v urbanem okolju pas asfaltirane, tlakovane ali makadamske površine, namenjene kolesarjenju, širine do 3 m, lahko tudi del javne ceste; v naravnem okolju pas z naravnim materialom utrjenega zemljišča, namenjen kolesarjenju, širine do 2 m;
 - planinska pot: ozek pas zemljišča, le v nujnih primerih utrjen z naravnim materialom, pripravljen za hojo oziroma dostop v hribe, širina do 1 m;
 - smučišče: travnata površina, pozimi namenjena smučanju in drugim zimskim športom, vključno z začasno postavljenimi montažnimi vlečnicami dolžine do 200 m, z nizko vodenim vrvo ter dostopnimi in povezovalnimi potmi med smučarskimi progami oziroma deli smučišča, tlorisna površina v skladu z normativi, ki veljajo za posamezno vrsto smučišča;
 - sprehajalna pot: ozek pas z naravnim materialom utrjenega zemljišča, pripravljen za sprehode v naravi, širina do 1,2 m;
 - športno strelišče: tlorisna površina do 1000 m²;
 - trimska steza: ozek pas zemljišča, po potrebi utrjen z naravnim materialom in pripravljen za hojo, s površinami in opremo za telovadne vaje, širina do 2 m;
 - gozdna učna pot: ozek pas z naravnim materialom utrjenega zemljišča, pripravljen za hojo po gozdu; pot je lahko opremljena z učnimi tablami in drugimi didaktičnimi pripomočki ter urbano opremo. Na območjih kulturne dediščine je treba izdelati celotno podobo učnih tabel;
 - vzletišče: travnata površina, namenjena vzletanju in pristajanju zelo lahkih naprav za letenje in jadralnih padalcev, tlorisna površina do 5 ha,
 - maneža oziroma jahališče: raven, ograjen, nepokrit prostor namenjen treniranju oziroma ježi konj v velikosti do 1000 m²;
 - jahalna pot: steza, širine do 3 m, utrjena z naravnimi materiali, namenjena izključno jahanju.
- (2) Pri vadbenih objektih so dopustni le takšni načini gradnje, ki ne spreminjajo vodnih, gozdnih, krajinskih in reliefnih značilnosti območja.

(3) Otroško, športno in drugo javno igrišče je dopustno postavljati tudi na območju namenske rabe G, in sicer v 100 m pasu, ki obkroža stavbna zemljišča, pod pogojem, da ne ovira gozdarske dejavnosti oziroma ni v nasprotju z ekološkimi ali socialnimi funkcijami gozda.

(4) Jahalnih poti ni dopustno vzpostavljati na obstoječih javnih poteh, ki se uporabljajo kot sprehajalne in/ali kolesarske poti. Jahalna pot mora biti ustrezno označena in omejena (plot) tako, da je preprečen dostop za avtomobile, kmetijske stroje, pešce, kolesarje idr. uporabnike prostora.

37. člen

(objekti za spremljanje stanja okolja)

(1) Objekti za spremljanje stanja okolja so namenjeni:

- meritvam, spremljanju meteoroloških parametrov, kakovosti zraka, seizmološkemu opazovanju in opazovanju drugih okoljskih sestavin, do bruto površine 40 m², z drogom ali brez njega in z višino do 10 m;
- spremljanju stanja voda, z eno ali več vrtinami, vodnjaki ali ponikovalniki in kontejnerjem do bruto površine 20 m²;
- spremljanju kakovosti površinskih voda;
- spremljanju onesnaženosti zemljine.

(2) Objekte za spremljanje stanja okolja lahko gradi le pristojna državna ali občinska ustanova ali pristojni izvajalec gospodarske javne službe. Če objekta ne gradi ustanova oziroma služba oziroma organizacija iz prejšnjega stavka, je gradnja dopustna le na podlagi soglasja pristojne ustanove oziroma službe in pod njenim nadzorom.

38. člen

(ograje)

(1) Ograje so:

– medsosedska ograja: namenjena omejevanju dostopa tretjih oseb na GP stanovanjskega objekta, vrta, dvorišča ipd., zaradi zagotavljanja zasebnosti. Na območjih namenske rabe SSea, SSeb, SSv, SB, CU, CD in BT so dopustne žive meje, transparentne kovinske, zidane, lesene in žične ograje. Na območjih namenske rabe SK, SP, ZV in A so dopustne transparentne lesene ograje in žive meje, lahko v kombinaciji z žično mrežo na notranji strani parcele. Višina ograje je največ 1,5 m oziroma ob izvozih največ 0,8 m; v makroenoti Zaplana največ 1 m oziroma ob izvozih v dolžini, ki zagotavlja polje preglednosti, največ 0,8 m;

– varovalna ograja: namenjena fizičnemu varovanju industrijskih in proizvodnih objektov, nestanovanjskih stavb in drugih površin, na katerih se opravlja dejavnost. Dopustne so transparentne kovinske, lesene in žične ograje, višine največ 3 m z zagotavljanjem polja preglednosti;

– igriščna ograja: namenjena razmejitvi športnega igrišča od javne ali druge površine. Dopustne so transparentne žične ograje, višine največ 3 m;

– pokopališka ograja: namenjena označevanju območja pokopališča. Dopustne so ograje v obliki žive meje z žično mrežo in zidane ograje višine največ 2 m;

– protihrupna ograja: namenjena omejevanju prenašanja hrupa od njegovega izvora v soseščino. Z upoštevanjem operativnega varstva pred hrupom (OP Hrup 2012-2017) je dopustna postavitev protihrupne ograje na podlagi dokazanega preseganja dopustnih ravni hrupa ali na podlagi določil OPPN. Pri določitvi lokacije, oblike in dimenzij protihrupne ograje je treba zagotoviti oblikovno skladnost s preostalimi elementi prostora.

(2) Ograjevanje zemljišč izven stavbnih zemljišč z ograjami navedenimi v prvem odstavku tega člena, ni dopustno, razen za potrebe kmetijstva, gozdarstva, vojske, zaščite in reševanja ter objektov in naprav GJI. Ograjevanje z ograjami navedenimi v prvem odstavku tega člena ni dopustno na vodnih zemljiščih in v progovnem pasu železniške infrastrukture. Če je parcelna meja (med zemljiščem s statusom javna železniška infrastruktura in sosednjo parcelno mejo) v progovnem pasu, se ograja lahko postavi na rob progovnega pasu, to je 6 m od osi najbližjega tira v naselju in 8 m od osi najbližjega tira izven naselja.

(3) Na območju naselbinske kulturne dediščine so ograje dopustne na podlagi soglasja pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine. V ostalih območjih kulturne dediščine je dopustna ograja iz naravnih materialov ali žična, ki je lahko prepletena z živo mejo. Velikosti in oblike ograj so lahko drugačne, če pristojni zavod za varstvo kulturne dediščine tako zahteva.

(4) Ograja je lahko postavljena največ do meje zemljiške parcele, na kateri se gradi, vendar tako, da se z gradnjo ne posega na sosednje zemljišče. Ograja, ki je medsosedska in označuje potek meje, se lahko gradi na meji, vendar le, če se lastniki zemljišč, ki jih razmejuje, o tem pisno sporazumejo.

(5) Za postavitev ograj v varovalnih pasovih javnih cest je potrebno pridobiti soglasje upravljavca, ki določi ustrezne odmike in višine, da le-te ne ovirajo polja preglednosti in vzdrževanja cest ter predvidenih ureditev.

(6) Vstopna in uvozna vrata ograje se obvezno odpirajo proti GP, in ne proti cesti. V križiščih ograje ne smejo ovirati preglednega trikotnika. Če je rešitev uvoza z vidika prometne varnosti problematična in bi zamik uvoza slednjo pomembno izboljšal, je takšna rešitev obvezna.

(7) Med javno cesto in ograjo ali zapornico je potrebno zagotoviti najmanj 5 m prostora, na katerem se lahko vozilo ustavi, dokler ni omogočen dostop do parkirišča ali garaže oziroma izvoz iz nje.

(8) Dopustne lokacije ograj glede na območje namenske rabe so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka.

39. člen

(podporni in oporni zidovi)

(1) Višina podpornega in opornega zidu je največ 1,5 m. Večje višinske razlike se premošča z gradnjo podpornih zidov v terasah. Razdalja med dvema podpornima zidovima v terasah je najmanj 0,7 m in mora omogočati zasaditev vegetacije. Skupna višina podpornih zidov v terasah je največ 3,5 m.

(2) Gradnja podpornega in opornega zidu, višjega od 1,5 m, je dopustna za potrebe gradnje GJI, kadar ni možnosti za izvedbo brežin, biološko inženirskih ali drugih ukrepov.

(3) Podporni in oporni zid je lahko kamnit ali betonski. Če je betonski, mora biti vidna stran obložena s kamnom ali intenzivno ozelenjena z avtohtonimi rastlinskimi vrstami. Pri GJI so izjemoma dopustne tudi drugačne rešitve.

(4) Podporni in oporni zid mora biti od sosednjega zemljišča oddaljen najmanj 0,5 m, ob pisnem soglasju lastnikov sosednjih zemljišč pa se lahko gradi tudi na meji, vendar se s tem ne sme poslabšati stanja na sosednjih zemljiščih.

(5) Za postavitev podpornega in opornega zidu ob javnih cestah je potrebno pridobiti soglasje upravljavca ceste, ki določi ustrezne odmike in višine, da le-ti ne ovirajo polja preglednosti in vzdrževanja ceste ter predvidenih ureditev.

(6) Dopustnost podpornih in opornih zidov glede na območje namenske rabe je navedena v prilogi 1 tega odloka.

40. člen

(urbana oprema)

(1) Urbana oprema je:

– nadkrita čakalnica: na avtobusnem, železniškem idr. postajališču, tlorisna površina do 15 m², višina nadstreška do 3,5 m, merjeno od terena do kapi;

– javna kolesarnica (z nadstreškom): tlorisna površina do 15 m², višina nadstreška do 3,5 m, merjeno od terena do kapi;

– večnamenski kiosk oziroma tipski zabojnik: tlorisna površina do 20 m², višina do 3,5 m;

– skulptura ali druga prostorska inštalacija: tlorisna površina do 25 m², višina do 6 m nad terenom;

– vodnjak oziroma okrasni bazen: arhitektonsko zasnovan in plastično okrašen zbiralnik za vodo, navadno z vodomedom, tlorisna površina do 25 m², pri vodometu višina konstrukcije do 3,5 m;

– klopi, koši za smeti, stojala za kolesa idr.

(2) Pri urbani opremi so dopustni le takšni načini gradnje, ki zagotavljajo nemoteno uporabo javne površine v njeni splošni rabi.

(3) Za postavitev urbane opreme ni predpisanih odmkov od parcelnih mej, vendar se s postavitvijo ne sme poslabšati stanja na sosednjih zemljiščih.

(4) Urbana oprema in drugi objekti oziroma predmeti, s katerimi se opremljajo javne površine, morajo biti v naselju ali delu naselja oblikovani enotno. Tudi na območjih izven naselij naj bo urbana oprema oblikovana enotno. V prostor morajo biti umeščeni tako, da ne ovirajo funkcionalno oviranih oseb in vzdrževanja infrastrukturnega omrežja.

(5) Obliko in mikrolokacije pred postavitvijo urbane opreme potrdi pristojni občinski organ za prostor, na območjih kulturne dediščine pa je potrebno pridobiti tudi soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

(6) Pri vnašanju nove urbane opreme v prostor je stare objekte iste vrste potrebno odstraniti. Zamenjavo urbane opreme se opravi istočasno na celotnem območju naselja ali dela naselja.

(7) Dopustne lokacije urbane opreme glede na območje namenske rabe so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka.

41. člen

(objekti za oglaševanje)

(1) Dopustne lokacije objektov za oglaševanje glede na območje namenske rabe so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka. Skladno s predpisi o zavarovanju krajinskega parka Ljubljansko barje na območju krajinskega parka objekti za oglaševanje niso dopustni.

(2) Objekti za oglaševanje so dopustni samo kot del urbane opreme, ki jo postavlja pristojna občinska služba ali pooblaščen izvajalec, ter na območjih in objektih poslovne dejavnosti, ki oglašuje svojo dejavnost.

42. člen

(spominska obeležja)

(1) Spominska obeležja so spomeniki, kipi, spominske plošče, kapelice, križi in druge oblike spominskih obeležij. Postavljajo se na mestih spomina na nek zgodovinski dogodek, v čast neke osebe ali drugega simbolnega pomena.

(2) Dopustne lokacije urbane opreme glede na območje namenske rabe so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka.

3.4.5 Lega stavb

43. člen

(lega stavb)

(1) Novogradnje stavb in prizidave obstoječih stavb morajo biti odmaknjene od meje GP najmanj 4 m. Če oblika GP pod tem pogojem ne dopušča umestitve objekta, so lahko odmiki stavbe od meje GP manjši, vendar ob upoštevanju četrtega in petega odstavka tega člena ter s soglasjem lastnika sosednje zemljiške parcele oziroma stavbe.

(2) Odmik stavbe od meje GP, ki meji na ulico, javno cesto ali dostopno cesto, mora upoštevati vzpostavljeno gradbeno linijo. Dopustni so zamiki od gradbene linije do 0,5 m.

(3) Pomožni objekti (razen ograj, podpornih in opornih zidov, urbane opreme) morajo biti odmaknjeni od meje GP najmanj 1,5 m; s soglasjem lastnika sosednjega zemljišča je gradnja dopustna do parcelne meje sosednjega zemljišča. Pomožni objekti na GP objekta tipa APd – dvojček se na skupni parcelni meji lahko stikajo.

(4) Razdalje med fasadami stanovanjskih stavb oziroma stavb, v katerih so tudi stanovanja, in se nahajajo na ločenih GP, morajo biti enake najmanj 2/3 višine višje stavbe. Izjema so stavbe družbenih dejavnosti (šole, vrtci, zdravstveni dom ipd.), kjer GP ne dopušča predpisane razdalje med fasadami. V tem primeru je potrebno požarno varnost zagotoviti na drugačne načine.

(5) V vseh primerih morajo odmiki stavb od meje GP in odmiki med stavbami zagotavljati svetlobno-tehnične, požarnovarnostne, sanitarne in druge pogoje ter omogočiti vzdrževanje in rabo objektov v okviru GP objekta.

(6) Postavitev stavb mora biti prilagojena konfiguraciji terena. Daljša stranica stavb, lociranih na pobočjih, mora biti vzporedna s smerjo plastnic. Če v naselju obstaja izrazit vzorec pozidave, postavitve stavbe sledi temu vzorcu.

(7) Soglasje občine kot lastnika sosednjega zemljišča ni potrebno, kadar je za poseg v varovalni pas javne ceste pridobljeno soglasje občine kot upravljavca javne ceste.

3.4.6 Izraba prostora

44. člen

(dopustna izraba prostora)

(1) Izraba prostora in velikost objektov je v tem odloku določena s:

- faktorjem zazidanosti GP (FZ),
- faktorjem izrabe GP (FI),
- faktor odprtih bivalnih površin (FOBP) na GP,
- višino objektov.

(2) Nobeden od faktorjev – FZ, FI in višina objektov, ne sme biti presežen, tudi če kateri od drugih faktorjev ne dosega svoje dopustne maksimalne vrednosti.

(3) Kadar sta obstoječa FZ in FI GP večja od FZ in FI določenih s tem odlokom, so na zemljiščih obstoječih zakonito zgrajenih objektov dopustne vse gradnje ter spremembe namembnosti objektov v okviru obstoječih FZ in FI, ki ne zahtevajo novih PM. Dopustna je tudi gradnja garažnih objektov pod nivojem terena.

3.4.7 Oblikovanje objektov

45. člen

(oblikovanje objektov)

Splošno

(1) Pri novogradnjah, prizidavah, nadomestnih gradnjah, rekonstrukcijah ter vzdrževalnih delih je treba upoštevati obstoječo morfologijo naselja, tlorisne in višinske gabarite oziroma obstoječe prostorninske mase, naklone streh in smeri slemen ter način ureditve odprtega prostora v vplivnem območju oblikovanja. Ta določila se ne upoštevajo na območjih za počitniške hiše (namenska raba SP).

(2) Prizidava objekta se mora prilagajati osnovnemu objektu po:

- naklonu streh in smeri slemen,
- razporeditvi fasadnih elementov, zlasti oken in vrat,

- barvi streh in fasad,
- višini in vzpostavljeni gradbeni liniji.

(3) Spremembe namembnosti objektov tipov APd in AS niso dopustne. Izjemoma je dopustna sprememba namembnosti objekta tipa APd v AP (enostanovanjska stavba) pod pogojem, da je v EUP, v kateri se objekt nahaja, dopustna gradnja objektov tipa AP in da je oblikovanje stavbe skladno z določili za oblikovanje stavb tipa AP.

(4) Dopustna je enkratna prizidava ene enote dvojčka (APd) do 20 % BTP na vizualno neizpostavljenem delu objekta oziroma do 60 % skupne BTP obeh enot, če se prizidava izvede hkrati na obeh enotah in je celota simetrična. Prizidava do 20 % BTP ne vpliva na razmerje stranic objekta. Prizidave objektov tipa AS niso dopustne.

(5) Podrobnejša določila glede oblikovanja objektov so podana v prilogi 4.

Gabariti

(6) Pogoji oblikovanja stanovanjskih objektov in objektov za spremljajoče dejavnosti so:

– tlorisni gabariti: v osnovi podolgovat tloris, razmerje stranic osnovnega objekta tipa AP in APd je najmanj 1:1,4; razmerje stranic objektov tipa AS je največ 1:6. Dopustno je dodajanje in odzemanje volumnov na osnovni podolgovati tloris (praviloma L in T oblike). Ti volumni ne smejo presegati tretjine volumna osnovnega objekta;

– streha: simetrična dvokapnica z naklonom strešin 35–45°, smer slemena v vzdolžni smeri objekta.

(7) Pogoji oblikovanja stanovanjskih objektov in objektov za spremljajoče dejavnosti na območju makroenote Zaplana so:

– tloris: razmerje stranic najmanj 1:1,4 do največ 1:2;

– višina: največ $P + M$ (takrat je kota pritličja največ 1,2 m nad raščenim terenom in kolenčni zid največ 0,80 m) ali največ $P + 1 + M$ (takrat je kota pritličja največ 0,6 m nad raščenim terenom in kolenčni zid največ 0,30 m);

– streha: dvokapnica z naklonom strešin 35–45°, smer slemena v vzdolžni smeri objekta, čopi so zaželeni.

(8) Pogoji oblikovanja objektov za potrebe kmetijske dejavnosti so:

– tloris: podolgovat z razmerjem stranic najmanj 1:1,4;

– streha: simetrična dvokapnica z naklonom 10–45°, smer slemena v vzdolžni smeri objekta;

– objekti so lahko samostojni ali prizidani k obstoječim stanovanjskim ali gospodarskim objektom v okviru iste kmetije;

– odmiki med objekti morajo omogočiti primerno funkcionalno površino k objektom in predvideni dejavnosti;

– dostop in dovoz morata biti urejena za dovoz s kmetijskimi stroji;

– za hrambo kmetijskih strojev je dopustna postavitev nadstreškov, ki morajo oblikovno in funkcionalno dopolnjevati zaokrožena kmečka dvorišča.

(9) Pogoji oblikovanja proizvodnih in skladiščnih objektov so:

– horizontalni in vertikalni gabariti morata biti prilagojena tehnološkemu procesu dejavnosti in optimalni izrabi prostora v povezavi s funkcijo posameznih objektov in prostorskimi karakteristikami lokacije. Določitev vertikalnega gabarita objektov pomeni tudi smiselno izbiro višine, ki omogoča določeno vizualno zaključenost območja;

– fasade objektov, ki mejijo na stanovanjsko območje, naj zaradi svobodnega izbora konstrukcijskega sistema gradnje ne bodo heterogene. Konstruktivni elementi naj se ne uporabljajo kot poudarjeni likovni elementi pri oblikovanju fasad. Barve naj bodo svetlih tonov s ciljem po nevsiljivem vklapljanju v stanovanjsko okolje.

(10) Klet mora biti vkopana vsaj toliko, da je kota pritličja največ 1,40 m nad terenom. V primerih gradnje v terenu z naklonom, kjer je objekt vsaj z eno stranico za celo etažo nad terenom, z drugimi pa delno ali v celoti v terenu, je pri skupni višini objekta treba etažo v terenu šteti za pritličje.

(11) Kolenčni zid ne sme presegati 0,80 m. Izjemoma je dopustna maksimalna višina kolenčnega zidu 1,40 m, če je objekt zgrajen le do višine $P + M$.

(12) Na območjih varovanja stavbne in naselbinske kulturne dediščine višinski gabariti novih objektov ne smejo zapirati pogledov na objekte kulturne dediščine.

(13) Dodajanje stavbnih elementov, ki ne izhajajo iz arhitekturne zasnove objekta, ni sprejemljivo. Lom vzdolžnih stranic objekta je dopusten, kjer to narekujejo konfiguracija terena, lomljena linija parcelne meje ali izpolnjevanje zahtev iz veljavnih predpisov ali nosilcev urejanja prostora.

Strehe

(14) Kritina mora biti temno sive, temno rjave ali opečno rdeče barve. V območjih varovanih po predpisih s področja varstva kulturne dediščine mora biti kritina temno sive ali opečnato rdeče barve.

(15) Strehe so simetrične dvokapnice nad osnovnim tlorisom. Nad sestavljenim tlorisom so dopustne tudi simetrične večkapnice. Strešine morajo biti v istem naklonu. Sleme mora potekati v smeri daljše stranice. Odpiranje strešin v obliki frčad je dopustno. Dopustna so strešna okna, enokapne (pravokotne oziroma dvignjene) frčade, lahko tudi dvokapne frčade z enakim naklonom kot osnovna streha. Frčade na eni strehi imajo enako obliko odprtine in strehe. Frčade lahko zavzemajo največ tretjino površine strešine.

(16) Na območjih namenske rabe SSv, SB, C, I, B, Z, P, E, O in F, so dopustne ravne strehe na vseh stavbah razen na stanovanjskih stavbah. Ravna streha je lahko pohodna ali nepohodna. Dopustna je zelena streha.

(17) Na območjih namenske rabe SSea, SSeb, SK, A in Ag so dopustne dvokapne strehe v kombinaciji z ravnimi strehami, pri čemer je ravna streha dopustna samo na pritličnih delih objekta (na vetrolovu, zimskem vrtu, garaži in nadstrešku), pri čemer del objekta z ravno streho ne sme presegati 50 m² tlorisne površine. Možne kombinacije so definirane v prilogi 4.

Fasade

(18) Na fasadah je dopustna uporaba svetlih barv v spektru belih, sivih ter različnih zemeljskih barv v pastelnih tonih. Fasadni poudarki v močnejših barvnih tonih so dopustni do največ 10 % fasadne površine. Dopustna je uporaba največ dveh barv na fasadi objekta. V dediščinski kulturni krajini in območjih naselbinske dediščine je dopustno na fasadi uporabiti le tone iste barve.

(19) Uporaba lesa na celotni fasadi in gradnja brunaric, kjer so bruna vidna fasada objekta, sta dopustni samo na območjih namenske rabe SP. V drugih območjih je uporaba lesa na fasadi dopustna na največ 40 % fasadne površine.

(20) Steklene fasade so dopustne na največ 40 % fasadne površine. V območjih namenske rabe SP, SK, A in Ag steklene fasade niso dopustne.

(21) Stolpiči na fasadah niso dopustni.

(22) Pri večstanovanjskih stavbah morajo biti nova okna, zasteklitve balkonov, postavitve senčil, nadstreškov in klimatskih naprav izvedene na podlagi enotne projektne rešitve za celoten objekt.

46. člen
(tip zazidave)

Objekti se glede na tip zazidave delijo na:

označba tipa objekta	tip objekta oziroma zazidave	opis tipa objekta oziroma zazidave
AP	nizki prostostoječi objekti	prostostoječ objekt, ki se z nobeno stranico ne stika s sosednjimi objekti (npr. eno in dvostanovanjska stavba, počitniška hiša, nestanovanjske stavbe)
APd	nizka strnjena objekta	dve enostanovanjski stavbi, ki se med seboj stikata z eno stranico (dvojček)
AS	nizki strnjeni objekti	stanovanjske stavbe v nizu, ki se med seboj stikajo vsaj z eno stranico ali njenim delom (atrijske hiše, vrstne hiše)
BP	visoki prostostoječi objekti	prostostoječi objekti, ki se z nobeno stranico ne stikajo s sosednjimi objekti (npr. vila bloki, stolpiči, poslovni objekti)
BPo	visoki podolgovati objekti	podolgovati objekt (npr. bloki, poslovni objekti)
C	svojestveni objekti	objekt s svojevrstno oblikovno in zazidalno zasnovo (npr. cerkve, šole, vrtci, poslovni objekti in objekti, ki jih ne moremo umestiti med druge objekte iz tega člena)
D	objekti velikega merila	pritlični ali nadstropni objekti velikih razponov, namenjene proizvodnim dejavnostim, skladiščem, športu in posebnim dejavnostim, kot so nakupovalna središča, sejmišča in zabavišni parki
E	tehnološki objekti in naprave	proizvodni objekti, silosi, cisterne, infrastrukturni objekti s svojstvenim oblikovanjem: elektrarna, čistilna naprava, transformatorska postaja, vodna črpalka, separacija, betonarna in drugi podobni objekti

3.4.8 Zelene površine in oblikovanje okolice objektov

47. člen

(oblikovanje zelenih površin in okolice objektov)

(1) Pri oblikovanju zelenih površin in okolice objektov je treba upoštevati:

- značilnosti terena, predvsem topologijo, mikroklimo, osončenost in rastiščne pogoje,
- oblikovno skladnost in povezanost z okolico,
- trajnostne zahteve glede izbora rastlin in gradbenih materialov.

(2) Za vsako novozgrajeno stanovanje v večstanovanjskih stavbah je treba na GP zagotoviti najmanj 15 m² odprtih bivalnih površin (OBP). Ta normativ se ne prišteje k normativu za delež odprtih bivalnih površin (FOBP), temveč se upošteva tisti od obeh normativov, ki zagotavlja večjo kvadraturu zelenih površin. Od tega mora biti najmanj 5 m² površin urejenih za potrebe večjih otrok in mladostnikov ter najmanj 7,5 m² površin urejenih za igro mlajših otrok in za počitek stanovalcev (od tega 4 m² igralnih površin (opremljeno otroško igrišče) in 3,5 m² zelenih površin). Igrišča za igro otrok morajo biti umaknjena od prometnic oziroma zavarovana pred vplivi prometa. Odprte bivalne površine vključujejo najmanj 80 % zelenih površin na raščenem terenu in največ 20 % tlakovanih površin (npr. ploščad, igrišče, teren nad vkopanimi garažami).

(3) Najmanjša velikost otroškega igrišča pri večstanovanjskih stavbah in v primeru organizirane gradnje več kot 10 eno ali dvostanovanjskih stavb je 50 m². Če seštevek površin otroškega igrišča glede na število stanovanj znaša več kot 200 m², je najmanjša velikost igrišča 200 m².

(4) Če seštevek površin igrišča za igro večjih otrok in mladostnikov glede na število stanovanj znaša več kot 1000 m², je najmanjša velikost igrišča 1000 m².

(5) Zelenih in drugih odprtih površin v okolici večstanovanjskih objektov ni dopustno zmanjševati, kadar gre za:

- otroška in druga igrišča,
- urejene zelene površine in parke.

(6) Na mestih, kjer je predvideno umeščanje otroških igrišč, je treba pred dokončno odločitvijo o njihovi umestitvi ugotoviti stopnjo onesnaženosti tal in zagotoviti, da bodo tla na območju otroških igrišč ustrezala kriterijem kot jih za otroška igrišča predpisuje veljavna zakonodaja, ki določa merila za ugotavljanje stopnje obremenjenosti okolja zaradi onesnaženosti tal z nevarnimi snovmi.

(7) Na območjih stavbnih zemljišč se ohrani čim več obstoječe vegetacije, pri novih zasaditvah pa se uporablja predvsem avtohtone drevesne in grmovne vrste listavcev.

(8) Pri urejanju okolice objektov in javnih površin mora izvajalec gradbenih del med gradnjo objekta zavarovati vegetacijo pred poškodbami, po končani gradnji pa odstraniti odvečni gradbeni material ter urediti okolico. Ob izvajanju gradbenih del v vplivnem območju dreves (talna površina pod obodom krošnje, razširjena še za 1,5 m na vse strani), ki se na GP ali na stičnih območjih s sosednjimi zemljišči ohranjajo, je treba izdelati načrt zavarovanja dreves. Minimalni pogoji za gradnjo v vplivnem območju obstoječe in načrtovane vegetacije so:

- v primeru tlakovanja površin ob drevesih je treba zagotavljati ustrezno kakovost in količino tal, dostopnost vode in zračenje tal nad koreninskim sistemom. Minimalna odprtina za prehajanje zraka in vode je 3 m² na drevo. Ta površina ne sme biti povozna;
- obvezni osni odmik podzemnih komunalnih vodov od debla drevesa je praviloma 2 m;
- gradbišča ni dopustno organizirati na vplivnem območju obstoječih dreves. Če tega zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev ni možno izvajati, je treba z načrtom zavarovanja predvideti ustrezne varnostne ukrepe.

(9) Obstoječe drevorede je treba ohranjati. Če to zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev ni možno, jih je treba nadomestiti oziroma sanirati.

(10) Nove zasaditve ne smejo ovirati prometne varnosti oziroma preglednosti. Izbor rastlin za zasaditve na površinah v urbanih okoljih mora upoštevati rastiščne razmere in varnostno zdravstvene zahteve, zato se uporabljajo vrste, ki dobro prenašajo mestno klimo, zmrzal, sušo in sol. Minimalni pogoji so:

- na javnih površinah ni dopustna uporaba strupenih in poudarjeno alergenih rastlin;
- na javnih površinah ni dopustna uporaba krhkih, lomljivih drevesnih vrst;

– na ekološko pomembnih območjih (EPO) in na območjih naravnih vrednot je za okrasne zasaditve dopustna uporaba le avtohtonih vrst;

– uporaba eksotičnih vrst je dopustna le v izjemnih primerih, in sicer na parkovnih površinah in v okviru zelenic ob javnih objektih posebnega pomena;

– za zasaditev živic in živih mej se praviloma uporabljajo avtohtone vrste – gaber, javor, bukev idr.

(11) Parkirišča, namenjena javni rabi (javna parkirišča in parkirišča ob stavbah v javni rabi), morajo imeti vsaj 1 visokodebelno drevo višine najmanj 3 m na 4 PM, tako da je zagotovljena najmanj 30 % pokritost parkirnih površin brez dovozov s krošnjami dreves. Senčenje parkirnih površin se lahko zagotovi tudi z ozelenjeno pergolo. Lokacija dreves ne sme ovirati preglednosti za vključevanje vozil na javno cesto.

(12) Obrežne drevnine ni dopustno odstranjevati. Če je odstranitev zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev nujna, jo je treba nadomestiti oziroma sanirati.

(13) Pri urejanju okolice stavb je treba upoštevati obstoječo konfiguracijo terena. Na posamezni GP so dopustni nasipi in vkopi do največ 2 m. Višina zemljišča na parcelni meji mora biti prilagojena sosednjemu zemljišču. Nasipi in vkopi niso dopustni na poplavnih ogroženih območjih in območjih vrtač, razen če gre za ukrep na podlagi hidrološko-hidravlične študije, ki jo potrdi pristojen organ.

(14) Dostopne poti in gospodarske površine je treba izoblikovati po terenu.

(15) Planiranje terena se izvaja s travnimi brežinami. Izjemoma, če zemljina drsi in ogroža objekt ali cestišče, se višinske razlike lahko premostijo s podpornimi ali opornimi zidovi, skladno z določili 39. člena tega odloka.

(16) Nepozidani del GP je treba, ob upoštevanju zahtev za varstvo voda pred onesnaženji, v čim večji meri ohranjati netlakovan ali ga tlakovati s propustnimi materiali. Načrtovati je treba prostorske ureditve za zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike.

(17) Po končanem posegu v prostor je obvezna sanacija terena in ozelenitev.

(18) V naseljih se priporoča ohranitev, dopolnitev in na novo vzpostavitev mreže zelenih koridorjev, manjših zelenih odprtih površin, obcestnih dreves, zasaditev GP, zelenih streh in sten, ki imajo učinek evaporativnega hlajenja in nudijo senco stavbam in prebivalcem.

(19) Priporoča se, da vse javne površine vključujejo vodne površine v obliki ribnikov, fontan ipd. ter, da so javne površine (parki, trgi, športna in otroška igrišča) opremljene s pitniki. Priporoča se, da se na zasebnih zelenih površinah ob stanovanjskih stavbah gradijo bazeni za kopanje.

(20) Priporoča se, da so zunanje ureditve del sonaravnega sistema za odvodnjavanje kot npr. porozne utrjene površine, peščene in zatravljenе površine, ponikovalne površine v parkih in na drugih zelenih površinah.

(21) Pri zasaditvah drevja na zemljiščih ob železniški progi je treba v primerih, ko je niveleta proge enaka niveleti zemljišča, zasaditev načrtovati tako, da je drevje oddaljeno od osi najbližjega železniškega tira najmanj za svojo višino, povečano za 3 m. V primeru, ko niveleta proge ni enaka niveleti zemljišča, se od upravljavca javne železniške infrastrukture pridobi pogoje za zasaditev.

3.4.9 Parcelacija

48. člen

(velikost in oblika gradbene parcele)

(1) Velikost in oblika GP morata glede na lastnosti predvidenega objekta izpolnjevati PIP (FZ, FI, FOBP, odmike od parcelnih mej, regulacijskih črt itd.) in pogoje, določene z drugimi predpisi.

(2) Določitev GP mora omogočati načrtovano rabo sosednjih zemljišč.

(3) GP mora biti v celoti vključena na območje EUP, v kateri se gradi objekt.

(4) Velikost GP se določi skladno s pogoji:

– za prostostoječo stanovanjsko stavbo na območjih namenske rabe SSea, SK in A najmanj 400 m²,

– za prostostoječo stanovanjsko stavbo na območju namenske rabe SSeb najmanj 600 m². Izjemoma je dopustna gradnja stanovanjskih stavb na območju namenske rabe SSeb tudi na GP velikosti najmanj 400 m², pod pogojem, da je zemljiška parcela v zemljiškem katastru nastala pred sprejetjem tega odloka,

– za dvojček najmanj 600 m² (2 x 300 m²),

– za večstanovanjsko stavbo (stavbo s tremi ali več stanovanji) najmanj 800 m²,

– za vrstne hiše in atrijske hiše v nizu najmanj 250 m² za en objekt v nizu,

– za počitniške hiše na območju namenske rabe SP najmanj 800 m². Izjemoma je dopustna gradnja počitniških hiš na območju namenske rabe SP tudi na GP velikosti najmanj 600 m², pod pogojem, da je zemljiška parcela v zemljiškem katastru nastala pred sprejetjem tega odloka.

(5) Minimalna velikost zemljišča ni predpisana za rekonstrukcije obstoječih objektov in nadomestne gradnje.

49. člen

(spreminjanje mej gradbene parcele)

(1) Delitev zemljiških parcel, ki predstavljajo parcele obstoječih objektov (zazidana stavbna zemljišča), je dopustna pod pogojem, da nova zemljiška parcela obstoječega objekta ustreza pogojem za velikost in oblikovanje GP, v skladu z določili tega odloka in da imajo vse GP zagotovljen dovoz in dostop do javne ceste.

(2) Delitev zemljiških parcel stavbnih zemljišč je dopustna, kadar se lahko s parcelacijo oblikuje več zemljiških parcel, ki ustrezajo pogojem za velikost in oblikovanje novih GP, v skladu z določili tega odloka. Pri določanju GP ni dopustno oddeliti nezazidanih stavbnih zemljišč, ki po merilih tega odloka ne ustrezajo kriterijem samostojne GP.

(3) Ne glede na zgoraj navedena določila je delitev parcel dopustna za potrebe gradnje javne infrastrukture v skladu z zahtevami izgradnje javnega infrastrukturnega objekta.

(4) Parcela, na kateri stoji objekt, je lahko predmet parcelacije le tedaj, če s parcelacijo povzročena sprememba meje ali površine parcele ne bo povzročila kršitve s tem odlokom predpisanih PIP, ki veljajo za objekt (velikost GP, FZ, FI, FOBP, odmiki od parcelnih mej, regulacijskih črt, normativi za parkirne površine ipd.).

3.4.10 Priključevanje objektov na gospodarsko javno infrastrukturo

50. člen

(splošne določbe glede priključevanja objektov na GJI)

(1) Vsaka GP mora imeti zagotovljeno oskrbo s pitno vodo, odvajanje odpadne vode, oskrbo z električno energijo ter dostop do javne ceste.

(2) Obstoječe in načrtovane stavbe je treba priključiti na zgrajeno GJI v skladu z določili tega odloka, predpisi in pogoji upravljavcev teh omrežij.

(3) Na območjih, kjer je omrežje načrtovano, gradnja stavb do izgradnje omrežja ni dopustna, razen če se hkrati z gradnjo stavb zagotavlja tudi izgradnja tega omrežja. Izgradnjo omrežja je treba dokončati pred izdajo uporabnega dovoljenja za stavbo, ki se priključuje na omrežje.

(4) Za rekonstrukcijo ali izgradnjo manjkajoče GJI, določene s pogoji upravljavcev, lahko investitor z občino sklene pogodbo o opremljanju GP.

(5) GJI z dokončanim potekom in že izvedenimi ureditvami ima varovalni pas. Načrtovana GJI in obstoječa GJI, kjer je načrtovana rekonstrukcija, ima rezervat.

(6) GJI mora praviloma potekati po javnih površinah ali zemljiščih v lasti občine. Izjemoma lahko na odsekih poteka tudi drugje, če zaradi terenskih in drugih razlogov potek po javnih površinah ni možen. Lastnik zemljišča mora omogočiti gradnjo, obratovanje in vzdrževanje javne infrastrukture na njegovem zemljišču, investitor GJI pa mora za to od lastnika pridobiti pravico graditi oziroma jo v korist upravljavca pridobi investitor gradnje infrastrukture.

(7) Posegi v varovalni pas GJI ne smejo ovirati gradnje, obratovanja ali vzdrževanja omrežja. Za vsak poseg v varovalni pas je treba pridobiti soglasje upravljavca omrežja.

3.4.10.1 Promet

51. člen

(priključevanje na javno cesto)

(1) Vsi glavni oziroma osnovni objekti morajo imeti zagotovljen dostop do javne ceste, pomožni objekti pa le, kadar je za njihovo uporabo dostop do javne ceste nujen potreben.

(2) Širina skupne dostopne poti, ki služi več kot štirim stanovanjskim enotam, je najmanj 4,50 m (2 x 2,25 m). Širina nove dostopne poti za kmetije in kmetijske objekte je najmanj 3,50 m.

(3) Priključki se uredijo skladno s predhodno pridobljenim mnenjem pristojnega upravljavca javne ceste.

(4) Dostopi in priključki na cesto morajo biti urejeni tako, da ne ovirajo prometa. Priključki morajo biti prilagojeni niveleti vozišča ceste, na katero se priključujejo, ter praviloma zgrajeni pravokotno na os ceste.

(5) Na javno cesto se novogradnje s štirimi stanovanjskimi enotami ali več priključujejo s skupno dostopno potjo in priključkom. Gradnja novih prometnic naj bo čim bolj racionalna.

(6) Manipulacijska prometna površina mora biti zagotovljena na GP, tako da je omogočeno čelno vključevanje vozil na javno cesto ali skupno dostopno pot, če ta služi več kot štirim stanovanjskim enotam. Manipulacija vozil je izjemoma dopustna na skupni dostopni poti, če ta služi največ štirim stanovanjskim enotam.

52. člen

(gradnja in urejanje prometnega omrežja)

(1) Pri načrtovanju cestnega omrežja in javnih ter drugih prometnih poti je treba upoštevati potrebe funkcionalno oviranih oseb.

(2) Postavitev naprav in ukrepov za umirjanje prometa na občinskih cestah urejajo področni predpisi.

(3) Slepo zaključene ceste in skupne dostopne poti, ki služijo več kot štirim stanovanjskim enotam, morajo imeti obračališče, ki omogoča obračanje tovornjaka brez prikolice ter komunalnih in intervencijskih vozil.

(4) Gradnjo avtobusnih postajališč na in ob javnih cestah urejajo področni predpisi.

(5) Pri rekonstrukcijah cest je treba višino cestišča in površin za pešce uskladiti z višinami vhodov v objekte, tako da se pri tem dostopnost ohranja. Na območju naselbinske dediščine »utapljanje« vhodov v historične stavbe ni dopustno.

(6) Trase prometnic se morajo prilagajati obstoječemu reliefu. Med gradnjo je treba v največji možni meri ohraniti obstoječe krajinske prvine ob trasi ceste (gozdni rob, živice, posamezna drevesa). Izogibati se je treba prekomernim izravnavam terena in odstranjevanjem vegetacije.

(7) Ob sanacijah obcestnega prostora je treba uporabljati avtohtono vegetacijo in pri tem povzemati za prostor značilne vegetacijske vzorce.

(8) Dimenzija tipskega prečnega profila cestišča se določi za vrsto ceste, prometno obremenitev in projektirano hitrost v skladu s področnimi predpisi.

(9) V primeru, da dimenzija prečnega profila ceste ne ustreza minimalnim dimenzijam, ki jih določa zakonodaja na področju projektiranja cest, je treba v dolžini vidne razdalje izvesti izogibalnice za srečevanje vozil.

(10) Pri novogradnjah prometnic se stremi k zagotavljanju:

– enostranskega hodnika za pešce ob lokalnih cestah znotraj naselij in lokalnih krajevnih cestah ter

– obojestranskega hodnika za pešce ob lokalnih zbirnih cestah znotraj naselij.

(11) Kolesarske poti, pasovi in steze se v primerni širini urejajo ob glavnih prometnih ulicah, kjer prosti koridor poleg izvedbe vsaj enostranskega pločnika omogoča izvedbo le-teh.

(12) Zagotoviti je treba sklenjeno mrežo površin za pešce in kolesarskih povezav ter omogočiti prebivalcem varno in udobno pešačenje in kolesarjenje. Pri tem se upošteva Pravilnik o kolesarskih površinah, Smernice za umeščanje kolesarske infrastrukture v urbanih območjih in Splošne usmeritve: Infrastruktura za pešce.

(13) Gradnja pomožnih cestnih objektov (objekt za odvodnjavanje ceste, cestni snegolov, objekt javne razsvetljave, cestni silos, varovalne in protitirupne ograje, avtobusno postajališče) je dopustna ob vseh obstoječih javnih cestah.

(14) Kategorizacijo, upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo občinskih cest urejajo področni predpisi.

53. člen

(varovalni pasovi prometnega omrežja)

(1) Posegi v varovalni pas ali rezervat prometnic ne smejo biti v nasprotju z njihovimi koristmi, ne smejo prizadeti interesov varovanja ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza. Za vse posege v varovalni pas ali rezervat prometnic je treba pridobiti pogoje in soglasje pristojnega organa oziroma upravljavca ceste.

(2) Varovalne pasove za posamezne vrste cestnega omrežja od zunanjega roba cestnega zemljišča oziroma meje parcele določa področna zakonodaja.

(3) Vse posege v varovalni pas avtoceste (AC) je dopustno izvajati le po predhodnem soglasju pristojnega organa oziroma upravljavca ceste. V varovalnem pasu AC ni dopustno postavljati tabel, napisov in drugih objektov ali naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje.

(4) Zaradi predvidene širitve AC je treba za vse bodoče posege zagotoviti odmik najmanj 10 m obojestransko od roba cestnega zemljišča. Na območju, ki je obravnavano v »Pobudi za državno prostorsko načrtovanje za ureditev ljubljanskega avtocestnega obroča in vpadnih AC« pa je treba zagotoviti minimalno 10 m od rešitev iz Pobude. Izjema je križanje vodov GJI z AC, za katere je treba pridobiti soglasje oziroma pozitivno mnenje DARS-a.

(5) Gradnja novih stanovanjskih in drugih objektov za dejavnosti, ki so občutljive za hrup, v varovalnem pasu AC ni dopustna. Na območjih, na katerih je dopustna gradnja novih stanovanjskih objektov ter drugih objektov in ureditev za dejavnosti, ki so občutljive za hrup, in ki so bila načrtovana kasneje kot AC, nahajajo pa se znotraj območja prekomerne hrupne obremenjenosti zaradi prometa, je izvedba ukrepov za varovanje pred hrupom obveza lokalne skupnosti oziroma investitorjev posegov.

(6) Zaradi načrtovanih ureditev ob AC ne sme biti onemogočena ali ovirana izvedba rednega vzdrževanja, investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na AC ter na njenih spremljajočih objektih, prometnicah in vgrajeni infrastrukturi.

(7) Vse posege v varovalni pas državne ceste je dopustno izvajati le po predhodnem soglasju pristojnega organa oziroma upravljavca ceste.

(8) Vse posege v varovalni pas občinske ceste je dopustno izvajati le po predhodnem soglasju upravljavca ceste.

(9) Za vsako nameravano gradnjo v varovalnem pasu železniške proge:

– 108 m levo in desno od osi skrajnega tira izven naselja,

– 106 m levo in desno od osi skrajnega tira v naselju,

– 50 m od meje progovnega pasu na obeh straneh proge ob industrijskih tirih in progah drugih železnic (progovni pas širok 4,5 m od osi skrajnih tirov), če s predpisom ministra ni določeno drugače,

je treba predhodno pridobiti projektne pogoje in pozitivno mnenje k projektni dokumentaciji s strani upravljavca javne železniške infrastrukture. Za gradnjo v varovalnem progovnem pasu industrijskega tira je treba pridobiti tudi mnenje lastnika industrijskega tira.

(10) V primeru gradnje objektov in komunalnih ter drugih infrastrukturnih objektov v bližini elektrificirane železniške proge, s 3 kV DC električnim sistemom, je treba izvesti zaščitne ukrepe proti učinkom blodečih tokov, ki jih povzročajo enosmerni vlečni sistemi. Upravljavec železniške infrastrukture ne odgovarja za morebitne posledice in poškodbe zaradi vpliva blodečih tokov na kovinskih napravah in objektih investitorjev v bližini tirov.

54. člen

(gradnja, urejanje in dimenzioniranje površin za mirujoči promet)

(1) Pri novogradnjah, rekonstrukcijah ali pri spremembi namembnosti objekta je treba na GP zagotoviti zadostne parkirne površine, garažna mesta ali garaže v kletnih etažah, tako za stanovalce kakor tudi za zaposlene in obiskovalce. Izjemoma je dopustno na območju Krajevne skupnosti Vrhnika – Center parkiranje v oddaljenosti največ 200 m od objekta, na zemljišču za katerega mora investitor z zemljiškoknjižnim izpiskom ali overjeno pogodbo izkazati pravico trajnega parkiranja.

(2) Parkirne površine in garažne stavbe morajo biti razporejene in zgrajene tako, da njihova uporaba ne škodi zdravju ter hrup in smrad ne motita bivanja, dela in počitka v okoliških objektih in okolici.

(3) Parkirne površine, garaže in njihovi pomožni objekti morajo zadostiti zahtevam protipožarne zaščite. Goriva in maziva, ki odtekaajo, je treba odstraniti na neškodljiv način. Garaže in njihovi pomožni objekti morajo imeti možnost prezračevanja.

(4) Parkirne površine in garaže za tovorna vozila, ki presegajo 3,5 ton, ter za priklopnike teh vozil je dopustno graditi le na območjih namenske rabe P, IP, IG in O.

(5) Pri urejanju parkirnih površin in garažnih stavb je treba v skladu s predpisi zagotoviti PM rezervirana za funkcionalno ovirane osebe. Pri določanju PM za objekte z javno funkcijo je treba zagotoviti vsaj 5 % ali vsaj eno PM za funkcionalno ovirane osebe.

(6) Za večstanovanjske objekte z več kot 8 stanovanji je treba 2/3 PM zagotoviti v garažah ali v okviru osnovnega objekta.

(7) Parkirnih površin in garažnih stavb ni dopustno uporabljati v nasprotju z namembnostjo, dokler so potrebna za parkiranje obstoječih motornih vozil stalnih uporabnikov in obiskovalcev objektov.

(8) Glede na dejavnosti je treba pri izračunu PM upoštevati naslednje minimalno število PM:

dejavnost	minimalno število PM
STANOVANJA IN BIVANJE	
1 stanovanjske stavbe	2 PM/stanovanje
2 počitniške hiše	2 PM/enoto
3 večstanovanjske stavbe:	
– za stanovanja do 35 m ²	1 PM + 10 % za obiskovalce
– za stanovanja do 36 do 60 m ²	1,5 PM + 10 % za obiskovalce
– za stanovanja od 61 do 100 m ²	2 PM + 10 % za obiskovalce
– za stanovanja nad 100 m ²	3 PM + 10 % za obiskovalce
4 dijaški, mladinski in otroški domovi	1 PM/10 postelj, min. 2 PM
5 delavski in študentski domovi	1 PM/3 postelje, min. 3 PM
6 domovi za ostarele, varna hiša	1 PM/5 postelj, min. 3 PM
7 oskrbovana stanovanja	1 PM/stanovanje, min. 3 PM + 20 % za obiskovalce

POSLOVNO TRGOVSKE DEJAVNOSTI	
8 stavbe javne uprave	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM
9 stavbe bank, pošt, zavarovalnic	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM
10 druge upravne in pisarniške stavbe (mešani poslovni programi)	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM
11 trgovski lokal (pod 100 m ²)	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM na objekt
12 trgovske stavbe (med 100 in 500 m ²)	1 PM/50 m ² BTP, min. 4 PM
13 trgovina z neprehrambenimi izdelki	1 PM/80 m ² BTP, min. 2 PM
14 nakupovalni center do 2500 m ²	1 PM/35 m ² BTP
15 nakupovalni center nad 2500 m ²	1 PM/30 m ² BTP
16 odprte in pokrite tržnice	1 PM/40 m ² BTP
17 večnamenski trgovsko zabaviščni, poslovni centri	1 PM/25 m ² BTP
18 bencinski servisi	1 PM/30 m ² prodajnih površin, min. 3 PM
19 obrtno servisne dejavnosti	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM
20 avtopralnice	2 PM/pralno mesto
DRUŽBENE DEJAVNOSTI	
21 gledališča, koncertne hiše, večnamenske dvorane, kino, galerija	1 PM/5 sedežev
22 muzeji in knjižnice	1 PM/80 m ² BTP
23 stavbe za opravljanje verskih obredov	1 PM/10 sedežev
ŠPORTNE DEJAVNOSTI	
24 športna igrišča – stadion	1 PM/200 m ² BTP, od tega 20 % PM za avtobuse
25 športna igrišča – igrišča za tenis	4 PM/igrišče
26 javna kopališča	1 PM/200 m ² tlorisne površine javnega kopališča
27 športne dvorane s prostori za gledalce	1 PM/30 m ² BTP, od tega 20 % PM za avtobuse
28 večnamenske dvorane (fitnes, centri dobrega počutja ipd.)	1 PM/15 m ² BTP
29 kegljišča, bowling	4 PM/stezo
30 čolnarne	1 PM/2 čolna
POSEBNE DEJAVNOSTI	
31 hotel, prenočišča, penzioni	0,75 PM/1 sobo + 1 PM za avtobus
32 gostilne, restavracije, točilnice, bari	1 PM/4 sedeže + 1 PM/tekoči meter točilnega pulta, min. 5 PM
33 glamping hišice	1 PM/glamping enoto
DRUŽBENE DEJAVNOSTI	
34 bolnišnice	1 PM/5 postelj
35 zdravstveni domovi, ambulate, veterinarske ambulate	1 PM/ 50 m ² BTP, min. 2 PM
36 zavetišče za živali	1 PM/300 m ² BTP, min. 2 PM
37 osnovne šole	2 PM/učilnico
38 srednje šole	1,5 PM/učilnico + 1 PM/10 učencev starejših od 18 let
39 posebne šole za ovirane v razvoju	1,75 PM/učilnico
40 visoke šole	1 PM/25 m ² BTP
41 otroški vrtci	2 PM/oddelek + 1 PM/3 zaposlene
PROIZVODNE DEJAVNOSTI	
42 druge nestanovanjske kmetijske stavbe, stavbe za spravilo pridelka	1 PM/80 m ² BTP
43 industrijske stavbe (do 200 m ²)	1 PM/30 m ² BTP, min. 2 PM
44 industrijske stavbe (več kot 200 m ²)	1 PM/50 m ² BTP
45 rezervoarji, silosi, skladišča (brez strank)	min. 3 PM
46 rezervoarji, silosi, skladišča (razstavni in prodajni prostori)	1 PM/80 m ² BTP
47 delavnice za servis motornih vozil	4 PM/popravilno mesto
DRUGO	
48 pokopališča, pokopališke stavbe in spremljajoči objekti	1 PM/600 m ² površine, min. 5 PM
49 stavbe in terminali na železniških in avtobusnih postajah ter z njimi povezane stavbe	1 PM/50 m ²

(9) Na vseh GP, razen pri stanovanjskih stavbah ter počitniških hišah, je treba od števila PM, določenega v tem členu, zagotoviti še najmanj 20 % PM za kolesa in druga enosledna vozila (vendar ne manj kot 2 PM), ki morajo biti zaščiteni pred vremenskimi vplivi.

(10) PM za počitniška vozila je dopustno graditi v prostorskih enotah z namensko rabo BT in PO.

(11) Uporaba parkirnih naprav za namen shranjevanja vozil (v več etažah) v odprtem prostoru je dopustna v območjih namenske rabe IP in IG. Uporaba parkirnih naprav za namen parkiranja vozil v odprtem prostoru je dopustna v podzemni izvedbi.

(12) Površine PM, manipulativnih površin in platojev morajo biti utrjene, tako da so nepropustne za vodo in naftne derivate. Zagotovljeno mora biti odvajanje meteoritnih vod preko peskolovov in lovilcev olj.

(13) V primeru skupnega parkirišča za objekte z različnimi dejavnostmi se upošteva največje potrebe po istočasnem parkiranju.

(14) Najmanjša dimenzija parkirnega mesta za osebni avtomobil znaša 2,5 x 5 m. Ureditev parkirnih mest mora omogočati manipulacijo posameznega vozila neodvisno od drugih vozil na GP.

(15) Za tlakovanje parkirišč se priporoča uporaba »hladnih materialov« za povečanje refleksije sončnih žarkov (brez blešča-nja) ali materialov, ki povečajo permeabilnost padavin v tla, kar poveča učinek hlajenja zaradi evaporacije.

(16) Na javna parkirišča se umešča tudi parkirna mesta s polnilnicami za električne avtomobile in kolesa.

(17) Standard maksimalnega števila parkirnih mest se zagotavlja v mestnem središču Vrhnike, in sicer v območjih, ki se urejajo z občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti.

3.4.10.2 Komunalna, komunikacije, energetika, odpadki

55. člen

(gradnja in urejanje komunalne, komunikacijske, energetske in okoljske infrastrukture)

(1) Za vse posege v varovalne pasove in rezervate je treba pridobiti soglasje pristojnega upravljavca.

(2) Trase omrežij morajo biti medsebojno usklajene in morajo potekati tako, da omogočajo priključitev posameznih uporabnikov.

(3) Trase omrežij se praviloma združuje v skupne koridorje.

(4) Na območjih stavbnih zemljišč ter na območjih varstva kulturne dediščine se komunikacijske in elektroenergetske vode praviloma gradi v podzemni izvedbi.

(5) Na objektih, ki so zavarovani kot kulturna dediščina, je treba priključne omarice za elektroenergetsko in komunikacijsko infrastrukturo ter požarne plinovodne pipe izvesti v skladu s pogoji pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

(6) Vode in jaške je treba na javnih cestah locirati izven vozišča. Če to ni mogoče, se jaške locira tako, da so pokrovi izven poteka kolesnic vozil.

(7) Prečkanja vodovodov pod strugo vodotoka je treba načrtovati tako, da ni zmanjšana prevodna sposobnost struge vodotoka in da je omogočena poglobitev struge (vod mora potekati na zadostni globini pod dnom vodotoka). V primeru prečkanja vodotokov z uporabo mostnih konstrukcij, se komunalne vode namesti na dolvodni strani konstrukcij.

(8) Upravljalavec GJI mora imeti omogočen neoviran dostop do vseh vodov, naprav in objektov GJI, ki jih upravlja, ob kateremkoli času.

(9) Infrastrukturne objekte lahko gradi le pristojni izvajalec gospodarske javne službe oziroma pri telekomunikacijskem objektu pooblaščen operater, pri pomožnem objektu v vojašnicah pa pooblaščen izvajalec. Če objekta ne gradi oseba iz prejšnjega stavka, je gradnja dopustna le na podlagi soglasja teh služb in pod njihovim nadzorom.

56. člen

(gradnja, urejanje in priključevanje na javno vodovodno omrežje)

(1) Lastna oskrba s pitno vodo se lahko izvaja na območjih poselitve in za posamezne stavbe ali gradbeno inženirske objekte, kjer občina ne zagotavlja javne službe. Uporabnik mora za izvajanje lastne oskrbe s pitno vodo pridobiti pozitivno mnenje Občine Vrhnika.

(2) Javno vodovodno omrežje mora praviloma poleg oskrbe s pitno vodo zagotavljati tudi požarno varnost objektov s sistemom hidrantov. Varnost se zagotovi z vgradnjo nadzemnih hidrantov, praviloma lociranih izven javnih povoznih ali pohodnih površin. Izjemoma se vgrajuje tudi podzemne izvlečne hidrante, ki so lahko locirani tudi v manj obremenjenih povoznih ali pohodnih površinah.

(3) Uporabniki tehnološke vode morajo uporabljati zaprte sisteme z uporabo recikliranja porabljene vode.

(4) Pri projektiranju je treba upoštevati že zgrajeno javno vodovodno omrežje.

(5) Križanja morajo biti izvedena v skladu z normativi in tehničnimi predpisi. Pri tem je treba zagotoviti primerno zaščito, križanje pa se izvede pravokotno oziroma s čim manjšim odstopanjem od pravega kota.

(6) Pri projektiranju je projektant dolžan preveriti obstoječe hišne priključke in jih pri projektiranju upoštevati.

(7) Varovalni pas in rezervat javnega vodovoda znaša za primarne javne vodovode 5 m od osi vodovoda na vsako stran in za sekundarne javne vodovode 3 m od osi vodovoda na vsako stran.

(8) Pri postavitvi hidroforne postaje oziroma prečrpavališča se je potrebno izogniti območju arheološkega spomenika EŠD 11420 Podpeč – Arheološko najdišče Ljubljana.

57. člen

(gradnja, urejanje in priključevanje na javno kanalizacijsko omrežje)

(1) Izjemoma se zaradi vmesnih fizičnih preprek med objektom in javnim kanalizacijskim omrežjem (npr. velika višinska razlika, vodotoki), v skladu s pozitivnim mnenjem upravljavca javne kanalizacije dovoli tudi začasna ali stalna uporaba individualnih sistemov za odvajanje komunalne odpadne vode (mala komunalna čistilna naprava ali nepretočna greznica).

(2) Male komunalne čistilne naprave in nepretočne greznice morajo biti izvedene podzemno v skladu s predpisi. Locirane morajo biti na GP stavbe kateri pripadajo, redno vzdrževane in evidentirane pri izvajalcu javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Če se naknadno pojavi možnost priključitve na javno kanalizacijsko omrežje, se morajo objekti nanj obvezno priključiti. Po priključitvi se individualni sistemi za odvajanje komunalne odpadne vode ustrezno sanirajo. Ena mala komunalna čistilna naprava lahko služi več objektom.

(3) Na območjih kulturne dediščine naj bo območje nepretočne greznice in male komunalne čistilne naprave po postavitvi zatravljeno ali urejeno skladno z okolico. Spremljajoč objekt komunalne čistilne naprave naj bo lesen, z dvokapno streho, umaknjen na neizpostavljeno mesto.

(4) Javni kanalizacijski sistem mora biti zgrajen ločeno za odvod komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z iztokom v odvodnik. Pred iztokom je treba zagotoviti čiščenje vseh vrst padavinskih in komunalnih odpadnih voda do predpisane stopnje čiščenja v skladu s predpisi. Na območjih, kjer je izveden mešani sistem s skupnim odvodom komunalne odpadne vode in padavinske vode, je dopustno odvajati padavinsko vodo v ta sistem le pod pogoji upravljavca javnega kanalizacijskega sistema.

(5) Pri gradnji objektov je treba zagotoviti, da čim večji delež padavinske vode s pozidanih in tlakovanih površin ponika oziroma se voda zbira za ponovno uporabo na tak način, da se v čim večji meri zmanjša odtok padavinskih voda z utrjenih površin.

v javni kanalizacijski sistem ali površinski odvodnik. Če ponikanje padavinskih voda ni mogoče, kar je treba dokazati na podlagi geomehanskega ali hidrološkega poročila, se padavinsko vodo, če je možno in sprejemljivo, odvaja v kanalizacijo na podlagi pogojev upravljavca te kanalizacije, pri čemer naj se čim večji delež padavinske vode pred odvodom v kanalizacijsko omrežje ali površinski odvodnik začasno zadrži kot posebna ureditev na zelenih površinah ali kot podzemni bazen na GP ali na parcelah večjega števila stavb, h katerim pripadajo.

(6) Padavinske vode iz objektov in njihovih funkcionalnih površin ne smejo pritekati na javno površino in ne smejo biti speljane v naprave za odvodnjavanje javnih površin. Padavinska voda z objektov in pripadajočih površin ne sme biti speljana v naprave za odvodnjavanje avtoceste ali železniške proge. Izvedba odvodnjavanja ne sme poslabšati ali ogroziti obstoječega sistema odvodnjavanja avtoceste ali železniške proge.

(7) Odvajanje in čiščenje odpadne padavinske vode z javnih cest ter parkirišč in drugih povoznih, utrjenih oziroma tlakovanih površin, na katerih se odvija motorni promet, se izvaja v skladu s predpisi.

(8) Zadrževalni bazeni, ki zadržujejo višje padavinske vode in so v naseljih, so lahko izvedeni kot odprti zadrževalnik ali podzemno, pri čemer je treba zagotoviti vsaj 1 m nadkrija z zemljinjo, lahko pa tudi z nadvišanjem terena. Do zadrževalnega bazena je treba zagotoviti dovoz z javne ceste. Nad zadrževalnim bazenom se lahko uredijo rekreacijske ali zelene površine, vključno z zasaditvijo vegetacije.

(9) Do komunalne čistilne naprave je treba zagotoviti dovoz z javne ceste. Komunalna čistilna naprava mora biti zavarovana z varovalno ograjo.

(10) Varovalni pas znaša 3 m od osi komunalnega voda na vsako stran. Rezervat znaša 5 m od osi predvidenega komunalnega voda na vsako stran.

(11) Priporoča se, da se neonesnažena padavinska odpadna voda s streh in očiščena odpadna voda uporablja za zalivanje, namakanje in splakovanje stranišč.

(12) Priporoča se, da se padavinsko odpadno vodo podzemno skladišči za uporabo (zalivanje, namakanje) v sušnih obdobjih (evaporativno hlajenje).

58. člen

(oskrba s plinom)

(1) Za vse objekte, ki za ogrevanje ne bodo uporabljali obnovljivih virov energije (npr. sončna energija, lesna biomasa, bioplin, geotermalna energija), je priporočljiva priključitev na plinovodno omrežje. Kadar se objekt nahaja v EUP, v kateri je načrtovana širitev plinovodnega omrežja, naj objekt do izgradnje plinovodnega omrežja začasno uporablja utekočinjeni naftni plin iz lastnega ali skupinskega rezervoarja, po izgradnji plinovodnega omrežja pa je priporočljivo, da se objekt priključi na plinovodno omrežje. Na območjih, kjer priključitev na obstoječe ali načrtovano plinovodno omrežje po podatkih upravljavca teh sistemov ni možna, je dopustna uporaba ostalih energentov (utekočinjeni naftni plin, ekstra lahko kurilno olje, električna energija).

(2) Varovalni pas plinovoda se šteje od osi voda na vsako stran, in sicer znaša pri prenosnem sistemu zemeljskega plina 65 m oziroma 100 m od ograje kompresorske postaje, pri distribucijskem sistemu zemeljskega plina pa 5 m.

(3) V skladu s področno zakonodajo je treba za posege znotraj varovalnega pasu sistema zemeljskega plina pridobiti soglasje in projektne pogoje s strani upravljavca sistema.

59. člen

(gradnja, urejanje in priključevanje na elektroenergetsko omrežje in javno razsvetljavo)

(1) Vse stavbe, razen če ta odlok določa drugače, morajo biti priključene na elektroenergetsko omrežje.

(2) Dopustna je rekonstrukcija vseh elektroenergetskih vodov napetostnega nivoja 35 kV in več, s tem da je dopustno 35 kV daljnovode rekonstruirati v napetostni nivo 110 kV in 220 kV daljnovode v napetostni nivo 400 kV, če so upoštevani tehnični predpisi o elektromagnetnem sevanju.

(3) Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka od osi voda oziroma od zunanje ograje razdelilne (RTP) ali transformatorske postaje (TP) in znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod in RTP nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 40 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod in RTP nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 15 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 3 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod nazivnih napetosti od 1 kV do vključno 20 kV 10 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti od vključno 20 kV 1 m;
- za nadzemni vod nazivne napetosti do vključno 1 kV 1,5 m,
- za RP srednje napetosti, TP srednje napetosti 0,4 kV 2 m.

(4) V varovalnih pasovih elektroenergetskih vodov, objektov in naprav napetostnega nivoja nad 1 kV ni dopustna gradnja objektov, v katerih je vnetljiv material. Na parkiriščih pod daljnovodi pa ni dopustno parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive ali eksplozivne materiale.

(5) Pogoji za gradnjo objektov in naprav na območjih kulturne dediščine:

– nizkonapetostno distribucijsko elektroenergetsko omrežje: na območjih kulturne dediščine in vplivnih območjih je treba vode speljati podzemno, razen, če gre za arheološko dediščino. V tem primeru vodi potekajo po oziroma ob robovih naselij, gozda, cest ipd.;

– ločilno oziroma krmilno mesto mora biti neopazno, umaknjeno na rob (naselja, gozda, ceste ipd.);

– transformatorska postaja se mora izogibati objektom in območjem kulturne dediščine. Če to ni možno, naj bo čim bolj neopazna, umaknjena na rob in iz smeri vedut na prostorske dominante;

– relejna hišica se mora izogibati objektom in območjem kulturne dediščine;

– tipski zabojnik za skladiščenje jeklenk se mora izogibati objektom in območjem kulturne dediščine. Primerna lokacija je npr. trgovina, bencinska postaja.

(6) Nizkonapetostno distribucijsko elektroenergetsko omrežje se v naseljih praviloma izvede podzemno, tako v primeru novogradnje kot rekonstrukcije, na območju gozda pa se izvede zračni kabel.

(7) Za vse površine v javni rabi na območjih namenske rabe S, C, B in Z je priporočljivo, da so osvetljene s sistemom javne razsvetljave. Pri tem je treba upoštevati področne predpise o osvetljevanju.

(8) Varovalni pas in rezervat za sistem javne razsvetljave znaša 3 m od osi voda na vsako stran.

(9) Na območjih naselbinske dediščine svetila ne smejo biti višja od slemen objektov. Izdelana mora biti celostna podoba naselja ali dela naselja.

(10) Novogradnja in obnova nizko in srednje napetostnih vodov naj se izvaja pticam prijazno. Pri novogradnjah in obnovah naj se izolirajo vodniki, da ne bo prihajalo do kratkega stika in posledičnega pogina ptic.

60. člen

(gradnja in urejanje komunikacijske infrastrukture)

(1) Komunikacijska omrežja, razen sistemov brezžičnih povezav, morajo biti izvedena s podzemnimi kabli v kabelski kanalizaciji. Izven strnjenih območij poselitve je dopustna tudi gradnja nadzemnih vodov.

(2) Pri načrtovanju objektov in naprav komunikacijske infrastrukture je treba upoštevati predpise s področja elektronskih komunikacij in elektromagnetnega sevanja ter naslednje usmeritve in pogoje:

– gradnja samostojenih antenskih stolpov je dopustna na območjih namenske rabe IP, IG, E, O, F, K2, G (samo gospodarski gozd) in f;

– gradnja drugih telekomunikacijskih objektov in naprav (bazne postaje, antene, oddajniki) so dopustni na območjih namenske rabe S, C, I, B, ZS, ZD, P, E, O, F, A, K, G, LN in f;

– ne glede na namensko rabo prostora telekomunikacijski objekti in naprave niso dopustni na objektih vzgojno varstvenega in izobraževalnega programa, objektih zdravstvenega in socialnega varstva, na otroških in športnih igriščih, urejenih zelenih površinah in kulturnih spomenikih;

– za postavitev objektov in naprav brezžičnih sistemov na območjih namenske rabe S in CU so upravljalci brezžičnih sistemov dolžni izdelati strokovno preveritev, s katero se utemelji smiselnost umestitve na ta območja, preverijo dopustne sevalne obremenitve in optimizira vir sevanja – usmerjenost, oddajna moč ter višina antene in njen sevalni diagram tako, da se zagotovijo čim manjše emisijske in skupne (imisijske) vrednosti EMS na človeku dostopnih lokacijah. Strokovna ocena vključuje tako analizo umestitve objektov in naprav, da se zagotovi vidna kakovost prostora. Strokovna preveritev je:

– če gre za objekt ali napravo, za katero je treba pridobiti dovoljenje, pogoj za izdajo tega dovoljenja;

– če gre za objekt, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisih s področja varstva okolja, del poročila o vplivih na okolje in pogoj za izdajo okoljevarstvenega soglasja;

– če gre za objekt, za katerega ni treba pridobiti dovoljenja, del dobre prakse.

– objekti in naprave brezžičnih sistemov se v naseljih v čim večji meri umeščajo na obstoječe in predvidene objekte. Prednostno se umeščajo na območja in objekte, namenjene dejavnostim, kot so trgovsko-nakupovalne, poslovne, industrijske, prometne in komunalne dejavnosti;

– objekti in naprave brezžičnih sistemov se zunaj naselij v čim večji meri umeščajo v obstoječe infrastrukturne koridorje in objekte;

– objekt za telekomunikacijsko opremo tlorisne površine do 30 m², za nameščanje radijskih postaj za radioamaterje s pripadajočimi antenami do višine 10 m, je dopusten na vseh območjih stavbnih zemljišč;

– objektov in naprav komunikacijske infrastrukture ni dopustno postavljati na zavarovanih območjih, območjih naravnih vrednot in varovanih območjih narave. Izjemoma je gradnja dopustna, kadar ni mogoče zagotoviti primernejše lokacije, pri čemer poseg ne sme spreminjati lastnosti zaradi katerih je območje oziroma objekt pridobilo ta status. Poseg je v tem primeru mogoč le na podlagi soglasja pristojnih organov za ohranjanje narave;

– objektov in naprav komunikacijske infrastrukture ni dopustno postavljati na območjih ali objektih kulturne dediščine. Izjemoma je gradnja dopustna, kadar ni mogoče zagotoviti primernejše lokacije, pri čemer poseg ne sme spreminjati lastnosti zaradi katerih je območje oziroma objekt pridobilo ta status. Umeščanje baznih postaj v cerkvene stolpe je dopustno le, če to ne bi imelo destruktivnih učinkov na historično substanco objektov in njihovo pojavnost v prostoru. Postavljanje stolpov oziroma drogov za bazne postaje mobilne telefonije na vidno izpostavljenih lokacijah v bližini prostorskih dominant kot so cerkve in gradovi, ni sprejemljivo. Poseg je v tem primeru mogoč le na podlagi soglasja pristojnih zavodov za varstvo kulturne dediščine;

– vode, objekte in naprave naj se združuje v obstoječe ali načrtovane infrastrukturne koridorje in naprave;

– pri umeščanju v prostor naj bo v čim večji meri preprečena vidna izpostavljenost objektov in naprav in vpliv na vidne kvalitete prostora čim manjši. Antenski objekti in naprave se pri umeščanju na druge obstoječe objekte zakrivajo in prilagajajo tako, da skupaj z njimi tvorijo usklajeno arhitekturno celoto;

– oblikovanje objektov (barva, oblika stebrov in anten) mora biti čimbolj prilagojeno prevladujoči urbani in krajinski tipologiji in naravnim danostim prostora, okolico objekta pa je treba ozeleniti. Oddajne sisteme na fasadah stavb je treba ustrezno zakriti, da vizualno ne izstopajo iz fasade, na ravnih strehah objektov pa odmakniti od roba strehe, tako da so čim manj vidno izpostavljeni.

(3) Varovalni pas znaša 3 m od osi voda na vsako stran. Rezervat znaša 1,5 m od osi predvidenega voda na vsako stran.

(4) Varovalni pas komunikacijskega oddajnega sistema se določi za vsak oddajnik posebej. Varovalni pas obsega tridimenzionalno območje od antene in se določi glede na moč in smer delovanja oddajnika, število oddajnikov na isti lokaciji in glede na tehnološko izvedbo.

(5) V varovalnih pasovih in rezervatih komunikacijskih oddajnih sistemov ni dopustna gradnja objektov, ki zahtevajo povečano varstvo pred sevanjem, in sicer:

– objektov zdravstvenega in socialnega varstva, objektov vzgojno varstvenega in izobraževalnega programa, turističnih objektov, namenjenih bivanju in rekreaciji,

– stanovanjskih objektov,

– objektov upravnih, trgovskih, storitvenih ali gostinskih dejavnosti,

– otroških in športnih igrišč ter javnih zelenih površin, ki so namenjene za zadrževanje večjega števila ljudi.

61. člen

(zbiranje in odstranjevanje odpadkov)

(1) Zbirno mesto za odpadke mora biti na GP. Če to zaradi danosti prostora ni možno, se v sodelovanju s pristojnim občinskim organom za okolje določi zbirno mesto na javni površini.

(2) Zbirna mesta za odpadke in ekološki otoki morajo biti dobro prometno dostopni in locirani izven cestišča.

(3) Ekološki otoki (zbiralnice za ločeno zbiranje odpadkov) se locirajo na utrjenih površinah, namenjenih javni rabi, v izmeri glede na izkazane potrebe območja. Umeščanje v prostor naj bo takšno, da bo vpliv na vidne kvalitete prostora čim manjši. Eko-

loški otok se oblikuje tako, da bo oblikovno skladen z elementi cestnega prostora in okoliške pozidave in da vidno ne bo moteč pri pogledih s ceste in iz objektov. Če meji na travnato površino, se ga zakrije s primerno zasaditvijo. Oblikovanje naj bo enotno znotraj naselja ali dela naselja. Ekološki otoki na območjih namenske rabe ZP niso dopustni.

(4) Ekološki otoki znotraj jeder naselbinske dediščine niso zaželeni. Če že, potem mora biti ekološki otok čim bolj zakrit in nevpadljiv; priporoča se uporaba naravnih materialov, prilagojenih funkciji, naselju in krajini. V mestu naj bo oblikovanje ekoloških otokov vključeno v celostno podobo urbane opreme.

(5) Industrijske odpadke je treba do njihove predaje pooblaščenemu podjetju ali končne dispozicije na deponiji posebnih odpadkov skladiščiti v posebnih namensko zgrajenih skladiščih na območju proizvodnih in obrtnih obratov, kjer nastanejo.

(6) Zadrževanje, zbiranje ali odlaganje odpadkov, izven za to določenih mest, ni dopustno.

62. člen

(omejitve v zvezi z zračnim prometom)

(1) Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov je treba upoštevati omejitve zaradi zračnega prometa. Med ovire za zračni promet štejejo:

- objekti, inštalacije in naprave, ki so višji kot 30 m in stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliškega terena za več kot 100 m,
- vsi objekti, inštalacije in naprave, ki segajo več kot 100 m od tal, ter daljnovodi žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 m,
- objekti in naprave zunaj naselij, ki so višji od okoliškega terena za najmanj 25 m, če so znotraj varovalnih pasov posameznih cest, visokonapetostnih vodov ipd.

(2) Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov iz prejšnjega odstavka in drugih objektov, ki utegnejo s svojo višino vplivati na varnost zračnega prometa, je treba predhodno pridobiti soglasje pristojnega organa za zračni promet, objekt pa je treba označiti in zaznamovati v skladu z veljavnimi predpisi.

3.4.11 Ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo okolja in naravnih dobrin, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter obramba

3.4.11.1 Ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine

63. člen

(ohranjanje narave)

(1) Za vsak poseg v evidentirana območja ohranjanja narave je obvezno pridobiti in upoštevati usmeritve in projektne pogoje ter pridobiti soglasje pristojnega zavoda za ohranjanje narave.

(2) Posegi v naravo, ki vključujejo tudi gradnjo, se morajo načrtovati in izvajati tako, da ne okrnijo narave. Pri načrtovanju sicer dopustnega posega v prostor, ki ga dopušča ta odlok, mora izvajalec izbrati tisto rešitev, ki bo pomenila najmanjši možen poseg v naravo in izbrati tisto alternativno tehnično rešitev, katere izvedba ne bo okrnila narave.

(3) Za posege v evidentirana območja ohranjanja narave je treba v primeru neskladja določb tega odloka s posebnimi predpisi s področja ohranjanja narave upoštevati slednje.

(4) Na območju, ki je življenjski prostor velikih zveri, se odlaganje vseh odpadkov antropogenega izvora uredi tako, da je dostop rjavemu medvedu onemogočen.

(5) Preprečuje se razrast invazivnih rastlinskih vrst kot so japonski dresnik, rudbekija, ambrozija, robinija, žlezasta nedotika in kanadska rozga. S tem namenom se v vseh EUP po izvedenih posegih (tudi gradbeno inženirskih objektov, komunalnega in energetskega omrežja) predvidi takojšnja sanacija prizadetih površin.

(6) Do sprejetja upravljalvskega načrta za krajinski park Ljubljansko barje morajo biti posegi skladni s predpisi o zavarovanju krajinskega parka Ljubljansko barje.

64. člen

(celostno ohranjanje kulturne dediščine)

(1) Sestavni del OPN so objekti in območja kulturne dediščine, varovani po predpisih s področja varstva kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: objekti in območja KD). To so kulturni spomeniki, vplivna območja kulturnih spomenikov, varstvena območja dediščine, registrirana kulturna dediščina in vplivna območja dediščine.

(2) Objekti in območja KD so razvidni iz prikaza stanja prostora, ki je veljal ob uveljavitvi tega odloka in je njegova obvezna priloga, in iz veljavnih predpisov s področja varstva KD (aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov, aktov o določitvi varstvenih območij dediščine).

(3) Na objektih in območjih KD so dopustni posegi, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti ter dediščino varujejo in ohranjajo na mestu samem (in situ).

(4) Na objektih in območjih KD niso dopustni novogradnja, prizidava, rekonstrukcija ter druga dela, zaradi katerih se bistveno spremeni zunanji izgled objekta, na način, ki bi prizadel varovane vrednote objekta ali območja KD, prepoznavne značilnosti in materialno substanco, ki so nosilci teh vrednot.

(5) Odstranitve objektov ali območij ali delov objektov ali območij KD niso dopustne, razen pod pogoji, ki jih določajo predpisi s področja varstva KD.

(6) Na objektih in območjih KD veljajo pri gradnji in drugih posegih v prostor PIP za celostno ohranjanje KD. V primeru neskladja ostalih določb tega odloka s PIP glede celostnega ohranjanja KD veljajo pogoji celostnega ohranjanja KD.

(7) Objekte in območja KD je potrebno varovati pred poškodovanjem ali uničenjem tudi med gradnjo – čez objekte in območja KD ne smejo potekati gradbiščne poti, obvozi, vanje ne smejo biti premaknjene potrebne ureditve vodotokov, namakalnih sistemov, komunalna, energetska in telekomunikacijska infrastruktura, ne smejo se izkoriščati za deponije viškov materialov ipd.

(8) Za kulturne spomenike in njihova vplivna območja veljajo PIP, kot jih opredeljuje varstveni režim konkretnega akta o razglasitvi kulturnega spomenika. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za kulturni spomenik, veljajo PIP, določeni z varstvenim režimom v aktu o razglasitvi.

(9) Za varstvena območja KD veljajo PIP, kot jih opredeljuje varstveni režim akta o določitvi varstvenih območij KD. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za varstvena območja KD, veljajo PIP, določeni z varstvenim režimom v aktu o določitvi varstvenih območij KD.

(10) Za registrirano KD, ki ni kulturni spomenik in ni varstveno območje KD, velja, da posegi v prostor ali načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote ter prepoznavne značilnosti in materialno substanco, ki so nosilci teh vrednot, niso dopustni. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za registrirano KD, veljajo PIP, določeni v tem členu.

Za registrirano KD veljajo dodatno še PIP za posamezne vrste KD.

– **Za registrirano stavbno dediščino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanosti (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barve fasad, fasadni

detajli),

- funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih – cerkvah, gradovih, znamenjih itd.),
- celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

– **Za registrirano naselbinsko dediščino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov),
- odnosi med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki itd.),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja,
- podoba naselja v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema, ulične fasade itd.),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov,
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

V primeru, da pri posamezni enoti KD varujemo tudi zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami, je potrebno upoštevati tudi PIP za registrirana arheološka najdišča.

– **Za registrirano kulturno krajino in zgodovinsko krajino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini),
- tipologija krajinskih sestavin in tradicionalnega stavbarstva (kozolci, znamenja, zidanice),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- avtentičnost lokacije pomembnih zgodovinskih dogodkov,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi,
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

– **Za registrirano vrtnoarhitekturno dediščino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- grajene ali oblikovane sestavine (grajene strukture, vrtna oprema, likovni elementi),
- naravne sestavine (rastline, vodni motivi, relief),
- podoba v širšem prostoru oziroma odnos dediščine z okolico (ohranjanje prepoznavne podobe, značilne, zgodovinsko pogojene in utemeljene meje),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

– **Za registrirano arheološko najdišče** velja, da ni dopustno posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati arheološke ostaline. Registrirana arheološka najdišča s kulturnimi plastmi, strukturami in premičnimi najdbami se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Predvsem ni dopustno:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglobljati dno vodotokov in jezer,
- ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma so dopustni posegi v posamezna najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- če ni možno najti drugih rešitev,
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo.

Obseg in čas potrebnih arheoloških raziskav opredeli pristojen organ za varstvo kulturne dediščine.

V primeru, da se območje ureja z OPPN, je treba predhodne arheološke raziskave v smislu natančnejše določitve vsebine in sestave najdišča opraviti praviloma že v okviru postopka priprave OPPN.

– **Za registrirano memorialno dediščino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- avtentičnost lokacije,
- materialna substanca in fizična pojavnost objekta ali drugih nepremičnin,
- vsebinski in prostorski kontekst območja z okolico ter vedute.

– **Za drugo dediščino:** ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- materialna substanca, ki je še ohranjena,
- lokacija in prostorska pojavnost,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

(11) V vplivnih območjih KD velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju KD. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost KD, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

(12) Za poseg v kulturni spomenik, vplivno območje kulturnega spomenika, varstveno območje KD ali registrirano KD, ki je razvidna iz prikaza stanja prostora, ki je veljal ob uveljavitvi tega odloka, je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje za posege po predpisih za varstvo KD.

(13) Kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti tudi za posege v posamezni EUP, če je tako določeno s posebnimi PIP, ki veljajo za to EUP.

(14) Za poseg v objekt ali območje KD se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki KD uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa vzdrževalna dela in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi tega odloka ali drugih predpisov.

(15) Za izvedbo predhodne arheološke raziskave na območju kulturnega spomenika, registriranega arheološkega najdišča, stavbne dediščine, naselbinske dediščine, kulturne krajine ali zgodovinske krajine je treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po predpisih za varstvo KD. Pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline je pri pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije treba pridobiti podatke o potrebnih predhodnih arheoloških raziskavah. Obseg in čas predhodnih arheoloških raziskav določi pristojna javna služba.

(16) Na območjih, ki še niso bila predhodno arheološko raziskana in ocena arheološkega potenciala zemljišča še ni znana, se priporoča izvedbo predhodnih arheoloških raziskav pred gradnjo ali posegi v zemeljske plasti.

(17) Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju KD zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.

(18) Zaradi varstva arheoloških ostalin je potrebno pristojni osebi Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela, in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi.

(19) Pri načrtovanju posegov na območju naselbinske dediščine Vrhnika – Trško jedro (EŠD 843) je treba upoštevati Konseratorski načrt za prenovo mestnega jedra Vrhnike – Analitični del (z usmeritvami za načrtovalski del KNP za območja OPPN s KNP Tržaška cesta – Cankarjev trg, Stara cesta – Vas in Hrib – Gradišče (izdelovalci: Inštitut Villa Sancti, Geodetski inštitut Slovenije, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, Avgusta d.o.o., LUZ d.d.). Za vse posege je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje.

3.4.11.2 Varstvo okolja in naravnih dobrin

65. člen

(varstvo zraka)

(1) Pri gradnji objektov in drugih prostorskih ureditvah je treba upoštevati predpise iz področja varstva zraka.

(2) Za zmanjšanje emisij v zrak se spodbuja uporaba obnovljivih virov energije ter izvajanje ukrepov za učinkovito rabo energije v objektih.

(3) Spodbuja se ureditve skupnih kotlovnice in ureditev omrežja daljinskega ogrevanja na biomaso.

(4) Na območjih, kjer je zgrajeno omrežje za oskrbo z zemeljskim plinom, se spodbuja priklop na to omrežje.

(5) Objekte, ki so pomemben vir emisij v zrak, je dopustno umeščati le na območja, namenjena proizvodnim dejavnostim.

66. člen

(varstvo voda)

(1) Pri gradnji in urejanju površin je treba upoštevati določbe predpisov s področja varstva voda.

(2) Za gradnje in ureditve na območju vodnih zemljišč in na priobalnih zemljiščih ter za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je treba pridobiti vodno soglasje.

(3) Zunanja meja priobalnih zemljišč vodotokov 1. reda sega v urbaniziranih območjih 15 m od vodnega zemljišča, izven urbaniziranih območij pa najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Na ostalih vodotokih in stoječih vodah zunanja meja priobalnih zemljišč sega 5 m od meje vodnega zemljišča.

(4) Dopustne posege v priobalno zemljišče vodotoka določajo predpisi s področja upravljanja voda.

(5) Na priobalnem zemljišču vodotoka morata biti omogočena dostop in vzdrževanje vodotoka, vključno z zagotovitvijo pogojev za gasilske intervencije, za reševanje iz vode ter za postavitev lovilnih pregrad za prestrezanje in odstranjevanje nevarnih snovi.

(6) Premostitve voda in gradnja na vodnem zemljišču mora biti načrtovana tako, da je zagotovljena poplavna varnost in da se ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim.

(7) Za vse posege v vodotoke in v priobalno zemljišče vodotokov je treba pridobiti pogoje pristojnih organov za upravljanje voda in ohranjanje narave.

(8) Na zakonito zgrajenih objektih na vodnih in priobalnih zemljiščih so dopustna samo vzdrževalna dela in odstranitev objekta.

(9) Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov ni dopustno, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, prepust na javnih cestah in poteh).

(10) Gradnja mostov in cest mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z zagotovljeno minimalno varnostno višino.

(11) Pri posegih na vodnih in priobalnih zemljiščih je treba upoštevati že pridobljene vodne pravice podeljene na podlagi področnega predpisa.

(12) Posegi na območju površinskih voda (tekoče vode in stoječa vodna telesa) in posegi na območju vodnih in priobalnih zemljišč, ki lahko imajo vpliv na ribe in njihove vodne habitate, morajo biti načrtovani v sodelovanju s strokovnjaki s področja ribištva in ihtiologije.

(13) V primeru izvedbe posegov v vodotoke in vodna telesa mora biti načrtovano varstvo rib in njihovih habitatov. Določeni morajo biti cilji, omejitve in potrebni omilitveni ukrepi.

(14) Vsa gradbena dela naj se v največji možni meri oddaljijo od strug vodotokov.

(15) Odpadkov in gradbenega materiala se v vodotoke, na vodna in priobalna zemljišča, ne odlaga. V času izvajanja posegov morajo biti urejene začasne deponije na način, da bo preprečeno onesnaževanje voda.

(16) Vsi posegi se morajo izvajati tako, da bo preprečeno onesnaževanje vodotokov. Preprečeno mora biti izcejanje goriva, olj, zaščitnih premazov in drugih škodljivih in strupenih snovi v vodotoke ali na območje vodnega zemljišča.

(17) V primeru odstranjevanja zarasti na brežinah vodotokov je treba odstranjeno vegetacijo takoj (v isti rastni sezoni) nadomestiti z novo, in sicer z avtohtonimi grmovnimi in drevesnimi vrstami, ki so na obravnavanem območju že prisotne (npr. potaknjenci bele vrbe). Ob vodotokih mora biti zagotovljena zveznost vegetacije; zgolj zatravitev na območju brežin ne zadostuje.

(18) V največji možni meri je treba določiti in izvesti ukrepe za preprečitev razširjanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst na območju struge vodotokov. V primeru pojava invazivne tujerodne vrste japonski dresnik (*Fallopia japonica*) je treba že v času gradnje pričeti z aktivnim odstranjevanjem te vrste. Dolgoročno mora biti načrtovana košnja in odstranjevanje japonskega dresnika.

(19) Prostori in mesta, kjer se bodo med gradnjo, obratovanjem in opustitvijo pretakale, skladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki, vključno z začasnim skladiščenjem nevarnih odpadkov (npr. motorna goriva, olja in maziva, pesticidi), morajo biti urejeni kot zadrževalni sistem lovilna skleda, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino snovi oziroma tekočin. V enakem smislu morajo biti urejene tudi pokrite prometne vozne površine in parkirišča ter garaže, zlasti podzemne garaže.

67. člen

(vodovarstvena območja)

(1) Vodovarstvena območja so določena s predpisi s področja varstva voda.

(2) Posegi na vodovarstvenih območjih so dopustni le v skladu s pogoji in omejitvami veljavnih državnih uredb in občinskih odlokov o zavarovanju vodnih virov ter s soglasjem pristojnega organa za vode.

(3) Enako kot vodovarstvena območja je treba varovati pred onesnaženjem tudi vire pitne vode, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij.

68. člen

(varstvo gozdov)

(1) Za vse posege v gozd oziroma gozdni prostor (25 m pas od gozdnega roba) je treba pridobiti soglasje oziroma mnenje pristojne javne gozdarske službe. Za graditev objektov zunaj gozda se mora pridobiti mnenje javne gozdarske službe, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledice delovanja objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozda.

(2) Novogradnja manj zahtevnih objektov ob gozdnih površinah znotraj stavbnih zemljišč je dopustna v oddaljenosti najmanj ene drevesne višine odraslega gozdnega sestoja oziroma v oddaljenosti 25 m od gozdnega roba oziroma posameznega gozdnega drevja. Izjemoma je odmik lahko manjši ob upoštevanju pogojev, navedenih v soglasju oziroma mnenju pristojne službe s področja gozdarstva.

(3) V varovalnih gozdovih je dopustno samo vzdrževanje obstoječih objektov ter prostorske ureditve, ki ohranjajo in krepijo varovalno, hidrološko, biotopsko ali klimatsko funkcijo gozda v skladu s predpisi in gozdnogospodarskimi načrti.

(4) Posegi v varovalnih gozdovih, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda pristojni organ. Posegi v varovalni gozd se presojajo na podlagi vpliva posega na varovalni gozd in funkcije gozda.

(5) Posegi v gozd oziroma gozdni prostor morajo biti načrtovani tako, da se lastnikom in drugim uporabnikom gozda ohranja neoviran javni dostop do gozda in da gospodarjenje z gozdovi zaradi izvedenih del ne bo ovirano oziroma onemogočeno. Potrebno je zagotoviti, da se obstoječe dostope in manipulacijske površine ohrani ali primerno nadomesti.

(6) V primeru poseganja v gozd je treba izvesti sanacijo novo nastalega gozdnega roba, razgaljenih tal, novo nastalih brežin z utrditvijo in zasaditvijo z ustreznimi avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

69. člen

(dostop do gozdnih in kmetijskih zemljišč)

Ob načrtovanju in gradnji objektov ali drugih del je treba omogočiti neoviran dostop in dovoz do posameznih kmetijskih oziroma gozdnih zemljišč po obstoječih poteh. V primeru ukinitve obstoječih poljskih oziroma gozdnih poti je treba le-te nadomestiti z novimi.

3.4.11.3 Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

70. člen

(varstvo pred poplavami)

(1) Poplavna območja in razredi poplavne nevarnosti so določeni v skladu s predpisi o vodah, na osnovi izdelane in potrjene strokovne podlage »Poplavna študija za območje Občine Vrhnika, Hidrološko-hidravlična študija s predlogom ukrepov za območje Občinskega prostorskega načrta za območje Občine Vrhnika (april 2011, dopolnitev 2013)«. Poplavna območja, karte poplavne nevarnosti ter karte razredov poplavne nevarnosti za obstoječe stanje so sestavni del prikaza stanja prostora. Na območjih, kjer razredi poplavne nevarnosti še niso določeni, je sestavni del prikaza stanja prostora opozorilna karta poplav.

(2) Na poplavnih območjih, za katera so izdelane karte poplavne nevarnosti in določeni razredi poplavne nevarnosti, je pri načrtovanju prostorskih ureditev oziroma izvajanju posegov v prostor treba upoštevati predpis, ki določa pogoje in omejitve za posege v prostor in izvajanje dejavnosti na območjih, ogroženih zaradi poplav. Pri tem je treba zagotoviti, da se ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na poplavnem območju in izven njega. Če načrtovanje novih prostorskih ureditev oziroma izvedba posegov v prostor povečuje obstoječo stopnjo ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem novih prostorskih ureditev načrtovati celovite omilitvene ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom izvedbe posega v prostor oziroma sočasno z njo.

(3) Na poplavnem območju, za katero razredi poplavne nevarnosti še niso bili določeni, so dopustne samo rekonstrukcije in vzdrževalna dela na obstoječih objektih v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, če ne povečujejo poplavne ogroženosti in ne vplivajo na vodni režim in stanje voda.

(4) Ne glede na določbe drugega in tretjega odstavka tega člena so na poplavnem območju dopustni posegi v prostor in dejavnosti, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda, ter posegi in dejavnosti, ki jih dopuščajo predpisi o vodah, pod pogoji, ki jih določajo ti predpisi.

(5) Omilitveni ukrepi se lahko izvajajo fazno v skladu s potrjeno strokovno podlago »Poplavna študija za območje občine Vrhnika, Hidrološko-hidravlična študija s predlogom ukrepov za območje Občinskega prostorskega načrta za območje Občine Vrhnika (april 2011, dopolnitev 2013)«, pri čemer mora biti ves čas izvajanja zagotovljena njihova celovitost. Po izvedbi omilitvenih ukrepov se v prikazu stanja prostora prikaže nova poplavna območja, karte poplavne nevarnosti ter karte razredov poplavne nevarnosti za obstoječe/novo stanje.

(6) Območje sistema Zrnica – usmeritve za zmanjšanje poplavne nevarnosti so:

– na vodotoku Mrzli potok delno razbremeniti konice visokovodnih valov z bočnim prelivanjem v suhi zadrževalnik pri Štancarju ter izvesti preliv za odvodnjo viška visokih voda iz Mrzlega potoka. Ukrepi se izvede v EUP DG_3168 (K1);

– izvesti protipoplavni nasip, zid oziroma dvig terena za varovanje obstoječih in načrtovanih območij stanovanj ter območja proizvodnih dejavnosti. Ukrepi se izvedejo v EUP-jih: DG_549 (SK), DG_2079 (SK), DG_533 (A), DG_3168 (K1), DG_541 (SK), DG_1895 (SK), DG_511 (SSea), DG_513 (SSea), DG_1858 (SK), DG_512 (CD), DG_514 (SSea), DG_526 (SK), DG_508 (SK), DG_507 (SK), DG_503 (IG), DG_506 (SK), DG_501 (IG), DG_548 (SSea), DG_1248 (ZS), DG_516 (SK), DG_2063 (CD);

– zgraditi prepusť v primeru rekonstrukcije ceste Drenov Grič – Kurja vas. Ukrepi se izvede v EUP DG_3171 (K2) in DG_3168 (K1);

– zmanjšati pretočne odprtine mostu, nad vodotokom Zrnica, dolvodno od razcepa krajevne ceste pri Štancarju v smeri proti Horjulu in v smeri Log pri Brezovici. Ukrepi se izvede v EUP DG_541 (SK);

– izvesti odvod vod Male Zrnice v obstoječi, a zasuti prepusť pri hiši Drenov Grič 189, nato odvodnja po jarku ob AC proti jugovzhodu, kjer vodo speljemo v obstoječ prepusť pod AC. Ukrepi se izvede v EUP-jih: DG_511 (SSea), DG_1246 (PC), DG_3159 (K1) in DG_1245 (PC).

(7) Območje sistema Podlipščica z Lahovko, Perilom in Ribnjakom – usmeritve za zmanjšanje poplavne nevarnosti so:

– izvesti protipoplavni nasip, zid oziroma dvig terena za varovanje obstoječih in načrtovanih območij stanovanj, območij centralnih dejavnosti ter območij proizvodnih dejavnosti. Ukrepi se izvedejo v EUP-jih: PO_705 (SK), PO_706 (SK), PO_688 (SK), VR_1469 (E), VR_1321 (SSea), VR_1320 (SSv), VR_2066 (ZS), VR_2055 (ZD), VR_1447 (IG), VR_1985 (PC), VR_1865 (PO), VR_2102 (ZD), VR_1452 (IP), VR_2077 (ZS), VR_1291 (SSea), VR_1315 (IG), VR_2033 (SSea), VR_1449 (CU), VR_1450 (CU), VR_1451 (SSea), VR_645 (SSea), VR_2035 (SSea) in VR_1965 (ZD);

– delno preusmeriti in prestaviti izlivni odsek vodotoka Perilo z izlivom v vodotok Lahovka. Poseg se izvede v EUP-jih: SV_1377 (VC), SV_3033 (K1) in VR_1452 (IP);

– delno preusmeriti in prestaviti izlivni odsek vodotoka Ribnjak z izlivom v vodotok Lahovka. Poseg se izvede v EUP-jih: VR_1320 (SSv), VR_2102 (ZD) in VR_1452 (IP).

(8) Območje sistema Velike in Male Ljubljaničnice s pritokom Bela – usmeritve za zmanjšanje poplavne nevarnosti so:

– zgraditi zadrževalnik na Beli. Ukrepi se izvede v EUP-jih: VR_1950 (VI), VR_1805 (PC), VR_1806 (K2), VR_1807 (G), VR_1808 (G), VR_1809 (G), VR_1811 (G), VR_3708 (G), VR_3709 (K2), VR_3710 (G), VR_3712 (G), VR_1822 (VC), VR_2151 (O), VR_2036 (G) in VR_2037 (G);

– alternativa izgradnji zadrževalnika na Beli je izgradnja protipoplavnih nasipov oziroma zidov na celotnem odseku Bele skozi pozidano območje. Ukrepi se izvede v EUP-jih: VR_1389 (SSea), VR_1392 (SSeb), VR_2105 (SSea), VR_1846 (SSea) in VR_2106 (SSea);

– izvesti protipoplavni nasip, zid oziroma dvig terena za varovanje obstoječih in načrtovanih območij stanovanj, območij centralnih dejavnosti, proizvodnih dejavnosti in športnega parka. Ukrepi se izvedejo v EUP-jih: VR_1422 (SSea), VR_1426 (SSeb), VR_2703 (K1), VR_2661 (K1), VR_1673 (PC), VR_1392 (SSeb), VR_1362 (IG), VR_1700 (CD), VR_1360 (SB), VR_1359 (SB), VR_477 (SSea), VR_1358 (SSea), VR_481 (SSv), VR_1369 (SSea), VR_1367 (SSea), VR_1366 (Sv), VR_1680 (SSea), VR_465 (CD), VR_466 (IG), VR_1278 (SSea) oziroma VR_1277 (ZP), VR_1270 (SSea) oziroma VR_1410 (ZP), VR_1861 (SK), VR_1381 (SK), VR_1269 (BC), VR_2026 (CD), VR_473 (CU), VR_457 (CU) oziroma VR_1412 (ZP) in VR_1313 (ZD), VR_1766 (CU) oziroma VR_1444 (ZD), VR_1330 (SSea) in VR_1470 (O);

– izvesti nov jarek za prestrezanje zalednih voda, ki pritečejo iz vrtač z Betajnovce ter izvedba odvodnje v strugo Bele. Poseg se izvede v EUP-jih: VR_1659 (SSeb), VR_2703 (K1), VR_1673 (PC) in VR_1374 (VC);

– na vodotoku Bela delno razbremeniti konice visokovodnih valov z bočnim prelivanjem v suhi zadrževalnik Dolge njive z izvedbo preliva za odvodnjo viška visokih voda Bele. Poseg se izvede v EUP-jih: VR_1901 (VC) in VR_2703 (K1);

– izvesti odvod zadržanih vod iz suhega zadrževalnika Dolge njive preko odvajalnega jaška.

(9) Območje sistema Ljubljaničnica in pritoki – usmeritve za zmanjšanje poplavne nevarnosti so:

– izvesti protipoplavni nasip, zid oziroma dvig terena za varovanje obstoječih in načrtovanih območij stanovanj, območij proizvodnih dejavnosti in površin za turizem. Posegi se izvedejo v EUP-jih: VR_1676 (BT), VR_1870 (IP), VR_1338 (O), VR_1337 (O), VR_2054 (O), VR_1336 (O), VR_1867 (O), VR_1868 (IP), VR_1335 (CD), VR_1333 (SK), BB_371 (SK), BB_373 (ZS), BB_1814 (SK), BB_1747 (SK), BB_400 (SK), BB_1760 (SK), BB_1763 (O) in BB_1750 (SK).

(10) Točne lokacije ukrepov so prikazane v strokovni podlagi »Poplavna študija za območje Občine Vrhnika, Hidrološko-hidravlična študija s predlogom ukrepov za območje Občinskega prostorskega načrta za območje Občine Vrhnika (april 2011, dopolnitev 2013)«.

71. člen

(varstvo vrtač)

(1) Vrtač ni dopustno zasipavati. Zasip vrtače je dopusten v primeru, da je le-ta opredeljen v ustrezni strokovni podlagi ter, če je za zasip pridobljeno ustrezno upravno dovoljenje skladno s področno zakonodajo.

(2) Možnost zasipa vrtač, ki se nahajajo v zahodnem in južnem delu mesta Vrhnika, je opredeljena v strokovni podlagi »Študija vrtač v Občini Vrhnika: porazdelitev, značilnosti in pogoji rabe«, izdelal Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, junij 2022. Vrtače iz strokovne podlage so prikazane v prilogi OPN Prikazu stanja prostora. Točno lokacijo in obseg vrtač se določi z geodetskim posnetkom ob pripravi projektne dokumentacije.

(3) Vrtače se delijo na:

– **Kategorija 1: Strogo varovane vrtače z ohranjanjem naravnega okolja:** V območju vrtače niso dopustni posegi in gradnja objektov. Ni dopustno spreminjanje reliefnih oblik in hidrografske funkcije ter večji posegi v vegetacijo. Dopusča se košnja trave in poseganje v vegetacijo zaradi čiščenja gozda.

– **Kategorija 2: Varovane vrtače z ohranjanjem kulturne krajine:** Namen njihovega varovanja je ohranjanje kmetijske rabe površja (pašnik, košnja travnikov ali obdelava njiv). Ni dopustno zasipavanje ali drugo spreminjanje reliefa in hidrografske funkcije vrtač.

– **Kategorija 3: Vrtače, primerne za urbano ali kmetijsko rabo pod posebnimi pogoji:** Pogoje za zasip vrtač je potrebno določiti na podlagi dodatne strokovne podlage, ki mora določati, da se prostorska ureditev prilagaja geometriji značilnega kraškega reliefa in tako, da se ohranja konkavna oblika zasutih vrtač. S hidravlično študijo je potrebno dokazati, da zaradi zasipanja vrtače ne bo prišlo do negativnih vplivov na sosednja zemljišča oziroma območja in z omilitvenimi ukrepi izravnati povečan odtok in zmanjšanje zadrževalnih volumnov. Zasip vrtač in urbana raba se izvajata pod pogoji določenimi v tem členu ter pogoji dodatne strokovne podlage.

– **Kategorija 4: Vrtače primerne za urbano ali kmetijsko rabo:** Zasip vrtače je dopusten pod pogoji določenimi v tem členu. Če se vrtača nahaja na stavbnem zemljišču, je dopustna urbana raba pod pogoji določenimi v tem členu. Če se vrtača nahaja na kmetijskem zemljišču, je dopustna samo kmetijska raba.

(4) **Zasute ali delno zasute vrtače:** Zasute ali delno zasute vrtače, ki so na območju stavbe namenske rabe, se lahko uporabljajo za urbano rabo, če so v kategoriji 3 in 4 in se sanirajo pod pogoji določenimi v tem členu. Vrtače, ki so zasute z odpadki, se morajo sanirati. Vrtače, ki so v kategoriji 1 in 2, a so delno ali povsem zasute, je potrebno zasipavanje v njih prekiniti in vzpostaviti prvotno stanje. Zasute vrtače, katerih površje ni urejeno, je obvezno sanirati in rekultivirati. Sanacija površja je obveznost lastnika parcele.

(5) **Vrtače z dnom pod 310 m nadmorske višine:** V vrtače z dnom pod nivojem 310 m nadmorske višine poseganje, ki bi spremenilo lastnosti sedimentov v dnu vrtače, ni dopustno; to so izkopavanje, dodatno zasipavanje in kompaktacija.

(6) **Vrtače z dnom pod 320 m nadmorske višine:** Za vrtače pod nivojem 320 m nadmorske višine, ki so predvidene za urbano rabo, je potrebno izdelati dodatno študijo potencialnega hidrološkega vpliva na obstoječe objekte.

(7) Pogoji za izvedbo zasipa vrtač:

– za vse vrtače, kjer je dopusten zasip, si mora investitor (lastnik zemljišča) na podlagi izdelane projektne dokumentacije, pridobiti dovoljenje za zasip vrtače, skladno s področno zakonodajo. Izdelan mora biti projekt zasipa in končne ureditve s tlorisno karto in profili. Projektna dokumentacija mora vsebovati izvedbo ponikanja in zadrževanja padavinske vode na način, da se z gradbenimi posegi ne bo spremenil odtok površinskih voda ali podtalnice, ki bi povzročil tretjim osebam materialno škodo;

– končna ureditev zasute vrtače se mora prilagajati geometriji značilnega kraškega reliefa;

– ohranja se konkavna oblika zasute vrtače;

– vrtač ni dopustno zasipavati nad spodnjim robom vrtače, ki mora biti določena v projektni dokumentaciji;

– pred zasipavanjem vrtače je potrebno iz dna vrtače odriniti humusno plast in jo po zasipu uporabiti za rekultivacijo površin na območju vrtače;

– vrtače je dopustno zasuti samo z ustreznim materialom kot določa okoljska zakonodaja.

(8) Pogoji urbane rabe na zasutih vrtačah:

– dopusten način gradnje objektov (razen pomožnih objektov za lastne potrebe in ograj) na območju vrtač je s temeljenjem celotnega objekta v skalno osnovo na robu (pobočju) vrtač;

– dopusten način izrabe nasipnega osrednjega dela vrtače so površine na raščenem terenu, brez objektov (razen pomožnih objektov za lastne potrebe in ograj) ter utrjenih zunanjih površin, namenjenih motornemu prometu. Nasipni osrednji del vrtače se določi v strokovni podlagi ali projektni dokumentaciji za zasip vrtač in mora obsegati vsaj 30 % celotne nasipne površine.

72. člen

(varstvo pred plazovi in eroziji)

(1) Območja verjetnosti pojavljanja vseh pobočnih premikov so prikazana v Prikazu stanja prostora.

(2) Na območjih zelo velike in velike verjetnosti pojavov pobočnega premikanja je obvezen obširen in detajlni pregled terena s strani inženirskega geologa pred načrtovanjem vseh posegov v prostor. Obvezen je pregled gradbenega izkopa s strani inženirskega geologa ali geomehanika. Priporočila iz pregleda morajo biti upoštevana pri projektiranju posega v prostor.

(3) Na območjih srednje vrednosti pojavov pobočnega premikanja je obvezen pregled terena s strani inženirskega geologa pred izdajo gradbenega dovoljenja. Priporočljiv je pregled gradbenega izkopa s strani inženirskega geologa ali geomehanika. Priporočila iz pregleda morajo biti upoštevana pri projektiranju posega v prostor.

(4) Na območjih majhne vrednosti pojavov pobočnega premikanja je priporočljiv pregled terena s strani inženirskega geologa pred izdajo gradbenega dovoljenja in pregled gradbenega izkopa s strani inženirskega geologa ali geomehanika. Priporočila iz pregleda morajo biti upoštevana pri projektiranju posega v prostor.

(5) Na območjih zelo majhne vrednosti pojavov pobočnega premikanja je priporočljiv pregled gradbenega izkopa s strani inženirskega geologa ali geomehanika, če pri izvajanju gradbenih izkopov nastanejo težave. Priporočila iz pregleda morajo biti upoštevana pri projektiranju posega v prostor.

(6) Na erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih so dopustni vsi zaščitni ukrepi, ki služijo zmanjševanju nevarnosti plazov in erozije.

(7) Na erozijskih območjih, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije, ni dopustno:

– poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,

– ogoljevanje površin,

– krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,

– zasipavanje izvirov,

– nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazovitih zemljiščih,

– omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,

– odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, ki ni skladno z usmeritvami gozdnogospodarskega načrta,

– zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,

– odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,

– vlačenje lesa, ki ni skladno z usmeritvami gozdnogospodarskega načrta.

(8) Na plazljivih območjih, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev, ni dopustno:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

(9) Na plazovitih območjih, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost, da se pojavijo, ni dopustno krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

(10) Na ogroženih območjih niso dopustni posegi v prostor, ki bi lahko povzročili materialno škodo na objektih ali bi negativno vplivali na druge objekte in območja.

(11) Pri poseganju v tla na območju vodotokov in razgaljenih površinah je po koncu del treba izvesti sanacijska in zasaditvena dela, da se prepreči erozijski pojavi.

(12) Za posege, dopustne na erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih, se skladno z veljavno zakonodajo, ki ureja obravnavana območja, pridobi mnenje pristojnih služb.

73. člen

(varstvo pred potresi)

Objekti morajo biti protipotresno grajeni v skladu s cono potresne ogroženosti.

74. člen

(območja zaščite in reševanja)

Za potrebe zaščite in reševanja so določena območja:

– za evakuacijo prebivalstva in njegovo nastanitev: športni park Vrhnika (VR_1269), igrišče ob OŠ AMS Vrhnika (VR_1297), območje bivše Vojašnice 26. oktober (VR_3713 in VR_2116), športni park Tičnica (VR_2110), športni park Drenov Grič (DG_515), športni park Verd (VR_1473), športni park Stara Vrhnika (SV_963), športni park Podlipa (PO_691), športni park Bevke (BB_399), igrišče ob šoli Bevke (BB_1796), športni park Blatna Brezovica (BB_373), športni park Pokojišče (BO_1813);

– za pokop ljudi: pokopališče Vrhnika (VR_1364), pokopališče Verd (VR_1347), pokopališče Stara Vrhnika (SV_962), pokopališče Podlipa (PO_702), pokopališče Velika Ligojna (VL_1831), pokopališče Bevke (BB_1231), pokopališče Blatna Brezovica (BB_359), pokopališče Zaplana (ZA_1819);

– za deponijo ruševin: območje Tičnica (VR_2127, VR_2080, VR_2176, VR_2140, VR_2126, del VR_2129, VR_3528), kamnolom Verd (VE_294), odlagališče IUUV pri kamnolomu Verd (VE_298), kamnolom Čelo (SV_988), bivši kamnolom Podčelo (SV_1572), kamnolom Lesno Brdo (DG_537), kamnolom Drenov Grič (DG_493), kamnolom Mivšek, Zaplana (ZA_1071);

– za pokop kadavrov: bivša deponija na Tojnicah (VR_1337);

– heliport: stadion v športnem parku Vrhnika (VR_1269).

75. člen

(zaklanjanje)

Gradnja in urejanje zaklonišč osnovne zaščite se izvaja v skladu s predpisom, ki ureja gradnjo in vzdrževanje zaklonišč.

3.4.11.4 Obrambne potrebe

76. člen

(obrambne potrebe)

(1) Objekti in okolišaji objektov posebnega pomena za obrambo v Občini Vrhnika so:

- Vojašnica Ivan Cankar – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Končni hrib – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Strmica – Vrhnika – območje izključne rabe,
- Rakov hrib – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Ljubljanski vrh – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe in
- Podkotelj – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe.

(2) Na območjih izključne rabe prostora za potrebe obrambe so skladno s prostorsko zakonodajo in zakonodajo na področju graditve dopustne prostorske ureditve ter gradnja objektov za potrebe obrambe (gradnja novih objektov, rekonstrukcije objektov in odstranitve objektov) ter ostale ureditve za potrebe obrambe ne glede na vrsto objektov glede na zahtevnost.

(3) Območja omejene in nadzorovane rabe obsegajo območja, na katerih so nujne omejitve iz varnostnih in tehničnih vzrokov:

– v štirimetrsnem pasu zunaj ograje območij za potrebe obrambe niso dopustne gradnje objektov visoke gradnje ter izvajanje ureditev ozelenjevanja z grmovno in drevesno vegetacijo;

– v oddaljenosti do 1 km od območij za potrebe obrambe z antenskimi stebri ali stolpi je treba za vsako novogradnjo, visoko nad 18 m, pridobiti projektne pogoje in soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo;

– v oddaljenosti do 2 km od takih območij je treba za vsako novogradnjo, visoko nad 25 m, pridobiti projektne pogoje in soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo, razen za novogradnje v okolici območij za potrebe obrambe na vzpetinah zunaj naseljenih območij.

76.a člen

(varstvo vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč)

(1) Na lokacijah, kjer se nahajajo vojna grobišča in prikrita vojna grobišča je skladno z določbami zakona, ki ureja vojna grobišča, ni dopustno:

- spreminjati zunanji videz grobišča v nasprotju z zakonom,
- poškodovati grobišče ali odtujiti njihove sestavne elemente in

– izvajati vsako drugo dejanje, ki bi pomenilo kršitev spoštovanja do grobišča ali je v nasprotju s pokopališkim redom vojnih grobišč.

(2) Lokacije vojnih grobišč in prikritih vojnih grobišč so označene v Prikazu stanja prostora, ki je priloga OPN.

3.4.12 Varovanje zdravja

77. člen

(splošno)

(1) Zagotovi se dodatne vire pitne vode ter nadgradi obstoječe vodovodno omrežje.

(2) Za zagotavljanje kakovostne pitne vode se sanira vodovodni sistem v tistem delu, kjer so vodovodne cevi iz azbesta.

(3) Za izboljšanje bivalnega okolja se dogradi manjkajoče komunalno omrežje ter obnovi dotrajano obstoječe komunalno omrežje.

(4) Zbiranje in odvoz odpadkov se izvaja preko omrežja individualnih in skupnih zbirnih mest za komunalne odpadke.

(5) Obrati, ki lahko povzročajo onesnaženje okolja večjega obsega, se lahko umeščajo le v območja z namensko rabo IP in v skladu s predpisi, ki urejajo vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

(6) Obrati večjega in manjšega tveganja za okolje se lahko umeščajo le v območja z namensko rabo IP in v skladu s predpisi, ki ureja preprečevanje večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic.

(7) Na območjih, na katerih so tla onesnažena nad mejno vrednostjo, ni dopustno načrtovati objektov in ureditev, ki so namenjene stalnim delovnim mestom, nastanitvi, prireditvam ali zadrževanju večjega števila ljudi.

(8) Območje Občine Vrhnika je prepoznano kot območje z možnostjo večje izpostavljenosti radonu v zaprtih prostorih, zato je treba gradnjo objektov (stanovanjske stavbe, šole, vrtci, nastanitvene kapacitete za potrebe zdravstva, domovi starejših občanov ipd.) načrtovati na način, ki bo preprečeval vstop radona v stavbo. Pri gradnji je treba upoštevati Smernico za gradnjo radonsko varnih novih stavb novogradenj.

78. člen

(varstvo pred hrupom)

(1) V skladu z veljavno zakonodajo s področja varstva pred hrupom se na območju stavbnih zemljišč določa III. stopnja varstva pred hrupom, razen za:

– območja namenske rabe SB, za katere se določa II. stopnja varstva pred hrupom;

– območja namenske rabe C, ki so pretežno namenjena izobraževanju ali zdravstvu, ali deli teh območji, namenjeni tem dejavnostim, kjer se določa II. stopnja varstva pred hrupom;

– območja namenske rabe I, kjer se določa IV. stopnja varstva pred hrupom.

(2) Na območjih namenske rabe PC in PŽ ter območjih lokalnih cest (kategorizacija ceste LC) se določa IV. stopnja varstva pred hrupom. Za ostala območja prometnih površin in GJL se določa III. stopnja varstva pred hrupom.

(3) Na stavbnih zemljiščih z II. stopnjo varstva pred hrupom se pas ob državnih in lokalnih cestah ureja pod pogoji za III. stopnjo varstva. Pas ob državnih cestah znaša 25 m na vsako stran od osi državne ceste, pas ob lokalnih cestah znaša 15 m na vsako stran od roba cestnega telesa.

(4) Na območjih namenske rabe K1, K2, G, L in f se določa IV. stopnja varstva pred hrupom.

(5) Mejne in kritične vrednosti kazalcev hrupa, ki so s posebnimi predpisi določene za posamezne stopnje varstva pred hrupom, so lahko presežene za javne prireditve, javne shode ali druge začasne dogodke, na katerih se uporabljajo zvočne ali druge naprave, za kar je treba pridobiti soglasje pristojnega občinskega organa za okolje.

(6) Celotna obremenitev posameznega območja s hrupom ne sme presegati mejnih ravni, določenih v predpisih o varstvu pred hrupom. Novogradnje, rekonstrukcije objektov in naprav ne smejo povzročiti čezmerne obremenitve s hrupom oziroma ne smejo povzročiti povečanja obremenitve s hrupom na območjih, v katerih je obremenitev s hrupom že čezmerna.

(7) Nov objekt ali naprava in objekt ali naprava v rekonstrukciji, ki je vir hrupa, mora za pridobitev gradbenega dovoljenja ali za spremembo namembnosti objekta izpolnjevati pogoje in ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje hrupa, ki jih določajo predpisi o varstvu pred hrupom.

(8) Obstoječe vire čezmernega hrupa je treba sanirati tako, da ravni hrupa ne presegajo mejnih ravni hrupa.

(9) Pri novogradnjah objektov in rekonstrukcijah obstoječih objektov v varovalnih pasovih javnih cest je vse posege treba načrtovati tako, da ne bo treba izvesti dodatnih protihrupnih ukrepov zaradi prometa.

(10) Upravljaev javne železniške infrastrukture ne bo zagotavljal dodatnih ukrepov varstva pred hrupom za nove objekte in njihove funkcionalne površine. Izvedba vseh ukrepov za zaščito območja in objektov pred negativnimi vplivi železniške proge je obveznost investitorjev novih posegov ali objektov. V vplivno območje infrastrukturnih objektov, kjer so mejne vrednosti kazalcev hrupa za takšne vire že presežene, ni dopustno umeščati stavb z varovanimi prostori.

(11) Upravljaev avtoceste ne bo zagotavljal dodatnih ukrepov varstva pred hrupom za nova poselitvena območja oziroma za območja spremenjene rabe prostora, kot tudi ne zaščite pred morebitnimi drugimi vplivi, ki so ali bodo posledica obratovanja avtoceste, glede na že izvedene oziroma načrtovane ukrepe zaščite v sklopu izgradnje avtoceste. Pri načrtovanju ureditev ob avtocesti je potrebno upoštevati veljavne predpise in načrtovati ustrezno zaščito pred hrupom ob upoštevanju predvidenega povečanja obremenitev v 20-letnem planskem obdobju. Izvedba vseh ukrepov za zaščito novih poselitvenih območij oziroma območij spremenjene rabe prostora je obveznost investitorjev novih posegov.

(12) Za nova območja poselitve oziroma za gradnjo novih stanovanjskih objektov v vplivnem pasu avtoceste, za katere je predvidena izdelava OPPN, je potrebno izdelati oceno obremenjenosti s hrupom in ob upoštevanju predvidenega povečanja prometnih obremenitev v 20-letnem planskem obdobju, zagotoviti ustrezne protihrupne ukrepe s katerimi bo zagotovljeno, da mejne vrednosti obremenitve s hrupom v objektih in na pripadajočih zunanjih površinah tudi v dolgoročnem obdobju ne bodo presežene. V OPPN mora biti za vse ukrepe utemeljena tudi njihova izvedljivost in določen investitor.

(13) Na območju namenske rabe CU, ki se nahaja na območju obremenjenosti s hrupom zaradi avtoceste, se za vse obstoječe varovane prostore stavb predvideva ustrezna pasivna zaščita skladno s področnimi predpisi.

(14) Hrup na otroških igriščih v času igre naj ne presega 55 dBA. V vsakem primeru naj se na območjih, ki so namenjena otrokom, zagotavlja mirno okolje.

79. člen

(osončenje)

Pri novogradnjah, prizidavah in nadomestnih gradnjah objektov je v bivalnih prostorih (bivalna kuhinja, dnevna soba, otroška soba) objektov, ki se gradijo, in v bivalnih prostorih obstoječih objektov v vplivnem območju treba zagotoviti minimalno zahtevano osončenje, ki znaša:

- dne 21. 12. – 1 ura,
- dne 21. 3. in 21.9 – 3 ure,
- dne 21. 6. – 5 ur.

80. člen

(varstvo pred požarom)

(1) Pri gradnjah objektov in pri urejanju prostora je treba upoštevati prostorske, gradbene in tehnične predpise varstva pred požarom ter za primer požara zagotoviti:

- odmike med objekti ali ustrezne protipožarne ločitve,
- prometne/manipulacijske površine za intervencijska vozila,
- vire za zadostno oskrbo z vodo za gašenje,
- zajem odpadnih požarnih voda, kadar obstaja verjetnost onesnaženja površinskih in podzemnih voda ter tal z onesnaženimi odpadnimi požarnimi vodami (npr. lovilne posode brez odtokov, odporne na vse vplive potencialnih snovi).

(2) Na območjih brez hidratnega omrežja je treba zagotoviti bazene ali druge ureditve, ki zagotavljajo potrebno požarno varnost.

(3) Gradnje in ureditve v prostoru ne smejo omejiti ali preprečiti dovoza do vodotokov, hidrantov in požarnih bazenov.

(4) Za varstvo pred požari je v skladu s področnimi predpisi treba zagotoviti urgentne poti in površine.

81. člen

(varstvo pred elektromagnetnim sevanjem)

(1) Viri elektromagnetnega sevanja so visokonapetostni transformator, razdelilna transformatorska postaja, nadzemni ali podzemni vod za prenos električne energije, oddajni sistem za brezžično komunikacijo, radijski ali televizijski oddajnik in radar.

(2) Novogradnja objekta, rekonstrukcija obstoječega objekta ali naprave, ki je vir elektromagnetnega sevanja, ne sme povzročiti čezmerne obremenitve okolja, ki jih določa predpis o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju.

(3) Za vse obstoječe zakonito zgrajene objekte (prizidave, spremembe namembnosti objektov, namenjenih za stalno oziroma občasno prebivanje in pomožne objekte), ki posegajo v elektroenergetske koridorje obstoječih oziroma predvidenih daljnovodov je potrebno predložiti dokazilo pooblaščene organizacije, da mejne vrednosti elektromagnetnega sevanja niso oziroma ne bodo prekoračene.

(4) Načrtovanje in gradnja stanovanjskih objektov v elektroenergetskih koridorjih obstoječih oziroma predvidenih elektroenergetskih vodov z nazivno napetostjo 110 kV ali več nista dopustni.

(5) Pri umeščanju stanovanjskih objektov v bližini elektroenergetskih vodov nazivne napetosti 35 kV ali več se upošteva varovalne pasove iz tretjega odstavka 59. člena tega odloka.

82. člen

(varovanje pred svetlobnim onesnaženjem)

(1) Pri osvetljevanju objektov je treba upoštevati ukrepe za zmanjševanje emisije svetlobe v okolje, ki jih določajo predpisi s področja svetlobnega onesnaženja okolja.

(2) Varstvo pred svetlobnim onesnaženjem se zagotavlja z zmanjšano porabo električne energije na prebivalca, okolju prijaznim režimom osvetljevanja (nočni varčevalni režim), z daljinskim nadzorom in upravljanjem ter z zamenjavo in uporabo varčnih in okolju prijaznih svetilk in sijalk, v skladu s predpisi s področja svetlobnega onesnaženja okolja.

3.4.13 Območja, za katera veljajo sprejeti prostorski izvedbeni načrti**83. člen**

(območja, za katera veljajo sprejeti PIN)

(1) Na območjih, za katera veljajo sprejeti PIN, veljajo vsi pogoji, ki jih ti akti določajo.

(2) Za območja, ki so s tem odlokom opredeljena za pripravo OPPN, se do njihovega sprejetja upoštevajo določila veljavnega PIN.

3.4.14 Območja urejanja z OPPN**84. člen**

(priprava OPPN, ki so določeni s tem odlokom)

(1) Za območja, za katera je predvidena izdelava OPPN, veljajo usmeritve za njegovo izdelavo. Pri izdelavi OPPN je treba upoštevati tudi druge PIP tega odloka (splošne, glede na namensko rabo), ki jih usmeritve za OPPN ne spreminjajo.

(2) Če OPPN vključuje več EUP, je treba izdelati strokovne podlage s strokovnimi rešitvami prostorskih ureditev za celotno območje in določiti etapnost izvajanja OPPN v celotnem območju urejanja z OPPN.

(3) Za območja, ki se urejajo z OPPN, se pripravi en ali več OPPN, pri čemer je treba zagotoviti, da posamezen OPPN vključuje prostorsko in funkcionalno smiselno zaključeno enoto in da bo dinamika priprave posameznih OPPN zagotavljala smiselno faznost prostorskih ureditev.

(4) Če se izdela OPPN samo za del območja, za katerega je opredeljena izdelava OPPN, je treba izdelati strokovne podlage in strokovne rešitve prostorskih ureditev, določiti in rezervirati morebitne površine za programe družbene infrastrukture, omrežja prometne in GJI, etape in faznost izvajanja OPPN v celotnem območju urejanja z OPPN ter izdelati program opremljanja zemljišča, ki bo podlaga za izračun stroškov komunalnega opremljanja tudi za vsak posamezni OPPN. Vsak del OPPN mora biti funkcionalno zaokrožen in vsebovati vsaj tolikšen delež ureditev za javne programe (parkirišča, zelene površine, igrišča ipd.), kolikšen je predpisan za celotno območje OPPN.

(5) Kjer je pri izvajanju OPPN dopustna etapnost, mora vsaka etapa zajeti vsaj 25 % območja predvidenega za OPPN.

(6) Območje OPPN, ki je določeno s tem odlokom, se v fazi njegove priprave lahko poveča in prilagodi podrobnim programskim zahtevam ter razmeram na terenu pod pogojem, da se sprememba meje utemlji v sklepu o pripravi OPPN.

85. člen

(urbanistični, arhitekturni ali krajinski natečaj in strokovne rešitve prostorskih ureditev v OPPN)

(1) Strokovne rešitve prostorskih ureditev za OPPN se lahko pridobijo z izdelavo več variantnih rešitev. Variantne rešitve izdelava eden ali več različnih načrtovalcev. Izdelane morajo biti tako, da je možna njihova medsebojna primerjava. O izboru variantne rešitve, ki je podlaga za pripravo OPPN, odloči strokovna komisija.

(2) Izvedba natečajev ni obvezna.

(3) Zahteva za izvedbo variantnih rešitev je določena v podrobnih usmeritvah za izdelavo posameznih OPPN oziroma v sklepu o pripravi OPPN.

86. člen

(dopustne gradnje in druga dela do sprejema OPPN)

(1) Do sprejema OPPN so na območjih, na katerih je s tem odlokom predvidena izdelava OPPN, dopustni naslednji posegi:

- vzdrževanje in rekonstrukcija obstoječih legalno zgrajenih objektov,
- sprememba namembnosti obstoječih legalno zgrajenih objektov ali dela objekta v skladu z namensko rabo EUP,
- gradnja pomožnih objektov za lastne potrebe in ograj na GP obstoječih legalno zgrajenih objektov,
- odstranitev obstoječih objektov,
- rekonstrukcija, vzdrževanje in odstranitev GJI, novogradnja GJI v območju obstoječe javne ceste ter gradnja priključkov na GJI,
- parcelacija zemljišč za gradnjo GJI za potrebe priključevanja obstoječih objektov,
- gradnja objektov za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru naravnih in drugih nesreč,
- parkirne površine (kot začasna ureditev do sprejetja OPPN),
- pločniki, kolesarske povezave, pešpoti, dostopne ceste do objektov,
- dostopi za funkcionalno ovirane osebe (tudi gradnja zunanjih dvigal na obstoječih objektih),
- urejanje odprtih bivalnih površin, drevoredi, površine za pešce, otroška igrišča ipd.,
- vodnogospodarske ureditve,
- naprave za potrebe raziskovalne in študijske dejavnosti (meritve, zbiranje podatkov).

(2) Posegi na območjih kulturne dediščine so dopustni izključno z upoštevanjem kulturnovarstvenih pogojev in pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

(3) V posameznih območjih OPPN so poleg posegov iz prejšnjega odstavka dopustni tudi posegi navedeni v prilogi 3.

(4) Na območjih, kjer je predvidena izdelava OPPN, parcelacija ni dopustna, razen za potrebe GJI.

87. člen

(posebni pogoji za gradnjo stanovanj)

Pri pripravi OPPN, ki vključuje stanovanjske stavbe, je treba izdelati preveritev obstoječih zmogljivosti obstoječih vrtcev, osnovnih šol, domov za ostarele in osnovnega zdravstva znotraj pripadajočih okolišev. Če pristojni občinski organ za družbene dejavnosti, ugotovi, da so obstoječe zmogljivosti neustrezne, je treba sočasno z gradnjo stanovanj zgraditi tudi nove objekte družbene infrastrukture.

88. člen

(splošni pogoji za pripravo OPPN, ki niso predvideni z OPN)

OPPN se izdelava za posamezni EUP ali manjše območje znotraj posameznega EUP tudi takrat, kadar njegova izdelava ni predvidena s tem odlokom, če:

- se izkaže investicijski interes in ta ni v nasprotju s strateškim delom OPN za predlagano območje,
- gre za sanacije posledic naravnih in drugih nesreč,
- gre za gradnjo na stavbnih zemljiščih, kjer je predvidena komasacija,
- gre za gradnjo na stavbnih zemljiščih, kjer ni mogoče zagotoviti dostopov do GP,
- gre za gradnjo ali kompleksne preureditve na območjih proizvodnih dejavnosti velikosti več kot 1,5 ha,
- gradnje vseh vrst energetskih objektov z močjo nad 10 MW, razen če gre za objekt v sklopu zaključenih industrijskih obratov, ki je namenjen izključno interni uporabi,
- gre za gradnjo objektov in naprav GJI,
- gre za urejanje, sanacijo in prenovu delov naselij,
- gre za sanacijo degradiranih območij izven naselij.

3.5 Prostorski izvedbeni pogoji glede na namensko rabo prostora

89. člen

(stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na ravnem terenu – SSea)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na ravnem terenu so namenjene bivanju in spremljajočim dejavnostim.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – bivanje, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: obrtne, trgovske in storitvene gostinstvo in turizem, poslovne, družbene in druge. Dopustni objekti in naprave: – eno in dvostanovanjske stavbe, – stanovanjske stavbe za posebne namene, – pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

- da služijo zadovoljevanju vsakdanjih potreb lokalnih prebivalcev,
- da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje,
- dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,
- da je mogoča neposredna navezava na najmanj javno mestno ali krajevno cesto za promet z večjimi tovornimi vozili (priklopniki in polpriklopniki),
- objekti za kmetijstvo so dopustni le na GP obstoječe kmetije in v radiju 100 m od GP,
- v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta,
- največja dopustna velikost objektov za obrt in poslovne dejavnosti je do 200 m² BTP objekta ali dela objekta,
- največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, gostinstvo, turizem, družbene in druge je do 300 m² BTP objekta ali dela objekta.

Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor:

- v primeru prizidave in/ali spremembe namembnosti enostanovanjske stavbe tipa AP z namenom vzpostavitve ene dodatne stanovanjske enote na objektih zgrajenih pred letom 2005, določila 19. člena za dvostanovanjsko stavbo ne veljajo;
- skladiščenje materiala in vozil v odprtem prostoru ni dopustno.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 40 %	/	najmanj 30 %
APd	največ 50 %	/	najmanj 25 %
AS	največ 50 %	/	najmanj 25 %
C	največ 50 %	0,8	najmanj 30 %

Višina objektov:

- največ do $P + 1N + M$.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

- stanovanjske stavbe: AP, APd (kadar to dopuščajo posebni PIP oziroma usmeritve za OPPN), AS (kadar to dopuščajo posebni PIP oziroma usmeritve za OPPN),
- ostali objekti: AP, C (samo v primeru objekta za družbene dejavnosti).

90. člen

(stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na razgibanem terenu – SSeb)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Stanovanjske površine za stanovanjske stavbe na razgibanem terenu so namenjene bivanju in spremljajočim dejavnostim.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

- bivanje,
- pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: obrt, trgovina in storitve, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, družbene in druge.

Dopustni objekti in naprave:

- enostanovanjske stavbe,
- dvostanovanjske stavbe pod posebnimi pogoji,
- stanovanjske stavbe za posebne namene,
- pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

- da služijo zadovoljevanju vsakdanjih potreb lokalnih prebivalcev,
- da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje,
- dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,
- da je mogoča neposredna navezava na najmanj javno mestno ali krajevno cesto za promet z večjimi tovornimi vozili (priklopniki in polpriklopniki),
- parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne,
- objekti za kmetijstvo so dopustni le na GP obstoječe kmetije in v radiju 100 m od GP,
- v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta,
- največja dopustna velikost objektov za obrt in poslovne dejavnosti je do 200 m² BTP objekta ali dela objekta,
- največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, gostinstvo, turizem, družbene in druge je do 300 m² BTP objekta ali dela objekta.

Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor:

- dvostanovanjska stavba je dopustna samo v primeru prizidave in/ali spremembe namembnosti enostanovanjske stavbe tipa AP z namenom vzpostavitve ene dodatne stanovanjske enote, vendar le na objektih zgrajenih pred letom 2005. V tem primeru določila 19. člena za dvostanovanjsko stavbo ne veljajo;
- skladiščenje materiala in vozil v odprtem prostoru ni dopustno.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 40 %	/	najmanj 35 %
C	največ 40 %	0,8	najmanj 35 %
Višina objektov: – največ do P + 1N + M.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – stanovanjske stavbe: AP, APd (kadar to dopuščajo posebni PIP oziroma usmeritve za OPPN), AS (kadar to dopuščajo posebni PIP oziroma usmeritve za OPPN), – ostali objekti: AP, C (samo v primeru objekta družbene dejavnosti).			

91. člen

(stanovanjske površine za večstanovanjske stavbe – SSv)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Stanovanjske površine za večstanovanjske stavbe so namenjene bivanju in spremljajočim dejavnostim.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – bivanje, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, družbene in druge. Dopustni objekti in naprave: – večstanovanjske stavbe, – stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji, – stanovanjske stavbe za posebne namene, – pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti. Objekti za lastne potrebe in ograje, ki niso bile načrtovane v DGD osnovnega/glavnega objekta, pomožni kmetijski objekti in bazne postaje niso dopustni.			
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – da služijo zadovoljevanju vsakdanjih potreb lokalnih prebivalcev, – da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje, – da vse skupaj ne presegajo 20 % bruto etažnih površin celotnega območja (EUP), – če so dejavnosti locirane v stanovanjskih stavbah, so dopustne le v pritličjih in z ločenimi vhodi tako, da obiskovalci ne motijo stanovalcev, – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne, – v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta, – največja dopustna velikost objektov za gostinstvo, turizem in poslovne dejavnosti je do 200 m ² BTP objekta ali dela objekta, – največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, družbene in druge je do 300 m ² BTP objekta ali dela objekta.			
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor: – dopustna je izraba podstrešij brez posegov v strešno konstrukcijo, – skladiščenje materiala in vozil v odprtem prostoru ni dopustno.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
BP	največ 35 %	največ 0,8	najmanj 35 %
BPO, C	največ 50 %	največ 0,8	najmanj 30 %
Višina objektov: – največ do P + 4N ali P + 4N + M ali T.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – stanovanjske stavbe: BP, BPO, – ostali objekti: BP, BPO, C.			

92. člen

(stanovanjske površine za posebne namene – SB)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Stanovanjske površine za posebne namene so namenjene občasnemu ali stalnemu bivanju ostarelih, otrok, študentov in drugih socialnih skupin.			

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – bivanje, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, gostinstvo, družbene in druge. Dopustni objekti in naprave: – stanovanjske stavbe za posebne namene, – pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.			
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – da služijo zadovoljevanju prebivalcev območja, – da nimajo negativnega vpliva na okolje ali moteče na osnovno dejavnost, – da vse skupaj ne presegajo 10 % bruto etažnih površin celotnega območja (EUP), – če so dejavnosti locirane v stanovanjskih stavbah, so dopustne le v pritličjih in z ločenimi vhodi tako, da obiskovalci ne motijo stanovalcev, – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež poslovnih prostorov do 50 % BTP celotnega objekta, – največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, gostinstvo, družbene in druge je do 200 m ² BTP objekta ali dela objekta.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
BP, BPO, C	največ 50 %	največ 0,8	najmanj 40 %
Višina objektov: – največ do P + 2N ali P + 1N + M ali T.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
– usklajeno oblikovanje kompleksa, z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine).			
Tip zazidave: – BP, BPO, C.			
ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV			
Na GP oziroma na območju (EUP) mora biti najmanj 5 dreves/1000 m ² .			

93. člen

(površine podeželskega naselja – SK)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Površine podeželskega naselja so namenjene bivanju, kmetijam z dopolnilnimi dejavnostmi ter spremljajočim dejavnostim.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – bivanje, – kmetijstvo, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: obrt, trgovina in storitve, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, družbene in druge. Dopustni objekti in naprave: – enostanovanjske stavbe, – dvostanovanjske stavbe pod posebnimi pogoji, – kmetijsko gospodarski objekti, pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – da služijo zadovoljevanju vsakdanjih potreb lokalnih prebivalcev, – da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje, – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – da je mogoča neposredna navezava na najmanj javno mestno ali krajevno cesto za promet z večjimi tovornimi vozili (priklopniki in polpriklopniki), – parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne, – v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta, – največja dopustna velikost objektov za obrt in poslovne dejavnosti je do 200 m ² BTP objekta ali dela objekta, – največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, gostinstvo, turizem, družbene in druge je do 300 m ² BTP objekta ali dela objekta.
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor: – dvostanovanjska stavba je dopustna le v primeru prizidave in/ali spremembe namembnosti enostanovanjske stavbe tipa AP z namenom vzpostavitve ene dodatne stanovanjske enote na objektih zgrajenih pred letom 2005. V tem primeru določila 19. člena za dvostanovanjsko stavbo ne veljajo; – skladiščenje materiala in vozil v odprtem prostoru ni dopustno.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 50 %	/	najmanj 30 %
C	največ 50 %	največ 0,8	najmanj 35 %
Višina objektov: – največ do $P + 1N + M$.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – stanovanjske stavbe: AP, – ostali objekti: AP, C (samo v primeru objekta družbene dejavnosti).			

94. člen

(površine počitniških hiš – SP)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Površine počitniških hiš so namenjene začasnemu bivanju.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – začasno bivanje, – šport in rekreacija na prostem. Dopustni objekti in naprave: – počitniške hiše, – športna igrišča za športe na prostem, – otroška in druga javna igrišča.			
LEGA OBJEKTOV Najmanjši odmik med počitniškimi hišami je 10 m (šteje se skrajna točka objekta), če nov objekt na poslabša bivalnih pogojev in rabe obstoječih objektov. V nasprotnem primeru je najmanjši odmik med objekti 15 m.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
BTP počitniške hiše je največ 120 m ² .			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 40 %	/	najmanj 40 %
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Pogoji oblikovanja počitniških hiš so: – tloris: razmerje stranic najmanj 1:1,2, – višina: največ do $P + M$, kota pritličja največ 1 m nad raščenim terenom, kolenčni zid največ 0,3 m, – streha: simetrična dvokapnica z naklonom strešin 35–45°, smer slemen v vzdolžni smeri objekta, čopi so zaželeni.			
Tip zazidave: – počitniška hiša: AP.			

95. člen

(osrednja območja centralnih dejavnosti – CU)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Osrednja območja centralnih dejavnosti so območja mestnega središča, kjer gre pretežno za prepletanje centralnih dejavnosti in bivanja.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – trgovske in storitvene dejavnosti, – gostinstvo in turizem, – poslovne dejavnosti, – družbene dejavnosti, – druge, – bivanje. Dopustni objekti in naprave: – stanovanjske stavbe, – večstanovanjske stavbe, – stanovanjske stavbe za posebne namene, – stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji, – objekti za trgovske in storitvene dejavnosti, – objekti za gostinstvo in turizem, – objekti za poslovne dejavnosti, – objekti za družbene dejavnosti.			

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte, ki niso namenjeni bivanju: – da ne vplivajo moteče na druge dejavnosti v EUP, tudi na bivanje, – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – da je za objekte, ki niso namenjeni izključno bivanju, mogoča neposredna navezava vsaj na javno mestno ali krajevno cesto, – parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne, – v stanovanjskih stavbah ob lokalnih zbirnih cestah (LZ) ali cestah višje kategorije in drugih javnih površinah je treba zagotoviti javna prtiličja.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP, BP, BPo, C	največ 60 %	/	najmanj 30 %
Višina objektov: – v skladu s potrebnimi dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja, – največ do $P + 4N$ ali $P + 3N + M$ ali T .			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – AP, BP, BPo, C.			
ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV			
– na GP morajo biti najmanj 4 drevesa/1000 m ² , razen pri stanovanjskih stavbah.			

96. člen

(druga območja centralnih dejavnosti – CD)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Druga območja centralnih dejavnosti so območja različnih centralnih dejavnosti, brez bivanja.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor: Dopustne dejavnosti: – trgovske in storitvene dejavnosti, – gostinstvo in turizem, – poslovne dejavnosti, – družbene dejavnosti, – druge. Izjemoma je dopustna dejavnost socialnega varstva z nastanitvijo. Dopustni objekti in naprave: – objekti za trgovske in storitvene dejavnosti, – objekti za gostinstvo in turizem, – objekti za poslovne dejavnosti, – objekti za družbene dejavnosti. Izjemoma je dopustno umeščanje objektov institucionalizirane oblike oskrbe in bivanja starejših oseb.			
Posebni pogoji za dejavnosti in objekte: – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP, BP, BPo, C	največ 50 %	/	najmanj 30 %
Višina objektov: – v skladu s potrebnimi dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja, – objekti BP, BPo, C (razen cerkve) največ do $P + 2N + M$ ali T , – objekti AP največ do $P + 1N + M$.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – AP, BP, BPo, C.			
ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV			
– na GP morajo biti najmanj 4 drevesa/1000 m ² .			

97. člen

(površine za industrijo – IP)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Površine za industrijo so namenjene industriji, ki potrebuje kompleksne objekte ali druge industrijske objekte z večjo obremenitvijo okolja ter tehnološkim parkom.			

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

- proizvodne dejavnosti,
- skladiščenje,
- pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: obrt, trgovske in storitvene dejavnosti, gostinstvo, poslovne dejavnosti.

Dopustni objekti in naprave:

- industrijski objekti,
- rezervoarji, silosi, skladišča,
- čistilne naprave,
- energetske objekti,
- zbirni center za odpadke,
- bencinski servisi,
- objekti za promet,
- pod posebnimi pogoji objekti za spremljajoče dejavnosti.

Dejavnosti, objekti in naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, kot jih določa področna zakonodaja, niso dopustne.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

- da služijo izvajanju osnovne dejavnosti,
- dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
C, D, E	največ 80 %	/	najmanj 15 %

Višina objektov:

- v skladu s potrebami dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

- C, D, E.

ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV

Na GP mora biti najmanj 25 dreves/ha.

98. člen

(gospodarske cone – IG)

NAMENBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Gospodarske cone so namenjene tehnološkemu parkom, proizvodnim, obrtnim, skladiščnim, prometnim, trgovskim in poslovnim dejavnostim.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

- proizvodne dejavnosti,
- obrt,
- skladiščenje,
- promet,
- trgovina,
- poslovne dejavnosti.

Dopustni objekti in naprave:

- proizvodni objekti,
- rezervoarji, silosi, skladišča,
- energetske objekti,
- bencinski servisi,
- objekti za promet,
- poslovni objekti.

Dejavnosti, objekti in naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, kot jih določa področna zakonodaja, niso dopustne.

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte:

- dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,
- skladišča so dopustna le kot sestavni del osnovne dejavnosti.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
C, D, E	največ 80 %	/	najmanj 15 %

Višina objektov:

- v skladu s potrebami dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– C, D, E.

ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV

Na GP mora biti najmanj 25 dreves/ha.

99. člen

(površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo – IK)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo so namenjene kmetijskim stavbam za intenzivno pridelavo rastlin ali rejo živali.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– kmetijstvo,

– pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, poslovne dejavnosti.

Dopustni objekti in naprave:

– stavbe za rastlinsko pridelavo,

– stavbe za rejo živali,

– druge nestanovanjske kmetijske stavbe,

– čistilne naprave.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

– da dopolnjujejo osnovno namembnost območja,

– dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,

– da spremljajoče dejavnosti ne presegajo 20 % bruto etažnih površin osnovne dejavnosti na območju (EUP).

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
D, E	največ 80 %	/	/

Višina objektov:

– v skladu s potrebami dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– D, E.

100. člen

(površine za turizem – BT)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Površine za turizem so namenjene hotelom, bungalovom, kampom in drugim objektom za turistično prenočevanje.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– gostinstvo in turizem,

– pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, poslovne dejavnosti, družbene in druge.

Dopustni objekti in naprave:

– objekti za gostinstvo in turizem (npr. hoteli, gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev, kampi, glamping hišice, bazeni, parkirišča/počivališča za avtodome),

– pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

– da ne vplivajo moteče na osnovno dejavnost na območju EUP,

– dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,

– da spremljajoče dejavnosti ne presegajo 20 % bruto etažnih površin osnovne dejavnosti na območju (EUP).

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP, AS, BPo, C	največ 60 %	/	najmanj 30 %

Višina objektov:

– največ do P + 2N + M ali T.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– AP, AS, BPo, C.

ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOVNa GP morajo biti najmanj 4 drevesa/1000 m².

101. člen
(športni centri – BC)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba Športni centri so namenjeni telovadnicam, športnim dvoranam, stadionom, kopališčem in drugim objektom za šport in rekreacijo.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – rekreacijske in športne dejavnosti, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, poslovne dejavnosti, družbene in druge. Dopustni objekti in naprave: – telovadnice, športne večnamenske dvorane, stadioni, kopališča, bazeni, balinišča, kegljišča, fitnes centri, centri dobrega počutja itd., – pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti.			
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – da ne vplivajo moteče na osnovno dejavnost na območju EUP, – dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – da spremljajoče dejavnosti ne presegajo 20 % bruto etažnih površin osnovne dejavnosti na območju (EUP).			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
BPo, C, D	največ 70 %	/	najmanj 30 %
Višina objektov: – največ do P + 2N + M ali T.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave: – BPo, C, D.			
ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV			
Na GP morajo biti najmanj 4 drevesa/1000 m ² .			

102. člen
(površine za oddih, rekreacijo in šport na prostem – ZS)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR	
Namenska raba Površine za oddih, rekreacijo in šport na prostem so namenjene preživljanju prostega časa, predvsem rekreaciji in športu na prostem ter izboljšanju kakovosti bivanja.	
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – šport in rekreacija na prostem, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: trgovina in storitve, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti in družbene dejavnosti. Dopustni objekti in naprave: – objekti za šport in rekreacijo na prostem, – pod posebnimi pogoji tudi objekti za spremljajoče dejavnosti (tudi garderobe).	
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – da služijo osnovni dejavnosti in da nanjo nimajo motečih vplivov, – da vsota BEP vseh spremljajočih dejavnosti ne presega 5 % GP, – v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za spremljajoče dejavnosti, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta, – največja dopustna velikost objektov za trgovino, storitve, gostinstvo in turizem je do 100 m ² BTP objekta ali dela objekta.	
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV	
Stopnja izkoriščenosti GP	
Odrpta športna igrišča	Ostale zelene površine in ureditve
največ 80 %	najmanj 20 %
Višina objektov: – do P.	
OBLIKOVANJE OBJEKTOV	
– usklajeno oblikovanje kompleksa z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine).	
Tip zazidave: – paviljonski tip objektov.	
ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV	
Na GP mora biti najmanj 8 dreves/1000 m ² .	

103. člen
(parki – ZP)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Parki so urejene zelene površine, namenjene preživljanju prostega časa in drugim reprezentativnim funkcijam.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – preživljanje prostega časa na prostem, – pod posebnimi pogoji tudi spremljajoče dejavnosti: gostinstvo, turizem, kultura. Dopustne ureditve, objekti in naprave: – parkovni objekti in ureditve, manjša otroška igrišča, – pod posebnimi pogoji objekti za spremljajoče dejavnosti (kavarna, slaščičarna, sladoledni vrt), – pomožni objekti skladno s poglavjem 3.4.4 Pomožni objekti, prilogo 1 in celovitim načrtom urejanja parka, – zbirna mesta za odpadke niso dopustna. Na zemljiščih ali delih zemljišč, kjer je po izvedbi ukrepov srednja poplavna ogroženost, je potrebno upoštevati omejitve v skladu s predpisi s področja voda.
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte: – v obstoječih objektih so dopustne kulturne dejavnosti, trgovine s spominki in turistične storitve (turistično informacijska pisarna), – ob vodotokih je dopustna gradnja brvi in pomolov, vstopno-izstopnih mest, dostopov do vode in pristanov, – v parkih, večjih od 5 ha je dopustno postaviti kavarno, slaščičarno ali sladoledni vrt do skupno 100 m ² BTP. Če je, glede na velikost urejenih parkovnih površin, dopustno zgraditi več objektov, se ti v prostoru ne smejo združevati.
Stopnja izkoriščenosti GP Raščen travnat teren z grmovnicami, drevjem in drugimi zasaditvami mora pokrivati najmanj 70 % površine parka.
Višina objektov: – do P.
OBLIKOVANJE OBJEKTOV
– usklajeno oblikovanje kompleksa z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine), – paviljonska gradnja in transparentnost objekta.
Tip zazidave: – paviljonski tip objektov.

104. člen
(površine za vrtičkarstvo – ZV)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Površine za vrtičkarstvo so namenjene prostočasni dejavnosti pridelovanja vrtnin, sadja in gojenja okrasnih rastlin za lastne potrebe.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – preživljanje prostega časa na prostem. Dopustni objekti in naprave: – ureditev zelene površine za druženje uporabnikov vrtičkov, – otroška igrišča, – pomožni objekti samo v skladu s poglavjem 3.4.4 Pomožni objekti in prilogo 1.
OBLIKOVANJE OBJEKTOV
– usklajeno oblikovanje kompleksa z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine).
Tip zazidave: – paviljonski tip objektov.

105. člen
(druge urejene zelene površine – ZD)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Druge urejene zelene površine so namenjene zelenim pasovom z zaščitno oziroma drugo funkcijo.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – preživljanje prostega časa na prostem. Dopustni objekti in naprave: – pomožni objekti v skladu s poglavjem 3.4.4 Pomožni objekti, prilogo 1 in celovitim načrtom urejanja zelenih površin. Dopustne gradnje: – zbirna mesta za odpadke niso dopustna. Na zemljiščih ali delih zemljišč, kjer je po izvedbi ukrepov srednja poplavna ogroženost, je potrebno upoštevati omejitve v skladu s predpisi s področja voda.

Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:

– ob vodotokih je dopustna gradnja brvi in pomolov, vstopno-izstopnih mest, dostopov do vode in pristanov.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Raščen travni teren z grmovnicami, drevjem in drugimi zasaditvami mora pokrivati najmanj 70 % površine območja (EUP).

Višina objektov:

– do P.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

– usklajeno oblikovanje kompleksa z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine).

Tip zazidave:

– paviljonski tip objektov.

106. člen

(pokopališča – ZK)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Pokopališča so namenjena površinam za pokop in spominu na umrle.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– pokopališka dejavnost.

Dopustni objekti in naprave:

– pokopališče vključno s spremljajočimi objekti,

– stavbe za opravljanje verskih obredov,

– parkovni objekti in ureditve,

– stojnice.

Dopustne gradnje:

– gradnje parkovnih ureditev.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

– usklajeno oblikovanje kompleksa z upoštevanjem strukture in morfologije širšega območja (naselja in krajine).

Tip zazidave:

– C.

107. člen

(površine cest – PC)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Površine cest so namenjene cestnemu prometu.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– promet.

Dopustni objekti in naprave:

– ceste,

– drugi prometni infrastrukturni objekti: postajališča javnega potniškega prometa, nadstrešnice za potnike,

– mostovi, viadukti in brvi,

– predori in podhodi,

– energetski objekti (samo kot solarni paneli na protihrupnih ograjah).

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte:

– odstopi od funkcionalnih in oblikovnih meril in pogojev za posamezne tipe cest so pri gradnji novih ter rekonstrukciji obstoječih cest dopustni v primeru prostorskih omejitev (ko v racionalnem časovnem in finančnem okviru ni mogoče porušiti objektov in pridobiti zemljišč, potrebnih za izvedbo polnega profila ceste). Odstope mora potrditi pristojni občinski organ za promet. Odstopi od funkcionalnih in oblikovnih meril morajo upoštevati predpise s področja prometne varnosti, elementi prečnega profila ne smejo biti manjši kot: vozišče 2,75 m, kolesarska steza 1,50 m, hodnik za pešce 1,60 m;

– pri rekonstrukcijah in preplastitvah cest je treba višino cestišča in območij za pešce uskladiti z višinami vhodov v objekte, tako da se pri tem dostopnost do objektov ne poslabša;

– območje za pešce je treba praviloma urejati kot enovito ravno površino, ki bo ugodna za peš hojo in za funkcionalno ovirane osebe, površine tlakov naj bodo izvedene z materiali oziroma površinsko obdelane proti drsenju. Stopnice in drugi robovi morajo biti izvedeni tako, da so dobro vidni tudi funkcionalno oviranim osebam;

– na ožinah, kjer odmik med obstoječimi objekti ne omogoča normalne izvedbe peš in vozniških površin, je dopustna izvedba minimalne širine pločnika (najmanj 80 cm) vsaj na eni strani vozišča.

Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor

Na stavbah na območjih PC so v soglasju z upravljavcem ceste dopustna vzdrževalna dela. Če se s projektom za izvedbo ceste ugotovi, da obstoječa stavba ni več v površini ceste, se taka stavba priključi območju namenske rabe, ki meji na cesto.

108. člen
(površine železnic – PŽ)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Površine železnic so namenjene železniškemu prometu.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – železniški promet, – pod posebnimi pogoji spremljajoče dejavnosti. Dopustni objekti in naprave: – železnica, – postajališča in peroni, – mostovi in viadukti, – predori, podhodi, prehodi, – parkirišča.
Posebni pogoji za dejavnosti in objekte: – da služijo osnovni dejavnosti.
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor Na stavbah, ki so v površinah železnice, so v soglasju z upravljavcem železnice dopustna vzdrževalna dela. Če se s projektom za izvedbo železnice ugotovi, da obstoječa stavba ni več v površini železnice, se taka stavba priključi območju namenske rabe, ki meji na železnico.
OBLIKOVANJE OBJEKTOV
Tip zazidave: – C.

109. člen
(ostale prometne površine – PO)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Ostale prometne površine so namenjene izvajanju dejavnosti gospodarskih služb s področja prometa.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – promet, – pod posebnimi pogoji spremljajoče dejavnosti. Dopustni objekti in naprave: – stavbe za promet in izvajanje elektronskih komunikacij, – nadstrešnice za potnike na avtobusnih postajališčih, javne sanitarije, – bencinski servisi, – hotelske in podobne gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev, – trgovske stavbe, – garažne stavbe, – odprta parkirišča: parkirne površine in garaže za tovorna vozila, ki presegajo 3,5 ton, za avtobuse ter priklopne teh motornih vozil, – parkirišča za avtodome, – lokalne ceste in javne poti, ne kategorizirane ceste, – prenosna komunikacijska omrežja.
Posebni pogoji za dejavnosti in objekte: – da služijo osnovni dejavnosti.
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor Na stavbah, ki so v površinah za promet, so v soglasju z upravljavcem ceste dopustna vzdrževalna dela.
OBLIKOVANJE OBJEKTOV
Tip zazidave: – C.

110. člen
(območja energetske infrastrukture – E)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Območja energetske infrastrukture so namenjena proizvodnji in oskrbi z energijo.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – proizvodnja in oskrba z energijo, – pod posebnimi pogoji spremljajoče dejavnosti. Dopustni objekti in naprave: – pregrade in jezovi, – vodna infrastruktura, – energetski vodi, – energetski objekti.

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte

Dopustna je tudi gradnja proizvodnih objektov, objektov za skladiščenje, nanje vezanih poslovno administrativnih objektov ter spremljajočih objektov in naprav, pod pogojem, da so potrebni za osnovno dejavnost.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Višina objektov:

– v skladu s potrebami dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– C, D, E.

111. člen

(območja okoljske infrastrukture – O)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Območja okoljske infrastrukture so namenjena izvajanju dejavnosti GJL s področja oskrbe z vodo, čiščenja odpadnih voda ter ravnanja z odpadki.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

- oskrba z vodo,
- čiščenje odpadnih voda,
- ravnanje z odpadki,
- proizvodnja energije,
- pod posebnimi pogoji spremljajoče dejavnosti.

Dopustni objekti in naprave:

- vodovodi in drugi cevovodi za pitno, tehnološko, odpadno vodo, vključno s pripadajoči objekti,
- čistilne naprave,
- industrijske stavbe (za ravnanje z odpadki),
- drugi komunalni objekti in objekti za ravnanje z odpadki,
- energetske objekti.

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte

Dopustna je tudi gradnja proizvodnih objektov, objektov za skladiščenje (vključno zbirni center za ravnanje z odpadki), nanje vezanih poslovno administrativnih objektov ter spremljajočih objektov in naprav, ki so potrebni za osnovno dejavnost.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
C, D, E	največ 80 %	/	najmanj 15 %

Višina objektov:

– v skladu s potrebami dejavnosti in z upoštevanjem višinskih gabaritov naselja.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– C, D, E.

ZELENE POVRŠINE IN OBLIKOVANJE OKOLICE OBJEKTOV

Na GP mora biti najmanj 25 dreves/ha.

112. člen

(območja za potrebe obrambe v naselju – F)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Območja za potrebe obrambe v naselju so namenjena izključno za obrambne potrebe, zlasti za razmestitev, usposabljanje in delovanje vojske.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– obramba.

Dopustni objekti in naprave:

- objekti za obrambo,
- vojaški objekti,
- drugi gradbeni inženirski objekti za potrebe obrambe,
- druge nestanovanjske stavbe, ki niso uvrščene drugje: samo vojašnice ter drugi objekti in naprave, ki so nujno potrebni za normalno funkcioniranje območij za potrebe obrambe,
- letališke steze in ploščadi: samo heliport (na podlagi pogojev in soglasja pristojnih organov).

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte

Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu s pogoji pristojnega organa za obrambo.

Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor

Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu s pogoji pristojnega organa za obrambo.

113. člen

(površine razpršene poselitve – A)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba			
Površine razpršene poselitve so namenjene kmetijam in bivanju.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor			
Dopustne dejavnosti:			
– kmetijstvo,			
– gozdarstvo,			
– bivanje,			
– pod posebnimi pogoji tudi dopolnilne dejavnosti samo kot dopolnilne dejavnosti na kmetijah v skladu z veljavnimi predpisi, ki urejajo to področje.			
Dopustni objekti in naprave:			
– enostanovanjske stavbe,			
– dvostanovanjske stavbe pod posebnimi pogoji,			
– stanovanjske stavbe za posebne namene,			
– kmetijsko gospodarski objekti,			
– pod posebnimi pogoji tudi objekti za dopolnilne dejavnosti.			
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:			
– da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje,			
– dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,			
– da je mogoča neposredna navezava na najmanj javno mestno ali krajevno cesto za promet z večjimi tovornimi vozili (priklopniki in polpriklopniki),			
– parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne,			
– v primeru novogradnje, prizidave ali spremembe namembnosti objekta, kjer bo del objekta namenjen za dopolnilno dejavnost, je dopusten delež teh prostorov do 50 % BTP celotnega objekta,			
– največja dopustna velikost objektov za dopolnilno dejavnost je do 200 m ² BTP objekta ali dela objekta.			
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor:			
– dvostanovanjske stavbe so dopustne le v primeru prizidave in/ali spremembe namembnosti enostanovanjske stavbe tipa AP z namenom vzpostavitve ene dodatne stanovanjske enote na objektih zgrajenih pred letom 2005. V tem primeru določila 19. člena za dvostanovanjsko stavbo ne veljajo.			
IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV			
Stopnja izkoriščenosti GP			
Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 50 %	/	najmanj 30 %
Višina objektov:			
– stanovanjski objekti največ P + 1 + M.			
OBLIKOVANJE OBJEKTOV			
Tip zazidave:			
– AP.			

113.a člen

(območje razpršene gradnje – Ag)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR			
Namenska raba			
Območje razpršene gradnje je namenjeno kmetijam in bivanju.			
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor			
Dopustne dejavnosti:			
– kmetijstvo,			
– gozdarstvo,			
– bivanje,			
– pod posebnimi pogoji tudi dopolnilne dejavnosti samo kot dopolnilne dejavnosti na kmetijah v skladu z veljavnimi predpisi, ki urejajo to področje.			
Dopustni objekti in naprave:			
– stanovanjske stavbe,			
– kmetijsko gospodarski objekti,			
– pod posebnimi pogoji tudi objekti za dopolnilne dejavnosti.			
Posebni pogoji za spremljajoče dejavnosti in objekte:			
– da nimajo negativnega vpliva na okolje in bivanje,			
– dovolj velika površina GP, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti, vključno z zadostnimi parkirnimi površinami,			
– da je mogoča neposredna navezava na najmanj javno mestno ali krajevno cesto za promet z večjimi tovornimi vozili (priklopniki in polpriklopniki),			
– parkirne površine za tovorna vozila (razen za manjša dostavna vozila), gradbene stroje ali vozila za prevoz potnikov niso dopustne.			

Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor:

Obstoječe objekte je dopustno porušiti, na istem mestu zgraditi nove z največjim dopustnim povečanjem BTP objekta za 10 % od obstoječega, redno vzdrževati, rekonstruirati, prenavljati, prizidati za 10 % od BTP velikosti obstoječega objekta, vse v smislu oblikovne sanacije ali kadar gre za izboljšanje bivalnega standarda v teh objektih – brez dodajanja novih stanovanjskih enot ali prostorov za opravljanje novih dejavnosti.

Gradnje iz prvega odstavka, s katerimi se poveča BTP, so po uveljavitvi tega odloka dopustne samo kot enkratni poseg.

Objekta, ki je bil zgrajen na mestu poprej odstranjenega objekta, ni dopustno prizidati oziroma povečati BTP z rekonstrukcijo.

IZRABA PROSTORA IN VELIKOST OBJEKTOV

Stopnja izkoriščenosti GP

Tip zazidave	FZ	FI	FOBP
AP	največ 60 %	/	najmanj 20 %

Višina objektov:

– stanovanjski objekti največ P + 1 + M.

OBLIKOVANJE OBJEKTOV

Tip zazidave:

– AP.

114. člen

(najboljša kmetijska zemljišča – K1)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Najboljša kmetijska zemljišča so namenjena kmetijski pridelavi.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– kmetijstvo.

Dopustni objekti, naprave in posegi v prostor:

a) agrarne operacije, razen osuševanja;

b) rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste, in železniške proge v skladu z zakonom, ki ureja železnice. Dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste ali železnice (npr. nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarske površine in površine za pešce, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, cestni silos, urbana oprema), ter objekti GJL, ki jih je na območju ceste ali železnice treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste ali železnice;

c) začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisom, ki ureja vrste začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;

č) dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom, če gre za objekt, ki:

– ga je dopustno graditi na kmetijskih zemljiščih,

– ga je dopustno graditi na površinah posamične poselitve,

– ga je dopustno graditi na vodnih in priobalnih zemljiščih;

d) raziskovanje podzemnih voda, mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;

e) začasni objekti in začasni posegi, in sicer za čas dogodka oziroma v času sezone:

– oder z nadstreškom, sestavljen iz montažnih elementov,

– cirkus, če so šotor in drugi objekti montažni,

– začasna tribuna za gledalce na prostem,

– za izvajanje zimskih športnih aktivnosti (npr. objekt na smučišču, ki se uporablja za obratovanje smučišča, prostor za nadzor obratovanja smučišč in priročno skladišče za vzdrževanje žičniških naprav, prostor za reševanje, razsvetljavo smučišča, naprave za zasneževanje smučišča, montažne vlečnice z nizko vodeno vrvjo);

f) označevalne in usmeritvene table učnih poti, obrazložilne table projektov, če se nanašajo na projekte, financirane iz javnih sredstev, usmeritvene table za potrebe kmetij in kmetijskih dogodkov;

g) površine do vključno:

– 150 m² za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov, če gre za površino za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov neposredno na tleh, za obdobje, ki ni daljše od dvanajst mesecev in pri njem ne nastajajo izcedne vode,

– 50 m² za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za eno površino na tem kmetijskem gospodarstvu;

h) površine za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za površino večjo od 50 m², vendar ne večjo od 150 m². Na kmetijskem gospodarstvu so lahko največ tri take površine, ki morajo biti utrjene in za tekočine neprepustne. Zagotovljena morata biti zajem izcedne in padavinske vode iz teh površin ter njihova ponovna uporaba v procesu kompostiranja, kot je to določeno za tekoča organska gnojila v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov;

i) objekti, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupine:

– stavbe za rastlinsko pridelavo tlorisne površine do vključno 150 m²,

– stavbe za rejo živali, in sicer le čebelnjak kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen gojenju čebel, tlorisne površine do vključno 40 m², staja kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen zavetju rejnih živali na paši, tlorisne površine do vključno 100 m², ter pastirski stan tlorisne površine do vključno 100 m²,

– stavbe za skladiščenje pridelka, razen kleti, vinske kleti in zidanice, tlorisne površine do vključno 150 m²,

– druge nestanovanjske kmetijske stavbe tlorisne površine do vključno 150 m²,

– rezervoarji, silosi in skladiščne stavbe, in sicer le skladiščne stavbe za skladiščenje lesnih goriv tlorisne površine do vključno 150 m²,
 – daljinski cevovodi, daljinska (hrbtencična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi s pripadajočimi objekti in priključki nanje,
 – lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti in priključki nanje, razen toplotne in kotlovnice,
 – kulturna dediščina, ki se ne uporablja za druge namene, in sicer le spominska obeležja, skupaj s funkcionalnim zemljiščem, površine do vključno 10 m²,
 – stavbe za opravljanje verskih obredov tlorisne površine do vključno 10 m²,
 – pristanišča in plovne poti, in sicer le vstopno-izstopna mesta oziroma privezni pomoli površine do vključno 30 m²,
 – jezovi, vodne pregrade in drugi vodni objekti, in sicer le zadrževalniki za akumulacijo vode za namakanje kmetijskih zemljišč ter vkopani zadrževalniki in podobni objekti za akumulacijo vode, namenjeni namakanju kmetijskih zemljišč in drugi kmetijski rabi,
 – drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas, in sicer le opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. ptičja opazovalnica),
 – drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti, razen ribogojnice, in sicer koritasti silos, gnojišča, napajalna korita, krmišča in hlevski izpusti, zbiralnik gnojnice in gnojevke prostornine do vključno 1.000 m³, če so ti zgrajeni v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov, ter visoke preže kot opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. lovska preža),
 – merilna mesta za opazovanje naravnih pojavov, naravnih virov in stanja okolja;
 j) objekti, namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, površine do največ 40 m²;
 k) objekti za varnost plovbe v skladu s predpisi, ki urejajo pomorstvo, in v skladu s predpisi, ki urejajo varnost plovbe po celinskih vodah;
 l) pomožna kmetijsko-gozdarska oprema (npr. brajda, klopotec, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja in opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, zaščitna mreža, premični tunel, premični objekti za rejo živali v leseni izvedbi, premična zavetišča za rejne živali na prostem, rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče).

Posebni pogoji za gradnjo objektov pod točko g), h) ter prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alinee točke i):

Investitor mora poleg izpolnjevanja pogojev iz zakona, ki ureja graditev objektov, imeti v lasti ali zakupu:

– najmanj 1 ha zemljišč, ki so glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščena med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine, ali

– najmanj 5.000 m² zemljišč, ki so glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščena med trajne nasade.

Investitor gradnje pastirskega stanu, ki je po predpisu, ki ureja razvrščanje objektov, nezahtevni objekt, je lahko agrarna skupnost, pašna skupnost ali nosilec kmetijskega gospodarstva, ki ima v lasti ali zakupu najmanj 50 ha kmetijskih zemljišč, na katerih ima v registru kmetijskih gospodarstev prijavljene grafične enote rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi.

Dodatni pogoji:

– pogoji 34. člena tega odloka;

– da na območju stavbnih zemljišč kmetije zaradi premajhne razpoložljivosti površine takega objekta ni možno zgraditi oziroma je namen objekta vezan na obdelovalne površine, pašnike, trajne nasade ipd.

Posebni pogoji za stavbe za rastlinsko pridelavo pod točko i) in rastlinjake pod točko l):

Na območjih naselbinske kulturne dediščine in dediščinske kulturne krajine je postavitve dopustna, če je pridobljeno soglasje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine.

Posebni pogoji za lovske objekte:

Lovske preže, krmišča in drugi lovski enostavni objekti se gradijo le v skladu s programi in plani pristojnega organa za lovstvo.

Posebni pogoji za območja ohranjanja narave:

Na najboljših kmetijskih zemljiščih, ki se nahajajo na območju krajinskega parka Ljubljansko barje, veljajo režimi določeni v predpisih o zavarovanju krajinskega parka Ljubljansko barje.

Na najboljših kmetijskih zemljiščih znotraj območij Natura 2000 in naravnih vrednot se agrarne operacije in vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč ter gradnje presoajo v skladu z veljavno področno zakonodajo. Na podlagi izvedene presoje se ugotovi ali je določen poseg izvedljiv ali ne.

115. člen

(druga kmetijska zemljišča – K2)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Druga kmetijska zemljišča so namenjena kmetijski pridelavi.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– kmetijstvo.

Dopustni objekti, naprave in posegi v prostor:

a) agrarne operacije, razen osuševanja;

b) rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste, in železniške proge v skladu z zakonom, ki ureja železnice. Dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste ali železnice (npr. nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarske površine in površine za pešce, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, cestni silos, urbana oprema), ter objekti GJI, ki jih je na območju ceste ali železnice treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste ali železnice;

- c) začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisom, ki ureja vrste začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- č) dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom, če gre za objekt, ki:
- ga je dopustno graditi na kmetijskih zemljiščih,
 - ga je dopustno graditi na površinah posamične poselitve,
 - ga je dopustno graditi na vodnih in priobalnih zemljiščih;
- d) raziskovanje podzemnih voda, mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;
- e) začasni objekti in začasni posegi, in sicer za čas dogodka oziroma v času sezone:
- oder z nadstreškom, sestavljen iz montažnih elementov,
 - cirkus, če so šotor in drugi objekti montažni,
 - začasna tribuna za gledalce na prostem,
 - za izvajanje zimskih športnih aktivnosti (npr. objekt na smučišču, ki se uporablja za obratovanje smučišča, prostor za nadzor obratovanja smučišč in priročno skladišče za vzdrževanje žičniških naprav, prostor za reševanje, razsvetljavo smučišča, naprave za zasneževanje smučišča, montažne vlečnice z nizko vodeno vrvjo);
- f) označevalne in usmeritvene table učnih poti, obrazložilne table projektov, če se nanašajo na projekte, financirane iz javnih sredstev, usmeritvene table za potrebe kmetij in kmetijskih dogodkov;
- g) površine do vključno:
- 150 m² za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov, če gre za površino za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov neposredno na tleh, za obdobje, ki ni daljše od dvanajst mesecev in pri njem ne nastajajo izcedne vode,
 - 50 m² za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za eno površino na tem kmetijskem gospodarstvu;
 - h) površine za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za površino večjo od 50 m², vendar ne večjo od 150 m². Na kmetijskem gospodarstvu so lahko največ tri take površine, ki morajo biti utrjene in za tekočine neprepustne. Zagotovljena morata biti zajem izcedne in padavinske vode iz teh površin ter njihova ponovna uporaba v procesu kompostiranja, kot je to določeno za tekoča organska gnojila v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesaženjem z nitrati iz kmetijskih virov;
 - i) objekti, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupine:
 - stavbe za rastlinsko pridelavo tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - stavbe za rejo živali, in sicer le čebelnjak kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen gojenju čebel, tlorisne površine do vključno 40 m², staja kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen zavetju rejnih živali na paši, tlorisne površine do vključno 100 m², ter pastirski stan tlorisne površine do vključno 100 m²,
 - stavbe za skladiščenje pridelka, razen kleti, vinske kleti in zidanice, tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - druge nestanovanjske kmetijske stavbe tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - rezervoarji, silosi in skladiščne stavbe, in sicer le skladiščne stavbe za skladiščenje lesnih goriv tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi s pripadajočimi objekti in priključki nanje,
 - lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti in priključki nanje, razen tovarne in kotlovnice,
 - kulturna dediščina, ki se ne uporablja za druge namene, in sicer le spominska obeležja, skupaj s funkcionalnim zemljiščem, površine do vključno 10 m²,
 - stavbe za opravljanje verskih obredov tlorisne površine do vključno 10 m²,
 - pristanišča in plovne poti, in sicer le vstopno-izstopna mesta oziroma privezni pomoli površine do vključno 30 m²,
 - jezovi, vodne pregrade in drugi vodni objekti, in sicer le zadrževalniki za akumulacijo vode za namakanje kmetijskih zemljišč ter vkopani zadrževalniki in podobni objekti za akumulacijo vode, namenjeni namakanju kmetijskih zemljišč in drugi kmetijski rabi,
 - drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas, in sicer le opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. ptičja opazovalnica),
 - drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti, razen ribogojnice, in sicer koritasti silos, gnojišča, napajalna korita, krmišča in hlevski izpusti, zbiralnik gnojnice in gnojneke prostornine do vključno 1.000 m³, če so ti zgrajeni v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo voda pred onesaženjem z nitrati iz kmetijskih virov, ter visoke preže kot opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. lovska preža),
 - merilna mesta za opazovanje naravnih pojavov, naravnih virov in stanja okolja;
 - j) objekti, namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, površine do največ 40 m²;
 - k) objekti za varnost plovbe v skladu s predpisi, ki urejajo pomorstvo, in v skladu s predpisi, ki urejajo varnost plovbe po celinskih vodah;
 - l) pomožna kmetijsko-gozdarska oprema (npr. brajda, klopotec, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičjem, obora, ograja za pašo živine, ograja in opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, zaščitna mreža, premični tunel, premični objekti za rejo živali v leseni izvedbi, premična zavetišča za rejne živali na prostem, rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče).

Posebni pogoji za gradnjo objektov pod točko g), h) ter prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i):

Investitor mora poleg izpolnjevanja pogojev iz zakona, ki ureja graditev objektov, imeti v lasti ali zakupu:

- najmanj 1 ha zemljišč, ki so glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščena med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine, ali
- najmanj 5.000 m² zemljišč, ki so glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščena med trajne nasade.

Investitor gradnje pastirskega stanu, ki je po predpisu, ki ureja razvrščanje objektov, nezahtevni objekt, je lahko agrarna skupnost, pašna skupnost ali nosilec kmetijskega gospodarstva, ki ima v lasti ali zakupu najmanj 50 ha kmetijskih zemljišč, na katerih ima v registru kmetijskih gospodarstev prijavljene grafične enote rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi.

Dodatni pogoji:

– pogoji 34. člena tega odloka;

– da na območju stavbnih zemljišč kmetije zaradi premajhne razpoložljivosti površine takega objekta ni možno zgraditi oziroma je namen objekta vezan na obdelovalne površine, pašnike, trajne nasade ipd.

Posebni pogoji za stavbe za rastlinsko pridelavo pod točko i) in rastlinjake pod točko l):

Na območjih naselbinske kulturne dediščine in dediščinske kulturne krajine je postavitve dopustna, če je pridobljeno soglasje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine.

Posebni pogoji za lovske objekte:

Lovske preže, krmišča in drugi lovski enostavni objekti se gradijo le v skladu s programi in plani pristojnega organa za lovstvo.

Posebni pogoji za območja ohranjanja narave:

Na drugih kmetijskih zemljiščih, ki se nahajajo na območju krajinskega parka Ljubljansko barje, veljajo režimi določeni v predpisih o varovanju krajinskega parka Ljubljansko barje.

Na drugih kmetijskih zemljiščih znotraj območij Natura 2000 in naravnih vrednot se agrarne operacije in vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč ter gradnje presoajo v skladu z veljavno področno zakonodajo. Na podlagi izvedene presoje se ugotovi ali je določen poseg izvedljiv ali ne.

116. člen

(gozdna zemljišča – G)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Gozdna zemljišča so namenjena gojenju in ekonomskemu izkoriščanju gozdov.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– gozdarstvo,

– lovstvo,

– pod posebnimi pogoji rekreacija v naravi,

– pod posebnimi pogoji prometna in komunalna infrastruktura.

Dopustni objekti, naprave in ureditve:

– gozdne ceste in vlake,

– naprave za potrebe raziskovalne in študijske dejavnosti (meritve, zbiranje podatkov) skladno s 37. členom tega odloka,

– vadbeni objekti za šport in rekreacijo v naravi skladno s 36. členom tega odloka,

– objekti lovske dejavnosti: lovske preže, krmišča ipd.,

– čebelnjaki, pod pogoji 34. člena tega odloka,

– obore za rejo divjadi, pod pogoji 34. člena tega odloka.

Posebni pogoji za dejavnosti, objekte in druge posege v prostor

Vse dejavnosti, gradnja objektov in drugi posegi v prostor se izvajajo v skladu z gozdnogospodarskimi načrti.

Postavitev lovskih prež, krmišč in drugih lovskih objektov je dopustna v skladu s programi in plani pristojnega organa za lovstvo.

117. člen

(površinske celinske vode – VC)

NAMEMBOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR

Namenska raba

Površinske vode so namenjene izvajanju dejavnosti s področja rabe voda.

Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor

Dopustne dejavnosti:

– vodno gospodarstvo,

– pod posebnimi pogoji rekreacija na in ob vodi, energetika.

Dopustni objekti in naprave:

– objekti, potrebni za rabo voda, zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami,

– objekti, namenjeni varstvu voda pred onesnaženjem,

– objekti, namenjeni obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,

– brvi, mostovi, pomoli,

– vstopno-izstopna mesta, dostopi do vode in pristani,

– objekti, namenjeni interveniranju javne gasilske službe (splavljenje plovil javne gasilske službe, pritrdišča zaves za prestrežanje nevarnih snovi, objekti, ki olajšajo odstranjevanje nevarnih snovi).

Posebni pogoji za dejavnosti in objekte

Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu z vodnogospodarskimi načrti.

Na območju celinskih voda po katerih je možna plovba, je za gradnjo ali obnovo objektov, ki lahko vplivajo na varnost plovbe, na obali ali v vodi, potrebno pridobiti soglasje z vidika pogojev za varnost plovbe, ki ga v skladu z Zakonom o plovbi po celinskih vodah izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo oziroma drug organ, pristojen za varnost plovbe.

Druga merila in pogoji

Za vse posege v vodotoke in v priobalni pas je treba pridobiti pogoje pristojnega organa za vode in ohranjanje narave.

118. člen

(območja vodne infrastrukture – VI)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Območja vodne infrastrukture so namenjena izvajanju dejavnosti s področja rabe voda.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – vodno gospodarstvo, – pod posebnimi pogoji rekreacija na in ob vodi, energetika. Dopustni objekti in naprave: – vodni objekti kot so pregrade, jezovi in podobno, – objekti in naprave, namenjeni vzdrževanju vodnih zemljišč površinskih voda in vodnim objektom, – objekti, namenjeni interveniranju javne gasilske službe (splavljenje plovil javne gasilske službe, pritrdišča zaves za prestrežanje nevarnih snovi, objekti, ki olajšajo odstranjevanje nevarnih snovi).
Posebni pogoji za dejavnosti in objekte Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu z vodnogospodarskimi načrti.
Druga merila in pogoji Za vse posege v vodotoke in v priobalni pas je treba pridobiti pogoje pristojnega organa za vode in ohranjanje narave.

119. člen

(območja mineralnih surovin – površine nadzemnega pridobivalnega prostora – LN)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Območja nadzemnega pridobivalnega prostora mineralnih surovin so namenjena dejavnosti izkoriščanja mineralnih surovin.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – izkoriščanje mineralnih surovin. Dopustni objekti in naprave: – rudarski objekti za pridobivanje in predelavo mineralnih surovin: samo odprti kop, rudarski objekti in inštalacije ter tehnične naprave za pridobivanje mineralnih surovin, opeke, strešnikov ipd., – začasni objekti, namenjeni skladiščenju.
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor Na objektih, ki niso skladni z namensko rabo LN, so dopustna samo vzdrževalna dela in odstranitev objekta. Kjer se ne bo nadaljevalo z izkoriščanjem, se mora takoj pričeti z izvajanjem končne sanacije. Dopustna je gradnja infrastrukturnih objektov in naprav, ki so v javnem interesu.

120. člen

(območja za potrebe obrambe zunaj naselij – f)

NAMEMBNOST IN VRSTE POSEGOV V PROSTOR
Namenska raba Območja za potrebe obrambe zunaj naselij so namenjena izključno za obrambne potrebe, zlasti za razmestitev, usposabljanje in delovanje vojske.
Dopustne dejavnosti, objekti in naprave, gradnje in drugi posegi v prostor Dopustne dejavnosti: – obramba. Dopustni objekti in naprave: – objekti za obrambo, – vojaški objekti, – drugi gradbeni inženirski objekti za potrebe obrambe, – druge nestanovanjske stavbe, ki niso uvrščene drugje: samo vojašnice ter drugi objekti in naprave, ki so nujno potrebni za normalno funkcioniranje območij za potrebe obrambe, – letališke steze in ploščadi: samo heliport (na podlagi pogojev in soglasja pristojnih organov).
Posebni pogoji za dejavnosti in objekte Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu s pogoji pristojnega organa za obrambo.
Posebni pogoji za dopustne gradnje in druge posege v prostor Vse dejavnosti in objekti se izvajajo v skladu s pogoji pristojnega organa za obrambo.

«.

4. člen

(priloge)

- (1) Dosedanje priloge odloka se spremenijo tako, da se v celoti zamenjajo ter predstavljajo priloge tega odloka:
- priloga 1: Preglednica dopustnosti pomožnih objektov, ograj, podpornih in opornih zidov, urbane opreme, objektov za oglaševanje ter spominskih obeležij glede na podrobnejšo namensko rabo prostora,
 - priloga 2: Posebni prostorski izvedbeni pogoji (PIIP) za posamezne enote urejanja prostora,
 - priloga 3: Usmeritve za izdelavo občinskih podrobnih prostorskih načrtov (OPPN).
- (2) Doda se nova priloga 4: Obrazložitev dopustnih oblik zazidave tipa AP, APd in AS.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE**5. člen**

(veljavnost izdanih mnenj o skladnosti z občinskimi prostorskimi akti)

(1) Mnenja o skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s prostorskimi akti občine, ki so bila izdana pred uveljavitvijo tega odloka, se štejejo kot veljavna.

(2) Popolne vloge za izdajo mnenja o skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s prostorskimi akti, ki so bile vložene pred uveljavitvijo tega odloka, se rešujejo na podlagi Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (Uradni list RS, št. 27/14, 50/14 – teh. popr., 71/14 – teh. popr., 92/14 – teh. popr., 53/15, 75/15 – teh. popr., 9/17, 9/17 – teh. popr., 79/17 – teh. popr., 12/18 – teh. popr., 60/19, 81/19 – teh. popr., 83/21 – obv. razl.).

6. člen

(prenehanje veljavnosti PIN)

Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo veljati naslednji PIN:

1. Odlok o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo Ceste pod Hruševco (Uradni list RS, št. 51/98, Naš časopis, št. 429/15, 493/21)

2. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za izgradnjo povezovalne ceste med Robovo cesto in Pot na Košace ter dostopno cesto do vrtca Žabica na Vrhniki (Naš časopis, št. 374/10).

7. člen

(veljavnost sprejetih PIN)

Z dnem uveljavitve tega odloka se kot veljavni PIN štejejo:

1. Odlok o zazidalnem načrtu Betajnova na Vrhniki (Uradni list RS, št. 55/92, Naš časopis, št. 417/14)

2. Odlok o zazidalnem načrtu za avtoodpad na Tojnicah – Hribar Jože, Zalaznikova 5, Ljubljana (Uradni list RS, št. 3/95)

3. Odlok o zazidalnem načrtu Osnovne šole Pod Hruševco na Vrhniki (Uradni list RS, št. 64/96, 30/97, Naš časopis, št. 430/15, 446/17)

4. Odlok o ureditvenem načrtu območja Pristave v Bistri (Uradni list RS, št. 1/98, 18/98 – popr., Naš časopis, št. 430/15)

5. Odlok o zazidalnem načrtu za območje podjetje CMC v industrijski coni Sinja Gorica (Uradni list RS, št. 35/99)

6. Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V2S/2 Gabrče (Uradni list RS, št. 60/99, Naš časopis, št. 335/07)

7. Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V2S/2 Gabrče 2 na Vrhniki (Naš časopis, št. 278/01, 318/05, 395/12, 408/13, 430/15, 455/17)

8. Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V1P/6 – veterinarska postaja na Vrhniki (Naš časopis, št. 297/03)

9. Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V3 M/2 – izgradnja II. faze centralne čistilne naprave Vrhnika (Naš časopis, št. 297/03)

10. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Uradni list RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 – teh. popr.)

11. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu Kočevjarjev vrt (del območja urejanja V1O/1 z deli morfoloških enot 4A/1 in 4A/3) (Uradni list RS, št. 71/05, Naš časopis, št. 462/18)

12. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za Trgovski center Spar na Vrhniki (del območja urejanja V3S/6 – Kralovše in Mokrice, morfološka enota 3C/1) (Uradni list RS, št. 107/05, 77/06, Naš časopis, št. 330/06 – teh. popr., 453/17)

13. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za stanovanjsko naselje Gabrče 3 na Vrhniki (Uradni list RS, št. 29/07, Naš časopis, št. 407/13, 417/14)

14. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za trgovino z živili Hofer na Vrhniki (Uradni list RS, št. 54/07, Naš časopis, št. 471/19)

15. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V3P/3 UNICHEM v Sinji Gorici (Uradni list RS, št. 66/07, Naš časopis, št. 444/16)

16. Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za prostorsko ureditev skupnega pomena za reciklažni center na Vrhniki (Uradni list RS, št. 102/07, 15/16)

17. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za trgovino Lidl v Sinji Gorici (Uradni list RS, št. 14/08)

18. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Mrle na Vrhniki (del območja urejanja V1S/2, morfološka enota 2B/6) (Uradni list RS, št. 19/10)

19. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za individualno stanovanjsko pozidavo na Raskovcu na Vrhniki (Naš časopis, št. 373/10)

20. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice (del območja urejanja V3M/2 in morfološke enote 7E/1) (Naš časopis, št. 405/13)

21. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Kralovše na Vrhniki (del območja urejanja V3S/6, morfološka enota 1B/2) (Naš časopis, št. 405/13)

22. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za pekarno Vrhnika (Naš časopis, št. 410/13)

23. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za poslovno-storitveni center v območju urejanja L1K/1 Drenov Grič (Naš časopis, št. 411/13, 504/22)

24. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za center za ravnanje z odpadki CRO Vrhnika – Tojnice (Naš časopis, št. 428/15 – UPB1)

25. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Komunalnega podjetja Vrhnika na Tojnicah (Naš časopis, št. 428/15 – UPB1)

26. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Dom upokojencev Vrhnika (Naš časopis, št. 443/16)

27. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji – Tojnice z mostom čez Ljubljano (Naš časopis, št. 443/16)

28. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnika (del Stara cesta – Vas) (Naš časopis, št. 448/17)

29. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnika (del Tržaška cesta – Cankarjev trg) (Naš časopis, št. 449/17, 452/17 – teh. popr., 457/18 – teh. popr., 477/19, 496/21 – OPPN športni park)
30. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo vaškega jedra naselja Verd (Naš časopis, št. 455/17)
31. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za industrijsko cono Tojnice 1 (Naš časopis, št. 457/18)
32. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Tojnice 3 (Naš časopis, št. 462/18)
33. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Kovinarske (Naš časopis, št. 462/18)
34. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Počitniško naselje Prezid 1 – del (Naš časopis, št. 462/18)
35. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Počitniško naselje Prezid 2 – del (Naš časopis, št. 462/18)
36. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnike (del Hrib – Gradišče) (Naš časopis, št. 463/18)
37. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja I. faze Industrijske cone v Sinji Gorici (Naš časopis, št. 496/21)
38. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Sv. Trojice na Vrhniki (Naš časopis, št. 496/21)
39. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Športni park Vrhnika za zahodni del (Naš časopis, št. 496/21)
40. Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za ureditev turistično rekreacijskega centra na bajerjih v Verdu (Naš časopis, št. 506/22).

8. člen

(prenehanje veljavnosti obvezne razlage)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Obvezna razlaga Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (Uradni list RS, št. 83/21).

9. člen

(hramba SD OPN 4)

(1) SD OPN 4 so izdelane v digitalni obliki in tiskane v treh (3) izvodih v analogni obliki.

(2) SD OPN 4 se hranijo v analogni in digitalni obliki in so na vpogled na sedežih Občine Vrhnika, Upravne enote Vrhnika in na ministrstvu, pristojnem za prostor.

10. člen

(nadzorstvo)

Nadzor nad izvajanjem SD OPN 4 opravljajo pristojna ministrstva.

11. člen

(veljavnost SD OPN 4)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 3500-2/2021 in 3503-1/2023(5-08)

Vrhnika, dne 29. septembra 2023

Župan
Občine Vrhnika
Daniel Cukjati

Priloga 1: Preglednica dopustnosti pomožnih objektov, ograj, podpornih in opornih zidov, urbane opreme, objektov za oglaševanje ter spominskih obeležij glede na podrobnejšo namensko rabo prostora

	SSea	SSeb	SSv	SB	SK	SP	CU	CD	IP	IG	IK	BT	BC	ZS	ZP	ZD	ZK	ZV	PC	PŽ	PO	E	O	F	A	Ag	K1	K2	G	VC	VI	LN	f
Pomožni objekti za lastne potrebe																																	
nadstrešek	*	*	*	*	*	*	*																	*	*	*	*						*
garaža	*	*	*	*	*	*	*																	*	*	*	*						
drvarnica	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
lopa	*	*	*	*	*	*	*											*								*	*	*	*				
steklenjak, zimski vrt	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
uta oz. senčnica	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
bazen	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
rezervoar za UNP ali nafto	*	*	*	*	*	*	*																	*	*	*	*						*
zajetje, vrtina ali vodnjak	*	*	*	*	*	*	*					*													*	*	*	*					
zbiralnik za kapnico	*	*	*	*	*	*	*					*													*	*	*	*					
pesjak	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
rastlinjak	*	*	*	*	*	*	*																		*	*	*	*					
Pomožni kmetijski objekti																																	
kozolec					*	*					*														*	*	*	*					
kmečka lopa					*	*					*														*	*	*	*					
skedenj					*	*					*														*	*	*	*					
senik					*	*					*														*	*	*	*					
kašča					*	*					*														*	*	*	*					
čebelnjak					*	*					*														*	*	*	*					
stavba za rastlinsko pridelavo					*	*					*														*	*	*	*					
silos					*	*					*														*	*	*	*					
gnojišče					*	*					*														*	*	*	*					
zbiral. gnojnice, gnojevke					*	*					*														*	*	*	*					
vodni zbiralnik					*	*					*														*	*	*	*					
betonsko korito					*	*					*														*	*	*	*					*
ribnik kot vodno zajetje					*	*					*														*	*	*	*					
vrtina ali vodnjak					*	*					*														*	*	*	*					
hlevski izpust					*	*					*														*	*	*	*					
staja					*	*					*														*	*	*	*					
krmišče					*	*					*														*	*	*	*					
ograja za pašo živine					*	*					*														*	*	*	*					
obora za rejo divjadi					*	*					*														*	*	*	*					
Pomožni začasni objekti																																	
kiosk oz. tipski zabojnik	*	*			*		*		*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*											
stojnica	*	*			*		*		*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*											
pomol							*		*	*		*	*	*	*			*	*	*	*	*											
odprti sezonski gostinski vrt	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*									*	*	*	*	*					*
pokriti prireditveni prostor	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*									*	*	*	*	*					
oder z nadstreškom	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*										*	*	*	*	*				
cirkus							*		*	*	*	*	*	*	*										*	*	*	*					
tribuna							*		*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*			*	*	*	*	*				
montažna sanitarna enota							*		*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*			*	*	*	*	*				

	SSea	SSeb	SSv	SB	SK	SP	CU	CD	IP	IG	IK	BT	BC	ZS	ZP	ZD	ZK	ZV	PC	PŽ	PO	E	O	F	A	Ag	K1	K2	G	VC	VI	LN	f	
Pomožni vadbni objekti																																		
otročko in drugo javno igrišče	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*							*	*							
športno igrišče	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*							*
kolesarska steza	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*			
planinska pot					*	*							*	*	*	*	*	*	*						*	*			*	*				
smučišče					*	*							*	*	*	*	*	*	*						*	*			*	*				
sprehajalna pot	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*			*
športno strelišče													*	*	*	*	*	*	*						*	*								
trimska steza	*	*	*	*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*						*	*			*	*			*	
gozdna učna pot	*	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*	*	*	*	*						*	*			*	*			*	
vzletišče													*	*	*	*	*	*	*						*	*							*	
maneža oziroma jahališče					*	*					*	*	*	*	*	*	*	*	*						*	*								
jahalna pot					*	*					*	*	*	*	*	*	*	*	*						*	*			*	*				
Pomožni objekti za spremljanje stanja okolja																																		
Ograje																																		
medsosedska	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
varovalna	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
igriščna	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
pokopališka																																		
protihrupna									*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Podporni in oporni zidovi																																		
Urbana oprema																																		
nadkrita čakalnica	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
javna kolesarnica (z nadstreškom)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
skulptura , prostorska inštalacija	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
večnamenski kiosk oz. tipski zabojnik	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
vodnjak ali okrasni bazen	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
klopi, koši za smeti, stojala za kolesa ipd.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Objekti za oglaševanje																																		
obvestilni	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
promocijski	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
komercialni	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
za lastne potrebe	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
za potrebe volitev	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Spominska obeležja	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	

1 - samo za zakonito zgrajene objekte razpršene gradnje, na katerih se izvaja komunalna sanacija, kadar gradnja ni možna na območju stavbnih zemljišč in le, ko gre za lasten sistem za oskrbo s pitno vodo

2 - pod pogojem, da je pridobljena registrska številka stojlišča čebelnjaka, kot jo določajo zakonski in podzakonski akti, ki določajo označevanje čebelnjakov in stojlišč

3 - skladno z določili zakona, ki ureja gozdove

4 - postavitev je dovoljena v primerih seznanjanja uporabnikov in obiskovalcev z morebitnimi projekti, raziskavami in drugimi podobnimi dogodki, ki se izvajajo na območjih gozdnih zemljišč, oz. za namen označevanja in predstavitve denimo naravnih vrednot, kulturnih spomenikov, raznih učnih poti in drugih rekreacijskih in turističnih objektov ipd. Postavitev promocijskih objektov z vsebinami, ki niso neposredno povezane z rabo gozda in gozdnega prostora, v katerem je predvidena njihova postavitve, ni sprejemljiva.

5 - le če dopušča PPIP v EUP

6 - le ob rekonstrukciji ceste.

7 - le ob obstoječih cestah in poteh.

8 - skladno s predpisi s področja upravljanja z vodami.

9 - samo informacijske in usmerjalne table, ki jih postavlja pravna oseba, ki deluje v javnem interesu.

PRILOGA 2: POSEBNI PROSTORSKI IZVEDBENI POGOJI (PIIP) ZA POSAMEZNE ENOTE UREJANJA PROSTORA**Blatna Brezovica****BB_320** (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolca. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objekta.

Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_321 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolca. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objekta.

Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_325 (podrobnejša namenska raba: A)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemenja objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste oziroma vzporedna s smerjo plastnic terena. Na zemljišču ni dopustno zunanje skladiščenje materialov in vozil. Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Žive meje so lahko samo iz avtohtone drevnine.

BB_330 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

BB_331 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z Načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje. Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmikajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles se ohranja neutrjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je razmočenost terena težavno za izvajanje rekreacije, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih. Ohranjajo se velika, debela, stara drevesa. Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_337 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolca. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objekta.

Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejnikov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejkji, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_355 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Blatna Brezovica - Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Varuje se neposredna okolica kapele pred hišo Blatna Brezovica hiš. št. 21 in leseno razpelo na vaškem križišču.

Na zemljišču s parc. št. 2/1, k.o. 1997 – Blatna Brezovica, se dopusti individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev 93. člena veljavnega OPN in sicer:

- dejavnosti gostinstva in turizma so dopustne spremljajoče dejavnosti s posebnim pogojem: največja dopustna velikost objekta za dejavnosti gostinstva in turizma je do 500 m² BTP objekta ali dela objekta,
- dopustne so gostinske stavbe za kratkotrajno namestitvev,
- parkirne površine za avtobus se lahko zagotovijo na javni parkirni površini v drugi EUP ali na mestu matičnega parkirišča prevoznika.

BB_357 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolcev. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objektov.

BB_358 (podrobnejša namenska raba: A)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Blatna Brezovica - Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: P + M ali P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejnikov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejkji, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_359 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejnikov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejkji, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika. Pred kakršnokoli prenovo ostrešja cerkve sv. Jakoba ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V

primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklaplajo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

BB_371 (podrobnejša namenska raba: SK)

- Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Blatna Brezovica – Vas:
- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

V enoti se nahajata enoti kulturne dediščine Šola Blatna Brezovica 5 (EŠD 11831) in Razpelo pri šoli (EŠD 11830), katerih okolica se ohranja nepozidana.

BB_385 (podrobnejša namenska raba: A)

Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_386 (podrobnejša namenska raba: A)

Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_390 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kmetijskih objektov. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objektov.

Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejki, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_392 (podrobnejša namenska raba: A)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke - Vas:

- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

BB_393 (podrobnejša namenska raba: A)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke - Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do $P + M$ ali do $P + 1 + M$, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

BB_395 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustna je gradnja kozolca, kot nadomestitev odstranjenega objekta. Upoštevajo se lokacija, orientacija in gabariti odstranjenega objekta.

BB_396 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke - Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do $P + M$ ali do $P + 1 + M$, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

BB_397 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna višina objektov je do $P + M$.

Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejk, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_399 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Dopustna je ureditev igrišč za šport in rekreacijo na prostem. Tlorsna kapaciteta obstoječega spremljajočega objekta se lahko poveča za 50 %, višina objekta se ohranja. Gradnja novih spremljajočih objektov ni dopustna. Dopustna je gradnja kozolca za shranjevanje športnih rekvizitov (po projektu PGD št. A-1243-14/19, Vrhnika, junij 2010, izdelal Sonet d.o.o. Vrhnika).

BB_400 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke – Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do $P + M$ ali do $P + 1 + M$, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Vzhodno, južno in zahodno od meje pokopališča (BB_1231) morajo biti vse novogradnje odmaknjene najmanj 15 m.

Varuje se neposredna okolica cerkve sv. Križa, dveh kapel ob njej ter kapele Srca Jezusovega - pred hišo Bevke hiš. št. 19. Varuje se neposredna okolica vodnjaka s črpalko in betonskim napajališčem. Prosta stavbna zemljišča v neposredni okolici objektov Bevke – Cerkev sv. Križa (EŠD 2833), Bevke – župnišče (EŠD 11475) in Bevke – Domačija Bevke 9 (EŠD 11384) se ohranjajo nepozidana.

BB_401 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna višina objektov je do P + M.

BB_402 (podrobnejša namenska raba: CU)

Dopusten tip objekta je AP in C.

Varuje se neposredna okolica cerkve sv. Križa in dveh kapel ob njej. Prosta stavbna zemljišča v neposredni okolici objektov Bevke – Cerkev sv. Križa (EŠD 2833) in Bevke – župnišče (EŠD 11475) se ohranjajo nepozidana.

BB_642 (podrobnejša namenska raba: PC)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

BB_1244 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustna je gradnja kozolca na lokaciji obstoječih temeljev.

Ureditve se izvajajo izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvajajo izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranjanje se obsega omejke, mejice, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejk, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_1747 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke – Vas:

- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izsidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Na nepozidanih zemljiščih v skrajnem južnem delu enote urejanja prostora, ki se nahajajo v arheološkem rezervatu Bevke – Naselbina Gradišče (EŠD 11139), so dopustne le adaptacije, rekonstrukcije, prizidave in nadzidave obstoječih stanovanjskih in gospodarskih objektov. Dovolj se novogradnja na zemljiščih s parc. št. 827/6, 827/7, 827/8, 1110/1, 1111, 821/1, 821/2, 821/3, 821/4, 821/5, 825/2, 825/3, 825/4, 825/5 in 825/6, vse k. o. Blatna Brezovica. Za vse posege v območje kulturne dediščine je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS, OE Ljubljana. Na zemljiščih s parc. št. 825/5, in 825/6, obe k. o. Blatna Brezovica, je za potrebe novogradnje potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave. Za predvideni poseg na zemljiščih s parc. št. 825/5 in 825/6, obe k. o. Blatna Brezovica, je pred gradnjo potrebno izvesti arheološka izkopavanja, ki morajo potekati v skladu z določili 27. alineje 3., 31., 33., 34. in 85. člena ZVKD-1. Po določilu že citiranega 34. člena mora arheološke raziskave zagotoviti investitor posega v prostor.

BB_1750 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Bevke – Vas:

- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:

- balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
- okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
- izvedba v svetlih pastelnih barvah;
- gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

BB_1761 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Poseganje v brežino ni dopustno. Ohranja se grmovna zarast.

Na izravnavi EUP je možna postavitve pomožnih objektov za lastne potrebe.

BB_1762 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Ohranja se obstoječe stanje drevesne in grmovne vegetacije. Gradnja objektov ni dopustna.

BB_1764 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Ohranja se obstoječe stanje drevesne in grmovne vegetacije. Gradnja objektov ni dopustna.

BB_1777 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Ohranja se obstoječe stanje drevesne in grmovne vegetacije. Gradnja objektov ni dopustna.

BB_1794 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustna tipa objekta sta AP in C.

BB_1796 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustna je širitev šole ali gradnja za potrebe spremljajočih dejavnosti (športna igrišča). Dopustna tipa objekta sta AP in C.

BB_1814 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Blatna Brezovica - Vas:

- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Dodatni pogoji za gradnjo na zemljiščih s parc. št. 2/2 in 2/3, k. o. Blatna Brezovica:

- na vsakem od zemljišč s parc. št. 2/2 in 2/3, k. o. Blatna Brezovica, je dopustna gradnja enega stanovanjskega objekta;
- objekti ne smejo presegati višinskega gabarita objekta na zemljišču s parc. št. 2/1, k. o. Blatna Brezovica;
- objekt na zemljišču s parc. št. 2/2, k. o. Blatna Brezovica, mora biti lociran s strešnim slemenom vzporedno z dovozno cesto, ki poteka v smeri JV – SZ. Objekt na zemljišču s parc. št. 2/3, k. o. Blatna Brezovica, je lahko umeščen s potekom strešnega slemena pravokotno na dovozno cesto;
- JZ del zemljišča s parc. št. 2/3, k. o. Blatna Brezovica, naj v širini 12 m ostane nepozidan in neutrjen.

Varuje se leseno razpelo na vaškem križišču, arheološki kompleks Ljubljanskega barja, ter vodnjaka s črpalko in betonskim napajališčem. Objekt na zemljišču s parc. št. 2/3, k. o. Blatna Brezovica, se od zemljišča s parc. št. 9/0, k. o. Blatna Brezovica, odmakne za najmanj 12 m.

BB_2016 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustna je gradnja kozolca.

Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejkji, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_2158 (podrobnejša namenska raba: G)

Dopustno je izvajanje dejavnosti gospodarskih javnih služb s področja oskrbe z vodo. Dopustno je vzdrževanje vodnega zajetja.

Gre za območje zavarovanega varovalnega gozda, na katerem se posegi lahko izvajajo le izjemoma in v skladu z določili drugega in tretjega odstavka 68. člena tega odloka.

BB_2292 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvozivke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

Dopustno je izvajanje dejavnosti lokostrelstva in ureditev lokostrelskega strelišča v naravi.

BB_2477 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

BB_3573 (podrobnejša namenska raba: K1)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

BB_3602 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolca. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objekta.

BB_3662 (podrobnejša namenska raba: IK)

Dopustna je tudi gradnja stanovanjskega objekta za potrebe delovanja kmetije (največ 2 stan. enoti, tip objekta AP, po pogojih 45. člena OPN).

BB_3663 (podrobnejša namenska raba: K1)

Enota je namenjena relokaciji starega kozolca toplarja.

BB_3669 (podrobnejša namenska raba: CU)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Dopustna je samo ureditev peščenega parkirišča.

BB_3670 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z Načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje. Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmakajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles se ohranja neutrjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je razmočenost terena težavno za izvajanje rekreacije, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih. Ohranjajo se velika, debela, stara drevesa. Ureditve se izvaja izven ključnih obdobij življenjskega cikla ptic (izven gnezditvenega, paritvenega obdobja). Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Ohranja se obseg omejnikov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov. V kolikor so ob gradnji objektov in urejanju okolice prizadeti omejkji, mejice, grmovje, posamezna drevesa in ekstenzivni travniški sadovnjaki, se zaprosi za naravovarstvene pogoje za umestitev gnezdilnic za velikega skovika.

BB_3671 (podrobnejša namenska raba: K1)

Ob obstoječem vozišču je dopustno urediti začasno kratkotrajno parkiranje za potrebe obiskovalcev Jurčevega šotišča.

BB_3672 (podrobnejša namenska raba: IK)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Dopustna je gradnja hleva in drugih potrebnih kmetijsko gospodarskih objektov.

BB_3677 (podrobnejša namenska raba: PO)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Skladno z izdelano hidrološko hidravlično študijo za območje reke Bistre, je dopustna izvedba parkirišča za avtodome.

BB_3680 (podrobnejša namenska raba: G)

Dopustna je ureditev utrjenega peščenega parkirišča za obiskovalce Malega placa in ureditev površine za začasno odlaganje hlodovine.

BB_3683 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustni sta rekonstrukcija in nadomestitev kozolca. Ohranjajo se obstoječa lokacija, orientacija in gabariti objekta.

BB_3684 (podrobnejša namenska raba: PC)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

BB_3685 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Dopustni so le rekonstrukcija obstoječih legalno zgrajenih objektov, vzdrževalna dela in pomožni objekti za lastne potrebe.

Borovnica

BO_183 (podrobnejša namenska raba: SK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_184 (podrobnejša namenska raba: SK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_185 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_186 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_187 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_188 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_189 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_190 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_191 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustna je obnova in vzdrževanje cerkve.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_192 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_193 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_194 (podrobnejša namenska raba: SK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_214 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_215 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_246 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_247 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_248 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_1169 (podrobnejša namenska raba: SK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_1813 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Dopustna je ureditev otroškega igrišča in enostavnega travnatega igrišča za mali nogomet.

Dopustna je postavitve lesenega objekta za gostinsko dejavnost v tlorisni površini največ 50 m² z višino najvišje točke največ 3,5 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom. Gradnja obeh objektov (gostinskega objekta ter objekta za gasilski dom in krajevno skupnost (BO_2173)) je dopustna le, v kolikor bosta objekta zelo blizu skupaj, da barierno delujeta le kot en nekoliko večji objekt, ter v prostoru pozicionirana tako, da bosta čim manj zapirala lokalni koridor (naj torej čim bolj ležita v osi SV, JZ). Ker je končni učinek postavitve objektov odvisen od same izvedbe in omilitvenih ukrepov, se v fazo podrobnega načrtovanja vključi strokovnjaka za velike zveri.

Dopustna je ureditev parkirišča za osebna vozila v velikosti do največ 12 parkirnih mest.

Raba predvidenega nogometnega igrišča in vse ostale aktivnosti zunaj gostinskega objekta naj bodo omejene le na dnevni čas, zato naj se objektov in funkcionalnih površin ne osvetljuje, razen, če je to nujno potrebno s stališča varovanja zdravja ljudi. V tem primeru se upoštevajo področni predpisi, osvetljava (št. svetil, višina drog) naj bo minimalna, uporabljajo naj se popolnoma zasenčena svetila oz. svetila na samodejni vklop/izklop.

Območje predvidenega posega naj se zaradi obiskovalcev in s tem povezanega predvidenega povečanega vnosa hrane v celoti opremi s smetnjaki za zbiranje odpadkov, ki medvedu preprečujejo dostop (t.i. bear-proof smetnjaki). V območju naj se prepreči odmetavanje kakršnihkoli užitnih odpadkov in neurejena smetišča.

Pri vzpostavitvi posegov se v čim večji meri ohranja obstoječa vegetacija – drevje, uničeno drevnino pa se nadomesti z novo – nadomestno. Vse površine, razen igrišč in dostopov se zatravi in dodatno ozeleni z avtohtonim rastlinjem.

Ograje na območju niso dopustne. Postavitev ograje je dopustna le v primeru očitnih potreb varovanja zdravja ljudi (npr. med otroškim igriščem in cesto zaradi nevarnosti prometa).

BO_2173 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustna je gradnja objekta, v katerem se uredi gasilski dom in prostore za krajevno skupnost. Gradnja obeh objektov (gostinskega objekta (BO_1813) ter objekta za gasilski dom in krajevno skupnost) je dopustna le, v kolikor bosta objekta zelo blizu skupaj, da barierno delujeta le kot en nekoliko večji objekt, ter v prostoru pozicionirana tako, da bosta čim manj zapirala lokalni koridor (naj torej čim bolj ležita v osi SV, JZ). Ker je končni učinek postavitve objektov odvisen od same izvedbe in omilitvenih ukrepov, se v fazo podrobnega načrtovanja vključi strokovnjaka za velike zveri. Območje predvidenega posega naj se zaradi obiskovalcev in s tem povezanega predvidenega povečanega vnosa hrane v celoti opremi s smetnjaki za zbiranje odpadkov, ki medvedu preprečujejo dostop (t.i. bear-proof smetnjaki). V območju naj se prepreči odmetavanje kakršnihkoli užitnih odpadkov in neurejena smetišča.

Pri vzpostavitvi posegov se v čim večji meri ohranja obstoječa vegetacija – drevje, uničeno drevnino pa se nadomesti z novo – nadomestno.

Ograje niso dopustne. Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

BO_2248 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahaja objekt kulturne dediščine arheološko najdišče Pokojišče – Zaporni zid (EŠD 36). Gradnja novih vlak znotraj območja EŠD 36 ni dopustna.

BO_2229 (podrobnejša namenska raba: K1)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

Drenov Grič

DG_405 (podrobnejša namenska raba: IG)

Območje se ogradi z žično ograjo višine najmanj 2 m in ozeleni z visoko avtohtono vegetacijo. Za vse varovane prostore stavb mora biti predvidena ustrezna pasivna zaščita proti hrupu.

DG_501 (podrobnejša namenska raba: IG)

Cona se napaja preko obstoječe ceste Cesta v Lesno Brdo (JP 966811). V fazi priprave projektne dokumentacije in pridobivanja upravnih dovoljenj za gradnjo se preveri možnosti priključevanja tovornega prometa direktno na Tržaško cesto. Gospodarsko cono se ogradi z visoko žično ograjo oz. protihrupno ograjo na delu, kjer meji na območje DG_548. Rob gospodarske cone se ozeleni z avtohtonimi rastlinskimi vrstami.

Za vse varovane prostore stavb mora biti predvidena ustrezna pasivna zaščita proti hrupu.

DG_504 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemena objektov mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_505 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemena objektov mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_506 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP in D. Dimenzije objekta tipa D (za skladiščenje in spremljajoče dejavnosti) so največ: BTP do 1000 m² (podolgovat tloris) in višina do 10 m.

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

Dopustno je tudi izvajanje dejavnosti prometa in skladiščenja ter gradnja parkirnih površin za tovorna vozila ali gradbene stroje.

DG_507 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto. Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_508 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto. Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_513 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so tipi objektov AP, APd in AS.

Uredi se prometno napajanje preko enot DG_511, DG_512, DG_513 in DG_514.

DG_516 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

DG_523 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemena objektov, ki stojijo ob cestah Drenov Grič – Zaklanec (LZ 468072) in Gasilska ulica (JP 966803), mora biti vzporedna s cesto.

DG_525 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

DG_526 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

DG_528 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

DG_530 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

DG_548 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto. Za vse varovane prostore stavb mora biti predvidena ustrezna pasivna zaščita proti hrupu.

DG_559 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

DG_565 (podrobnejša namenska raba: A)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

DG_1246 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

DG_1247 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

DG_1248 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Trasa bivše železniške proge Brezovica - Vrhnika se uporablja kot dostopna cesta za enote DG_513 in DG_1895, vendar samo do izgradnje novih dostopnih prometnih poti. Po vzpostavitvi novih prometnih povezav se trasa bivše železniške proge spremeni v rekreacijsko pot; avtomobilski dostop iz ceste Drenov grič – Zaklanec na cesto Proga III ni več dopusten.

Posek vegetacije ni dopusten. Dopustna so le prečkanja trase z infrastrukturo GJI.

DG_1249 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

DG_1250 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Trasa bivše železniške proge Brezovica - Vrhnika se uredi v kolesarsko oz. pešpot z ozelenitvijo. Dopustna so le prečkanja trase z infrastrukturo GJI.

Širitve javne poti za namen avtomobilskega prometa niso dopustne. Posek vegetacije ni dopusten.

DG_1638 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustna je gradnja parkirišča za skladiščenje novih vozil. Dopustna je postavitve montažnega šotora za skladiščenje, dimenzij največ 26,00 x 71,00 m in kapne višine največ 5 m, višina objekta največ 9,45 m. Območje se ogradi z žično ograjo višine najmanj 2 m in ozeleni z visoko avtohtono vegetacijo.

DG_1683 (podrobnejša namenska raba: A)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_1834 (podrobnejša namenska raba: A)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_1835 (podrobnejša namenska raba: A)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

Za stanovanjske objekte se predvidi ustrezno pasivno zaščito. Skupna zvočna izoliranost fasade bivalnih prostorov mora biti najmanj 40 dB.

DG_1858 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna z regionalno cesto.

DG_1895 (podrobnejša namenska raba: SK)

Na zemljiščih s parc. št. 1467/40, 1467/41, 1467/42, 1467/43, 1467/44 in 1498/6, k.o. Velika Ligojna, so dopustni tudi objekti tipa APd pod pogoji OPN-ja z izjemami, ki so: velikost gradbene parcele najmanj 600 m² (2 x 300 m²), FZ največ 50 % in FOBP najmanj 30 %.

Območje se prometno napaja iz ceste Drenov Grič–Zaklanec oz. preko enot DG_511, DG_513 ali DG_514. Pred vsemi posegi v prostor je za celotno območje EUP potrebno izdelati hidrološko-hidravlično študijo za načrtovano stanje z opredeljenimi ukrepi, katerih izvedbo je treba končati pred začetkom izvedbe posega v prostor oziroma sočasno z njo.

DG_1990 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustna je obnova ali rekonstrukcija objekta za namen mladinske prostočasne in kulturne dejavnosti. Enota je namenjena ureditvi vstopne točke v geološki spomenik Kuclerjev kamnolom (info točka, parkirišče, ipd.).

DG_2172 (podrobnejša namenska raba: IK)

Dopustni so samo rastlinjaki in objekti za skladiščenje kmetijskih pridelkov.

DG_3668 (podrobnejša namenska raba: IK)

Dopustna je gradnja objektov za potrebe izvajanja dejavnosti vzgoje in prodaje okrasnih in ostalih rastlin.

Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08).

Podlipa

PO_689 (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopustna je gradnja objektov turistično-zdraviliške dejavnosti.

Objekt, ki je lociran ob vznožje hriba, ima višinski gabarit največ do P + 4. Objekti, ki se nahajajo na hribu ob obstoječih objektih, imajo višinski gabarit največ do P + 1.

Objekte se v prostor umešča vzporedno s plastnicami, tako da ne zakrivajo pogledov na vedute.

Zasnova objekta z višino do P + 4 se izvede terasno z zamaknjenimi etažami. Spodnji dve etaži se na vzhodni strani vkoplje v teren, da se na hribu objekt zazna kot dvoetažni. Streha je dvokapnica, naklon strešin sledi okoliškim objektom (25 - 30°).

Fasade se izvede v kombinaciji lesa, stekla in ometa svetlih barv.

Ob gradnji novih objektov se uredi okolico objektov in pri zasaditvi uporabi avtohtono vegetacijo.

Odpadne komunalne vode se čisti z malo čistilno napravo.

PO_702 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Območje je namenjeno cerkvi, pokopališču in pripadajočim objektom.

PO_703 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kozolca.

PO_705 (podrobnejša namenska raba: SK)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo naselja. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) na območju cerkvenega hriba niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

Zemljišča s parc. št. *27, 48/1, 49/1 in 697/4-del, k.o. Podlipa, so namenjene ureditvi vaškega trga in gradnji nove javne ceste. Gradnja objektov ni dopustna, razen GJL, parkirnih površin, kapelice, postavitve urbane opreme ipd.

PO_712 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kozolca.

PO_1009 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

PO_1010 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

PO_3030 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kozolca.

PO_3607 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja nove kmetije z enim dvostanovanjskim objektom.

Smrečje

SM_723 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_725 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_728 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_732 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_744 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_746 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_764 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_840 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_845 (podrobnejša namenska raba: CD)

Pred kakršnokoli prenovo ostrešja cerkve sv. Marija Vnebovzeta ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljajo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

SM_863 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_865 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_897 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_902 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

SM_3278 (podrobnejša namenska raba: K2)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

SM_3316 (podrobnejša namenska raba: K1)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

Stara Vrhnika**SV_962** (podrobnejša namenska raba: ZK)

Pred kakršnokoli prenovo ostrešja cerkve sv. Jakob ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljajo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

SV_964 (podrobnejša namenska raba: SK)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo naselja v razmerju do cerkve z okolico.

SV_1377 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno energetsko, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 - teh. popr.).

SV_1572 (podrobnejša namenska raba: O)

Uredi se odlagališče gradbenih nenevarnih odpadkov. Dopustni so servisni in skladiščni objekti z višino do P in BTP do 200 m² ter objekti tipa E, razen proizvodnih objektov.

SV_1633 (podrobnejša namenska raba: K1)

Dopustna je postavitev žičnice in urejanje otroškega smučišča v zimskem času. Gradnja spremljajočih objektov ni dopustna. Umetno zasneževanje ni dopustno.

SV_1880 (podrobnejša namenska raba: K1)

V času obratovanja otroškega smučišča je na območju dopustno parkiranje osebnih avtomobilov.

Verd

VE_293 (podrobnejša namenska raba: PŽ)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

Dopustne so ureditve v zvezi s podaljšanjem manipulacijskih železniških tirov kamnoloma Verd in podvozom pod železnico zaradi nove dovozne ceste do kamnoloma Verd.

VE_299 (podrobnejša namenska raba: f)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VE_306 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste oziroma vzporedna s smerjo plastnic terena.

VE_313 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste oziroma vzporedna s smerjo plastnic terena.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_314 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_315 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna ali pravokotna s smerjo regionalne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_316 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_317 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_318 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna ali pravokotna s smerjo regionalne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_319 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti vzporedna ali pravokotna s smerjo regionalne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_1234 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

VE_1815 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do P + 1 + M s kolenčnim zidom največ 30 cm. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna s smerjo regionalne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VE_1884 (podrobnejša namenska raba: PC)

Ob prometnico se umesti zvočna oz. druga primerna odvrtača, s katerimi se preprečuje povoz živali.

VE_2007 (podrobnejša namenska raba: PC)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

Ob prometnico se umesti zvočna oz. druga primerna odvrtača, s katerimi se preprečuje povoz živali.

VE_2130 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 71, 77 in 78. Vrtače se sanira s planiranjem in zatratitvijo;
- 60 in 66, za kateri velja režim varovane vrtače z ohranjanjem kulturne krajine;

VE_2281 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Gradnja pomožnih objektov na območju EŠD 9744 ni dopustna.

VE_2295 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

VE_2367 (podrobnejša namenska raba: G)

Na delu območja se nahajata kulturni dediščini Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744) in Verd - Zaporni zid pod Bukovim vrhom (EŠD 9754). Gradnja novih gozdnih vlak na območjih EŠD 9744 in EŠD 9745 ni dopustna.

VE_2417 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahajata kulturni dediščini Verd - Zaporni zid pod Ljubljanskim vrhom (EŠD 9355) in Verd - Zaporni zid pod Bukovim vrhom (EŠD 9745). Gradnja novih gozdnih vlak na območjih EŠD 9355 in EŠD 9745 ni dopustna.

VE_2448 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja del zavarovane vrtače št. 43; varuje se naravna oblika.

VE_2452 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja spomenik NOB.

VE_2461 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja zavarovana vrtača št. 43; varuje se naravna oblika.

VE_2467 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 34, 234, ki sta strogo varovani vrtači z ohranjanjem naravnega okolja;
- 77 in 78; se sanirata s planiranjem in zatratitvijo.

VE_2469 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahajata strogo varovani vrtači št. 4 in 9; varuje se naravna oblika.

Na območju se vzpostavi javno pešpot do spomenika NOB (VE_2452).

VE_2481 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja del strogo varovane vrtače št. 1, varuje se naravna oblika.

VE_2483 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahaja kulturna dediščina Mirke - Arheološko najdišče Hrastje (EŠD 10527). Gradnja novih gozdnih vlak znotraj območja EŠD 10527 ni dopustna.

Na območju se nahajajo strogo varovane vrtače št. 1, 4 in 9; varuje se naravna oblika.

Na območju se vzpostavi javno pešpot Raskovec - spomenik NOB (VE_2452) - Močilnik.

VE_2500 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja del zasute vrtače št. 54; možna je kmetijska raba.

VE_2501 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju se nahaja strogo varovana vrtača št. 42, varuje se naravna oblika.

VE_2506 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja strogo varovana vrtača št. 42, varuje se naravna oblika.

VE_2518 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahaja kulturna dediščina Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus (EŠD 844). Gradnja novih vlak znotraj območja EŠD 844 ni dopustna.

Na območju se nahajajo vrtače št. 42, 43 in del 54. Vrtači št. 42 in 43 sta strogo varovani, varuje se naravna oblika. Izjemoma so dopustne ureditve za obisk javnosti (npr. steze in poti za obiskovalce, razgledišča, počivališča, ograje, table z obvestili in opozorili).

Vrtača št. 54 je že zasuta; možna je kmetijska raba.

VE_2578 (podrobnejša namenska raba: G)

Na delu območja velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99).

VE_2586 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahaja del vrtače št. 66, za katero velja režim varovane vrtače z ohranjanjem kulturne krajine.

VE_2595 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahaja del vrtače št. 60, za katero velja režim varovane vrtače z ohranjanjem kulturne krajine.

VE_3422 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja strogo varovana vrtača št. 42, varuje se naravna oblika.

VE_3444 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja strogo varovana vrtača št. 42, varuje se naravna oblika.

Velika Ligojna

VL_552 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_553 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_554 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_573 (podrobnejša namenska raba: SK)

Vzhodno, južno in severno od meje pokopališča (VL_1831) morajo biti vse novogradnje odmaknjene najmanj 15 m.

VL_575 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_604 (podrobnejša namenska raba: A)

Objektov in funkcionalnih površin se ne osvetljuje, razen, če je to potrebno s stališča varnosti in varovanja zdravja ljudi. V tem primeru se upoštevajo področni predpisi.

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov.

VL_1825 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Mala Ligojna - Vas:

- tlorisni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do P + M ali do P + 1 + M, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansardne etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

VL_1827 (podrobnejša namenska raba: SK)

Ohranja se obseg omejkov, mejic, grmovja, posameznih dreves in ekstenzivnih travniških sadovnjakov.

VL_1828 (podrobnejša namenska raba: SK)

Na območju Nature 2000 naj se osvetlitev zunanjih površin izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_1830 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopusten je samo tip objekta C (cerkev).

Pred kakršnokoli prenovo ostrešja ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljajo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_1831 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_1832 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustna je le gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

VL_1900 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 – teh. popr.).

VL_1946 (podrobnejša namenska raba: SK)

Smer slemena objektov mora biti vzporedna s cesto.

VL_2111 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Gradnja objektov ni dopustna.

VL_2114 (podrobnejša namenska raba: CD)

Pred kakršnokoli prenovo ostrešja cerkve sv. Lenart ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetlujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljajo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VL_3115 (podrobnejša namenska raba: K1)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkva kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkev sv. Jurija in sv. Lenarta niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

VL_3665 (podrobnejša namenska raba: K1)

V enoti je dopustno izvajanje dejavnosti modelarskega letališča, travnato vzletišče. Gradnja objektov ni dopustna.

Vrhnika

VR_376 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ pod pogojem, da je kota pritličja v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno. Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Rob EUP se mora ozeleniti z avtohtonimi rastlinskimi vrstami. Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VR_377 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ pod pogojem, da je kota pritličja v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno. Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Rob EUP se mora ozeleniti z avtohtonimi rastlinskimi vrstami.

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja. Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VR_378 (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ pod pogojem, da je kota pritličja v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje.

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja. Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VR_381 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ pod pogojem, da je kota pritličja v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno. Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Rob EUP se mora ozeleniti z avtohtonimi rastlinskimi vrstami. Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

VR_461 (podrobnejša namenska raba: CU)

Objekti tipa APd so dopustni samo kot nadomestitev istovrstnega tipa objekta.

Prizidki k objektom so dopustni samo na dvoriščni, nikakor pa ne na cestni strani objekta.
Gradnja pomožnih objektov za lastne potrebe je dopustna samo ob individualnih stanovanjskih objektih.
Slemena objektov naj bodo vzporedna ali pravokotna s smerjo Ceste 6. maja.

VR_465 (podrobnejša namenska raba: CD)

Smer slemena je vzporedna s Tržaško cesto. Območje se prometno navezuje na cesto Gradišče. Skulptura Barjanec in Barjanka se prestavi po pogojih pristojne službe za varstvo kulturne dediščine. Pretežni del zelenih površin se zagotovi v južnem delu EUP.

VR_466 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustne dejavnosti so: poslovne, storitvene, trgovske, športno-rekreacijske ter proizvodne in obrtne, ki nimajo negativnih vplivov na okolje v smislu prahu, smradu ipd. Dejavnosti prometa (npr. avtoprevoznništvo, servis tovornih vozil), skladiščenje in druge dejavnosti povezane z vsakodnevnim tovrnim prometom (priklopniki in polpriklopniki) niso dopustne.

V GC ni dopustna gradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitev naprav, če:

- je zanje po veljavni zakonodaji in podzakonskih aktih potrebno izdelati presojo vplivov na okolje oz. pridobiti okoljevarstveno soglasje oz. okoljevarstveno dovoljenje;
- naprave ali dejavnosti, ki se opravljajo v objektih, povzročajo tresenje tal oz. vibracij, ki lahko povzročijo poškodbe na bližnjih objektih.

Fasade pomožnih objektov, ki posegajo v vidni prostor Tržaške ceste, se sanirajo ali uredijo. Urbanistično oblikovanje območja, ki meji na Tržaško cesto, mora slediti vzpostavljeni identiteti Tržaške ceste. Območje se prometno navezuje na Tržaško cesto (DC 409), Sušnikovo cesto (LK 466711) in Pot v Močilnik (LZ 466042).

Območje ob potoku Bela se odpre in ozeleni. Poseganje v brežine vodotokov ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija.

VR_468 (podrobnejša namenska raba: CD)

Na območju so dopustne le družbene dejavnosti (šolstvo, šport, kultura in turizem). Nadzidave, dozidave in novogradnje objektov za potrebe omenjenih dejavnosti so dopustne, če se teh potreb ne da zagotoviti v okviru obstoječih objektov. Velikosti objektov se prilagajajo potrebam dejavnosti. Objekte se oblikuje skladno z obstoječo zazidavo v kritini, strukturi, naklonu strešin in elementov fasadnih objektov. Kritino je priporočljivo zamenjati za kritino opečnate barve in povečati naklon strešin, vendar se mora poseg izvesti za cel objekt istočasno.

Na delu enote velja: Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnika (del Tržaška cesta - Cankarjev trg) (Naš časopis, št. 449/17, 452/17 - teh. popr., 457/18 - teh. popr.).

VR_475 (podrobnejša namenska raba: SSeB)

Ohranjajo se obstoječi višinski gabariti objektov.

VR_476 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP z naklonom strešin 40 - 45° in kritino opečnate barve ter višinskim gabaritom do P + M. Oblikovanje objektov mora slediti vzpostavljeni oblikovni identiteti VR_2105.

VR_477 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP s smerjo slemena objektov sever-jug.

VR_479 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine se ohranijo v obstoječem obsegu.

Ohranja se javna pešpot ob vodotoku. Pas ob vodotoku in pešpoti se ozeleni.

VR_480 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine se ohranijo v obstoječem obsegu.

Ohranja se javna pešpot ob vodotoku. Pas ob vodotoku in pešpoti se ozeleni.

VR_481 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine in visoka vegetacija se ohranijo. Obrežje potoka Bela se zasadi z avtohtono vegetacijo. Z vzpostavitvijo novih parkirnih površin se obstoječe parkirne površine znotraj atrijev nadomesti z zelenimi površinami, ki služijo stanovalcem soseske Gradišče. Parkirne površine ob Tržaški cesti se ohrani.

VR_482 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemena objektov naj bo pravokotna na Cesto 6. maja.

Ohranja se javna pešpot ob vodotoku. Pas ob vodotoku in pešpoti se ozeleni.

Na zemljišču s parc. št. 2048/3, k.o. Vrhnika, je dopustna sprememba namembnosti objekta št. 1014 v tristanovanjski objekt z upoštevanjem predpisanih faktorjev (FZ, FI, FOBP) za SSv (91. člen Odloka o OPN) in številom parkirnih mest za večstanovanjske objekte (54. člen Odloka o OPN). Manipulacija vozil mora biti zagotovljena na gradbeni parceli objekta.

VR_483 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine se ohranjajo v obstoječem obsegu.

VR_607 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Dopustna je parkovna ureditev, ki vključuje pešpot, klopi, turistične oznake in skulpture oz. druge prostorske instalacije s tlorisno površino do 2 m² in višino 2 m nad terenom. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste. Ohranja se obrežna vegetacija. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno.

VR_1265 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustne so trgovske in storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti ter dejavnosti za promet in skladiščenje s pripadajočimi objekti in napravami.

Dopustni so objekti tipa AP, C in D, vsi z višino do P + 1 + M ali T. Smer slemena objektov ob regionalni cesti mora biti vzporedna s smerjo ceste. Smer slemena objektov v zaledju je lahko tudi pravokotna na cesto. Dopustna je gradnja parkirišč za tovorna vozila, gradbene stroje in vozila za prevoz potnikov.

VR_1270 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP, APd in AS.

VR_1271 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela.

Obstoječe zelene površine se ohranijo v obstoječem obsegu.

VR_1272 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Dopustna je ureditev otroškega igrišča, manjšega igrišča za igre z žogo, parkovna ureditev, postavitve klopi in košev za smeti. Območje se zasadi z avtohtonimi rastlinskimi vrstami. Območje se ogradi z žično ograjo višine največ 2 m.

VR_1283 (podrobnejša namenska raba: IG)

Območje se do izgradnje nove industrijske ceste v enoti VR_2119 (PC) prometno navezuje na cesto Vrhnika – Borovnica (DC 642) in cesto Verd – Pokojišče (LC 468041).

Brežine in struge vodotoka se ne nasipava, zasipava ali kako drugače preoblikuje. Ohranja se obrežno vegetacija.

VR_1284 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_1286 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

Na območju je dopustna obnova obstoječih energetskih objektov (HE na Ljubiji).

VR_1294 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu.

VR_1296 (podrobnejša namenska raba: IG)

Pri gradnji objektov je treba zagotoviti potrebno številko parkirnih mest, ki so potrebna za nemoteno funkcioniranje objekta (glede na število zaposlenih in tehnologijo). Zagotavlja se 1 parkirno mesto na zaposlenega. Na podlagi izdelanega mobilnostnega načrta je dopustno tudi manjše število parkirnih mest. parkirna mesta je treba zagotoviti na gradbeni parceli ali na območju EUP VR_1296, pri čemer je treba pridobiti soglasje lastnika parcel, na katerih se načrtujejo parkirna mesta oziroma najemajo, v kolikor se ta razlikuje od investitorja gradnje.

Najvišja dopustna višina stavb je 12 m nad koto terena. Dopušča se + 0,5 m tolerance v primeru ojačitve strešne konstrukcije zaradi postavite sončne elektrarne oziroma zelene strehe.

Na območju EUP ni dopustno umeščati:

- obratov večjega in manjšega tveganja za okolje v skladu s predpisom, ki ureja preprečevanje večjih nesreč in zmanjševanje njihovih posledic,
- dejavnosti in naprav, ki lahko povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega v skladu z določili predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Za stavbe z varovanimi prostori je v največji možni meri treba postopno in dolgoročno zagotavljati pogoje za območje II. stopnje varstva pred hrupom. Zato naj se novi posegi načrtujejo na način, da bo to izvedljivo brez dodatnih protihrupnih ukrepov.

Po severnem in vzhodnem delu EUP se izvede del severne obvozne ceste Vrhnika. V sklopu izvedbe te ceste se ob celotni dolžini cestnega telesa znotraj EUP zaradi drevored avtohtonega listnatega drevja, kot vizualna in zvočna bariera med poslovno obrtno cono in okolico. Drevored se zasadi tudi ob Robovi cesti. Splošni PIP glede števila dreves na namenski rabi IG v tej EUP ne velja.

Znotraj poslovno obrtne cone se ohranja in kot javna pot kategorizira obstoječa cesta v smeri zahod-vzhod v funkciji povezovalne ceste znotraj cone in kot priključna cesta na severno obvozno cesto na vzhodnem delu cone in na Robovo cesto na zahodnem delu cone.

VR_1298 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP z višinskim gabaritom do P + 1 + M s smerjo slemena pravokotno ali vzporedno s smerjo notranjih cest.

VR_1300 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1301 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP. Na zemljišču s parc. št. 2507, k.o. Vrhnika, so dopustni tudi objekti tipa APd pod pogoji OPN-ja z izjemami, ki so: velikost gradbene parcele najmanj 600 m² (2 x 300 m²), FZ največ 40 % in FOBP najmanj 35 %.

Območje se prometno navezuje na Robovo cesto (DC 407) preko povezovalne ceste na Košace (LK 466802). Izvede se rekonstrukcijo dela ceste Pot na Košace (LK 466801) v širini najmanj 6,5 m (vozišče najmanj 5 m, hodnik za pešce najmanj 1,5 m).

VR_1308 (podrobnejša namenska raba: PC)

Območje je namenjeno gradnji južne povezovalne ceste. Širitev ceste zaradi rekonstrukcije se v največji možni meri izvede proti avtocesti.

VR_1309 (podrobnejša namenska raba: PC)

Območje je namenjeno gradnji južne povezovalne ceste. Širitev ceste zaradi rekonstrukcije se v največji možni meri izvede proti avtocesti.

VR_1311 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP in APd.

Območje se prometno napaja preko nove lokalne dvosmerne ceste z enostranskim hodnikom za pešce, širine min. 7,75 m (vozišče 2 x 2,5 m, hodnik za pešce 1,5 m, bankina 0,75 m, bankina na strani pločnika 0,5 m), ki povezuje cesti LK 466922 in LK 466923. Cesta poteka ob meji z EUP VR_1674. Nova cestna parcela se prenese v javno dobro. Širina sekundarnih stranskih cest je min. 3,5 m. Na območju se uredi avtomobilski dostop do zemljišča s parc. št. 2740/12, k. o. Vrhnika, širine 3,5 m in avtomobilski dostop na zemljišče s parc. št. 2753/6, preko zemljišča s parc. št. 2748/43, obe k. o. Vrhnika.

Predvidene objekte je dopustno izvajati v poljubnem vrstnem redu – fazno ali sočasno, pod pogojem, da se predhodno ali sočasno izvede pripadajoči del dovozne ceste ter vsa potrebna komunalna, energetska in prometna infrastruktura. V primeru, da se faza zaključi s slepo cesto, je potrebno predvideti začasno obračališče. Vsaka posamezna faza mora biti izvedena kot zaključena celota.

Predvidi se ločen sekundarni kanalizacijski sistem za vse obstoječe in predvidene objekte. Za vse objekte se predvidi mesto priključitve na obstoječi sanitarni in meteorni kanalizacijski sistem. Sanitarni kanal se prične z združitvijo dveh hišnih priključkov in naj poteka, če je le možno v utrjenih javnih površinah ali dostopnih poteh. Pred projektiranjem meteorne kanalizacije je potrebno izdelati hidravlično preverbo obstoječega meteornege sistema, na katerega se priključuje območje urejanja. V primeru, da obstoječ hidravlični sistem ne more zagotoviti odvajanja meteornih voda, se predvidi ustrezno povečanje obstoječih profilov cevi. Pri projektiranju vseh kanalizacijskih vodov je potrebno upoštevati rezultate geomehanske raziskave tal, ki mora biti predhodno narejena, saj je gradnja kanalov predvidena na območju, kjer je slabše nosilen teren in višja podtalnica. Na območju, kjer predvidena gradnja posega v obstoječ kanalizacijski sistem, se predvidi prestavitev obstoječih kanalov v utrjene javne površine ali dostopne poti. Na celotnem območju gradnje je potrebno zagotoviti dostop do vodov javne kanalizacije vozilom namenjenim čiščenju (specialno vozilo za čiščenje kanalizacije nosilnosti min. 25 t) in vzdrževanju sistema (bager, kamion).

Na območju predlagane gradnje se nahaja del dotrajanega vodovoda PE cevi fi 110, zato se izgradi novi sekundarni vodovod, ki se prične pri TP Mokrice ter se nadaljuje po cesti Mokrice, po novo projektirani cesti in se zaključi pri hišni številki Mokrice 18A. S tem se doseže tudi krožno napajanje novo predvidenega področja pozidave. V celotnih dolžinah dovoznih cest se zgradi sekundarni vodovod PE fi 63, ki se priključi na novozgrajeno povezavo PE fi 110. Hišni priključki se izvedejo s posamičnim priklpom na sekundarni vod ter samostojnim zunanjim vodomernim jaškom z vgrajenim števcem. Vodomerni jašek mora biti lociran čim bližje javnemu vodovodu, po možnosti na zemljišču uporabnika. V primeru, da priključek poteka preko sosednjih parcel, mora biti vodomerni jašek postavljen čim bližje javnemu vodovodu. V takem primeru je vodomerni jašek nameščen na sosednji parceli s soglasjem lastnika sosednje parcele. Za zagotavljanje požarne varnosti se na celotnem območju določi ustrezno število lomljivih nadzemnih hidrantov. Treba je upoštevati in ohraniti že izgrajeno vodovodno omrežje in hišne priključke. Minimalni odmik objekta od vodovoda, ki poteka po parceli, je 5 m.

Predvidena je izgradnja plinovodnega omrežja v telesu nove povezovalne ceste in odcepi v dovoznih cestah. Na območju novo predvidenega urejanja je potrebno predvideti plinovodno omrežje PE 100 d 110, katerega je potrebno povezati s plinovodom PE 100 d 160, ki prečka Ljubljansko cesto in se zaključi pred severnim delom zemljišča s parc. št. 2735/31, k. o. Vrhnika (pri odcepu za cesto Mokrice, ki poteka po zemljišču s parc. št. 2375/28, k. o. Vrhnika). Plinovodno omrežje se predvidi po vseh novo predvidenih dovoznih cestah. Vsak objekt mora imeti svoj priključek. Plinska omarica mora biti locirana na vidnem delu na fasadi objekta. Objekti morajo imeti ustrezno urejeno prevzemno mesto za zbiranje odpadkov za namen praznjenja. Prevzemno mesto mora biti izvajalcu prosto in neovirano dostopno v vseh letnih časih. Lokacija prevzemnega mesta mora biti s transportne poti vidna. Ob določanju lokacij prevzemnih mest je treba upoštevati funkcionalne, estetske, prometne, higiensko-tehnične in požarnovarstvene predpise. Prevzemna mesta oz. oprema na njih ne sme ovirati ali ogrožati prometa na javnih površinah. Prevzemno mesto je lahko na javni površini, če so izpolnjeni pogoji prevzema in je zagotovljen neoviran dovoz vozil za prevzem odpadkov. Prevzemno mesto mora biti dostopno vozilom za odvoz odpadkov in je lahko istočasno tudi mesto praznjenja zabojnika oz. sme biti oddaljeno od mesta praznjenja največ 10 m. Dostopna cesta mora biti dobro utrjena, da omogoča dostop težjim smetarskim vozilom.

Na Mokricah v starem delu naselja pri glavni TP že obstaja javna razsvetljava. Ta se napaja iz glavnega voda ob državni cesti (R2 409 na Vrhniku Ljubljanska cesta). Vse skupaj pa se napaja iz prižigališča pri TP na Kuclerjevi. Na delu Mokric od Ljubljanske ceste do glavne TP je zemeljski vod prosto položen, starejše izvedbe. Svetilke so na nizkih kandelabrih 4,80 m. Za predvideno novo cesto na Mokricah se izvede širitev omenjene obstoječe JR. Potrebno pa je izvesti cevno kabelsko kanalizacijo fi 110 mm z vmesnimi jaški od Ljubljanske ceste (vod poteka po kolesarski poti vzporedno z državno cesto). Prav tako je potrebno izvesti novo kabelsko povezavo do novo predvidene JR od Ljubljanske ceste. Svetilke ob novi predvideni cesti naj bodo locirane v križiščih in vmesne pa na posestnih mejah (na razdaljah okoli 40 m). Kandelabri naj bodo nizki, pocinkani višine 4,80 m. Svetilke morajo ustrezati novi uredbi o svetlobnem onesnaženju. Za nizke svetilke na Vrhniku, za zamenjavo, po uredbi uporabljamo svetilke Thorn Plurio z varčno žarnico 42W.

Na območju potekajo obstoječi NN in SN elektroenergetski vodi v upravljanju Elektro Ljubljana d.d. ter elektro kabelska kanalizacija. Zaradi opuščanja RP Vrhnika in zaradi predvidenih novogradenj je potrebno TP, ki napaja Mokrice, nadomestiti in zgraditi novo za potrebe obstoječih in novih odjemalcev. TP 20/0,4 kV je potrebno predvideti kot individualni objekt, do katerega bo možen stalen dostop z gradbeno mehanizacijo. Nova TP Vrhnika – Mokrice se bo vključila v 20 kV vod iz RTP Vrhnika. Obstoječo EKK s SN kabelskimi vodi je potrebno ustrezno prestaviti ter projektirano traso EKK s SN kabelskimi vodi RP Vrhnika – TP Vrhnika Opekarska preprojektirati. Obstoječi še delujoči 20 kV daljnovod KB RP Vrhnika na severnozahodni strani RP Vrhnika, ki se navezuje na 20 kV KB Vrhnika Šola bo potrebno pokablit v že izvedeno elektro kabelsko kanalizacijo.

Predvidi se telekomunikacijska infrastruktura. Kabelska kanalizacija se predvidi v povezovalni cesti Mokrice, v dostopih cestah in z vsemi individualnimi priključki.

Predvidi se kabelska infrastruktura. Kabelska kanalizacija se predvidi v povezovalni cesti Mokrice in v dostopnih cestah, z vsemi individualnimi priključki.

Dopustne so spremembe prometnih, komunalnih, energetskih in telekomunikacijskih ureditev, objektov, naprav in priključkov zaradi ustrežnejše oskrbe in racionalnejše izrabe prostora pod pogojem, da so ureditve v soglasju z njihovimi upravljavci.

Križanja komunalnih vodov morajo biti izvedena v skladu s tehničnimi predpisi in normativi.

Dopustne so tolerance pri zamikih parcelnih mej za največ $\pm 1,0$ m.

Javne površine so: glavna povezovalna cesta s parkirišči za obiskovalce, ekološki otoki, zemljišča, po katerih poteka javna infrastruktura, ter zelene površine med AC in napajalno cesto (VR_1674). Za območje EUP VR_2107, VR_1311, VR_1674 se sprejme odlok o programu opremljanja.

Ureditev območja je prikazana v grafičnem delu OPN: Podrobni prostorski izvedbeni pogoji za območje Mokrice (VR_2107, VR_1311, VR_1674).

VR_1317 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Na območju registrirane kulturne dediščine: Opuščena železniška proga Brezovica - Vrhnika, se uredi peš in kolesarska pot v širini najmanj 3 m oziroma dopusti javno prehajanje pešcev in kolesarjev preko obstoječega parkirišča.

VR_1318 (podrobnejša namenska raba: CD)

Območje je namenjeno gradnji objektov družbenih dejavnosti, garažne hiše, javnih igrišč in drugih zelenih površin (otroško igrišče, športno igrišče, kolo park, zunanji fitnes, pasji park ipd.) Etažnost objektov je največ do P + 1. Streha garažne hiše se lahko uporabi za ureditev igrišča za otroke (igre z žogo ipd.).

V fazi projektiranja se za preprečitev sprememb hidrološkega režima zagotovi sledeče:

- pridobitev hidrološkega mnenja za širše območje urejanja in ugotovitev smeri in hitrosti gibanja vode na obravnavanem območju;
- izdela elaborat z rešitvijo ureditve odtočnih razmer in odvajanja vode da se zagotovi ohranjanje hidroloških lastnosti okoliškega območja ob območju urejanja;
- z izdelavo in izvedbo ukrepov se zagotovi ohranjanje hidroloških lastnosti okoliškega območja ob območju urejanja.

VR_1319 (podrobnejša namenska raba: PO)

Dopustna je gradnja parkirišč, garaž, garažne hiše za potrebe sosednjih stanovanjskih območij, ureditev otroškega igrišča in zelenih površin. Etažnost garažne hiše je lahko največ do P + 1. Do izgradnje parkirišča, garaž ali garažne hiše so, ne glede na to, da za EUP ni zahtevano urejanje z OPPN, dopustne gradnje in posegi določeni v prvem odstavku 86. člena.

VR_1324 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP in APd. Objekti tipa APd se gradijo pod pogoji splošnih PIP in PIP po namenski rabi SSea z naslednjimi izjemami: velikost gradbene parcele najmanj 600 m² (2 x 300 m²), FZ največ 50 % in FOBP najmanj 25 %.

Dostopi na gradbene parcele se uredijo preko obstoječih notranjih dostopnih cest. Dopustna uvoza iz Ceste pod Hruševco sta dva, in sicer na zemljiščih s parc. št. 2672/36 in 2672/33, k.o. Vrhnika.

Na severnem delu EUP se ohrani zeleni vegetacijski pas v širini najmanj 10 m.

VR_1326 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP. Smer slemena objektov je vzporedna z dostopno cesto.

VR_1330 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP. Smer slemena se prilagaja obstoječemu redu sosednjih objektov.

Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranjanje se obrežna vegetacija.

VR_1331 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Gradnja objektov ni dopustna. Dopustna je zasaditev visoke avtohtone vegetacije kot protihrupna zaščita med avtocesto in naseljem ter ureditev otroškega in športnega igrišča za potrebe stanovalcev soseske. Na območju se ohranja ali na novo vzpostavi dostop do zadnje strani vrtov vrstnih hiš.

VR_1333 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP. Kota pritličja je v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Smer slemena objektov mora biti praviloma vzporedna s smerjo ceste oziroma smerjo plastnic terena. Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Gradnja objektov na robu z EUP VR_2043 (ZK) ne sme zastirati vedute na cerkev.

VR_1335 (podrobnejša namenska raba: CD)

Območje je namenjeno gradnji objektov za potrebe KS Sinja Gorica (gasilski dom, družbene dejavnosti, šport in rekreacija) ter ureditvi zunanjih športnih in rekreacijskih površin.

Območje se prometno navezuje na novo cesto Pot na Tojnice in cesto Sinja Gorica – Bevke (LC 468061).

VR_1341 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP z višino do P+ M pri čemer je lahko kota pritličja največ 1 m nad nivojem terena. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VR_1344 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodišnega stanja iz okoljskega poročila.

VR_1345 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

VR_1347 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Pred kakršnokoli prenovo ostrešja cerkve sv. Anton Puščavnik ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljujejo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

VR_1349 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_1355 (podrobnejša namenska raba: CU)

Gradnja pomožnih objektov za lastne potrebe ni dopustna. Slemena objektov naj bodo vzporedna ali pravokotna s smerjo Ceste 6. maja.

VR_1358 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP in APd, slednji samo kot nadomestitev objekta tipa APd. Ohranja se javna pešpot ob vodotoku. Pas ob vodotoku in pešpoti se ozeleni.

VR_1359 (podrobnejša namenska raba: SB)

Na območju je dopustna gradnja objektov za potrebe doma starejših občanov in varovanih stanovanj za starejše občane. Naklon strešin mora biti enak naklonu strešin obstoječih objektov. Možna je tudi ravna streha, lahko tudi kot pohodna površina (ravna pohodna streha) in ozelenjena terasa (zelena streha). Zaradi vedutno občutljive lokacije v smeri zahoda je potrebno na tej strani zagotavljati doseganje višinske gradacije objektov. Zagotavlja se višinska gradacija objekta. Višina objekta je lahko največ do $P + 3N + M$ ali T oziroma največ do 18,20 m.

Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022).

Uredi se sprehajalna pot ob Hribskem potoku. Obrežje potoka se zasadi z avtohtono vegetacijo.

VR_1364 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Pokopališče se ureja po idejni rešitvi »Širitve pokopališča na Vrhniki« (izdelal Tomaž Stupar, oktobra 2017). Na delu zemljišča s parc. št. 1871/1, k.o. Vrhnika, ki je v namenski rabi ZK, je predvidena gradnja žarnega zidu. Na tem delu zemljišča se razveljavlja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnike (del Hrib – Gradišče) (Naš časopis, št. 463/18).

VR_1365 (podrobnejša namenska raba: K1)

EUP predstavlja rezervacijo prostora za potrebe širitve pokopališča. Do širitve pokopališča je dopustno izvajanje kmetijske dejavnosti. Gradnja objektov in naprav za potrebe kmetijske dejavnosti ni dopustna.

VR_1366 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine in visoka vegetacija se ohranijo. Obrežje potoka Bela se zasadi z avtohtono vegetacijo.

Z vzpostavitev novih parkirnih površin se obstoječe parkirne površine znotraj atrijev nadomesti z zelenimi površinami, ki služijo stanovalcem soseske Gradišče. Parkirne površine ob cesti Gradišče se ohrani.

VR_1380 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

VR_1381 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP. Smer slemena objektov ob glavni cesti morajo biti vzporedna z osjo ceste. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija.

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo naselja v razmerju do cerkve z okolico.

VR_1386 (podrobnejša namenska raba: SK)

Pogoji za oblikovanje objektov v območju naselbinske dediščine Mirke - Vas:

- tlorsni gabariti: izrazito podolžen tloris;
- višinski gabariti: do $P + M$ ali do $P + 1 + M$, s kolenčnim zidcem največ 1 m v celoti skritim pod napuščem;
- strehe: simetrične dvokapnice z nakloni 38 do 45°, barva kritine temno siva ali opečno rdeča;
- dopustna je osvetlitev mansarde etaže, razen s trikotnimi in trapeznimi frčadami;
- oblikovanje fasad:
 - balkoni na čelnih, ožjih fasadah načelno niso dopustni; možna izvedba po celotni dolžini vzdolžne fasade;
 - okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene;
 - izvedba v svetlih pastelnih barvah;
 - gradnja večkotnih izsidkov, stolpičev ipd. ni dopustna.

Okolica objektov Domačija Mirke 1 in 2 (EŠD 9539), Hiša Mirke 3 (EŠD 9541), Domačija Mirke 4 s pripadajočimi objekti (EŠD 9542, 12373, 12374) se ohranja nepozidana.

VR_1388 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP s smerjo slemena objektov sever-jug in vzhod-zahod.

VR_1389 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP s smerjo slemena objektov sever-jug in vzhod-zahod.

VR_1392 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP. Na območju se ohranja javne prehode med objekti od Stare ceste do Sv. Trojice. Na območju se nahaja del vrtače št. 191, za katero velja režim strogo varovane vrtače z ohranjanjem naravnega okolja, in vrtači št. 173 in 177, za kateri velja režim varovane vrtače z ohranjanjem kulturne krajine.

Na gradbenih parcelah obstoječih objektov, kjer manipulacija vozil na gradbeni parceli ni možna, je dopustna manipulacija vozil na skupni dovozni poti ali javni cesti.

VR_1396 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na območju se nahaja del vrtače št. 42, za katero velja režim strogo varovane vrtače z ohranjanjem naravnega okolja. Izjemoma so dopustne ureditve za obisk javnosti (npr. steze in poti za obiskovalce, razgledišča, počivališča, ograje, table z obvestili in opozorili).

Na območju se nahajata vrtači št. 48 in 54, ki sta primerni za urbano rabo.

V območju naravnega spomenika Močilnik je dopustna le rekonstrukcija objektov zgrajenih na podlagi pravnomočnih gradbenih dovoljenj, v enakih gabaritih ali odstranitvev objekta.

VR_1397 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustne so rekonstrukcije in vzdrževalna dela na obstoječih legalno zgrajenih objektih v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Dopustna je odstranitev objekta.

VR_1401 (podrobnejša namenska raba: IP)

Do izgradnje nove cestne povezave in priključka na AC niso dopustne logistične in prometne dejavnosti. Skladiščenje je dopustno samo v smislu skladiščenja surovin in materialov, ki jih za svoje obratovanje potrebuje dejavnost v coni oz. izdelkov, ki nastanejo v coni.

Novogradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitev naprav niso dopustne, če:

- je zanje po veljavni zakonodaji in podzakonskih aktih potrebno izdelati presojo vplivov na okolje oz. pridobiti okoljevarstveno soglasje oz. okoljevarstveno dovoljenje;
- naprave ali dejavnosti, ki se opravljajo v objektih, povzročajo tresenje tal oz. vibracij, ki lahko povzročijo poškodbe na bližnjih objektih.

Območje se prometno navezuje na cesto Vrhnika - Borovnica (DC 642) oziroma na novo južno obvozno cesto.

Na stiku cone z območjem stanovanjske gradnje se postavi protihrupno zaščito. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija.

Na območju je dopustna obnova obstoječih energetskih objektov (HE na Ljubiji).

VR_1402 (podrobnejša namenska raba: IP)

Do izgradnje nove cestne povezave in priključka na AC niso dopustne logistične in prometne dejavnosti. Skladiščenje je dopustno samo v smislu skladiščenja surovin in materialov, ki jih za svoje obratovanje potrebuje dejavnost v coni oz. izdelkov, ki nastanejo v coni.

Novogradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitev naprav niso dopustne, če:

- je zanje po veljavni zakonodaji in podzakonskih aktih potrebno izdelati presojo vplivov na okolje oz. pridobiti okoljevarstveno soglasje oz. okoljevarstveno dovoljenje;
- naprave ali dejavnosti, ki se opravljajo v objektih, povzročajo tresenje tal oz. vibracij, ki lahko povzročijo poškodbe na bližnjih objektih.

Območje se prometno navezuje na cesto Vrhnika - Borovnica (DC 642) preko EUP VR_1401, na cesto Verd – Pokojišče (LC 468041) preko ceste k Molku (JP 966591) ter na Staro cesto do Lika (JP 966611), kjer je dopusten samo promet z osebnimi in intervencijskimi vozili. Na jugovzhodnem robu cone se uredi javna cestna povezava med javnima cestama k Molku (JP 966591) in Staro cesto do Lika (JP 966611).

Rob se ozeleni z visokoraslo avtohtono vegetacijo. Na stiku cone z območjem stanovanjske gradnje se postavi protihrupno zaščito. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija.

Na območju je dopustna obnova obstoječih energetskih objektov (HE na Ljubiji).

VR_1403 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do P + M pri čemer je lahko kota pritličja največ 1 m nad nivojem terena. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VR_1404 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do P + M pri čemer je lahko kota pritličja največ 1 m nad nivojem terena. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VR_1405 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do P + M pri čemer je lahko kota pritličja največ 1 m nad nivojem terena. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VR_1408 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_1409 (podrobnejša namenska raba: VC)

V primeru rekonstrukcije oz. novogradnje se izpust iz čistilne naprave uredi sonaravno tako, da se brežine Ljubljane v največji možni meri ohranjajo v naravnem stanju.

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_1411 (podrobnejša namenska raba: O)

Dopustno je vzdrževanje, tehnične izboljšave in novogradnje za namen prečiščevanja meteornih voda.

VR_1420 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1422 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

Cesta Betajnova (LK 466541) se rekonstruira v širini 7,50 m (vozišče 5,00 m, hodnik za pešce 1,5 m, bankini 2x0,50 m).

VR_1423 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

Pri pripravi projektne dokumentacije se upošteva strokovna podlaga prometne ureditve, ki je bila izdelana pri pripravi OPPN Betajnova 2 (izdelal PNG d.o.o., št. projekta PNG 346/05, 18.01.2006).

Območje se prometno navezuje na cesto Betajnova (LK 466541) preko obstoječe poti s parc. št. 2865/2, k.o. Vrhnika. Dostopna pot se zgradi v širini 7 m (vozišče 4,50 m, hodnik za pešce 1,25 m, bankini 0,75 m in 0,50 m).

Dostopna pot se nadaljuje v območje EUP VR_1376 in predstavlja enega od dostopov na območje OPPN Betajnova 3.

Na zemljišču s parc. št. 2865/2, k.o. Vrhnika, je dopustna ureditev javne poti proti območju EUP VR_1842 (OPPN Koševе doline).

VR_1425 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1430 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na območju se nahajata vrtači št. 91 in 127, ki sta primerni za urbano rabo.

VR_1434 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na delu območja velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Mrle na Vrhniki (Ur. l. RS, št.19/10).

VR_1438 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju se nahaja vrtača št. 134, ki jo je dopustno zasipati nad višino 1,2 m, skladno z ugotovitvami strokovnih podlag: Geološko-geomehansko in hidrogeološko poročilo, št. 1984-098/2009, izdelal: Geologija d.o.o. Idrija, maj 2009; Hidrogeološko poročilo, št. 2060-174/2009, izdelal: Geologija d.o.o. Idrija, maj 2009 in Geološko-geomehansko in hidrogeološko poročilo – dopolnitev, št. 1984-098/2009-02, izdelal: Geologija d.o.o. Idrija, avgust 2010. Zasip vrtače, gradnja stanovanjskih objektov in drugi posegi vanjo so mogoči le pod naslednjimi pogoji:

- pred zasipavanjem je potrebno iz dna vrtače v celoti odstraniti humusno plast;
- vrtačo je možno zasuti samo z okoljsko neoporečnim materialom. Kot zasipni material se uporabi izključno dolgoročno stabilen nevezljiv kamniti material (drobljenec iz izkopov v okolici na Vrhniki oz. kamnoloma Verd), ki ne sme vsebovati primesi glinastih delcev ali drugih primesi, ki bi zaradi kemičnih ali fizikalnih sprememb lahko ogrozile dolgoročno stabilnost nasipa ali kvarno vplivale na stanje podtalnice;
- material mora biti primerno velike nazivne zrnatosti. Uporabijo se izključno granulacije 8/16, 16/32 in 32/200. Delež zrn D min/8 mm naj ne bo večji od 20 %. Zasip bo dobro propusten za vodo, koeficient prepustnosti bo večji od $k > 10^{-2}$ m/s. Meteorne vode tako ne bodo obremenjevale sosednjih površin;
- zasipavanje z glino se ne sme izvajati;
- pred zasipavanjem je potrebno dno vrtače urediti z naklonom proti severovzhodni smeri, višinska razlika med jugozahodno in severovzhodno stranjo naj bo 1 m, s tem bo zagotovljeno odtokanje vode v boke vrtače;
- zasuta vrtača mora imeti svoj ponikalni objekt (enega ali več), ne glede na ustreznost in dobro prepustnost zasipnega materiala;
- kjer bo nasip višji od kote okoliškega terena, naj se nasipno brežino uredi v naklonu 2:3 (34°), ob pogoju, da nasip ne bo zgrajen iz gline;
- na osrednjem delu nasipa se ne dovoli gradnja, na njem se uredi zelene površine. Dostop na parcelo se lahko uredi ob robu vrtače, ob meji z zemljiščem s parc. št. 2864/2, k. o. Vrhnika, ali ob meji z zemljiščem s parc. št. 1820/6, k. o. Vrhnika. Stanovanjski objekti se lahko gradijo na skalno podlago ob bokih vrtače skladno z grafično prilogo Ureditvena situacija zemljiške parcele 1820/1, k. o. Vrhnika (Priloga 6).

Ob gradnji objektov na zemljišču s parc. št. 1820/16, k. o. Vrhnika, je potrebno meteorno vodo s prispevnih površin novih objektov speljati v lastne ponikovalnice. Odvajanje padavinske vode na sosednje parcele ali v sosednje vrtače ni dopustno. Vsaka vrtača mora ohraniti ponikanje svojih lastnih voda. Meteorne vode z utrjenih površin se pred ponikanjem očisti v usedalniku, opremljenem z lovilec olj.

Z zasipavanjem vrtač se ne sme poslabševati stanja odvodnjavanja padavinskih voda s cest oz. se mora omogočati odvodnjavanje padavinskih voda s cestišč v najbližje ponikovalnice.

Pred gradnjo stanovanjskih objektov na zemljišču s parc. št. 1820/16, k. o. Vrhnika, je potrebno priložiti izjavo o skladnosti izvedbe zasipa z navedenimi pogoji.

Investitor (lastnik zemljišča) mora pridobiti vodno soglasje Direkcije RS za vode, za Projekt za pridobitev Gradbenega dovoljenja za zasip vrtače na zemljišču s parc. št. 1820/16, k. o. Vrhnika. Izdelan mora biti načrt zasipa in ureditve s florisno karto in profili ter sprojektiranimi ponikalnimi objekti.

VR_1442 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

Območje se prometno navezuje na cesti Raskovec (LK 466531) in Pavkarjeva pot (LK 466532).

Na območju se vzpostavi javno pešpot, ki vodi do spomenika NOB (VE_2452).

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 7, za katero velja režim vrtače primerne za urbano ali kmetijsko rabo,
- 1, 3 in delno 4, za katere velja režim strogo varovanih vrtač z ohranjanjem naravnega okolja.

VR_1445 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Smer slemenja objektov se prilagaja obstoječemu redu v prostoru. Gradnja pomožnih objektov za lastne potrebe je dopustna na dvoriščih za objekti, nikakor pa ne ob regionalni cesti.

VR_1449 (podrobnejša namenska raba: CU)

Na območju niso dopustne družbene dejavnosti. Objekti družbenih dejavnosti, eno in dvostanovanjske stavbe, večstanovanjske stavbe, stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji niso dopustni. Stanovanjske stavbe za posebne namene so dopustne samo kot delavski dom. Notranja organizacija delavskega doma ne sme biti v obliki samostojnih stanovanjskih enot ali garsonjer. Na vsako etažo ali najmanj šest postelj pride kuhinja in kopalnica.

Dopustna je nadzidava in prizidava obstoječih legalno zgrajenih stanovanjskih objektov.

VR_1450 (podrobnejša namenska raba: CU)

Do izvedbe ukrepov iz 70. člena, ki se nanašajo na VR_1450, je dopustna gradnja in umeščanje dejavnosti v skladu z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplavl in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08).

Na območju niso dopustne družbene dejavnosti. Objekti družbenih dejavnosti, eno in dvostanovanjske stavbe, večstanovanjske stavbe, stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji niso dopustni. Stanovanjske stavbe za posebne namene so dopustne samo kot delavski dom. Notranja organizacija delavskega doma ne sme biti v obliki samostojnih stanovanjskih enot ali garsonjer. Na vsako etažo ali najmanj šest postelj pride kuhinja in kopalnica.

Dopustna je nadzidava in prizidava obstoječih legalno zgrajenih stanovanjskih objektov.

VR_1451 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP. Smer slemen objekto ob regionalni cesti mora biti vzporedna s smerjo ceste.

VR_1454 (podrobnejša namenska raba: CD)

Območje je namenjeno vrtcu. Dopustni so objekti tipa BPo in C z višinskimi gabariti do P + 1 + M ali T. Na območju se ohranja drevesno in grmovno vegetacijo v širini najmanj 5 m, ki meji na Robovo cesto.

VR_1458 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustna je gradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitve naprav za opravljanje obrtnih, skladiščnih, trgovskih, poslovnih in proizvodnih dejavnosti, ki se opravljajo v zaprtih prostorih. Dopustne so skladiščne dejavnosti, ki služijo izključno dejavnostim območja.

V odprtem prostoru je dopustno skladiščenje surovin in materialov, ki jih za svoje obratovanje potrebuje dejavnost, ki deluje v coni oz. skladiščenje izdelkov, ki nastanejo v coni.

Gradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitve naprav ni dopustna, če:

- je zanje po veljavni zakonodaji in podzakonskih aktih potrebno izdelati presojo vplivov na okolje oz. pridobiti okoljevarstveno soglasje oz. okoljevarstveno dovoljenje;
- naprave ali dejavnosti, ki se opravljajo v objektih, povzročajo tresenje tal oz. vibracij, ki lahko povzročijo poškodbe na bližnjih objektih.

Višina objektov ne sme presegati P + 1. Kritina naj bo opečnate oziroma temne barve, fasade naj bodo temnih barv.

Ogradi se celotno območje cone brez ceste Sinja Gorica – Bevke II (LC 468063) in ceste proti objektu Sinja Gorica 75 ter potoka Črna Mlaka in zemljišča s parc. št. 215/3, k. o. Blatna Brezovica, ki je v lasti Elektra Ljubljana d.d. Ograja se postavi na notranji strani zemljiških parcel oz. na meji območja urejanja, kjer ta ne poteka po meji zemljiških parcel. Za postavitve ograje (žične, protihrupne) ob javnih kategoriziranih cestah morajo biti pridobljeni projektni pogoji in soglasje upravljavca ceste; odmik ograje od cestnega telesa je najmanj 1 m in ne sme zmanjševati preglednosti ceste. Ograja mora biti odmaknjena najmanj 5 m od zgornjega roba brežine potoka Črna Mlaka. Vrata se montirajo samo na mestu vhodov v širini, ki ustreza potrebam tovornega prometa. Rob cone se ozeleni z manjšimi drevesi, grmovnicami oz. živo mejo. Če se izkaže potreba po postavitvi protihrupne ograje, le-ta nadomesti žično ograjo.

Vhoda v cono sta dva: glavni in stranski. Glavni vhod v cono, ki služi osebnemu in tovornemu prometu, je uvoz, ki se nahaja na zemljiščih s parc. št. 215/10 in 215/25, k. o. Blatna Brezovica, na severovzhodni strani cone. Stranski vhod se nahaja na zemljišču s parc. št. 215/4, k. o. Blatna Brezovica, na zahodni strani cone in služi le kot pomožni vhod.

Cesta na parc. št. 215/4 in 215/5, k. o. Blatna Brezovica, služi kot dostop za tri obstoječe stanovanjske hiše na zemljiščih s parc. št. 236/1, 236/5 in 228, k. o. Blatna Brezovica, dostop kmetijskih vozil na kmetijska zemljišča ter dostop v cono. Manipulacija tovornih vozil mora biti urejena znotraj cone. Vsi objekti morajo imeti urejen dostop s tovornimi vozili.

VR_1468 (podrobnejša namenska raba: CU)

Daljša stranica objekta in sleme strehe morata biti vzporedna z regionalno cesto.

VR_1470 (podrobnejša namenska raba: O)

Na območju je dopustno vzdrževanje, tehnične izboljšave in novogradnje za namen prečiščevanja meteornih voda.

Na območju je dopustna ureditev vrtičkov. Gradnja objektov za namen vrtičkarstva ni dopustna.

VR_1474 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- delno 34, 42 in 43, za katere velja režim strogo varovane vrtače z ohranjanjem naravnega okolja. Izjemoma je dopustno vrtači št. 42 - Grogarjev dol in št. 43 - Tomažetov dol urediti za obisk javnosti (npr. napraviti steze in poti za obiskovalce, razgledišča, počivališča, postaviti ograje, table z obvestili in opozorili);
- 26 in 27, ki sta primerni za urbano rabo.

VR_1629 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

VR_1632 (podrobnejša namenska raba: IG)

Na območju so dopustne obrtne, poslovne, trgovske in storitve dejavnosti ter tehnološki park. Dopustni objekti in naprave so: poslovni objekti, proizvodni objekti, skladišča, silosi za obratovanje obrtne dejavnosti in energetske objekti. Višinski gabarit objektov je največ do $P + 1 + M$.

VR_1660 (podrobnejša namenska raba: A)

Na območju sta dopustna dva stanovanjska objekta.

VR_1671 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Na jugo-zahodnem robu enote se ohranja javna pešpot, ki povezuje enoti VR_2068 (ZS) in VR_1297 (CD).

VR_1674 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Na območju se uredita dva ekološka otoka v izmeri min. 1,50 x 5,00 m, možno pa je urediti tudi parkirišča za obiskovalce, otroško igrišče, površine za igre z žogo in zeleni pas z zasaditvijo visoke drevnine in grmovnic. Parkirišče se uredi kot bočno parkiranje med cestiščem in zelenim pasom. Območje je javna površina. Za območje enot VR_2107, VR_1311, VR_1674 se sprejme odlok o programu opremljanja. Ureditev območja je prikazana v grafičnem delu OPN: Podrobni prostorski izvedbeni pogoji za območje Mokrice (VR_2107, VR_1311, VR_1674).

VR_1691 (podrobnejša namenska raba: PO)

Dopustna je ureditev parkirišča oziroma gradnja garažne hiše, ki služi stanovalcem okoliških stanovanjskih blokov in obiskovalcem pokopališča. Etažnost garažne hiše je lahko največ do $P + 2$.

Obrežje potoka Bela se zasadi z avtohtono vegetacijo.

VR_1695 (podrobnejša namenska raba: VC)

Ohranja se obrežna vegetacija. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste. Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_1702 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

Varujejo se koridorji za rekonstrukcijo cest:

- cesta Pot h Grandi (JP 966411) se rekonstruira v širini 7,25 m (vozišče 4,75 m, hodnik za pešce 1,50 m, bankini 2x0,50 m);
- cesta na zemljišču s parc. št. 2865/2, k. o. Vrhnika, se rekonstruira v širini 7,00 m (vozišče 4,50 m, hodnik za pešce 1,25 m, bankini 0,50 in 0,75 m);
- cesta Betajnova (LK 466541) se rekonstruira v širini 7,50 m (vozišče 5,00 m, hodnik za pešce 1,5 m, bankini 2 x 0,50 m).

Pri pripravi projektna dokumentacije se upošteva strokovna podlaga prometne ureditve, ki je bila izdelana pri pripravi OPPN Betajnova 2 (izdelal PNG d.o.o., št. projekta PNG 346/05, 18.01.2006).

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 135, 147, 148, ki so primerne za urbano rabo;
- del vrtače št. 146, ki je primerna za urbano rabo pod posebnimi pogoji.

VR_1706 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustni so podporni zidovi višine največ 2 m.

VR_1752 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Gradnja novih objektov ni dopustna. Dopustna dejavnost obstoječega objekta je tudi gostinstvo in turizem. Obstoječi objekt se vzdržuje. Dopustna je tudi nadomestna gradnja objekta na istem mestu z maksimalnim odstopanjem v tlorisnih dimenzijah do $\pm 15\%$ in višinskem gabaritu do $\pm 10\%$ od obstoječega objekta. Bruto tlorisna površina objekta se lahko spremeni največ $\pm 15\%$ tlorisne površine obstoječega objekta. Spremembe dimenzij objekta ne smejo biti na delu objekta, ki je orientiran proti Ljubljani, temveč samo na zadnji strani, ki je orientiran proti hribu. Obstoječ gozdni rob razglašene varovalnega gozda, ki porašča zemljišče na vzhodni strani objekta se ohranja, poseganje vanj ni dopustno. Ob objektu je možna ureditev letnega vrta in manjšega otroškega igrišča. Ob objektu se uredi parkirišče za goste gostišča in obiskovalce naravne znamenitosti – Močilnik, izvir Ljubljane. Ohranja se obrežna vegetacija. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste.

VR_1768 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP. Treba je pripraviti zazidali preizkus za celotno EUP.

VR_1770 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1771 (podrobnejša namenska raba: O)

Dopustno je vzdrževanje, tehnične izboljšave in novogradnje za namen črpanja tehnološke vode.

VR_1772 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + 1 + M$ pod pogojem, da je kota pritličja v nivoju najnižje kote terena ob objektu.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

VR_1791 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so samo objekti tipa AP z višino do $P + M$ pri čemer je lahko kota pritličja največ 1 m nad nivojem terena. Smer slemena objektov mora biti vzporedna s smerjo glavne ceste.

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

VR_1797 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju so evidentirane lokacije vojnih grobišč. Ob posegih v prostor je potrebno pridobiti pogoje pristojnega organa.

VR_1798 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju so evidentirane lokacije vojnih grobišč. Ob posegih v prostor je potrebno pridobiti pogoje pristojnega organa.

VR_1848 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopusten višinski gabarit objektov je do $P + 1 + M$. Objekti morajo imeti pritličje izrabljeno za javni program (trgovske in storitvene, poslovne, družbene dejavnosti, gostinstvo in turizem).

Ohranja se najmanj obstoječa kapaciteta parkirnih mest.

VR_1849 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopusten je objekt tipa AS.

Faktor zazidanosti na območju je 60 %. Smer slemena je vzporedna s cesto in hkrati enaka ostalim objektom v nizu. Naklon strešin na ulični strani objektov je 35 - 50°, na vrtni strani najmanj 10°. Kritina je opečnate barve oziroma v primeru nižjih naklonov kovinska. Dopustna etažnost objektov je do $P + 1 + M$ ali do $P + 2$. Gradnja pomožnih objektov za lastne potrebe je dopustna na vrtni strani objektov.

Pomožni objekti so leseni in enotno oblikovani. Garaže kot samostojni objekti so oblikovani enotno glede naklonov strešin, kritine in višine.

Zadnje strani parcel oziroma vrtovi morajo imeti zagotovljen dostop iz javne ceste.

VR_1850 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopusten je objekt tipa AS. Smer slemena je vzporedna s cesto in hkrati enaka ostalim objektom v nizu. Naklon strešin je 35 - 50°. Kritina je opečnate barve. Nadzidave vrstnih hiš se morajo reševati kompleksno in hkrati za cel niz. Nadomestna gradnja v nizu, vrsti, je dopustna samo v enakih gabaritih in mora biti

usklajena s preostalimi objekti v nizu, vrsti. Pomožni objekti so leseni in enotno oblikovani. Garaže kot samostojni objekti so oblikovani enotno glede naklonov strešin, kritine in višine. Zadnje strani parcel oziroma vrtovi morajo imeti zagotovljen dostop iz javne ceste. Če dostopa ni možno urediti v enoti VR_1850, se dostop uredi preko enote VR_1331 (ZD).

VR_1851 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP. Kota pritličja mora biti v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Višina kolenčnega zidu je največ 0,3 m.

VR_1852 (podrobnejša namenska raba: CU)

Območje se uredi skladno z urbanistično zasnovo v dveh variantah, ki jo je izdelal Sonet d.o.o. (št. A506-07/18, junij 2018). Če v urbanistični zasnovi niso določena določila za oblikovanje, odmike ipd., veljajo splošna določila OPN.

Dopustni objekti in naprave: na območju so, poleg dopustnih objektov iz 95. člena, dopustni objekti za skladiščenje v okviru dejavnosti.

FOBP: najmanj 15% zemljišča namenjenega gradnji.

Zelene površine: Ob severni, zahodni in južni meji se izvede zelena bariera. Ob severni in zahodni meji se izvede zasaditev z visokimi grmovnicami oz. manjšimi drevesnimi vrstami. Ob južni strani se v celotni dolžini javne poti izvede primerna drevesna zasaditev.

VR_1853 (podrobnejša namenska raba: CU)

Na delu območja velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu Kočevarjev vrt (del območja urejanja V10/1 z deli morfoloških enot 4A/1 in 4A/3) (Ur. l. RS, št. 71/05, Naš časopis, št. 462/18).

VR_1854 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1860 (podrobnejša namenska raba: SK)

Na območju so dopustni objekti tipa AP. Nadomestitev objektov je možna samo na istem mestu ter enakih tlorisnih in višinskih gabaritah kot jih ima stari objekt. Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija. Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

VR_1861 (podrobnejša namenska raba: SK)

Na območju so dopustni objekti tipa AP in C. Kota pritličja mora biti v nivoju najnižje kote terena ob objektu. Višina kolenčnega zidu je največ 0,3 m. Smer slemena objektov ob glavni cesti morajo biti vzporedna z osjo ceste.

VR_1865 (podrobnejša namenska raba: PO)

Območje je namenjeno ureditvi parkirišča P&R in gradnji bencinskega servisa s spremljajočimi dejavnostmi (trgovina, avtopralnica, servis za motorna vozila).

VR_1876 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Gradnja objektov ni dopustna. Območje se vzdržuje kot zelenica z visoko drevnino. Zmanjševanje zelene površine ni dopustno.

VR_1877 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Dopustna je prenova in investicijsko vzdrževalna dela. Obstoječe zelene površine se ohranjajo v obstoječem obsegu.

VR_1881 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_1985 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

VR_1986 (podrobnejša namenska raba: PC)

V primeru nadgradnje in rekonstrukcije obstoječega cestnega omrežja se vzpostavijo podhodi in ograje za dvoživke oz. se zagotovi zmanjšano smrtnost zaradi povozov. Evidentirane črne točke so razvidne iz analize izhodiščnega stanja iz okoljskega poročila.

VR_1987 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP. Na parcelah, namenjenih gradnji in širitvi gasilskega doma Stara Vrhnika, predpisana FZ in FOBP za območje namenske rabe SK, ne veljata.

VR_1991 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Območje se ozeleni z drevesno vegetacijo. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste.

VR_1994 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Dopustna je ureditev prireditvenega prostora na prostem in travnatih športnih igrišč. Gradnja objektov ni dopustna. Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

VR_2035 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Gradnja objektov je dopustna sočasno oziroma po izvedbi protipoplavnih ukrepov navedenih, za enoto VR_2035, v 70. členu odloka.

VR_2039 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Območje je namenjeno ureditvi otroškega igrišča za potrebe vrtca Vrtnarija. V fazi projektiranja se za preprečitev sprememb hidrološkega režima zagotovi sledeče:

- pridobitev hidrološkega mnenja za širše območje urejanja in ugotovitev smeri in hitrosti gibanja vode na obravnavanem območju;
- izdelava elaborat z rešitvijo ureditve odtočnih razmer in odvajanja vode da se zagotovi ohranjanje hidroloških lastnosti okoliškega območja ob območju urejanja;
- z izdelavo in izvedbo ukrepov se zagotovi ohranjanje hidroloških lastnosti okoliškega območja ob območju urejanja.

VR_2043 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja. Pred kakršnokoli prenovo ostrejša cerkve sv. Joba ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih vzdrževalnih del. Posegi v ostrejša ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljajo opolnoči. Ob prenovah ostrejša se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les).

VR_2048 (podrobnejša namenska raba: ZV)

Gradnja objektov ni dopustna.

VR_2057 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_2066 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Na območju je dopustna ureditev pešpoti in kolesarske steze z urbano opremo in ozelenitvijo. Gradnja objektov ni dopustna. Dopustna je gradnja gospodarske javne infrastrukture, razen prometne infrastrukture (ceste, dovozi, parkirišča ipd.).

VR_2068 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Dopustna je ureditev kolesarske oz. pešpoti z urbano opremo in ozelenitvijo. Gradnja objektov ni dopustna. Dopustna je gradnja vodov gospodarske javne infrastrukture, razen prometne infrastrukture (ceste, dovozi, parkirišča ipd.).

VR_2070 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju velja Odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta za del območja urejanja V2S/2 Gabrče 2 na Vrhniki (Naš časopis, št. 408/13).

VR_2071 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustne dejavnosti so: poslovne, storitvene, trgovske, športno-rekreacijske ter proizvodne in obrtne, ki nimajo negativnih vplivov na okolje v smislu prahu, smradu ipd. Dejavnosti prometa (npr. avtoprevoznništvo, servis tovornih vozil), skladiščenje in druge dejavnosti povezane z vsakodnevnim tovarnim prometom (priklopniki in polpriklopniki) niso dopustne. Gradnja objektov, sprememba namembnosti obstoječih objektov, rekonstrukcija, prizidava obstoječih objektov in postavitev naprav ni dopustna, če:

- je zanje po veljavni zakonodaji in podzakonskih aktih potrebno izdelati presojo vplivov na okolje oz. pridobiti okoljevarstveno soglasje oz. okoljevarstveno dovoljenje;
- naprave ali dejavnosti, ki se opravljajo v objektih, povzročajo tresenje tal oz. vibracij, ki lahko povzročijo poškodbe na bližnjih objektih.

Fasade pomožnih objektov, ki posegajo v vidni prostor Tržaške ceste, se sanirajo ali uredijo. Urbanistično oblikovanje območja, ki meji na Tržaško cesto, mora slediti vzpostavljeni identiteti Tržaške ceste.

Območje se prometno navezuje na Tržaško cesto (DC 409), Sušnikovo cesto (LK 466711) in Pot v Močilnik (LZ 466042).

Območje ob potoku Bela se odpre in ozeleni. Poseganje v brežine vodotokov ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija.

VR_2077 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Na območju je dopustna ureditev pešpoti in kolesarske steze z urbano opremo in ozelenitvijo. Gradnja objektov ni dopustna. Dopustna je gradnja vodov gospodarske javne infrastrukture, razen prometne infrastrukture (cesta, dovozi, parkirišča ipd.). Dopustno je vzdrževanje in rekonstrukcija obstoječih javnih cest, ki prečkajo enoto.

VR_2078 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Na območju je dopustna ureditev pešpoti in kolesarske steze z urbano opremo in ozelenitvijo. Gradnja objektov ni dopustna. Dopustna je gradnja GJL, ki je načrtovana s prostorskimi izvedbenimi akti (OLN, OPPN) za IC Sinja Gorica.

VR_2080 (podrobnejša namenska raba: K1)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

VR_2105 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na gradbenih parcelah obstoječih objektov, kjer manipulacija vozil na gradbeni parceli ni možna, je dopustna manipulacija vozil na skupni dovozni poti ali javni cesti.

VR_2106 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so objekti tipa AP.

Na območju se ohranja javne prehode med objekti, ki vodijo od Stare ceste proti Sv. Trojici.

Na gradbenih parcelah obstoječih objektov, kjer manipulacija vozil na gradbeni parceli ni možna, je dopustna manipulacija vozil na skupni dovozni poti ali javni cesti.

VR_2107 (podrobnejša namenska raba: CU)

Območje je potrebno urediti po enotni idejni arhitekturni rešitvi.

Prilgiče objektov je namenjeno javnemu programu, v nadstropjih so storitvene dejavnosti in stanovanja. Stanovanja ne smejo biti locirana v pritličju objektov. Stanovanjski program ne sme presegati 25 % BTP objekta.

Na območju se zgradijo trije samostojni objekti tipa BP. Objekta ob Ljubljanski cesti sta spojena s povezovalno lamelo v pritličju. T etaža je do 70 % izkoriščena. Višinski gabarit je največ do P + 2 + T.

Cesta LK 466921-del se rekonstruira v dvosmerno cesto z enostranskim hodnikom za pešce, širine min. 7,75 m (vozišče 2 x 2,5 m, hodnik za pešce 1,5 m, bankina 0,75 m, bankina na strani pločnika 0,5 m).

Pred začetkom gradnje objektov se nova cestna parcela, ki vključuje cesto LK 466921-del (zdaj zemljišče s parc. št. 2748/45, k. o. Vrhnika) in zemljišče s parc. 2748/35-del, k. o. Vrhnika, prenese v javno dobro.

Na območju sta dva zunanja odprta parkirišča ter kot dodatna možnost tudi parkiranje v kletni etaži pod objekti.

Celotno območje deluje v smislu gradnje v parku, kar pomeni, da je v pretežnem delu zelenih površin drevesna zasaditev. Med Ljubljansko cesto in parkiriščem se uredi zeleni pas z zasaditvijo visoke drevnine.

Predvidi se ločen sekundarni kanalizacijski sistem za vse obstoječe in predvidene objekte. Za vse objekte se predvidi mesto priključitve na obstoječi sanitarni in meteorni kanalizacijski sistem. Sanitarni kanal se prične z združitvijo dveh hišnih priključkov in naj poteka, če je le možno v utrjenih javnih površinah ali dostopnih poteh. Pred projektiranjem meteorne kanalizacije je potrebno izdelati hidravlično preverbo obstoječega meteorne sistema, na katerega se priključuje območje urejanja. V primeru, da obstoječ hidravlični sistem ne more zagotoviti odvajanja meteorne vode, se predvidi ustrezno povečanje obstoječih profilov cevi. Pri projektiranju vseh kanalizacijskih vodov je potrebno upoštevati rezultate geomehanske raziskave tal, ki mora biti predhodno narejena, saj je gradnja kanalov predvidena na območju, kjer je slabše nosilen teren in višja podtalnica. Na območju, kjer predvidena gradnja posega v obstoječ kanalizacijski sistem, se predvidi prestavitev obstoječih kanalov v utrjene javne površine ali dostopne poti. Na celotnem območju gradnje je potrebno zagotoviti dostop do vodov javne kanalizacije vozilom namenjenim čiščenju (specialno vozilo za čiščenje kanalizacije nosilnosti min. 25 t) in vzdrževanju sistema (bager, kamion).

Na območju predlagane gradnje se nahaja del dotrajanega vodovoda PE cevi fi 110, zato se izgradi novi sekundarni vodovod, ki se prične pri TP Mokrice ter se nadaljuje po cesti Mokrice, po novo projektirani cesti in se zaključi pri hišni številki Mokrice 18A. V celotnih dolžinah dovoznih cest se zgradi sekundarni vodovod PE fi 63, ki se priključi na novozgrajeno povezavo PE fi 110. Hišni priključki se izvedejo s posamičnim priklopom na sekundarni vod ter samostojnim zunanjim vodomernim jaškom z vgrajenim števcem. Vodomerni jašek mora biti lociran čim bližje javnemu vodovodu, po možnosti na zemljišču uporabnika. V primeru, da priključek poteka preko sosednjih parcel, mora biti vodomerni jašek postavljen čim bližje javnemu vodovodu. V takem primeru je vodomerni jašek nameščen na sosednji parceli s soglasjem lastnika sosednje parcele. Za zagotavljanje požarne varnosti se na celotnem območju določi ustrezno število lomljivih nadzemnih hidrantov. Treba je upoštevati in ohraniti že izgrajeno vodovodno omrežje in hišne priključke. Minimalni odmik objekta od vodovoda, ki poteka po parceli, je 5 m.

Na območju novo predvidenega urejanja je potrebno predvideti plinovodno omrežje PE 100 d 110, katerega je potrebno povezati s plinovodom PE 100 d 160, ki prečka Ljubljansko cesto in se zaključi pred severnim delom zemljišča s parc. št. 2735/31, k. o. Vrhnika (pri odcepu za cesto Mokrice, ki poteka po zemljišču s parc. št. 2375/28, k. o. Vrhnika). Plinovodno omrežje se predvidi po vseh novo predvidenih dovoznih cestah. Vsak objekt mora imeti svoj priključek. Plinska omarica mora biti locirana na vidnem delu na fasadi objekta. Objekti morajo imeti ustrezno urejeno prevzemno mesto za zbiranje odpadkov za namen praznjenja. Prevzemno mesto mora biti izvajalcu prosto in neovirano dostopno v vseh letnih časih. Lokacija prevzemnega mesta mora biti s transportne poti vidna. Ob določanju lokacij prevzemnih mest je treba upoštevati funkcionalne, estetske, prometne, higiensko-tehnične in požarno varstvene predpise. Prevzemna mesta oz. oprema na njih ne sme ovirati ali ogroziti prometa na javnih površinah. Prevzemno mesto je lahko na javni površini, če so izpolnjeni pogoji prevzema in je zagotovljen neoviran dovoz vozil za prevzem odpadkov. Prevzemno mesto mora biti dostopno vozilom za prevzem odpadkov in je lahko istočasno tudi mesto praznjenja zabojnika oz. sme biti oddaljeno od mesta praznjenja največ 10 m. Dostopna cesta mora biti dobro utrjena, da omogoča dostop težjim smetarskim vozilom. Na območju se predvidita dva ekološka otoka v izmeri min. 1,50 x 5,00 m.

Na Mokricah v starem delu naselja pri glavni TP že obstaja javna razsvetljava. Ta se napaja iz glavnega voda ob državni cesti (R2 409 na Vrhniku Ljubljanska cesta). Vse skupaj pa se napaja iz prižigališča pri TP na Kuclerjevi. Na delu Mokric od Ljubljanske ceste do glavne TP je zemeljski vod prosto položen, starejše izvedbe. Svetilke so na nizkih kandelabrih 4,80 m. Za predvideno novo cesto na Mokricah se izvede širitev omenjene obstoječe JR. Potrebno pa je izvesti cevno kabelsko kanalizacijo fi 110 mm z vmesnimi jaški od Ljubljanske ceste (vod poteka po kolesarski poti vzporedno z državno cesto). Prav tako je potrebno izvesti novo kabelsko povezavo do novo predvidene JR od Ljubljanske ceste. Svetilke ob novi predvideni cesti naj bodo locirane v križiščih in vmesne pa na posestnih mejah (na razdaljah okoli 40 m). Kandelabri naj bodo nizki, pocinkani višine 4,80 m. Svetilke morajo ustrezati novi uredbi o svetlobnem onesnaženju. Za nizke svetilke na Vrhniku, za zamenjavo, po uredbi uporabljamo svetilke Thorn Plurio z varčno žarnico 42W.

Na območju potekajo obstoječi NN in SN elektroenergetski vodi v upravljanju Elektro Ljubljana d.d. ter elektro kabelska kanalizacija. Zaradi opuščanja RP Vrhnika in zaradi predvidenih novogradenj je potrebno TP, ki napaja Mokrice, nadomestiti in zgraditi novo za potrebe obstoječih in novih odjemalcev. TP 20/0,4 kV je potrebno predvideti kot individualni objekt, do katerega bo možen stalen dostop z gradbeno mehanizacijo. Nova TP Vrhnika – Mokrice se bo vključila v 20 kV vod iz RTP Vrhnika. Obstoječo EKK s SN kabelskimi vodi je potrebno ustrezno prestaviti ter projektirano traso EKK s SN kabelskimi vodi RP Vrhnika – TP Vrhnika Opekarska preprojektirati. Obstoječi še delujoči 20 kV daljnovod KB RP Vrhnika na severno-zahodni strani RP Vrhnika, ki se navezuje na 20 kV KB Vrhnika Šola bo potrebno pokablit v že izvedeno elektro kabelsko kanalizacijo.

Predvidi se telekomunikacijska infrastruktura. Kabelska kanalizacija se predvidi v povezovalni cesti Mokrice, v dostopnih cestah in z vsemi individualnimi priključki.

Predvidi se kabelska infrastruktura. Kabelska kanalizacija se predvidi v povezovalni cesti Mokrice in v dostopnih cestah, z vsemi individualnimi priključki.

Dopustne so spremembe prometnih, komunalnih, energetskih in telekomunikacijskih ureditev, objektov, naprav in priključkov zaradi ustrežnejše oskrbe in racionalnejše izrabe prostora pod pogojem, da so ureditve v soglasju z njihovimi upravljavci.

Križanja komunalnih vodov morajo biti izvedena v skladu s tehničnimi predpisi in normativi.

Dopustne so tolerance pri zamikih parcelnih mej za največ $\pm 1,0$ m.

Javne površine so: glavna povezovalna cesta s parkirišči za obiskovalce, ekološki otoki, zemljišča, po katerih poteka javna infrastruktura, ter zelene površine med AC in napajalno cesto (VR_1674). Za območje enot VR_2107, VR_1311, VR_1674 se sprejme odlok o programu opremljanja.

Ureditev območja je prikazana v grafičnem delu OPN: Podrobni prostorski izvedbeni pogoji za območje Mokrice (VR_2107, VR_1311, VR_1674).

VR_2115 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 177 je varovana vrtača z ohranjanjem kulturne krajine;
- 191 je strogo varovana vrtača; varuje se naravna oblika.

Območje je primarno namenjeno gozdni rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Dopustno je urejanje javnih pešpoti v smeri Sv. Trojica-Planina in Vrhnika-Stara Vrhnika.

VR_2116 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustne so dejavnosti in gradnja objektov zaščite in reševanja (gasilci, civilna zaščita, Rdeči križ ipd.) ter zdravstvu (izpostava nujne medicinske pomoči).

VR_2117 (podrobnejša namenska raba: PC)

Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja naj se obrežna vegetacija.

Objektov in funkcionalnih površin naj se ne osvetljuje, razen, če je to potrebno s stališča varovanja zdravja ljudi. V tem primeru naj se upoštevajo področni predpisi, osvetljava (št. svetil, višina drog) naj bo minimalna, uporabljajo naj se popolnoma zasenčena svetila oz. svetila na samodejni vklop/izkop.

Na prometnici naj se omeji dovoljena hitrost vozi tako, da bo možnost trkov zmanjšana. V primeru pojavljanja povozov živali naj se ob prometnico umestijo zvočna oz. druga primerna odvrčala, ki bodo preprečevala povoze živali.

VR_2118 (podrobnejša namenska raba: IG)

Območje se do izgradnje nove industrijske ceste v enoti VR_2119 (PC) prometno navezuje na cesto Vrhnika – Borovnica (DC 642) in cesto Verd – Pokojišče (LC 468041).

Brežine in struge vodotoka se ne nasipava, zasipava ali kako drugače preoblikuje. Ohranja se obrežno vegetacijo.

VR_2119 (podrobnejša namenska raba: PC)

Na območju se uredi novo povezovalno cesto proti kamnolomu Verd. Nova povezovalna cesta se zgradi v širini, ki je primerna za tovorni promet.

Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja naj se obrežna vegetacija.

Objektov in funkcionalnih površin naj se ne osvetljuje, razen, če je to potrebno s stališča varovanja zdravja ljudi. V tem primeru naj se upoštevajo področni predpisi, osvetljava (št. svetil, višina drog) naj bo minimalna, uporabljajo naj se popolnoma zasenčena svetila oz. svetila na samodejni vklop/izkop.

VR_2123 (podrobnejša namenska raba: A)

Zunanje skladiščenje materialov in vozil ni dopustno.

Ograje so lahko samo transparentne žične v temnih barvah (temno rjava, zelena, črna, siva) ali žive meje. Rob EUP se mora ozeleniti z avtohtonimi rastlinskimi vrstami.

VR_2126 (podrobnejša namenska raba: K2)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na območju se nahaja vrtača št. 185, ki je primerna za kmetijsko rabo

VR_2127 (podrobnejša namenska raba: K2)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na delu območja se nahaja območje kulturne dediščine z EŠD 844 Vrhnik – Arheološko najdišče Nauportus. Gradnja pomožnih objektov ni dopustna.

VR_2129 (podrobnejša namenska raba: K2)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 216, 217, ki sta primerni za kmetijsko rabo;
- 158 in 205, ki sta primerni za urbano ali kmetijsko rabo pod določenimi pogoji.

VR_2131 (podrobnejša namenska raba: IG)

Dopustne so tudi storitvene, gostinske in športno rekreacijske dejavnosti. Dejavnosti prometa (npr. avtoprevoznništvo, servis tovornih vozil), skladiščenje in druge dejavnosti povezane z vsakodnevnim tovarnim prometom (priklopniki in polpriklopniki) niso dopustne.

Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022). Ob Idrijski cesti se uredi končna postaja z obračališčem za primestni avtobusni promet. Izkoristi se obstoječe povozne površine.

Dopustne so prizidave požarnih stopnic, zunanjih dvigal ipd. prilagoditev obstoječih objektov za največ 5 % BTP obstoječega objekta. Prizidave objektov za namen širitve prostorov, v katerih se opravljajo dejavnosti, niso dopustne. Nadvišanje objektov ni dopustno.

Pogojev po namenski rabi IG (FOBP, zelene površine, drevesa) ni potrebno zagotavljati.

VR_2136 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahajata vrtači št. 170 in 173, za kateri velja režim varovane vrtače; ohranja se kulturna krajina.

VR_2140 (podrobnejša namenska raba: K1)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na območju se delno nahaja vrtača št. 185, ki je primerna za kmetijsko rabo.

VR_2176 (podrobnejša namenska raba: K2)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

VR_2454 (podrobnejša namenska raba: K1)

Območje je pomembno zaradi neposredne bližine spomenika državnega pomena, EŠD 11420 – Arheološko najdišče Ljubljana. Na osnovi odloka o razglasitvi se varuje 15 metrski priobalni pas, kjer gradnja pomožnih objektov ni dopustna.

VR_2489 (podrobnejša namenska raba: K2)

Območje je pomembno zaradi neposredne bližine spomenika državnega pomena, EŠD 11420 – Arheološko najdišče Ljubljana. Na osnovi odloka o razglasitvi se varuje 15 metrski priobalni pas, kjer gradnja pomožnih objektov ni dopustna.

VR_2510 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja delno zasuta vrtača št. 156; ki je primerna za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo.

VR_2647 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju se nahaja del vrtače št. 126, za katero velja režim varovane vrtače, ohranja se kulturna krajina.

VR_2692 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju se nahajata vrtači št. 212 (del) in 213, za kateri velja režim varovane vrtače, ohranja se kulturna krajina.

VR_2696 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahajata že zasuti vrtači št. 149 in 150, ki sta primerni za kmetijsko rabo.

VR_2718 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja delno zasuta vrtača št. 153, primerna za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo pod posebnimi pogoji.

VR_2719 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 153, 218, ki sta primerni za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo pod posebnimi pogoji;
- 154, ki je primerna za urbano ali kmetijsko rabo.

VR_2720 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahaja vrtača št. 154, ki je primerna za urbano ali kmetijsko rabo.

VR_2748 (podrobnejša namenska raba: K2)

Dopustna je gradnja pomožnega kmetijsko gospodarskega objekta - kozolca.

VR_2757 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju se nahaja območje kulturne dediščine z EŠD 844 Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus. Gradnja pomožnih objektov ni dopustna.

VR_2773 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju se nahajata vrtači št.:

- 177 je varovana vrtača; ohranja se kulturna krajina;
- 191 je strogo varovana vrtača; varuje se naravna oblika.

VR_2776 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 156, ki je primerna za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo;
- 158 in 170, ki sta primerni za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo pod določenimi pogoji.

VR_2797 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju se nahaja kulturna dediščina z EŠD 844 - Arheološko najdišče Nauportus. Poseganje v zemeljske plasti in gradnja pomožnih objektov nista dopustna.

VR_2800 (podrobnejša namenska raba: G)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina z EŠD 844 - Arheološko najdišče Nauportus. Gradnja novih vlak na območju EŠD 844 ni dopustna.

VR_2880 (podrobnejša namenska raba: K1)

Gradnja objektov in druge ureditve ne smejo posegati v tradicionalna prostorska razmerja in tako, da bi pomenila negativen vpliv na prepoznavno podobo cerkve kot dominante v prostoru. Gradnja objektov in preoblikovanje reliefa (vseki, vkopi, nasipi ipd.) v neposredni okolici cerkve niso dopustni, razen gradnja sakralnih objektov.

VR_3426 (podrobnejša namenska raba: G)

Gozd in gozdni rob se ohranjata. Dopustno je samo vzdrževanje obstoječih objektov ter prostorske ureditve, ki ohranjajo in krepijo varovalno, hidrološko, biotopsko ali klimatsko funkcijo gozda, v skladu s predpisi in gozdnogospodarskimi načrti. Z namenom pospeševanja socialnih funkcij in vlog gozda je izjemoma dopustna postavitev posameznih klopi, miz in košev za odpadke. Vsi posegi se lahko izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda pristojni organ.

VR_3528 (podrobnejša namenska raba: K1)

Območje je primarno namenjeno kmetijski rabi pod pogoji upravljavca oz. uporabnika zemljišč, na njem pa se lahko izvajajo posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na območju se nahaja delno zasuta vrtača št. 216; primerna za kmetijsko rabo.

VR_3674 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijsko gospodarskega objekta.

VR_3687 (podrobnejša namenska raba: SK)

Dopustni so objekti tipa AP.

VR_3690 (podrobnejša namenska raba: PO)

Gradnja objektov ni dopustna.

VR_3697 (podrobnejša namenska raba: PC)

Dopustna je rekonstrukcija tankovske ceste oziroma gradnja severne obvozne ceste za mesto Vrhnika. Dopustne so ureditve javnih parkirišč.

VR_3698 (podrobnejša namenska raba: PC)

Dopustna je rekonstrukcija tankovske ceste oziroma gradnja severne obvozne ceste za mesto Vrhnika. Dopustne so ureditve javnih parkirišč.

VR_3706 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju niso dopustni naslednji objekti in ureditve: brvi, mostovi, pomoli, vstopno izstopna mesta, dostopi do vode, pristani, ograje, podporni zidovi, pločnik, kolesarska steza ob vozišču ceste in objekti za spremljanje stanja okolja.

VR_3713 (podrobnejša namenska raba: CD)

Območje je namenjeno gradnji objektov za družbene in upravne dejavnosti.

Na zemljiščih s parc. št. 2114/3, 2093/7, 2093/8, 2454/8, 2454/9, 2047/1, 2047/2 in 2045/10, k.o. Stara Vrhnika, se dopusti bivanje kot sestavni del izvajanja družbene dejavnosti doma starejših občanov v stavbi

splošnega družbenega pomena, ki sovпада s programom klasifikacije stavb za kombinirane storitve nastanitve, nege in zdravstvene oskrbe.

VR_3714 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Dopustna je postavitev skulptur oz. kipov na podlagi zasnove ureditve parka, ki jo potrdi občinski Oddelek za prostor.

Zaplana

ZA_72 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_88 (podrobnejša namenska raba: A)

Na območju se nahaja območje kulturne dediščine Jerinov grič – Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Ohranja se obstoječe stanje; novogradnje in drugi posegi v zemeljske plasti niso dopustni.

ZA_90 (podrobnejša namenska raba: A)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič – Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Ohranja se obstoječe stanje; novogradnje in drugi posegi v zemeljske plasti niso dopustni.

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, list št. 19. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmerjevalnih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_104 (podrobnejša namenska raba: SP)

Na delu območja velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Počitniško naselje Prezid 1 – del (Naš časopis, št. 462/18).

ZA_106 (podrobnejša namenska raba: SP)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, list št. 19. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_107 (podrobnejša namenska raba: A)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, list št. 19. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_122 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_123 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_127 (podrobnejša namenska raba: SP)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_128 (podrobnejša namenska raba: CD)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_129 (podrobnejša namenska raba: SK)

Novogradnje znotraj arheološkega območja Zaplana (EŠD 10534) načeloma niso dopustne. V prostor oziroma zemeljske plasti se lahko posega izjemoma, če se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno.

Gozd in gozdni rob se v največji možni meri ohranjata. Nove objekte se umešča čim bližje obstoječim.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_446 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_447 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_452 (podrobnejša namenska raba: SP)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_943 (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopustna sta le gostinska dejavnosti in turizem. Dopustne so odstranitve, vzdrževalna dela, rekonstrukcije, prizidava in nadomestitev obstoječega objekta. V primeru nadomestitve objekta je velikost novega objekta največ obstoječa BTP + 70 m². Obstoječemu objektu se lahko dozida prizidek z BTP do 70 m². Vsi posegi na objektu se morajo oblikovno prilagajati osnovnemu objektu. Fasada objekta je lahko v celoti lesena. Tip objekta je AP. Višina objekta je največ do P + M. Dopustno je postaviti nadstrešek oz. streho v površini do 50 m². Le-ta je lahko ravna. Za potrebe gostinske oz. turistične dejavnosti je potrebno zagotoviti najmanj 1 PM/10 sedežev, minimalno pa 4 PM. Ob objektu morajo biti zagotovljena 4 PM, ostala so lahko zagotovljena v zračni oddaljenosti do 300 m. Okolica objekta se uredi čim bolj sonaravno z minimalnimi posegi v prostor. Objekte se umešča v prostor tako, da je zagotovljena minimalna potreba po podiranju dreves. Dreves ni dopustno podirati, razen če je to nujno potrebno za potrebe umeščanja objektov (gostinski objekt, nadstrešek).

ZA_998 (podrobnejša namenska raba: A)

Prosta stavbna zemljišča v okolici spomenika Kuren – cerkev sv. Miklavža (EŠD 914) se ohranjajo nepozidana. Nove objekte se umešča čim bližje obstoječim.

ZA_999 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_1001 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_1028 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_1033 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_1034 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov in naprav.

ZA_1042 (podrobnejša namenska raba: SP)

Na območju je potrebno po izvedbi posega ponovno vzpostaviti gozdni rob.

ZA_1044 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Na območju je dopustna gradnja športno-rekreacijskih objektov in zadrževalnika za vodo za umetno zasneževanje smučišča. Za ureditev celotnega območja smučišča Ulovka se izdelata strokovna podlaga, ki bo vsebovala najmanj tri variantne rešitve ureditev.

Skladno z ZV-1 je treba za vsako rabo vode, ki presega meje splošne rabe, pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije. Za zadrževalnik proda ali hudourniške vode prostornine vsaj 50 m³ ali višine vsaj 5 m je treba izdelati oceno vpliva posega na stanje površinskih voda.

ZA_1064 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju je dopustna ureditev smučišča, postavitev žičnic in gradnja zadrževalnika za vodo za umetno zasneževanje smučišča.

Skladno z ZV-1 je treba za vsako rabo vode, ki presega meje splošne rabe, pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije. Za zadrževalnik proda ali hudourniške vode prostornine vsaj 50 m³ ali višine vsaj 5 m je treba izdelati oceno vpliva posega na stanje površinskih voda.

ZA_1100 (podrobnejša namenska raba: SK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1101 (podrobnejša namenska raba: SP)

Dopustno je modernejše oblikovanje objektov, ki dopušča prilagajanje objektov terenu oz. čim manjšo vidno izpostavljenost objektov.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1102 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1103 (podrobnejša namenska raba: SP)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1522 (podrobnejša namenska raba: f)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_1666 (podrobnejša namenska raba: A)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1667 (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopustna je le planinska koča.

Dopustna so investicijsko vzdrževalna dela, rekonstrukcija in nadomestna gradnja istovrstnih objektov.

Pogoji za gradnjo objekta – planinska koča:

- tloris: razmerje stranic najmanj 1 : 1,4 do največ 1 : 2, velikost stranic objekta: največ 11,50 x 15,80 m;
- višina: največ do P + M, kota pritličja največ 1,2 m nad raščnim terenom, kolenčni zid največ 0,8 m, višina objekta (od kote terena pri vhodu v pritličje do najvišje točke slemena) največ 9,50 m;
- streha: dvokapnica z naklonom strešin 35 - 45 °, smer slemena v vzdolžni smeri objekta, čopi so zaželeni.

Gozd in gozdni rob se v največji možni meri ohranjata. Nove objekte se umešča čim bližje obstoječim.

ZA_1800 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju so evidentirane lokacije vojnih grobišč. Ob posegih v prostor je potrebno pridobiti pogoje pristojnega organa.

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_1818 (podrobnejša namenska raba: CD)

Dopustni so objekti tipa C (cerkev) in drugi objekti za potrebe delovanja pokopališke dejavnosti (mrliška vežica, širitev pokopališča ipd.).

Pred kakršnokoli prenovo ostrejšja ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli na podstrehi se je treba posvetovati z območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Dostop lahko ZRSVN izjemoma dovoli le izvajalcu nujnih

vzdrževalnih del. Posegi v ostrešje ali vzdrževalna dela v podstrešnem delu se ne opravljajo od 15. aprila do 15. septembra. Preletne odprtine morajo vedno ostati odprte. V primeru, da je zaprtje nujno, je predhodno treba zagotoviti nadomestne preletne odprtine, ki bodo omogočale netopirjem nemotene prelete. Preletne odprtine se ne osvetljujejo. Morebitni reflektorji se prižigajo uro po sončnem zahodu in izklapljujejo opolnoči. Ob prenovah ostrešja se je treba izogibati uporabi za sesalce strupenih snovi (npr. premazi za les). Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1819 (podrobnejša namenska raba: ZK)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_1993 (podrobnejša namenska raba: ZS)

Območje je namenjeno piknikom v naravi. Dopustna je gradnja pokritih ognjišč, travnatih športnih igrišč in parkirišča.

Gozd in gozdni rob se v največji možni meri ohranjata.

ZA_2011 (podrobnejša namenska raba: SP)

Na delu območja velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Počitniško naselje Prezid 2 – del (Naš časopis, št. 462/18).

Pri gradnji infrastrukture je potrebno upoštevati strokovno podlago, ki je del veljavnega OPPN.

ZA_2058 (podrobnejša namenska raba: SP)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_2112 (podrobnejša namenska raba: SP)

Na delu območja velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Počitniško naselje Prezid 2 – del (Naš časopis, št. 462/18).

Pri gradnji infrastrukture je potrebno upoštevati strokovno podlago, ki je del veljavnega OPPN.

ZA_2122 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_2161 (podrobnejša namenska raba: O)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_2308 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2323 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2328 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2351 (podrobnejša namenska raba: G)

Na delu območju se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Gradnja novih vlak na območju EŠD 9744 ni dopustna.

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2364 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2369 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Gradnja pomožnih objektov na območju EŠD 9744 ni dopustna.

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2405 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2411 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Gradnja pomožnih objektov na območju EŠD 9744 ni dopustna.

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2440 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rimski zid«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2442 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2472 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti

je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2478 (podrobnejša namenska raba: K1)

Na delu območja se nahaja kulturna dediščina Jerinov grič - Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744). Gradnja pomožnih objektov na območju EŠD 9744 ni dopustna.

Na območju je dopustna ureditev tematskih sprehajalnih poti »Rimski zid« in »Rupnikova linija«. Trasi sta vrisani v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, lista št. 19 in 20. Pešpoti se izvede v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2593 (podrobnejša namenska raba: K2)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, list št. 19. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_2728 (podrobnejša namenska raba: G)

Na območju je dopustna ureditev tematske sprehajalne poti »Rupnikova linija«. Trasa je vrisana v kartah izvedbenega dela OPN, na karti »4. Prikaz območij enot urejanja prostora in gospodarske javne infrastrukture«, list št. 19. Pešpot je izvedena v naravnih materialih, v širini največ 3 m. Ob sprehajalni poti je dopustno urejanje počivališč (klopi, koš za smeti ter didaktični pripomočki) in postavljanje informacijskih in usmeritvenih tabel. Objekti urbane opreme naj bodo iz naravnih materialov (npr. les, kamen).

ZA_3434 (podrobnejša namenska raba: G)

Gozd in gozdni rob se ohranjata. Dopustno je samo vzdrževanje obstoječih objektov ter prostorske ureditve, ki ohranjajo in krepijo varovalno, hidrološko, biotopsko ali klimatsko funkcijo gozda, v skladu s predpisi in gozdnogospodarskimi načrti. Z namenom pospeševanja socialnih funkcij in vlog gozda je izjemoma dopustna postavitev posameznih klopi, miz in košev za odpadke. Vsi posegi se lahko izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda pristojni organ.

ZA_3626 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Dopustna postavitev objekta za namen zbiranja in hlajenja uplenjene divjadi. Tlorisna površina pritličnega objekta je največ 40 m².

ZA_3628 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3629 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3630 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3633 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3634 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3636 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3637 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3638 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3639 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3640 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3641 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3642 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3646 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3647 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3648 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Enota se nahaja v območju kulturne dediščine Jerinov grič – Zaporni zid na Smrekovcu (EŠD 9744).

ZA_3649 (podrobnejša namenska raba: Ag)

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

ZA_3650 (podrobnejša namenska raba: A)

Dopustna je gradnja turistične kmetije s spremljajočimi dejavnostmi in objekti.

ZA_3664 (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopustna je rekonstrukcija starega objekta – mlina za namen izvajanja muzejske in izobraževalne dejavnosti.

Brežine in struge vodotoka se ne nasipava, zasipava ali kako drugače preoblikuje. Objektov se ne gradi neposredno ob vodotoku.

ZA_3675 (podrobnejša namenska raba: K2)

Dopustna je postavitve pomožnega kmetijskega objekta: kozolca, za namen obdelovanja trajnih nasadov zelišč in jagodičevja v enoti.

ZA_3702 (podrobnejša namenska raba: CD)

Prosta stavbna zemljišča v okolici spomenika Kuren – cerkev sv. Miklavža (EŠD 914) se ohranjajo nepozidana.

PRILOGA 3: USMERITVE ZA IZDELAVO OBČINSKIH PODROBNIH PROSTORSKIH NAČRTOV (OPPN)**OPPN Avtoodpad Tojnice****VR_1867** (podrobnejša namenska raba: O)

Na območju velja Odlok o zazidalnem načrtu za avtoodpad na Tojnicah – Hribar Jože, Zalaznikova 5, Ljubljana (Ur. l. RS, št. 3/95).

OPPN Bajerji**VR_455, VR_1339, VR_1415, VR_1416, VR_1417, VR_1418, VR_1419** (podrobnejša namenska raba: VI)

Dopustno je čolnarjenje po bajerjih, ureditev manjših privezov za čolne in dostopov do vode.

Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08).

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za ureditev turistično rekreacijskega centra na bajerjih v Verdu (Naš časopis, št. 506/22).

VR_1414 (podrobnejša namenska raba: ZS)**VR_3423** (podrobnejša namenska raba: G)

Območje je namenjeno rekreaciji v naravi. Uredijo se pešpoti in trim steze s pomoli, brvmi, mostovi, infrastruktura za možnost čolnarjenja po bajerjih ipd.

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje.

Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmikajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles se ohranja neutrjene.

Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno.

V VR_3423 se v celoti ohranja lesnato vegetacijo.

Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je izvajanje rekreacije težavno zaradi razmočenosti terena, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih.

Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Melioracije v okviru kmetijskih zemljišč se presoja, na podlagi predvidenih aktivnosti in razmestitve objektov.

Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08).

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za ureditev turistično rekreacijskega centra na bajerjih v Verdu (Naš časopis, št. 506/22).

VR_1676 (podrobnejša namenska raba: BT)

Med avtocesto in novo ureditvijo je potrebno zagotoviti protihrupno zaščito. Uredi se pešpot do VR_1414.

Objekti se prednostno umeščajo v naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmikajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles se ohranja neutrjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se urejajo v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Gradnje se prednostno izvaja na degradiranih površinah.

Ohranjajo se velika, debela, stara drevesa. Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

Če v drugih strokovnih podlagah ni določeno drugače, se posege v vegetacijo in naravno okolje izvaja izven vegetacijskega obdobja, v času od začetka oktobra do konca februarja.

Na delu EUP VR_1676 (BT) velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljubljano (Naš časopis, št. 443/16).

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za ureditev turistično rekreacijskega centra na bajerjih v Verdu (Naš časopis, št. 506/22).

OPPN Betajnova 2**VR_1659** (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP. Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022) preko nove ceste »Dolge njive«, dodatno pa tudi na cesto Betajnova (LK 466541) preko ceste JP 966411. Sestavni del OPPN je tudi načrtovanje ceste Dolge njive od območja OPPN do Idrijske ceste, če ta še ni izvedena ali projektirana. Pri pripravi OPPN se upošteva strokovna podlaga prometne ureditve, ki je bila izdelana pri pripravi OPPN Betajnova 2 (izdelal PNG d.o.o., št. projekta PNG 346/05, 18.01.2006).

Do sprejema OPPN je dovoljena legalizacija obstoječega objekta na zemljišču s parc. št. 1695/14, k. o. Vrhnika.

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 148 (del), 150 (del), ki sta primerni za urbano ali kmetijsko rabo,
- 151, 153 (del), 155 (del), ki so primerne za urbano ali kmetijsko rabo pod določenimi pogoji,
- 152, ki je varovana vrtača z ohranjanjem kulturne krajine.

Pri načrtovanju nove stanovanjske soseske se v okviru javnega uličnega prostora zagotovijo dovolj široki pločniki, ki jih lahko uporabljajo tudi pohodniki ali pešci v smereh proti Tičnici, Sv. Trojici in Planini ter obstoječemu naselju Betajnova oz. Idrijski cesti.

OPPN Betajnova 3

VR_1376 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na delu območja velja Odlok o zazidalnem načrtu Betajnova na Vrhnikih (Ur. l. RS, št. 55/92, Naš časopis, št. 417/14).

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP.

Območje se prometno navezuje na cesto Betajnova (LZ 466023) (na jugu EUP) ter na cesto Betajnova (LK 466541) neposredno ali preko EUP VR_1423 in VR_1702. Pri pripravi OPPN se upošteva strokovna podlaga prometne ureditve, ki je bila izdelana pri pripravi OPPN Betajnova 2 (izdelal PNG d.o.o., št. projekta PNG 346/05, 18.01.2006). Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 141, ki je strogo varovana vrtača z ohranjanjem naravnega okolja
- 213 (del), ki je varovana vrtača z ohranjanjem kulturne krajine,
- 136, 137, 138, ki so vrtače primerne za urbano rabo pod določenimi pogoji.

Točna lokacija in obseg vrtač se določita z geodetskim posnetkom ob pripravi OPPN.

Pri načrtovanju nove stanovanjske soseske se v okviru javnega uličnega prostora zagotovijo dovolj široki pločniki, ki jih lahko uporabljajo tudi pohodniki ali pešci v smereh proti Tičnici, Sv. Trojici in Planini ter obstoječemu naselju Betajnova oz. Idrijski cesti.

OPPN Breg

VR_1444 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Območje se ozeleni kot zaščita pred prometom na AC priključku.

VR_1766 (podrobnejša namenska raba: CU)

Območje je namenjeno gradnji poslovno-stanovanjskih objektov, ki ohranjajo ali nadomeščajo obstoječo zasnovano pozidavo ob regionalni cesti in z zelenimi površinami v zaledju objektov proti Ljubljani. Pritličja objektov naj bodo javna (poslovni, trgovski, storitveni program). Oblikovanje objektov naj sledi objektom kulturne dediščine na območju.

OPPN Centralna čistilna naprava

VR_1338 (podrobnejša namenska raba: O)

Na območju velja Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V3M/2 – izgradnja II. faze čistilne naprave Vrhnika (Naš časopis, št. 297/03).

Na delu EUP velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljubljano (Naš časopis, št. 443/16).

V primeru rekonstrukcije oz. novogradnje se izpust iz čistilne naprave uredi sonaravno tako, da se brežine Ljubljane v največji možni meri ohranjajo v naravnem stanju.

Prečiščene vode iz čistilne naprave pred izpustom v Ljubljano morajo biti ekološko neoporečne.

OPPN Cesta Dolge njive

VR_1673, VR_1678 (podrobnejša namenska raba: PC)

VR_1677 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju se zgradi cestno povezavo med Idrijsko cesto in območjem Koševske doline oz. tankovsko cesto (severno obvozno cesto). Dimenzija nove ceste je skupne širine najmanj 8,5 m: vozišče 2 x 2,5 m, robna pasova 2 x 0,25 m, hodnik za pešce 1,5 m, bankina 1 m, bankina ob hodniku za pešce 0,5 m.

Na območju se nahaja več vrtač št.:

- 153, 158, 170, 205 in 218, ki so primerne za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo pod določenimi pogoji;
- 154, 156, 217, ki so primerne za urbano (gradnja ceste) ali kmetijsko rabo.

OPPN Cesta Pod Hruševco

VR_1573 (podrobnejša namenska raba: PC)

Do sprejema OPPN so dopustne gradnje in posegi na podlagi 86. člena Odloka o OPN.

OPPN CRO Vrhnika - Tojnice

VR_1334 (podrobnejša namenska raba: O)

V enoti velja: Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za center za ravnanje z odpadki CRO Vrhnika - Tojnice (Naš časopis, št. 428/15 - UPB1).

OPPN Dom upokojencev

VR_1360 (podrobnejša namenska raba: SB)

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Dom upokojencev Vrhnika (Naš časopis, št. 443/16).

Območje je namenjeno gradnji objektov za potrebe doma starejših občanov in varovanih stanovanj za starejše občane. Naklon strešin mora biti enak naklonu strešin obstoječih objektov v EUP VR_1359. Dopusten višinski gabarit objektov je do P + 2. Območje se oblikovno in komunikacijsko povezuje z EUP VR_1359. Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022). Uredi se sprehajalna pot ob Hribskem potoku. Obrežje potoka se zasadi z avtohtono vegetacijo.

VR_1699 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Dom upokojencev Vrhnika (Naš časopis, št. 443/16).

Uredi se sprehajalna pot ob Hribskem potoku. Obrežje potoka se zasadi z avtohtono vegetacijo. Park je namenjen oskrbovancem doma starejših občanov in spremljajočemu javnemu programu.

VR_1700 (podrobnejša namenska raba: CD)

Na delu območja velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za Dom upokojencev Vrhnika (Naš časopis, št. 443/16).

Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022). Dopustne so družbene, storitvene, trgovske, gostinske in zdravstvene dejavnosti. Dopustni so objekti tipa AP, BPo in C.

OPPN Drenov Grič 1

DG_514 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP, APd in AS z višino do P + 1 oziroma do višine P+1+M, če gre za objekt s simetrično dvokapnico. Dopustne so enokapnice ali dvokapnice. FI je največ 0,4. Na območju je lahko največ 41 stanovanjskih enot. Zagotovi se 2 PM na stanovanjsko enoto + 10 % za obiskovalce.

Območje se prometno navezuje na regionalno cesto Ljubljana-Vrhnika DC 409 in cesto Drenov Grič-Horjul (LC 468072). Zgradi se cestno omrežje, ki bo povezovalo obstoječe lokalne ceste JP 968041, JP 966784 in JP 966785, dostopno pot na parc. št. 1471/24, k.o. Velika Ligojna, ter vzpostaviti nov dostop po parc. št. 1479/6, 1479/11, 1479/12, 1485/3, k.o. Velika Ligojna.

Glavna cesta V-Z ima dimenzije: vozišče 5 m + hodnik za pešce 2 x 1,35 m. Cesta S-J ima dimenzije: vozišče 4 m + hodnik za pešce 1,5 m.

OPPN Drenov Grič 2

DG_511 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Dopustni objekti so enostanovanjske vrstne hiše, poslovno-stanovanjski objekt s trgovino in vrtec. Dopustni so tipi objektov C (vrtec), AS (vrstne hiše) in BPo (poslovno-stanovanjski objekt). Oblikovanje objektov je lahko modernejše, z ravnimi strehami. Poslovno-stanovanjski objekt ima lahko največ 19 stanovanjskih enot. Skupno število stanovanjskih enot na območju je največ 120. Vrtec ima vsaj 8 enot. Tri igralnice morajo imeti površino najmanj po 50 m², kar bo omogočalo rabo prostorov tudi za osnovnošolski pouk.

Gabariti: Etažnost stanovanjskih objektov je do P + 1 ali do P + 2, poslovno-stanovanjskega objekt do P + 2 in vrtca do P + 1.

Dopustna izraba območja: FI naj bo 0,5 do 0,7. FZ je največ 0,4, FOBP je najmanj 0,35. Območje se prometno navezuje na jugu na regionalno cesto Ljubljana-Vrhnika DC 409 in na zahodu na obstoječo cesto JP 966785.

Zunanje površine se v največji možni meri ozelenijo s skupinami dreves in grmovnic avtohtonih vrst. Uredi se tudi otroško in športno igrišče za stanovalce.

OPPN Drenov Grič 3

DG_512 DG_2063 (podrobnejša namenska raba: CD)

Območje je namenjeno izobraževalni in vzgojnovarstveni dejavnosti (osnovna šola, vrtec). Dopustni so tipi objektov AP in C.

Območje se preko EUP DG_514 prometno navezuje na regionalno cesto DC 409 in cesto proti Horjulu.

OPPN Gabrče

VR_1428 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju velja:

- Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V2S/2 Gabrče (Ur. l. RS, št. 60/99, Naš časopis, št. 335/07) in
- Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V2S/2 Gabrče 2 na Vrhnikih (Naš časopis, št. 278/01, 318/05, 395/12, 408/13, 430/15, 455/17).

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP.

Na območju se nahaja vrtača št. 113, ki je primerna za urbano rabo.

OPPN Gabrče 3

VR_1427 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za stanovanjsko naselje Gabrče 3 na Vrhnikih (Ur. l. RS, št. 29/07, Naš časopis, št. 407/13, 417/14).

OPPN Gabrče 4

VR_1429, VR_1435, VR_2133 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP.

Z OPPN se načrtuje tudi rekonstrukcija tankovske ceste kot severne obvozne ceste v območju OPPN do ceste Betajnova, če ta še ni izvedena oz. projektirana. Priključevanje objektov na severno obvozno cesto naj bo čim bolj racionalno; objekti se priključujejo na severno obvozno cesto preko skupnih dovoznih poti in s čim manj priključki.

Na delu enote VR_1435 velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za stanovanjsko naselje Gabrče 3 na Vrhnikih (Ur. l. RS, št. 29/07, Naš časopis, št. 407/13, 417/14).

OPPN GC Drenov Grič

DG_503 (podrobnejša namenska raba: IG)

Cona se napaja neposredno z regionalne ceste. Tovorni promet iz gospodarske cone ne sme prečkati območja EUP DG_507.

Gospodarsko cono se ogradi z visoko žično ograjo oz. protihrupno ograjo na delu, kjer meji na območje EUP DG_507 in DG_506. Rob gospodarske cone se ozeleni z avtohtonimi rastlinskimi vrstami.

V EUP velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za poslovno-storitveni center v območju urejanja L1K/1 Drenov Grič (Naš časopis, št. 411/13, 504/22).

Na zemljiščih s parc. št. 2581/4 in 2587/1, k.o. Blatna Brezovica, je dopustna gradnja kmetijsko gospodarskih objektov.

OPPN Hrib - Gradišče

VR_1367, VR_1369, VR_2060 (podrobnejša namenska raba: SSea)

VR_1368 (podrobnejša namenska raba: CD)

VR_1878 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnik (del Hrib – Gradišče) (Naš časopis, št. 463/18).

Na delu zemljišča s parc. št. 1871/1, k.o. Vrhnik, ki je v namenski rabi ZK – pokopališče, Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnik (del Hrib – Gradišče) (Naš časopis, št. 463/18) ne velja. Tu je možna gradnja žarnega zidu ter ostale ureditve, ki so namenjene pokopališču, skladno z Idejno zasnovo ureditve pokopališča Vrhnik.

OPPN IC Sinja Gorica

VR_1452 (podrobnejša namenska raba: IP)

Za območje ni potrebno izdelati strokovne podlage za infrastrukturna omrežja, ker je za to že sprejet občinski lokacijski načrt.

Na območju velja:

- Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 - teh. popr.),
- Odlok o zazidalnem načrtu za območje podjetja CMC v industrijski coni Sinja Gorica (Ur. l. RS, št. 35/99, Naš časopis, št. 496/21 - OPPN I. faza IC Sinja Gorica),
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V3P/3 UNICHEM v Sinji Gorici (Ur. l. RS, št. 66/07, Naš časopis, št. 444/16)),
- Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja I. faze Industrijske cone v Sinji Gorici (Naš časopis, št. 496/21).

Ob novo predvidenih objektih se v smeri odprte krajine območje dodatno zasadi. Zasaditev mora posnemati strukturne elemente krajine. V kolikor je mogoče se zasaditev uredi v celotni dolžini, razen v območjih, kjer z vidika zagotavljanja prometne varnosti to ni primerno.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg.

V smeri proti odprti krajini Podlipske doline se uredi protihrupne ukrepe, in sicer nasip v višini 2 - 3 m in protihrupno ograjo v višini 2 m. V fazi priprave OPPN se na podlagi novih dejstev o objektih in dejavnostih v coni preveri smiselnost izvedbe predlaganih omilitvenih ukrepov in se jih na podlagi tega optimizira. V smeri proti stanovanjski soseski Podhruševca se v enoti VR_2102 uredi protihrupno zaščito. Območje se gosto zasadi z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

V času priprave OPPN se izvede podrobnejšo presojo z vidika hidrologije in na podlagi ugotovitev po potrebi določi dodatne omilitvene ukrepe. V kolikor se na podlagi hidrološke študije izkaže, da je vpliv predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini večji od predvidenega na ravni OPN, se zmanjša obseg predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini.

VR_2102 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Na območju je dopustna gradnja ceste in druge infrastrukture kot je opredeljeno v Odloku o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 - teh. popr.).

Območje je namenjeno ureditvi protihrupne zaščite. Območje se gosto zasadi z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

Na območju trase bivše železniške proge Ljubljana – Vrhnika se uredi peš in kolesarska pot z ozelenitvijo.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg. V času priprave OPPN se izvede podrobnejšo presojo z vidika hidrologije in na podlagi ugotovitev po potrebi določi dodatne omilitvene ukrepe. V kolikor se na podlagi hidrološke študije izkaže, da je vpliv predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini večji od predvidenega na ravni OPN, se zmanjša obseg predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini.

Sestavni del OPPN IC Sinja Gorica (VR_1452 in VR_2102) je dokumentacija za ureditev nadomestnih habitov v **BB_2073, BB_2074, BB_2076** (podrobnejša namenska raba: K1), **BB_2075, BB_3435, BB_3436** (podrobnejša namenska raba: K2)

Priprava projekta vzpostavitve, izvedbe in upravljanja NH, v okviru katerega se natančno opredelijo velikost območja NH in ukrepi, ni potrebna za območje I. etape 1. faze OPPN IC Sinja Gorica (Sklep o začetku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta za del območja I. faze Industrijske cone v Sinji Gorici (Ur. l. RS, št. 118/08). Izdelan in potrjen projekt vzpostavitve, izvedbe in upravljanja NH, ki sledijo naslednjim usmeritvam za vzpostavitev NH je pogoj za uveljavitev II. in III. etape 1. faze OPPN IC Sinja Gorica.

Za zagotovitev ustrezne strukture koščevih habitatov na NH naj se:

- ekstenzivira kmetijsko rabo;
- preprečuje zaraščanje travnikov s tem, da se posegov v lesnato vegetacijo ne izvaja v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;
- zagotovi strukturo: 75 % vlažni, negnojani in redno košeni travniki (predvsem mokrotni travniki z brestovolistnim osladom in zdravilno špajko), 20 % sestoji močvirne vegetacije in 5 % grmišča, posamezna drevesa in mejice;
- primeren delež lesnate vegetacije zagotovi z ohranjanjem in razrastjo obstoječih mejic ter obrežne vegetacije ali z vzpostavitvijo novih krajinskih elementov. Površina posameznih strukturnih elementov krajine naj bi znašala 50 - 150 m²;
- zagotovi, da bodo strukture lesnate vegetacije široke 3 - 15 m in vzpostavljene iz lokalno avtohtone lesnate vegetacije, predvsem iz vrb;
- za morebitne njive, intenzivne travnike ali pašnike znotraj območja nadomeščanja zagotovi:
 - med njivami naj se pušča travnate pasove v širini 3 - 5 m;
 - košnja na več kot 5 ha velikih intenzivnih travnikov v obdobju med 1. majem in 1. avgustom naj poteka na način, da se v širini 3 - 5 m pušča nepokošene pasove travniške vegetacije. Jeseni se travniške pasove pokosi. Naslednje leto se jih predvidi na drugi lokaciji;

- primerno floristično sestavo travnikov zagotovi tako, da se v začetku prve sezone intenzivne kmetijske površine razporedi seneni drobir iz bližnjih barjanskih travnikov. Semena brestovolistnega oslada, krilate krčnice, dolgolistne mete, rumenega talina in druge močvirne vegetacije naj se tarčno žanje leto pred načrtovano zasaditvijo po žitni zrelosti naštetih rastlin. Semensko mešanico naj se posuši in skrbno shrani do predvidene zasaditve. Za ustrezno zatravitev njivskih površin naj se poleg semenske mešanice uporabi tudi zaplate ustrezne travnate ruše, ki bodo predstavljale dodaten vir semen in rastlin za doseganje želene travniške strukture. Zaplate travnate ruše se pridobi iz habitatov nižinskih visokih steblikovij iz drugih območij na Barju na način, da donorski travniki ne bodo trajno poškodovani. Zaplate travnate ruše naj se na njive zasadi enakomerno po celotni površini. V primeru nizke uspešnosti kalitve semen je potrebno travnike dosejevati s tarčno semensko mešanico;
- NH ne gnoji in na njih ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev. Travnike naj se kosi redno, vsako leto po 1. avgustu. Košenje travnikov naj poteka iz sredine travnika navzven z uporabo strižne kosilnice pri zmanjšani hitrosti in z dvignjeno koso minimalno 10 cm nad tlemi;
- prednostno vzpostavlja kot eno sklenjeno območje oz. naj se območje nadomeščanja ne deli na več kot 7 delov. Najmanjše območje nadomeščanja naj ne obsega manj kot 11 ha;
- pripravi celovit zasaditveni načrt z režimi upravljanja, ki se ga uskladi z lastniki, uporabniki zemljišč in upravljavcem krajinskega parka Ljubljansko barje;
- zemljišča za NH prednostno odkupi. Možna je tudi sklenitev dolgoročne pogodbe z lastniki zemljišč o služnostni pravici pod naravovarstvenimi pogoji;
- območja NH poskuša vključiti v program KOP in sistematično promovira ustrezne podukrepe za kosca;
- preprečuje razrast invazivnih rastlin;
- vzpostavi monitoring stanja populacije kosca v Podlipski dolini in v območju nadomeščanja habitatov ter preveri stanje NH in doseganje želene floristične strukture.

NH morajo biti polno funkcionalni pred začetkom gradnje industrijskega in stanovanjskega območja v Sinji Gorici. Polna funkcionalnost habitatov pomeni, da je na NH vzpostavljena zelena floristična struktura in da je na območju prisotno predvideno število pojočih koscev.

NH je dopustno izvajati fazno, glede na sorazmerni delež posega zaradi katerega se NH vzpostavlja.

Iz vidika varovanja kmetijskih zemljišč umeščanje NH ni dopustno na kmetijskih zemljiščih, kjer je boniteta višja ali enaka 34 bonitetnim točkam. Prav tako jih ni dopustno umeščati na njivske površine v dejanski rabi, kjer se izkazuje vsaj 5 letni trend njihove pojavnosti.

V območju enote BB_2075 gradnja pomožnih objektov ni dopustna. Na območju se nahaja kulturna dediščina Blatna Brezovica – Arheološko najdišče Blatna Brezovica (EŠD 21).

OPPN IC Tojnice 1

VR_1870 (podrobnejša namenska raba: IP)

Na delu EUP velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljublanico (Naš časopis, št. 443/16).

V EUP velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za industrijsko cono Tojnice 1 (Naš časopis, št. 457/18).

OPPN IC Tojnice 2

VR_1868 (podrobnejša namenska raba: IP)

Območje se prometno navezuje na novo cesto Pot na Tojnice.

OPPN IG Pod Hruševco

VR_2045 (podrobnejša namenska raba: IG)

Območje se prometno navezuje na obstoječo cesto znotraj EUP VR_1296.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg.

Sestavni del OPPN IG Pod Hruševco (**VR_2045**) je dokumentacija za ureditev nadomestnih habitov v **BB_2073**, **BB_2074**, **BB_2076** (podrobnejša namenska raba: K1), **BB_2075**, **BB_3435**, **BB_3436** (podrobnejša namenska raba: K2)

V fazi priprave OPPN se pripravi projekt vzpostavitve, izvedbe in upravljanja NH, v okviru katerega se natančno opredelijo velikost območja za NH in ukrepi, ki sledijo naslednjim usmeritvam za vzpostavitev NH.

Za zagotovitev ustrezne strukture košcevih habitatov na NH naj se:

- ekstenzivira kmetijsko rabo;
- preprečuje zaraščanje travnikov s tem, da se posegov v lesnato vegetacijo ne izvaja v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;

- zagotovi strukturo: 75 % vlažni, negnojeni in redno košeni travniki (predvsem mokrotni travniki z brestovolistnim osladom in zdravilno špajko), 20 % sestoji močvirne vegetacije in 5 % grmišča, posamezna drevesa in mejice;
- primeren delež lesnate vegetacije zagotovi z ohranjanjem in razrastjo obstoječih mejic ter obrežne vegetacije ali z vzpostavitvijo novih krajinskih elementov. Površina posameznih strukturnih elementov krajine naj bi znašala 50 - 150 m²;
- zagotovi, da bodo strukture lesnate vegetacije široke 3 - 15 m in vzpostavljene iz lokalno avtohtone lesnate vegetacije, predvsem iz vrb;
- za morebitne njive, intenzivne travnike ali pašnike znotraj območja nadomeščanja zagotovi:
 - med njivami naj se pušča travnate pasove v širini 3 - 5 m;
 - košnja na več kot 5 ha velikih intenzivnih travnikov v obdobju med 1. majem in 1. avgustom naj poteka na način, da se v širini 3 - 5 m pušča nepokošene pasove travniške vegetacije. Jeseni se travniške pasove pokosi. Naslednje leto se jih predvidi na drugi lokaciji;
- primerno floristično sestavo travnikov zagotovi tako, da se v začetku prve sezone intenzivne kmetijske površine razporedi seneni drobir iz bližnjih barjanskih travnikov. Semena brestovolistnega oslada, krilate krčnice, dolgoliste mete, rumenega talina in druge močvirne vegetacije naj se tarčno žanje leto pred načrtovano zasaditvijo po žitni zrelosti naštetih rastlin. Semensko mešanico naj se posuši in skrbno shrani do predvidene zasaditve. Za ustrezno zatratitev njivskih površin naj se poleg semenske mešanice uporabi tudi zaplate ustrezne travnate ruše, ki bodo predstavljale dodaten vir semen in rastlin za doseganje zelene travniške strukture. Zaplate travnate ruše se pridobi iz habitatov nižinskih visokih steblikov iz drugih območij na Barju na način, da donorski travniki ne bodo trajno poškodovani. Zaplate travnate ruše naj se na njive zasaadi enakomerno po celotni površini. V primeru nizke uspešnosti kalitve semen je potrebno travnike dosejevati s tarčno semensko mešanico;
- NH ne gnoji in na njih ne uporablja fitofarmaceutskih sredstev. Travnike naj se kosi redno, vsako leto po 1. avgustu. Košenje travnikov naj poteka iz sredine travnika navzven z uporabo strižne kosilnice pri zmanjšani hitrosti in z dvignjeno koso minimalno 10 cm nad tlemi;
- prednostno vzpostavlja kot eno sklenjeno območje oz. naj se območje nadomeščanja ne deli na več kot 7 delov. Najmanjše območje nadomeščanja naj ne obsega manj kot 11 ha;
- pripravi celovit zasaditveni načrt z režimi upravljanja, ki se ga uskladi z lastniki, uporabniki zemljišč in upravljavcem krajinskega parka Ljubljansko barje;
- zemljišča za NH prednostno odkupi. Možna je tudi sklenitev dolgoročne pogodbe z lastniki zemljišč o služnostni pravici pod naravovarstvenimi pogoji;
- območja NH poskuša vključiti v program KOP in sistematično promovira ustrezne podukrepe za kosca;
- preprečuje razrast invazivnih rastlin;
- vzpostavi monitoring stanja populacije kosca v Podlipski dolini in v območju nadomeščanja habitatov ter preveri stanje NH in doseganje zelene floristične strukture.

NH morajo biti polno funkcionalni pred začetkom gradnje industrijskega in stanovanjskega območja v Sinji Gorici. Polna funkcionalnost habitatov pomeni, da je na NH vzpostavljena zelena floristična struktura in da je na območju prisotno predvideno število pojočih koscev.

NH je dopustno izvajati fazno, glede na sorazmerni delež posega zaradi katerega se NH vzpostavlja.

Iz vidika varovanja kmetijskih zemljišč umeščanje NH ni dopustno na kmetijskih zemljiščih, kjer je boniteta višja ali enaka 34 bonitetnim točkam. Prav tako jih ni dopustno umeščati na njivske površine v dejanski rabi, kjer se izkazuje vsaj 5 letni trend njihove pojavnosti. V območju enote BB_2075 gradnja pomožnih objektov ni dopustna. Na območju se nahaja kulturna dediščina Blatna Brezovica – Arheološko najdišče Blatna Brezovica (EŠD 21).

OPPN IG Tojnice 3

VR_1869 (podrobnejša namenska raba: IG)

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Tojnice 3 (Naš časopis, št. 462/18).

Na delu EUP velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljubljanico (Naš časopis, št. 443/16).

OPPN Kamnolom Čelo

SV_988 (podrobnejša namenska raba: LN)

Dopustno je izkoriščanje mineralnih surovin v skladu s sanacijskim načrtom. Sanacija območja poteka vzporedno z izkoriščanjem. S sanacijsko rešitvijo se zagotovi čim manjšo vidno izpostavljenost brežin kamnoloma. Pri zasajanju rastlin se uporabi avtohtone rastlinske vrste. Uredi se izvoz iz kamnoloma na občinsko cesto Vrhnika – Podlipa.

V OPPN se določijo ukrepi proti onesnaževanju zraka s prašnimi delci.

SV_3011 (podrobnejša namenska raba: G)

Območje se ohranja kot členitveni zeleni pas med kulturno krajino Podlipa in kamnolomom Čelo. Uredi se izvoz iz kamnoloma na občinsko cesto Vrhnika – Podlipa.

V OPPN se določijo ukrepi proti onesnaževanju zraka s prašnimi delci.

OPPN Kamnolom Drenov Grič**DG_493 (podrobnejša namenska raba: LN)**

Za območje se pripravi OPPN za sanacijo kamnoloma.

OPPN Kamnolom Lesno Brdo**DG_537 (podrobnejša namenska raba: LN)**

Za območje se izdelava OPPN za izkoriščanje in istočasno sanacijo kamnoloma. Sanacija območja poteka vzporedno z izkoriščanjem. S sanacijsko rešitvijo se zagotovi čim manjšo vidno izpostavljenost brežin kamnoloma. Pri zasajanju rastlin se uporabi avtohtone rastlinske vrste. Pridobivanje in sanacija se izvaja na način, da se ohrani del naravne vrednote (nahajališče apnenca) viden in dostopen.

Zagotovi se ohranjanje naravnih vrednot, predvsem Odžaganega brezna 2.

OPPN Kamnolom Mivšek**ZA_1071 (podrobnejša namenska raba: LN)**

Za območje se izdelava OPPN za izkoriščanje in istočasno sanacijo kamnoloma.

OPPN Kamnolom Verd**VE_294 (podrobnejša namenska raba: LN)**

Dopustno je izkoriščanje mineralnih surovin v skladu s sanacijskim načrtom. V obsegu do 40 % enote so dopustni alternativni načini sanacije kamnoloma kot jih opredeljuje področna zakonodaja, preostalo območje pa se nameni sanaciji kamnoloma. Sanacija območja poteka vzporedno z izkoriščanjem. S sanacijsko rešitvijo se zagotovi čim manjšo vidno izpostavljenost brežin kamnoloma. Pri zasajanju rastlin se uporabi avtohtone rastlinske vrste. V severozahodnem delu na delu zemljišč s parc. št. 1419/67, 1419/65, 1419/78, k. o. Verd, se izkoriščanje kamnoloma zasnuje tako, da se zagotovi protiprašno bariero in čim manjši vidni stik iz smeri Vrhnike.

Osvetlitev zunanjih površin naj se izvede s svetilkami na samodejni vklop/izklop. Namestijo naj se svetilke, ki ne prepuščajo UV svetlobe in svetijo v rumenem delu spektra do barvne temperature 2700 K.

Dopustno je tudi izvajanje dopolnilnih dejavnosti, ki so sorodne primarni dejavnosti oziroma potrebujejo eksploatirani material kot osnovno surovino (zbiranje in predelava odpadkov, ki nastanejo pri gradbenih delih, proizvodnja betona in betonske galanterije, proizvodnja mikrokalciniranih polnil, logistična dejavnosti, ipd.).

Dopustno je podaljšanje manipulacijskih železniških tirov za potrebe kamnoloma Verd ter ureditev podvoza za železnico zaradi nove dovozne ceste do kamnoloma Verd.

VE_296 (podrobnejša namenska raba: LN)

Dopustna je postavitev tudi rudarskih objektov za pridobivanje in predelavo mineralnih surovin: rudarski objekti in inštalacije ter tehnične naprave za pridobivanje mineralnih surovin, opeke, strešnikov in podobno.

VE_297 (podrobnejša namenska raba: IP)

Pred sprejemom OPPN je dopustno urediti motokros progo. Ob tem je treba območje ograditi.

Pred sprejemom OPPN se dopusti postavitev montažnega objekta za potrebe shranjevanja in servisiranja motornih vozil.

VE_298 (podrobnejša namenska raba: LN)

Območje se uporablja kot deponija materiala iz kamnoloma. Izkopavanje materiala ni dopustno. Na območju so dopustni tudi posegi po namenski rabi IP.

Pred sprejemom OPPN je dopustno urediti motokros progo. Ob tem je treba območje ograditi. Pred sprejemom OPPN gradnja drugih objektov ni dopustna.

VE_1995, VE_1996 (podrobnejša namenska raba: LN)

Izkopavanje materiala ni dopustno. Pred sprejemom OPPN se na območju lahko uredi parkirišče P&R.

VE_2004 (podrobnejša namenska raba: LN)

Izkopavanje materiala ni dopustno. Na območju se nahaja telekomunikacijski objekt.

VE_2005 (podrobnejša namenska raba: LN)

Izkopavanje materiala ni dopustno. Na območju se nahajajo objekti.

VE_2142 (podrobnejša namenska raba: LN)

Območje se uporablja kot deponija materiala iz kamnoloma. Izkopavanje materiala ni dopustno. Na zemljišču s parc. št. 1420/88, k. o. Verd, se nahaja vodohran.

VE_2283 (podrobnejša namenska raba: LN)

Območje ostane v primarni rabi. Izkopavanje materiala ni dopustno.

VE_2303 (podrobnejša namenska raba: LN)

Območje ostane v primarni rabi. Posek dreves in izkopavanje materiala nista dopustna.

VE_3699 (podrobnejša namenska raba: PC)

V enoti se zgradi nova dovozna cesta do kamnoloma Verd.

OPPN Komunalno podjetje Vrhnika

VR_2054 (podrobnejša namenska raba: O)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Komunalnega podjetja Vrhnika na Tojnicah (Naš časopis, št. 428/15 – UPB1).

OPPN Koševе doline

VR_1842 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP. Velikost parcele namenjene za gradnjo objekta je najmanj 1000 m². FZ je največ 25 %, FOBP je najmanj 45 %.

Območje se prometno navezuje na tankovsko cesto (JP 966361) in Idrijsko cesto (LZ 466022) preko nove ceste "Dolge njive". V OPPN se načrtujeta tudi gradnja nove ceste »Dolge njive« v celotni dolžini in rekonstrukcija »tankovske ceste« v delu, ki meji na območje OPPN, če ti še nista zgrajeni ali projektirani. Pri pripravi OPPN se upošteva strokovna podlaga prometne ureditve, ki je bila izdelana pri pripravi OPPN Betajnova 2 (izdelal PNG d.o.o., št. projekta PNG 346/05, 18.01.2006).

Na območju se predvidi otroško igrišče v velikosti najmanj 4 m² na stanovanjsko enoto in igrišče za igre z žogo v velikosti najmanj 5 m² na stanovanjsko enoto. Igrišče se umakne od glavnih prometnic oz. zavaruje pred vplivi prometa.

Na območju se v delu, ki meji na tankovsko cesto, zasadi 10 m pas namenjen protihrupni zaščiti. Območje se gosto zasadi z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

Na območju se nahajajo vrtače št.:

- 212, ki je varovana vrtača z ohranjanjem kulturne krajine,.
- 146, 155, 158, ki so primerne za urbano ali kmetijsko rabo pod posebnimi pogoji,
- 154, ki je primerna za urbano ali kmetijsko rabo.

Pri načrtovanju nove stanovanjske soseske se v okviru javnega uličnega prostora zagotovijo dovolj široki pločniki, ki jih lahko uporabljajo tudi pohodniki ali pešci v smereh proti Tičnici, Sv. Trojici in Planini ter obstoječemu naselju Betajnova oz. Idrijski cesti.

OPPN Kovinarska - Lidl

VR_1447 (podrobnejša namenska raba: IG)

Na območju velja:

- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za trgovino Lidl v Sinji Gorici (Ur. l. RS, št. 14/08),
- Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 - teh. popr.) in
- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Kovinarske (Naš časopis, št. 462/18).

OPPN Kralovše

VR_1316 (podrobnejša namenska raba: SSv)

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Kralovše na Vrhniki (del območja urejanja V3S/6 morfološka enota 1B/2) (Naš časopis, št. 405/13).

Zasnova objektov, na zemljišču 2700/2, k. o. Vrhnika, se mora oblikovati kot prostorska celota po tipologiji, legi objektov in ureditvi zunanjih površin.

Na območju je dopustno načrtovati v skladu z omejitvami: FZ je največ 0,4, FOBP je najmanj 0,35 oz. najmanj 15 m² zelenih površin na stanovanjsko enoto. Upošteva se kazalec, ki zagotavlja večjo površino odprtih bivalnih površin. Od tega mora biti minimalno 5 m² površin urejenih za potrebe večjih otrok in mladostnikov, minimalno 7,5 m² površin urejenih za igro mlajših otrok in za počitek stanovalcev, od tega 4 m² za igralne površine (opremljeno igrišče) in 3,5 m² za počitek stanovalcev. Igrišča za igro otrok morajo biti umaknjena od prometnic oz. zavarovana pred vplivi prometa. Odprte bivalne površine vključujejo najmanj 50 % zelenih površin na raščenem terenu in največ 50 % tlakovanih površin (npr. trg, ploščad, igrišče, teren nad vkopanimi garažami).

Parkirne površine: najmanj 2 PM na stanovanjsko enoto + 10 % PM za obiskovalce. Parkirne površine na nivoju terena, ki so večje od 10 PM je treba ozeleniti. Drevesna gostota je najmanj eno drevo na 4 PM. Drevesa morajo biti po parkirišču čim bolj enakomerno razporejena.

VR_2055 (podrobnejša namenska raba: ZD)

V območju se zgradi cesto G in vzpostavi enostranski 10 m zeleni pas visoke drevnine (drevored).

Na delu območja veljata:

- Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniku (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 - teh. popr.) in
- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Kralovše na Vrhniku (del območja urejanja V3S/6 morfološka enota 1B/2) (Naš časopis, št. 405/13).

OPPN Lošca

VR_1277 (podrobnejša namenska raba: ZP)

Po pozidavi in ureditvi območja kmetijska dejavnost oz. vrtički na območju niso dopustni.

Območje se parkovno uredi. Ureditev vključuje pešpot, klopi, lahko tudi turistične oznake in skulpture oz. druge prostorske instalacije s tlorisno površino do 2 m² in višino do 2 m nad terenom.

Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija. Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste.

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje. Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmikajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles naj se ohranja neutrjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je razmočenost terena težavna za izvajanje rekreacije, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih.

VR_1278 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Območje se lahko pozida na dva načina:

- linija enostanovanjskih objektov tipa AP ob Sušnikovi cesti;
- kombinacija poslovno-stanovanjskega objekta v križišču Sušnikove ceste in ceste Pot v Močilnik ter linija enostanovanjskih objektov tipa AP ob Sušnikovi cesti.

Poslovno-stanovanjski objekt je tipa BPo, kjer je najmanj pritličje namenjeno poslovni, trgovski, družbeni ali storitveni dejavnosti. V objektu je največ 6 stanovanjskih enot.

Kletne etaže niso dopustne. Najvišja dopustna točka objektov je največ 9 m nad nultoto terena.

V okviru OPPN se načrtuje tudi rekonstrukcija Sušnikove ceste od Tržaške ceste do ceste Lošca in ceste Pot v Močilnik od križišča s Sušnikovo cesto do mostu čez Ljubljano, če ta še ni izvedena ali projektirana.

Na delu območja velja Odlok o zazidalnem načrtu za del območja urejanja V1P/6 – veterinarska postaja na Vrhniku (Naš časopis št. 297/03).

OPPN Mercator

VR_1315 (podrobnejša namenska raba: IG)

Na delu območja velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetska, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniku (Ur. l. RS, št. 75/05).

Pred sprejemom OPPN je dopustna gradnja javne komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture v trasah, ki jih s soglasjem potrdi organ občinske uprave pristojen za okolje in komunalo.

Preko območja poteka dostop na območje OPPN Na sap. Dostop je določen s strokovno podlago za pripravo OPPN Na sap, ki je sestavni del OPN. Pri pripravi OPPN je potrebno upoštevati strokovno podlago.

OPPN Mrle

VR_1426 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Mrle na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 19/10).

OPPN Mrle 2**VR_1436** (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP. Območje se prometno navezuje na Notranjsko cesto LZ 466011.

OPPN Na sap**VR_645, VR_1291** (podrobnejša namenska raba: SSea)

Območje je namenjeno gradnji enostanovanjskih objektov – tipa AP, APd in AS.

Pred sprejemom OPPN je dopustna gradnja javne komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture v trasah, ki jih s soglasjem potrdi organ občinske uprave pristojen za okolje in komunalo. Pri pripravi OPPN je potrebno upoštevati strokovno podlago, ki je sestavni del OPN in določa dostop na območje, prometno omrežje ter ostala omrežja GJL. Dostop na območje se izvede preko EUP VR_1315 skladno s strokovno podlago. V postopku priprave OPPN je možno določiti dostop na območje tudi na drugi lokaciji, če je ta sprejemljiv iz prometnega in okoljskega vidika. Ureditev dostopa preko območja rekreacijskega območja »trasa bivše železniške proge« (VR_2077, VR_2078) ni dopustna.

Na zemljiščih s parc. št. 3006/22, 3006/4, 3006/5, 3006/6, 3006/7, 3006/8, 3007/9, 3007/10, vse k.o. Blatna Brezovica, so pred sprejemom OPPN dopustni gradnja in posegi na podlagi splošnih PIP in PIP za namensko rabo SSea.

OPPN OŠ Antona Martina Slomška**VR_1297** (podrobnejša namenska raba: CD)

Na območju velja:

- Odlok o zazidalnem načrtu Osnovne šole pod Hruševco na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 64/96, 30/97, Naš časopis, št. 430/15, 446/17).

OPPN Pekarna Vrhnika**VR_1362, VR_2041** (podrobnejša namenska raba: IG)

Dejavnosti prometa (npr. avtoprevoznništvo, servis tovornih vozil), skladiščenje in druge dejavnosti povezane z vsakodnevnim tovornim prometom (priklopniki in polpriklopniki) niso dopustne.

Območje se prometno navezuje na Idrijsko cesto (LZ 466022).

Območje pekarnice se ogradi z žično ograjo višine najmanj 2 m in ozeleni z visokoraslo avtohtono vegetacijo.

Na območju velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za pekarno Vrhnika (Naš časopis, št. 410/13).

OPPN Pešpot ob Ljubljani**VR_1410** (podrobnejša namenska raba: ZP)

Območje je namenjeno ureditvi pešpoti v peščeni izvedbi širine do 5 m. Pot se ozeleni in urbano opremlja (klopi, koši za smeti, skulpture). Pri zasajanju se uporablja izključno avtohtone rastlinske vrste.

Poseganje v brežine vodotoka ni dopustno. Ohranja se obrežna vegetacija. Na meji območja s kmetijskimi površinami se postavi žično ograjo temne barve.

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje. Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odklikajo od vodnih teles.

Brežine vodnih teles se ohranja neurtjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je razmočenost terena težavno za izvajanje rekreacije, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih.

OPPN Podhruševca**VR_1320** (podrobnejša namenska raba: SSv)

Na delu območja velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za javno prometno, energetske, vodovodno, komunalno, vodno in drugo gospodarsko infrastrukturo v industrijski coni Sinja Gorica na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 75/05, Naš časopis, št. 338/07 – teh. popr.).

Če se območje načrtuje z ločenimi OPPN, je potrebno pripraviti strokovno podlago infrastrukturnega napajanja za celotno območje OPPN Podhruševca. Vsak ločen OPPN mora vključevati tudi območje infrastrukture, ki služi predvideni pozidavi ter zeleni pas, na katerega meji. Z OPPN se v enoti VR_2102 načrtuje prometno povezavo na cesto in ureditev zelenih površin med cesto in načrtovano stanovanjsko sosesko. Soseska se navezuje tudi na cesto LK 466941 ob naselju Vrtnarija.

Dopustni objekti so: večstanovanjski objekti, vrtec, garažna hiša. Število večstanovanjskih objektov je največ 13 z višinskimi gabariti od $P + 3$ in $P + 3 + T$ do največ $P + 4 + T$. Višinski gabarit garažne hiše je največ do $P + 3 + T$. Višinski gabarit vrtca je največ do $P + 1$.

Na območju tri in večstanovanjske gradnje je dopustno načrtovati v skladu z omejitvami: FZ je največ 0,4, FOBP je najmanj 0,35. Poleg stanovanjskih objektov naj bo na območju tudi 12 oddelčni vrtec z upravo in pripadajočimi igralnimi površinami. Vrtec se umesti v južni del območja ob EUP VR_1320, kjer je predvidena peš in kolesarska pot. Parkirne površine: najmanj 2 PM na stanovanjsko enoto + 10 % PM za obiskovalce. Parkirna mesta za obiskovalce se zagotovi na terenu.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg. V času priprave OPPN se izvede podrobnejšo presojo z vidika hidrologije in na podlagi ugotovitev po potrebi določi dodatne omilitvene ukrepe. V kolikor se na podlagi hidrološke študije izkaže, da je vpliv predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini večji od predvidenega na ravni OPN, se zmanjša obseg predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini.

VR_1321 (podrobnejša namenska raba: SSea)

Če se območje načrtuje z ločenimi OPPN, je potrebno pripraviti strokovno podlago infrastrukturnega napajanja za celotno območje OPPN Podhruševca. Vsak ločen OPPN mora vključevati tudi območje infrastrukture, ki služi predvideni pozidavi ter zeleni pas, na katerega meji. Z OPPN se v enoti VR_2102 načrtuje prometno povezavo na cesto in ureditev zelenih površin med cesto in načrtovano stanovanjsko sosesko.

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP, APd in AS,,. Pozidava se načrtuje v skladu z omejitvami: FZ je največ 25 %, FI je največ 0,2, FOBP je najmanj 50 % in delež raščenege terena je najmanj 50 %. V pasu 30 m od robov vodotoka, ki poteka ob južni meji območja, se uredijo zelene površine. Na območju se uredijo športna igrišča in otroška igrišča v skladu s splošnimi določili.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg. V času priprave OPPN se izvede podrobnejšo presojo z vidika hidrologije in na podlagi ugotovitev po potrebi določi dodatne omilitvene ukrepe. V kolikor se na podlagi hidrološke študije izkaže, da je vpliv predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini večji od predvidenega na ravni OPN, se zmanjša obseg predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini.

VR_1965 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Območje je namenjeno ureditvi protihrupne zaščite. Območje se gosto zasadi z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

V času pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja se v enotah BB_2073, BB_2074, BB_2075, BB_2076, BB_3435 in BB_3436 uredi nadomestne habitate v sorazmerni površini glede na poseg. V času priprave OPPN se izvede podrobnejšo presojo z vidika hidrologije in na podlagi ugotovitev po potrebi določi dodatne omilitvene ukrepe. V kolikor se na podlagi hidrološke študije izkaže, da je vpliv predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini večji od predvidenega na ravni OPN, se zmanjša obseg predvidenih ureditev na območju dodatka SPA v Podlipski dolini.

Sestavni del OPPN Podhruševca (**VR_1321**, **VR_1320** in **VR_1965**) je dokumentacija za ureditev nadomestnih habitov v **BB_2073**, **BB_2074**, **BB_2076** (podrobnejša namenska raba: K1), **BB_2075**, **BB_3435**, **BB_3436** (podrobnejša namenska raba: K2)

V fazi priprave OPPN se pripravi projekt vzpostavitve, izvedbe in upravljanja NH, v okviru katerega se natančno opredelijo velikost območja za NH in ukrepi, ki sledijo naslednjim usmeritvam za vzpostavitev NH.

Za zagotovitev ustrezne strukture košcevih habitatov na NH naj se:

- ekstenzivira kmetijsko rabo;
- preprečuje zaraščanje travnikov s tem, da se posegov v lesnato vegetacijo ne izvaja v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;
- zagotovi strukturo: 75 % vlažni, negnojani in redno košeni travniki (predvsem mokrotni travniki z brestovolistnim osladom in zdravilno špajko), 20 % sestoji močvirne vegetacije in 5 % grmišča, posamezna drevesa in mejice;
- primeren delež lesnate vegetacije zagotovi z ohranjanjem in razrastjo obstoječih mejic ter obrežne vegetacije ali z vzpostavitvijo novih krajinskih elementov. Površina posameznih strukturnih elementov krajine naj bi znašala 50 - 150 m²;
- zagotovi, da bodo strukture lesnate vegetacije široke 3 - 15 m in vzpostavljene iz lokalno avtohtone lesnate vegetacije, predvsem iz vrb;
- za morebitne njive, intenzivne travnike ali pašnike znotraj območja nadomeščanja zagotovi:
 - med njivami naj se pušča travnate pasove v širini 3 - 5 m;

- košnja na več kot 5 ha velikih intenzivnih travnikov v obdobju med 1. majem in 1. avgustom naj poteka na način, da se v širini 3 - 5 m pušča nepokošene pasove travniške vegetacije. Jeseni se travniške pasove pokosi. Naslednje leto se jih predvidi na drugi lokaciji;
- primerno floristično sestavo travnikov zagotovi tako, da se v začetku prve sezone intenzivne kmetijske površine razporedi seneni drobir iz bližnjih barjanskih travnikov. Semena brestovolistnega oslada, krilate krčnice, dolgolistne mete, rumenega talina in druge močvirne vegetacije naj se tarčno žanje leto pred načrtovano zasaditvijo po žitni zrelosti naštetih rastlin. Semensko mešanico naj se posuši in skrbno shrani do predvidene zasaditve. Za ustrezno zatravitev njivskih površin naj se poleg semenske mešanice uporabi tudi zaplate ustrezne travnate ruše, ki bodo predstavljale dodaten vir semen in rastlin za doseganje zelene travniške strukture. Zaplate travnate ruše se pridobi iz habitatov nižinskih visokih steblikovij iz drugih območij na Barju na način, da donorski travniki ne bodo trajno poškodovani. Zaplate travnate ruše naj se na njive zasadi enakomerno po celotni površini. V primeru nizke uspešnosti kalitve semen je potrebno travnike dosejevati s tarčno semensko mešanico;
- NH ne gnoji in na njih ne uporablja fitofarmaceutskih sredstev. Travnike naj se kosi redno, vsako leto po 1. avgustu. Košenje travnikov naj poteka iz sredine travnika navzven z uporabo strižne kosilnice pri zmanjšani hitrosti in z dvignjeno koso minimalno 10 cm nad tlemi;
- prednostno vzpostavlja kot eno sklenjeno območje oz. naj se območje nadomeščanja ne deli na več kot 7 delov. Najmanjše območje nadomeščanja naj ne obsega manj kot 11 ha;
- pripravi celovit zasaditveni načrt z režimi upravljanja, ki se ga uskladi z lastniki, uporabniki zemljišč in upravljavcem krajinskega parka Ljubljansko barje;
- zemljišča za NH prednostno odkupi. Možna je tudi sklenitev dolgoročne pogodbe z lastniki zemljišč o služnostni pravici pod naravovarstvenimi pogoji;
- območja NH poskuša vključiti v program KOP in sistematično promovira ustrezne podukrepe za kosca;
- preprečuje razrast invazivnih rastlin;
- vzpostavi monitoring stanja populacije kosca v Podlipski dolini in v območju nadomeščanja habitatov ter preveri stanje NH in doseganje zelene floristične strukture.

NH morajo biti polno funkcionalni pred začetkom gradnje industrijskega in stanovanjskega območja v Sinji Gorici. Polna funkcionalnost habitatov pomeni, da je na NH vzpostavljena zelena floristična struktura in da je na območju prisotno predvideno število pojočih koscev.

NH je dopustno izvajati fazno, glede na sorazmerni delež posega zaradi katerega se NH vzpostavlja.

Iz vidika varovanja kmetijskih zemljišč umeščanje NH ni dopustno na kmetijskih zemljiščih, kjer je boniteta višja ali enaka 34 bonitetnim točkam. Prav tako jih ni dopustno umeščati na njivske površine v dejanski rabi, kjer se izkazuje vsaj 5 letni trend njihove pojavnosti. V območju enote BB_2075 gradnja pomožnih objektov ni dopustna. Na območju se nahaja kulturna dediščina Blatna Brezovica – Arheološko najdišče Blatna Brezovica (EŠD 21).

OPPN povezovalna cesta Bajerji - Tojnice

VR_3704 (podrobnejša namenska raba: VC)

V enoti velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljubljanico (Naš časopis, št. 443/16).

OPPN Raskovec

VR_1443 (podrobnejša namenska raba: SSeb)

Na delu območja velja Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za stanovanjsko pozidavo Raskovec na Vrhniki (Naš časopis, št. 373/10).

Dopustni so enostanovanjski objekti tipa AP.

Pri pripravi OPPN se načrtuje rekonstrukcija lokalne ceste Pavkarjeva pot (LK 466532), če ta še ni izvedena ali projektirana.

Območje se prometno navezuje na cesto Logatec – Štampetov most – Hrib (LC 227111) in cesto Pavkarjeva pot (LK 466532). Potrebno je povezati cesto Logatec – Štampetov most – Hrib (LC 227111) in Pavkarjevo pot (LK 466532).

OPPN Reciklažni center Gorenje - Kemis

VR_1336 (podrobnejša namenska raba: O)

Na območju velja Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za prostorsko ureditev skupnega pomena za reciklažni center na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 102/07, 15/16).

Za LN je bilo pripravljeno okoljsko poročilo (ENVITA, storitve in svetovanje d.o.o., september 2006), iz katerega izhajajo sledeči omilitveni ukrepi:

- ne mehansko posegati v strugo in brežine potoka,
- preprečiti onesnaženje vode v času gradnje,
- odmik gradbenih posegov 5 m od brežine potoka in izven meandra,

- ohranitev obrežne vegetacije,
- izvedba del v vodnih površinah izven drstnih dob,
- izvedba del izven gnezditvene sezone ptic,
- ohranitev habitatnega tipa jelševja in jesenovja v čim večji meri,
- zasaditev prizadetih površin z avtohtono vegetacijo,
- izvedba arheološkega pregleda pred začetkom zemeljskih del,
- ne posegati v obrežno vegetacijo potoka Tojnica,
- obsaditev mejnih območij z drevesi,
- nepropustna izvedba objektov in cevovodov za zbiranje tehnološke odpadne vode,
- ureditev skladišč nevarnih snovi in pretakalnih ploščadi kot tesnjeno lovilno skledo,
- ureditev parkirnih in povoznih površin z robniki in s padcem proti lovilcu olj.

OPPN Samostan Bistra**BB_328, BB_329, BB_2015** (podrobnejša namenska raba: CU)

Na delu območja velja Odlok o ureditvenem načrtu območja Pristave v Bistri (Ur. l. RS, št. 1/98, 18/98 - popr., Naš časopis, št. 430/15).

Gre za območje kulturnega spomenika državnega pomena Območje samostana Bistra. Na območju velja Odlok o razglasitvi Samostana Bistra za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99). Vsi posegi so dopustni samo na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasij.

Na območju EUP BB_329 in BB_328 so pred izdelavo OPPN dopustne tudi novogradnje, ki izboljšujejo delovanje (infrastruktura) in prezentacijo obstoječega stanja, uporabijo že obstoječe objekte in so v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasji pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

V okviru priprave OPPN se izdelata hidrološko - hidravlično študijo, iz katere bodo razvidni omilitveni ukrepi, njihovo dokončanje pa izvedeno pred, oziroma najkasneje sočasno z izvedbo predvidenih ureditev.

OPPN Smučišče Ulovka**ZA_1043** (podrobnejša namenska raba: BT)

Dopusten je tip objekta AP. Najvišji dopustni višinski gabarit ob cesti je do P + 1 + M. Dopustna je uporaba lesa na celotni fasadi objekta. Za ureditev celotnega območja smučišča Ulovka se izdelata strokovna podlaga, ki bo vsebovala najmanj tri variantne rešitve ureditev.

ZA_1837 (podrobnejša namenska raba: BT)

Na območju je dopustna gostinska dejavnost s spremljajočimi parkirnimi površinami. Večji del območja mora biti namenjen parkiranju obiskovalcev smučišča. Dopusten je tip objekta AP. Dopustna je uporaba lesa na celotni fasadi objekta. Za ureditev celotnega območja smučišča Ulovka se izdelata strokovna podlaga, ki bo vsebovala najmanj tri variantne rešitve ureditev.

OPPN Spar - Hofer**VR_1307, VR_1310** (podrobnejša namenska raba: CD)

Na območju velja:

- Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za trgovski center Spar na Vrhniki (del območja urejanja V3S/6-Kralovše in Mokrice, morfološka enota 3C/1) (Ur. l. RS, št. 107/05, 77/06, Naš časopis, št. 330/06 - teh. popr., 453/17),
- Odlok o občinskem lokacijskem načrtu za trgovino z živili Hofer na Vrhniki (Ur. l. RS, št. 54/07, Naš časopis, št. 471/19).

OPPN Stara cesta - Vas**VR_474** (podrobnejša namenska raba: CU)**VR_1390** (podrobnejša namenska raba: ZP)**VR_1391** (podrobnejša namenska raba: VC)**VR_1846, VR_1847** (podrobnejša namenska raba: SSea)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovo mestnega jedra Vrhnika (del Stara cesta - Vas) (Naš časopis, št. 448/17).

OPPN Sv. Trojica

VR_1353 (podrobnejša namenska raba: CD)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Sv. Trojice na Vrhniki (Naš časopis, št. 496/21).

Na območju se ohranja obstoječe objekte kulturne dediščine in uredi povezave z območjem VR_1767.

Gradnja novih objektov ni dopustna.

VR_1767 (podrobnejša namenska raba: ZS)**VR_3427, VR_3428** (podrobnejša namenska raba: G)

Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Sv. Trojice na Vrhniki (Naš časopis, št. 496/21).

Območje se enovito uredi kot območje rekreacije v naravi (sprehajalne poti, trim steza, učna pot, urbana oprema, dostopi).

Na območju se ohranja javne prehode med objekti od Stare ceste do Sv. Trojice.

Na območju enot VR_3427 in VR_3428 je zavarovan varovalni gozd, na katerem se posegi lahko izvajajo le izjemoma in v skladu z določili drugega in tretjega odstavka 68. člena tega odloka.

VR_2153 (podrobnejša namenska raba: G)

Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Sv. Trojice na Vrhniki (Naš časopis, št. 496/21).

Na območju je dopustno izvajanje dejavnosti gospodarskih javnih služb s področja oskrbe z vodo. Dopustna je gradnja in vzdrževanje vodnega zajetja.

Na območju te enote je zavarovan varovalni gozd, na katerem se posegi lahko izvajajo le izjemoma in v skladu z določili drugega in tretjega odstavka 68. člena tega odloka.

OPPN Športni park Verd**VR_1473** (podrobnejša namenska raba: ZS)

Na območju se namestijo opozorilne table z naravovarstveno vsebino, ki bodo obiskovalce pozivale k primernemu ravnanju v območjih ohranjanja narave.

OPPN Športni park Vrhnika**VR_1269** (podrobnejša namenska raba: BC)

Na delu območja velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu Športni park Vrhnika za zahodni del (Naš časopis, št. 496/21).

Zaprti objekti (športne dvorane, objekt z wellness programom, zaprti bazen ipd.) se umeščajo samo v zahodni del območja športnega parka, ob obstoječe objekte. Pred sprejemom OPPN je dopustna postavitve montažnega šotora nad bazenom za namen ureditve pokritega športnega igrišča.

Na območju se uredi pešpot kot povezavo med Tržaško cesto in pešpotjo ob Ljubljani. Pešpot ob Ljubljani se navezuje na pešpot ob vrtcu Želvica. V čim večji meri se na območju ohranja avtohtona vegetacija. Gradnja objektov v obrežnem pasu ni dopustna, razen za namen sprehajanja in dostopa do vode (pešpot, klopi, pomol, pristan, urbana oprema).

Rekreacijska raba se načrtuje racionalno in v skladu z načrtom upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje. Objekti se prednostno umeščajo v obstoječa območja rekreacije, naravovarstveno manj pomembne habitate in v največji možni meri odmikajo od vodnih teles. Brežine vodnih teles se ohranja neurtjene. Ureditve (pešpoti, pomoli, brvi, mostovi, dostopi do vode, itd.) se ureja v minimalno potrebnih gabaritih in sonaravno. Nasipavanja za utrjevanje terena se ne izvaja. V kolikor je razmočenost terena težavna za izvajanje rekreacije, se potrebna infrastruktura izvaja na pilotih.

OPPN Tojnice - deponija**VR_1337** (podrobnejša namenska raba: O)

Območje se prometno navezuje na cesto Pot na Tojnice (LZ 466091) oz. novo cesto Pot na Tojnice. Na delu območja veljata:

- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice (del območja urejanja V3M/2 in morfološke enote 7E/1) (Naš časopis, št. 405/13) in
- Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za povezovalno cesto Bajerji - Tojnice z mostom čez Ljubljani (Naš časopis, št. 443/16).

Za OPPN zbirni center za odpadke Vrhnika - Tojnice je bilo pripravljeno tudi okoljsko poročilo (IPSUM, okoljske investicije d.o.o., julij 2012), iz katerega izhaja, da je območje degradirano in da je vpliv izvedbe nebiten zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Predvideni omilitveni ukrepi so:

- urejanje območja in vsa dela povezana s tem morajo potekati na način, da se z gradbenimi stroji ne posega izven območja urejanja. Za odlaganje izkopskega materiala se naj določijo mesta znotraj območij parcel za gradnjo;

- na gradbišču se za preprečevanje in zmanjševanje emisije delcev na viru onesnaževanja zunanjega zraka in posredno tal potrebno upoštevati zahteve za postopke mehanske obdelave na gradbišču ter zahteve za organizacijske ukrepe na gradbišču, ki jih predpisuje Uredba o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč (Ur. l. RS, št. 21/11);
- pri gradbenih delih je nujna uporaba tehnično brezhibne mehanizacije;
- do rekonstrukcije ČN priklop novih objektov z zbirnega centra za odpadke Vrhnika - Tojnice na kanalizacijsko omrežje ni možen. Potrebna je izgradnja in priklop na greznico. Praznjenje greznice mora izvajati upravljavec javne kanalizacije s posebnimi vozili ter vsebino odvažati v za to usposobljeno čistilno napravo;
- pri pripravi in izvedbi gradbenih del se za odlaganje izkopnega materiala ne sme uporabiti travnikov na zemljiščih s parc.št. 2708/21, 2708/39, k.o. Vrhnika;
- načrtuje naj se uporaba takšnih svetil, ki omogočajo osvetljavo talnih površin in ne osvetljujejo neba in širše okolice; uporabijo naj se žarnice s cim manjšim deležem UV svetlobe. V drugem delu noči naj ostane prižgano minimalno število luči, če je iz varnostnih razlogov to dopustno;
- med gradnjo in po njej je potrebno zagotoviti vse tehnične ukrepe za preprečitev širjenja invazivnih vrst;
- močenje materiala in zemljin v primeru suhega in vetrovnega vremena. Vozilom naj se na prehodu z gradbišča na asfaltno podlago z vodo očisti pnevmatike, da ne bo prihajalo do raznosa zemljin na cesto, kjer se po osušitvi praši. V času gradnje je območja večjih posegov potrebno sprotno kultivirati in s tem preprečevati tudi prašenje;
- za razsvetljavo se morajo vgraditi svetilke, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak 0 %. Poleg tega se lahko zniža porabo električne energije ter zmanjša svetlobno onesnaženje z izklopom posameznih svetilk v času, ko zbirni center ni odprt za obiskovalce in v območju ni zaposlenih, z nivojem osvetlitve, ki je se vedno zadostna in ustrezna za varovanje;
- izvedba obsaditve robov parcele z avtohtono grmovno in drevesno vegetacijo bo varovalo kulturno krajino oz. minimaliziralo vpliv na neposredno okolico.

OPPN Tržaška cesta – Cankarjev trg

VR_1680 (podrobnejša namenska raba: SSea)

VR_457, VR_460, VR_467, VR_464, VR_471, VR_473, VR_1859, VR_1873, VR_1875, VR_1893, VR_2029, VR_2052 (podrobnejša namenska raba: CU)

VR_463, VR_470, VR_1957, VR_2026 (podrobnejša namenska raba: CD)

VR_469, VR_472, VR_1412, VR_1773, VR_1874, VR_2051 (podrobnejša namenska raba: ZP)

VR_1313, VR_2025 (podrobnejša namenska raba: ZD)

VR_458, VR_459, VR_462, VR_1327, VR_1329 (podrobnejša namenska raba: PC)

VR_1328 (podrobnejša namenska raba: VC)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovu mestnega jedra Vrhnika (del Tržaška cesta - Cankarjev trg) (Naš časopis, št. 449/17, 452/17 - teh. popr., 457/18 - teh. popr., 477/19, 496/21 - OPPN športni park).

OPPN Verd

VR_1281 (podrobnejša namenska raba: ZP)

VR_1398, VR_2103, VR_2108, VR_2485 (podrobnejša namenska raba: K1)

VR_1399, VR_1400 (podrobnejša namenska raba: SK)

VR_1883 (podrobnejša namenska raba: PC)

VR_1992 (podrobnejša namenska raba: ZD)

Na območju velja Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prenovu vaškega jedra naselja Verd (Naš časopis, št. 455/17).

Enota VR_2103 je namenjena ureditvi vrtičkov.

OPPN Zadrževalnik na Beli

VR_1805 (podrobnejša namenska raba: PC)

Območje je namenjeno prestavitvi ceste v Star maln (JP 966371).

VR_1806, VR_3709 (podrobnejša namenska raba: K2)

VR_1807, VR_1808, VR_1809, VR_1811, VR_2036, VR_2037, VR_3708, VR_3710, VR_3712 (podrobnejša namenska raba: G)

VR_1822 (podrobnejša namenska raba: VC)

VR_1950 (podrobnejša namenska raba: VI)

VR_2151 (podrobnejša namenska raba: O)

Območje je namenjeno izgradnji zadrževalnika Bela in razlivnim površinam.

Ob natančnem umeščanju zadrževalnika se le-tega umesti čim bolj dolvodno, kolikor je to mogoče ob zagotavljanju njegove funkcije, ter tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Priloga 4: OBRAZLOŽITVE DOPUSTNIH OBLIK ZAZIDAVE TIPA AP, APd in AS**I. Oblika tlorisa**

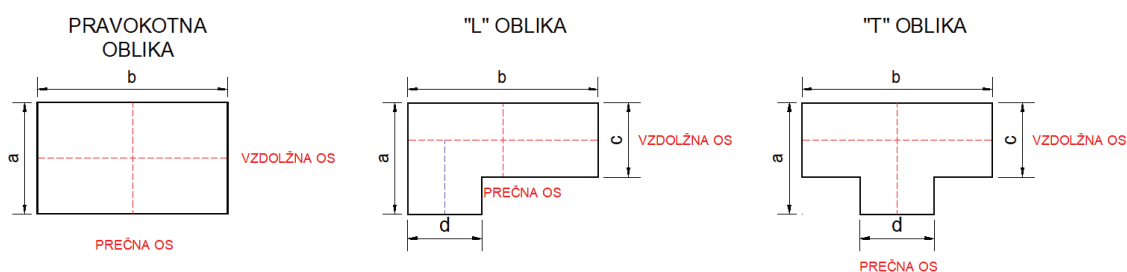
V tlorisu je zazidava tipa AP, APd in AS **pravokotnik**, katerega krajšo stranico v tlorisu označujemo z »a«, daljšo stranico pa z »b«.

Vzdolžna os deli tloris stavbe na dva dela tako, da vzdolžna oblika strehe tvori simetrično dvokapnico. Sleme stavbe vedno leži na vzdolžni osi.

Poleg pravokotne oblike tlorisa sta dopustni še obliki »L« in »T«.

Pri obliki »L« je dopustna leva ali desna poravnava sestavljenenega tlorisa s stranico »a«. Pri obliki »T« pa mora sestavljen tloris tvoriti simetrijo objekta glede na prečno os.

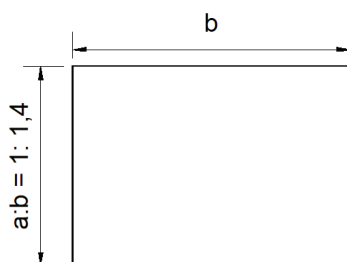
Pri oblikah »L« in »T« mora biti stranica »d« manjša ali enaka stranici »c«.

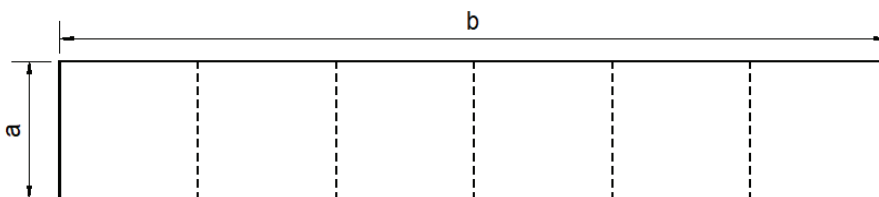
$$d \leq c$$

a) Maksimalni tloris zazidave tipa AP in APd

Razmerje stranic pravokotnika: **a : b = najmanj 1 : 1,4**

b) Maksimalni tloris zazidave tipa AS

Razmerje stranic pravokotnika: **a : b = od 1 : 3 do 1 : 6.**

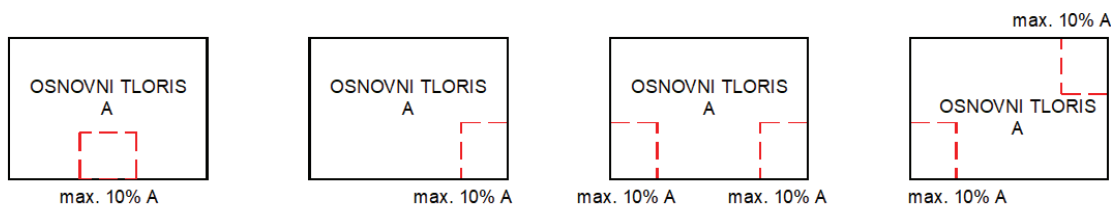
II. Odvzet ali dodan volumen na osnovno pravokotno obliko (izzidki in niše)

Osnovni tlorisni obliki se lahko odvzame ali doda do 10 % osnovne tlorisne površine.

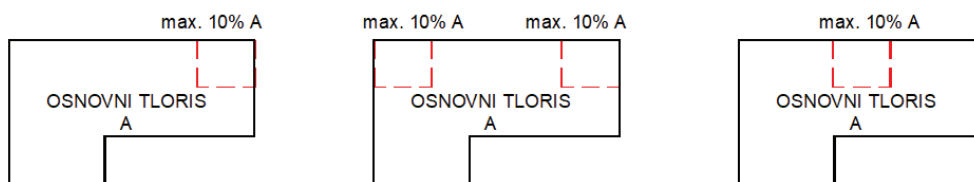
- Dodana ali odvzeta površina ne vpliva na razmerje stranic objekta.
- Dodana ali odvzeta površina se lahko izvede na eni stranici ali dveh nasprotnih si stranicah, vsaka v kompaktni pravokotni obliki.
- Dopustna sta do dva dodana oziroma do dva odvzeta volumna; skupno do 4 preoblikovanja osnovnega tlorisa.
- Na eni stranici je dopusten en izzidek. Na eni stranici sta dopustni ena ali dve niši. Na eni stranici je dopustno kombinirati niše in izzidek.
- Dodana površina se mora z daljšo stranico prilegati objektu in pri tem ne sme presegati 75 % dolžine stranice osnovnega pravokotnika.
- Dodana površina mora biti poravnana z robom stranice objekta oziroma umeščena simetrično na os stranice objekta.
- Pri tlorisnih oblikah »T« in »L« so izzidki in niše dopustni samo na ravni stranici, kjer tloris v osnovi ni členjen. Izzidki in niše pri tlorisnih oblikah »T« in »L« niso dopustni na krajši stranici tlorisa.

Primeri odvzete površine:

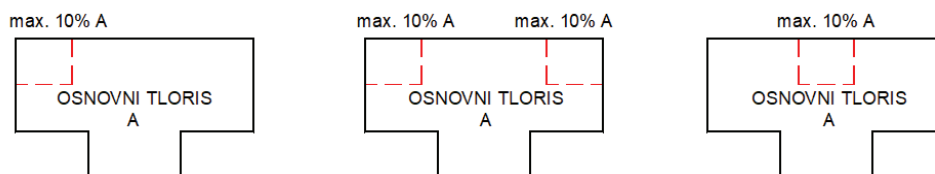
Pravokotna oblika

Oblika »L«

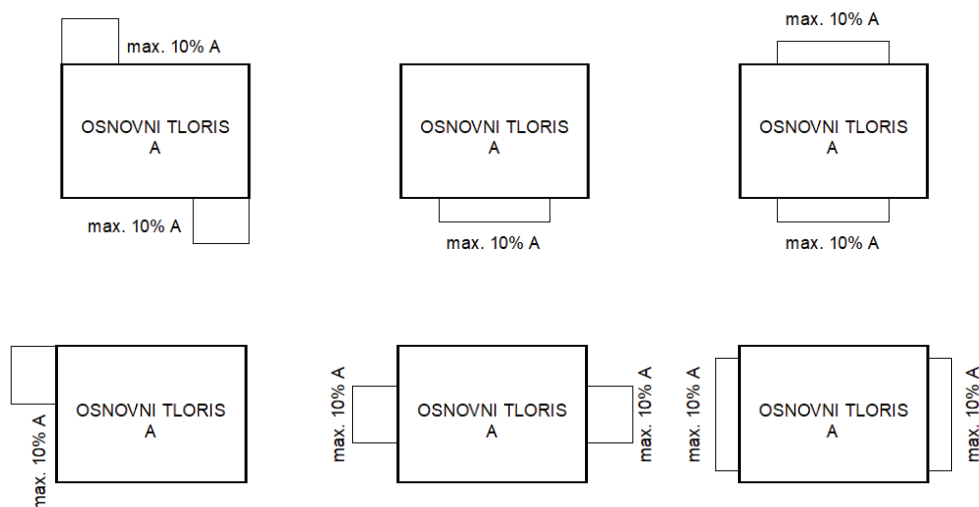

Oblika »T«

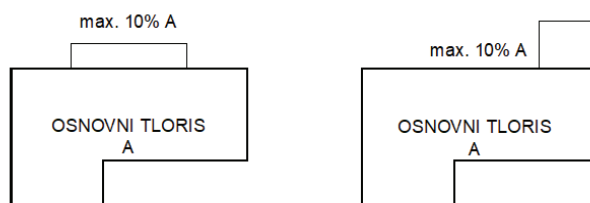

Primeri dodane površine:

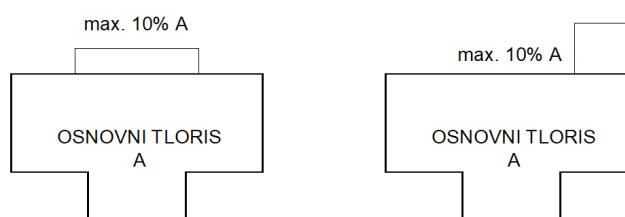
Pravokotna oblika

Oblika »L«

Oblika »T«

III. Dodan tloris na osnovni volumen

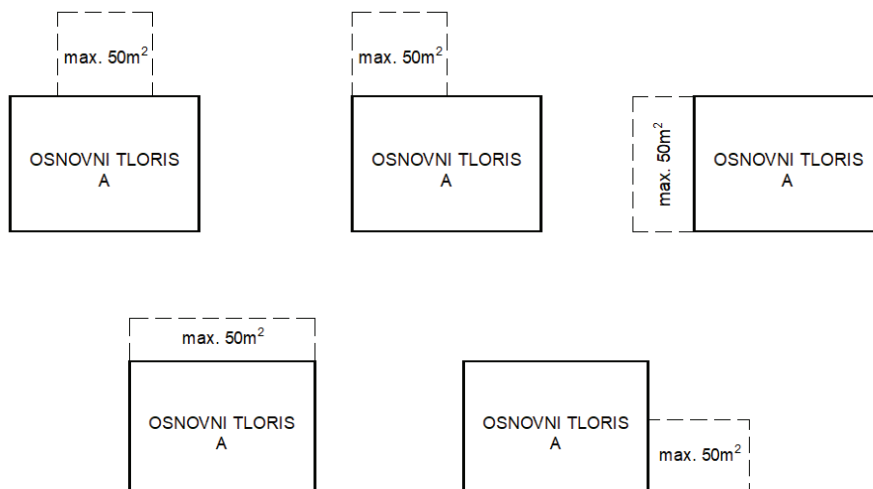
Na osnovni volumen je dopustno dodati tloris velikosti do 50 m², ki se ne šteje v razmerje stranic osnovnega pravokotnika posamezne enote in je namenjen umestitvi zimskega vrta, garaže, nadstreška nad zunanjimi bivalnimi površinami ali nadstreška za avtomobile in vetrolova.

- Dopustna sta do dva dodana tlorisa k osnovnemu volumnu, in sicer vsak na svoji stranici pravokotnika in le v kombinaciji:
 - a. zimski vrt in nadstrešek za avto,
 - b. zimski vrt in garaža,

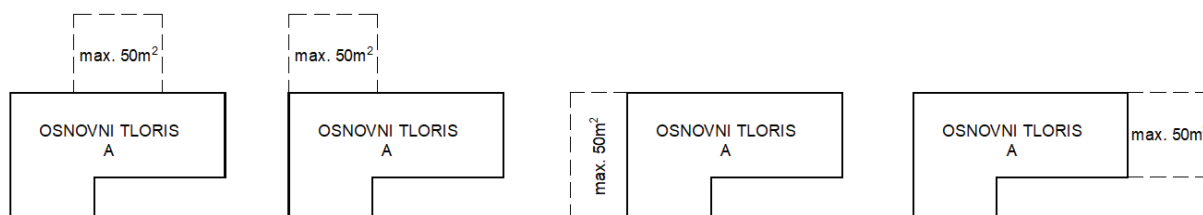
- c. dva nadstreška,
- d. nadstrešek nad zunanji bivalnimi površinami in garaža.
- Dodan tloris mora biti v podrejenem odnosu do osnovnega volumna – pritličen oz. višinsko podrejen v primeru pritličnega osnovnega volumna.
- Dodan tloris mora biti poravnan z robom stranice objekta oz. umeščen simetrično na os stranice objekta.
- Pri tlorisnih oblikah »L« in »T« je dopustno dodati tloris samo na ravni stranici, kjer tloris v osnovi ni členjen.

Primeri dodanega tlorisa:

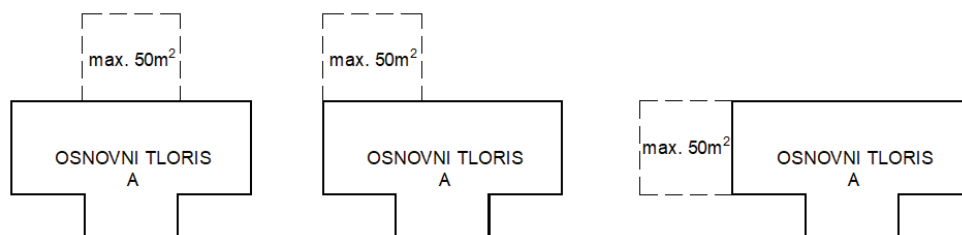
Pravokotna oblika

Oblika »L«

Oblika »T«

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

2969.	Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije ministra	8771
2970.	Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije ministrice	8771
2971.	Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (ReNPEMŽM23–30)	8772

OBČINE

LAŠKO

2972.	Odlok o drugem rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2023	8819
2973.	Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o plačah in plačilih oziroma sejinah občinskih funkcionarjev, članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih organov Občine Laško	8821
2974.	Sklep o potrditvi Elaborata o oblikovanju cen oskrbe s pitno vodo v Občini Laško za leto 2023	8821
2975.	Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra parc. št. 779/2 in 778/4, obe k.o. 1024 Rifengozd	8821

VRHNIKA

2976.	Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (SD OPN 4)	8822

ISSN 1318-0576

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – v. d. direktor Rado Fele • Založnik Uradni list Republike Slovenije d.o.o. – direktor Denis Stroligo • Priprava Uradni list Republike Slovenije d.o.o. • Naročnina za obdobje 1. 1. do 31. 12. 2023 je 599 EUR (brez DDV), v ceno posameznega Uradnega lista Republike Slovenije je vračunan 5% DDV • Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke • Uredništvo in uprava Ljubljana, Dunajska cesta 167 • Poštni predal 379 • Telefon tajništvo (01) 2001 821, računovodstvo in naročnine (01) 2001 863, telefaks (01) 2001 825, prodaja (01) 2001 838, preklici (01) 2001 842, telefaks (01) 4250 199, uredništvo (01) 2001 841/868, uredništvo (javni razpisi ...) (01) 2001 842, uredništvo – telefaks (01) 4250 199 • Internet: www.uradni-list.si – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si • Transakcijski račun 02922-0011569767